ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ **ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2019

Δεκέμβριος 2020

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ελληνική Δημοκρατία
Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα Καινοτομία
ΕΣΠΑ 2014-2020

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ 7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 9

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 12

1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου 12

1.2 Διοικητικά Στοιχεία 15

1.3 Μεταφορικές Υποδομές 17

1.3.1 Αεροδρόμια στις Κυκλάδες 17

1.3.2 Λιμένες στις Κυκλάδες 20

1.3.3 Αεροδρόμια στα Δωδεκάνησα 24

1.3.4 Λιμένες στα Δωδεκάνησα 27

1.3.5 Οδικοί άξονες 30

1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2014 και 2019 31

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 31

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 33

1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2014 και 2019 34

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας 34

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου 35

1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 36

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 36

1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2012-2017 38

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 38

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 40

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 41

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου 42

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019 43

1.8 Απασχόληση, 2014-2019 44

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 45

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης 47

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια 48

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 51
1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 54
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 57
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια 60
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης 63
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019 67
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ 69
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2019 69
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια 69
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα 72
2.1.3 Ξενοδοχειακό δυναμικό Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα 75
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 78
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 78
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα 81
2.2.3 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα 84
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018 86
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 86
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα 88
2.3.3 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα 90
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 92
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2019 95
2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 95
2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα 99
2.5.3 Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα 101
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 102
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί 102
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία 104

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Ενότητα 104
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα 108
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2019 112
3.4 Μαρίνες, 2019 113
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι 114
3.6 Γκολφ 115
3.7 Καζίνο 115
3.8 Καταδυτικοί προορισμοί 116
3.9 Πεζοπορία - TREKKING 117
3.10 Αναρριχητικά πεδία 126
3.11 Γαστρονομία - Οινοτουρισμός 128
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ 131
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2014-2019 131
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 131
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα 133
4.1.3 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα 134
4.2 Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 135
4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 135
4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο 137
4.2.3 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο 138
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2014-2019 140
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 140
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα 142
4.3.3 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα 144
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2014-2019 145
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2014-2019 146
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 146
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι 148
4.5.3 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι 150
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 151

4.5.5 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά Λιμάνι 153

4.5.6 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά Λιμάνι 155

4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2014-2019 156

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 156

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα 158

4.6.3 Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα 160

4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2014-2019 161

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 161

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα 163

4.7.3 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα 165

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019 166

5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019 166

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα 166

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 168

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 170

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 172

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 174

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής 176

5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2017-2019 178

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα 178

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 180

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα 182

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 184

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 186

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου 188

5.3 Κύριες Αγορές 190

5.3.1 Κύριες Αγορές 190

5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2014-2019 193

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 193
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα 195
5.4.3 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα 197
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 199
5.4.5 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα 201
5.4.6 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα 203
5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια 205
5.4.8 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα 206
5.4.9 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα 207
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014-2019 208
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 208
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής 210
5.6 Τιμές Δωματίων, 2018-2019 212
5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες 212
5.6.2 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα 214
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ 216
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2018 216
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα 217
6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στις Κυκλάδες 219
6.1.3 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα 221
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2018-2019 223
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια 224
6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού 225
6.2.3 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού 226

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ**: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού**: στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις**: ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι**: ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής**: είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα**: το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων)σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις**: οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις**: το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική**.
- **Επισκέψεις**: ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια**: περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια**: στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ**: Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ**: Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών**: είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια**: μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής**: ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση**: ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός**: αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων**: η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI**: Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2019 – Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «*Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του*» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333[1]. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο Regionreports@insete.gr.

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

[1] Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.12.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,

- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ[2]

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

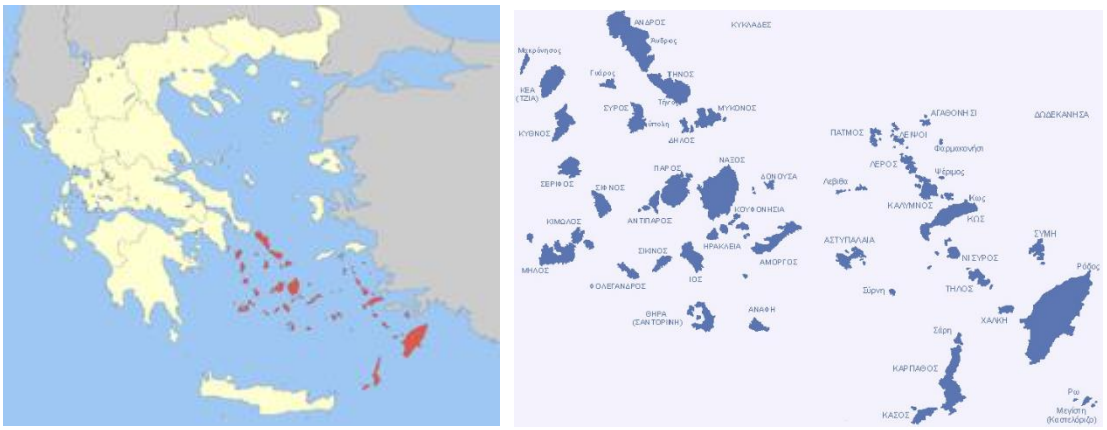

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου βρίσκεται στο Νοτιοανατολικό άκρο της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διοικητικά περιλαμβάνει τα νησιωτικά συμπλέγματα των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει συνολική έκταση 5.286 km² και καλύπτει το 4% της συνολικής έκτασης της χώρας, με έδρα την Ερμούπολη του νησιού της Σύρου.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (ΠΝΑ) εκτείνεται σε μία μεγάλη θαλάσσια ζώνη, από τις ακτές της Αττικής (Μακρόνησος) έως τα νότια παράλια της Τουρκίας (Καστελόριζο). Διαθέτει συνολική επιφάνεια ακτών 5.055 km², με συνολικό μήκος ακτογραμμής 3.281 km². Αποτελείται από 79 νησιά, από τα οποία κατοικούνται τα 48, και 178 βραχονησίδες.

Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους τα νησιά της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου είναι μικρά και δεν έχουν ζώνες με μεγάλες υψομετρικές διαφορές. Γι' αυτό τον λόγο η **βλάστηση** που σχηματίζεται σε αυτά είναι συνήθως φρύγανα και Μακκία (χαμηλή βλάστηση) καθώς και περιορισμένα δάση από Τραχεία Πεύκη.

Στα προϊστορικά χρόνια μέχρι την αρχαϊκή εποχή τα νησιά των Κυκλάδων ήταν σκεπασμένα με πυκνά δάση, η δράση του ανθρώπου (φωτιά, βόσκηση) όμως οδήγησε στην σημερινή έλλειψη βλάστησης. Παρόλα αυτά, υπολείμματα των

[2] Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο Marketing Plan της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, οδικός χάρτης 2015-2020.

αρχαίων δασών σώζονται στην Άνδρο (πλατάνια, ευκάλυπτοι, βελανιδιές, καρυδιές), στην Κέα όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο δάσος βασιλικής δρυός και στην Νάξο με τις σπάνιες συστάδες Κέδρων. Παρά την φτωχή βλάστηση, στα νησιά της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου συναντάμε ένα σπάνιο πλούτο **χλωρίδας** που περιλαμβάνει περισσότερα από 2.200 είδη με τουλάχιστον 169 καταγεγραμμένα ενδημικά, σπάνια ή απειλούμενα είδη.

Όσον αφορά στην **πανίδα** ευδοκιμεί ένας σημαντικός αριθμός ειδών που απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας όπως: πτηνά (μόνιμα και μεταναστευτικά), ερπετά (οχιά και σαύρα της Μήλου, σαλαμάνδρα και βάτραχος της Καρπάθου τοπικά ενδημικά κ.α.), θηλαστικά (αγριοκάτσικο της Αντιμήλου, αλογάκι της Ρόδου τοπικά ενδημικά, ελάφι της Ρόδου, λαγοί, αγριοκούνελα, μεσογειακή φώκια και διάφορα είδη δελφινιών (ρινοδέλφινο, μαυροδέλφινο, σταχτοδέλφινο) κ.α.). Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για την εξαιρετικά πλούσια θαλάσσια πανίδα με πάνω από 200 είδη ψαριών καθώς επίσης και για την εντομοπανίδα με πιο χαρακτηριστικό είδος τη σπάνια πεταλούδα Callimorpha Quadripunctaria της Πάρου καθώς και την Panaxia Quadripunctaria.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου λόγω της ποικιλομορφίας του εδάφους της και της πλούσιας ιστορίας της εμφανίζει στην επικράτεια της πλήθος **θεσμοθετημένων περιοχών**. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου φιλοξενεί:

- 3 από τα 17 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της χώρας: 1) Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου, 2) Δήλος, 3) Ιστορικό Κέντρο της Πάτμου με τη Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου και το Σπήλαιο της Αποκάλυψης,
- 1 Περιοχή Προστασίας της Φύσης: «Υγρότοπος και ακτή Ψαλιδίου Δήμου Κω (Ζώνες ΠΠΦ1 και ΠΠΦ2)»,
- 2 Προστατευόμενους Φυσικούς Σχηματισμούς και Τοπία: Υπό-περιοχές με στοιχεία 2.3ο.6 και 2.3ο.8 της ΖΟΕ (Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου) Μυκόνου,
- 28 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) (Οδηγία 92/43/ΕΚ) και 31 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα (οδηγία 79/409/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκε από την οδηγία 2009/147/ΕΚ). 3 περιοχές που είναι ταυτόχρονα και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Ζώνες Ειδικής Προστασίας,
- 1 Βιογενετικό Απόθεμα: το Φυσικό Μνημείο Δάσους Κυπαρισσιού Έμπωνα Ρόδου,
- 79 Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ),

- 104 περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των «Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων»,
- 1 γεωλογικό μνημείο παγκόσμιας εμβέλειας: το ηφαιστειακό συγκρότημα της Σαντορίνης,
- Πλήθος θεσμοθετημένων περιοχών του δικτύου Natura και
- 127 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου χωρίζεται σε 13 Περιφερειακές Ενότητες:

Ενότητα Άνδρου, περιλαμβάνει το νησί της Άνδρου και έχει έκταση 379,21km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι το νησί της Άνδρου.

Ενότητα Θήρας, περιλαμβάνει τα νησιά της Σαντορίνης, της Ίου, της Ανάφης, της Σικίνου και της Φολεγάνδρου και έχει έκταση 312,7 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Θήρα.

Ενότητα Καλύμνου, περιλαμβάνει τα νησιά Κάλυμνος, Αγαθονήσι, Αστυπάλαια, Λειψοί, Λέρος και Πάτμος και έχει έκταση 420 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Κάλυμνος.

Ενότητα Καρπάθου, περιλαμβάνει τα νησιά της Καρπάθου και της Κάσου και έχει έκταση 394,2 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Κάρπαθος.

Ενότητα Κέας – Κύθνου, περιλαμβάνει τα νησιά της Κέας και της Κύθνου και έχει έκταση 249,1 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Ιουλίδα ή Χώρα.

Ενότητα Κω, περιλαμβάνει τα νησιά της Κω και της Νισύρου και έχει έκταση 337,3 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Κως.

Ενότητα Μήλου, περιλαμβάνει τα νησιά της Μήλου, της Κιμώλου, της Σερίφου και της Σίφνου και έχει έκταση 346,6 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Μήλος.

Ενότητα Μυκόνου, περιλαμβάνει το νησί της Μυκόνου και έχει έκταση 105,2 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Μύκονος.

Ενότητα Νάξου, περιλαμβάνει τα νησιά της Νάξου, της Αμοργού, της Δονούσας, των Κουφονησίων, της Σχοινούσας και της Ηρακλειάς και έχει έκταση 622,1 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Νάξος.

Ενότητα Πάρου, περιλαμβάνει τα νησιά της Πάρου και της Αντιπάρου και έχει έκταση 231,4 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Πάρος.

Ενότητα Ρόδου, περιλαμβάνει τα νησιά της Ρόδου, της Σύμης, της Τήλου, της Χάλκης και της Μεγίστης και έχει έκταση 1584,3 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Ρόδος.

Ενότητα Σύρου, περιλαμβάνει το νησί της Σύρου και έχει έκταση 102,4 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Ερμούπολη.

Ενότητα Τήνου, περιλαμβάνει το νησί της Τήνου και έχει έκταση 194,6 km^2. Η έδρα της Ενότητας είναι η Τήνος.

Οι **Κυκλάδες** είναι νησιωτικό σύμπλεγμα το οποίο βρίσκεται στο νότιο και μέχρι το Κεντρικό Αιγαίο, μεταξύ Κρήτης - Πελοποννήσου - Εύβοιας και της Ενότητας Σάμου και Δωδεκανήσων, η έκταση της είναι 2.572 km^2. Τα νησιά βρέχονται από το Αιγαίο, το Μυρτώο και το Κρητικό Πέλαγος. Τα κυριότερα νησιά των Κυκλάδων είναι η Νάξος, η Άνδρος, η Τήνος, η Πάρος, η Κέα, η Μήλος, η Αμοργός, η Ίος, η Σύρος, η Κύθνος, η Μύκονος, η Σίφνος, η Σέριφος, η Σαντορίνη, η Σίκινος, η Κίμωλος, η Φολέγανδρος, η Ανάφη, η Αντίπαρος, η Γυάρος, η Ηρακλειά, η Μακρόνησος, η Πολύαιγος, η Ρήνεια, η Δονούσα, η Κέρος, η Θηρασιά, το Δεσποτικό και η Δήλος. Η ονομασία των Κυκλάδων οφείλεται στους αρχαίους γεωγράφους, οι οποίοι τις ονόμασαν έτσι λόγω της κυκλικής τους κατανομής γύρω από το ιερό νησί της Δήλου (γενέτειρα της θεάς Άρτεμης και του θεού Απόλλωνα).

Το **έδαφος** των Κυκλάδων είναι κυρίως ορεινό, έτσι δεν υπάρχουν πεδινές εκτάσεις αλλά μόνο μικρές κοιλάδες και κάμποι. Είναι άγονα νησιά και η καλλιεργήσιμη γη είναι περιορισμένη. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων τους είναι ο τουρισμός και η κτηνοτροφία. Το κλίμα των Κυκλάδων είναι το χαρακτηριστικό κλίμα του Αιγαίου, με ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι.

Το νησιωτικό σύμπλεγμα των **Δωδεκανήσων** βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του Αιγαίου πελάγους ανάμεσα στη Σάμο, την Κρήτη και τα Μικρασιατικά παράλια, και αποτελεί το πιο απομακρυσμένο σύνορο της ΝΑ Ευρώπης. Τα Δωδεκάνησα περιλαμβάνουν τα νησιά: Πάτμο, Αστυπάλαια, Λέρο, Κάλυμνο, Κω, Νίσυρο, Χάλκη, Τήλο, Σύμη, Ρόδο, Κάρπαθο, Κάσο, Λειψοί, Αγαθονήσι, Καστελόριζο καθώς και πλήθος μικρότερων νησιών. Η έκταση των Δωδεκανήσων είναι 2.714 km^2.

Το **έδαφος** των Δωδεκανήσων είναι άγονο και πετρώδες. Το 42% της συνολικής έκτασης είναι πεδινό, το 26% ημιορεινό και το 32% ορεινό.

Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων είναι η γεωργία (κυρίως στα μεγαλύτερα νησιά), η αλιεία (σπογγαλιεία) και ο τουρισμός. Οι **κλιματολογικές συνθήκες** των Δωδεκανήσων διακρίνονται από ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Αεροπορικές υποδομές στις Κυκλάδες

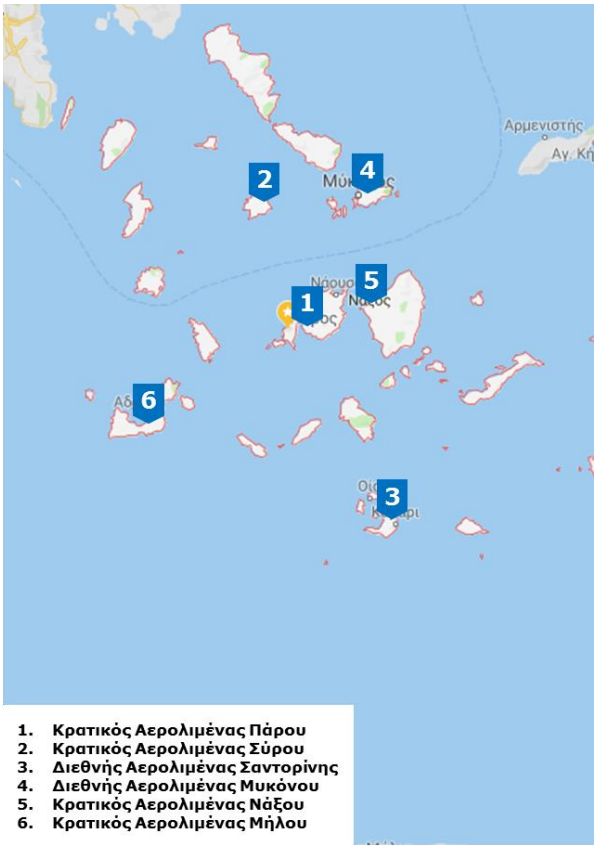

1.3.1 Αεροδρόμια στις Κυκλάδες

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, οι Κυκλάδες διαθέτουν 6 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Σαντορίνης, τον Διεθνή Αερολιμένα Μυκόνου, τον Κρατικό Αερολιμένα Πάρου, τον Κρατικό Αερολιμένα Νάξου «Απόλλων», τον Κρατικό Αερολιμένα Σύρου «Δημήτριος Βικέλας» και τον Κρατικό Αερολιμένα Μήλου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σαντορίνης βρίσκεται 6χλμ. από την πόλη των Φηρών στην περιοχή «Μονόλιθος» και λειτουργεί από το 1976. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σαντορίνης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Την επέκταση και της αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,

- Την αύξηση κατά 236% της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού σε 15.460m^2, με την αντικατάσταση τμήματος του υπάρχοντος και την ανέγερση νέου,
- Την αύξηση κατά 113% των σταθμών check-in (από 8 σε 17),
- Τον διπλασιασμό των ζωνών παραλαβής αποσκευών (από 1 σε 2),
- Την αύξηση κατά 20% του συνολικού αριθμού πυλών (από 5 σε 6),
- Την αύξηση κατά 250% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 7) και
- Την αύξηση κατά 250% των ζωνών ασφαλείας του αεροδρομίου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Μυκόνου βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. από την πόλη της Μυκόνου. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Μυκόνου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν:

- Την επέκταση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού – 50% αύξηση της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού σε 13.350m^2 με την ανέγερση νέου τμήματος αεροσταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Την αύξηση κατά 33% των σταθμών check-in (από 12 σε 16),
- Την αύξηση κατά 17% του συνολικού αριθμού πυλών (από 6 σε 7) και
- Την αύξηση κατά 25% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 4 σε 5).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Πάρου βρίσκεται ΝΝΔ του νησιού, 10χλμ από το λιμάνι της Παροικιάς. Λειτουργεί από το 1982, ενώ στις 25 Ιουλίου του 2016, έγινε η μετεγκατάσταση του πολύ κοντά στον Παλαιό Αερολιμένα. Το εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων για κοινό και γραφεία είναι περίπου 60τμ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό, τρείς θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών μεσαίου μεγέθους (ATR-Q400) και θέσεις στάθμευσης ελαφρών αεροσκαφών της Γενικής Αεροπορίας.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Σύρου «Δημήτριος Βικέλας» βρίσκεται 2χλμ. από την Ερμούπολη την έδρα του νησιού και των Κυκλάδων και λειτουργεί από το 1991. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια 1.800τμ. ενώ παράλληλα διαθέτει ένα επιβατικό σταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό, 2 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών και 6 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών της Γενικής Αεροπορίας.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Νάξου «Απόλλων» βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. από το κέντρο της πόλης της Νάξου και λειτουργεί από το 1992. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια 300τμ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό και θέσεις στάθμευσης για 2 αεροσκάφη ATR42 ταυτόχρονα. Τέλος, οι διαστάσεις του αεροδιαδρόμου είναι 900μ.* 30μ.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Μήλου βρίσκεται σε απόσταση 5χλμ. νοτιοανατολικά από το λιμάνι του νησιού, τον Αδάμαντα, δίπλα στις παλιές Αλυκές και λειτουργεί από το 1972. Διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό εμβαδού 1.615τ.μ. και 1 θέση στάθμευσης αεροσκαφών.

Χάρτης 3: Λιμενικές υποδομές στις Κυκλάδες

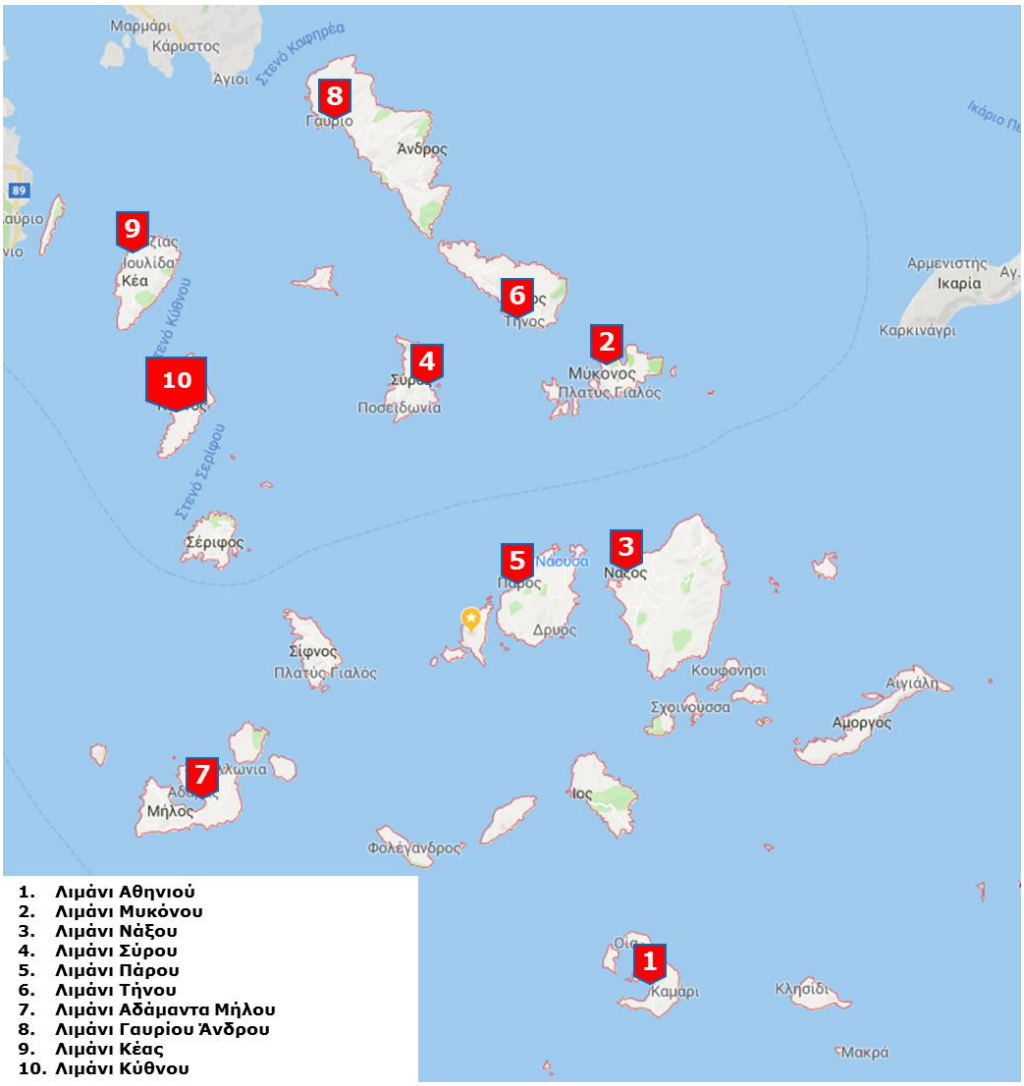

1.3.2 Λιμένες στις Κυκλάδες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, οι Κυκλάδες διαθέτουν 10 κύρια λιμάνια, το λιμάνι του Αθηνιού (Σαντορίνη), το λιμάνι της Μυκόνου, το λιμάνι της Νάξου, το λιμάνι της Σύρου, το λιμάνι της Παροικιάς (Πάρος), το λιμάνι της Τήνου, το λιμάνι του Αδάμαντα (Μήλος), του λιμάνι του Γαυρίου (Άνδρος), το λιμάνι της Κέας και το λιμάνι της Κύθνου.

Το λιμάνι του Αθηνιού, είναι το κεντρικό λιμάνι της Σαντορίνης, βρίσκεται στους πρόποδες της καλντέρας σε απόσταση 8χλμ. από τα Φηρά, την πρωτεύουσα του νησιού και 7χλμ. από το Διεθνές Αεροδρόμιο της Σαντορίνης. Το λιμάνι του Αθηνιού εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Αθηνιού έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο Νέος λιμένας Μυκόνου αποτελεί το κύριο λιμάνι της Μυκόνου και βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το κέντρο της Μυκόνου στην τοποθεσία «Τούρλου». Ο Νέος Λιμένας Μυκόνου εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, ο Νέος Λιμένας Μυκόνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας Νάξου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, Χώρα ή Νάξος. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Νάξου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας Σύρου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, την Ερμούπολη. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Σύρου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Πάρου βρίσκεται στην έδρα του νησιού την Παροικιά. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Παροικιάς έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Τήνου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, Χώρα ή Τήνος. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Τήνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Μήλου βρίσκεται στην βορειοανατολική ακτή του κόλπου της Μήλου στην τοποθεσία Αδάμαντας. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Αδάμαντα έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Άνδρου βρίσκεται στα βορειοδυτικά του νησιού σε απόσταση 32χλμ. από την Χώρα, στο παραθαλάσσιο χωριό Γαύριο. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Γαυρίου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Κέας βρίσκεται σε απόσταση 5,5χλμ. από την έδρα του νησιού, Ιουλίδα, στην τοποθεσία Κορησσία (Λιβάδι). Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική

(τόσο με τον Πειραιά και το Λαύριο όσο και με τα νησιά της Σύρου, της Τήνου, της Κύθνου και της Μυκόνου) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κέας έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Κύθνου βρίσκεται στα δυτικά του νησιού σε απόσταση 7χλμ. από την Χώρα, στο παραθαλάσσιο οικισμό της Μέριχας. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά και το Λαύριο όσο και με τα νησιά της Σερίφου, της Σίφνου, της Μήλου, της Κιμώλου, της Σαντορίνης, της Σίκινου και της Φολεγάνδρου) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κύθνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Τα υπόλοιπα λιμάνια των Κυκλάδων είναι:

- Λιμάνι Ίου «Γιαλός ή Όρμος», βρίσκεται ανατολικά σε απόσταση 1,5χλμ. από τη Χώρα της Ίου. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, διαθέτει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Φολεγάνδρου «Καραβοστάσης», βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο του νησιού σε απόσταση 3χλμ. από την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σίκινου «Αλοπρόνοιας», βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του νησιού σε απόσταση 4χλμ. από την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Κιμώλου «Ψάθη», βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού σε απόσταση 1χλμ. από το Χωριό την πρωτεύουσα και κύριο οικισμό της Κιμώλου. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σερίφου «Λιβάδι», βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού σε απόσταση 5χλμ. από την πρωτεύουσα της Σερίφου την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι διαθέτει σύγχρονη μαρίνα με ειδικούς χώρους πρόσδεσης σκαφών (ταχύπλοων και ιστιοφόρων),
- Λιμάνι Αμοργού «Κατάπολα», το λιμάνι βρίσκεται σε απόσταση 5χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Δονούσας «Σταυρός ή Κάμπος», βρίσκεται στο νοτιοδυτικό όρμο του νησιού. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,

- Λιμάνι Σχοινούσας «Μερσίνι», απέχει 1,2χλμ. από τον οικισμό της χώρας. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Κουφονησίου, εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Ηρακλειάς «Άγιος Γεώργιος», βρίσκεται σε απόσταση 4,5χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού Παναγιά. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Χάρτης 4: Αεροπορικές υποδομές στα Δωδεκάνησα

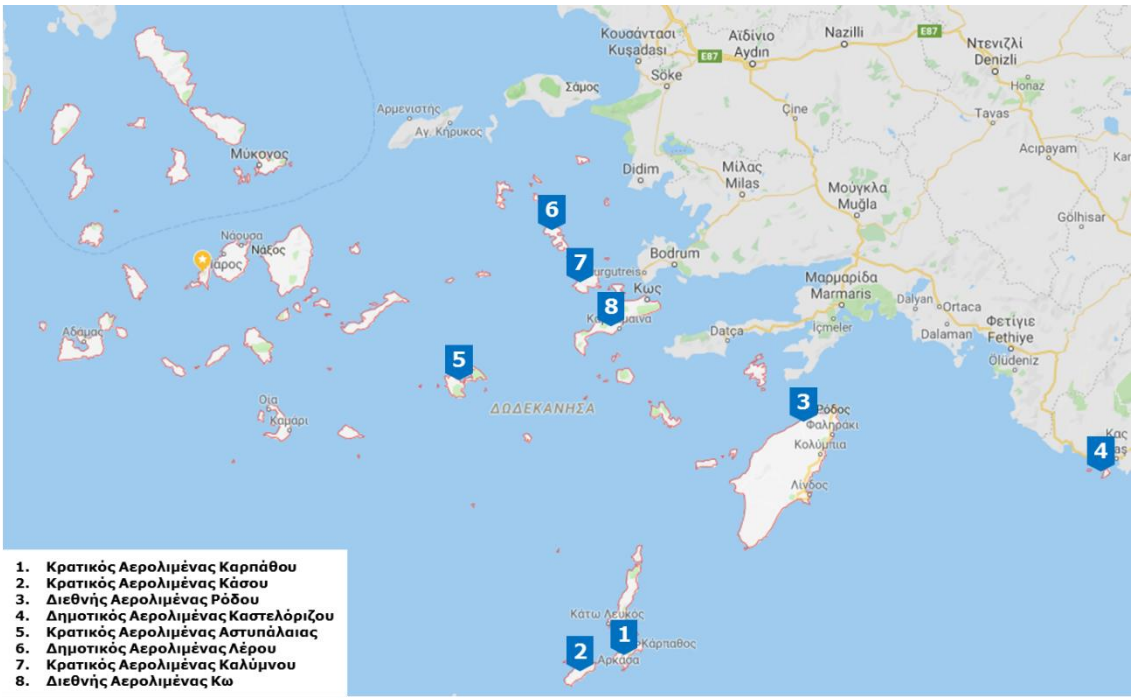

1. Κρατικός Αερολιμένας Καρπάθου
2. Κρατικός Αερολιμένας Κάσου
3. Διεθνής Αερολιμένας Ρόδου
4. Δημοτικός Αερολιμένας Καστελόριζου
5. Κρατικός Αερολιμένας Αστυπάλαιας
6. Δημοτικός Αερολιμένας Λέρου
7. Κρατικός Αερολιμένας Καλύμνου
8. Διεθνής Αερολιμένας Κω

1.3.3 Αεροδρόμια στα Δωδεκάνησα

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, τα Δωδεκάνησα διαθέτουν 8 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Ρόδου «Διαγόρας», τον Διεθνή Αερολιμένα Κω «Ιπποκράτης», τον Διεθνή Αερολιμένα Καρπάθου, τον Κρατικό Αερολιμένα Κάσου, τον Κρατικό Αερολιμένα Αστυπάλαιας «Παναγίας», τον Κρατικό Αερολιμένα Καλύμνου, το Δημοτικό Αεροδρόμιο Καστελόριζου και το Δημοτικό Αερολιμένα Λέρου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Ρόδου βρίσκεται σε απόσταση 16χλμ. από την πόλη της Ρόδου κοντά στα χωριά Κρεμαστή Ρόδου και Παραδείσι και λειτουργεί από το 1977. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Ρόδου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν την:

- Αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Αύξηση κατά 13% των σταθμών check-in (από 40 σε 45),
- Αύξηση κατά 13% του συνολικού αριθμού πυλών (από 16 σε 18),
- Αύξηση κατά 71% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 7 σε 12) και

- Αύξηση κατά 25% των χώρων παραλαβής των αποσκευών (από 4 σε 5).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Κω βρίσκεται σε απόσταση 27χλμ. από την πόλη της Κω στην περιοχή Αντιμάχεια και λειτουργεί από το 1964. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Κω πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Την κατασκευή νέου τερματικού σταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την ανακαίνιση/επέκταση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων,
- Την αύξηση κατά 201% της συνολικής έκτασης του αεροδρομίου σε 24.000km^2,
- Την αύξηση κατά 75% των σταθμών check-in (από 16 σε 28) και
- Την αύξηση κατά 125% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 4 σε 9).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Καρπάθου βρίσκεται σε απόσταση 15χλμ. νοτιοδυτικά από το κέντρο της πόλης στην περιοχή της Αφιάρτης και λειτουργεί από το 1970. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 700τ.μ. ενώ διαθέτει και τέσσερις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (2 για μεγάλα, 1 για μικρό και 1 για ελαφρύ αεροσκάφος).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Καλύμνου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού, σε απόσταση 7χλμ. από το κέντρο της πόλης της Καλύμνου και η λειτουργία του ξεκίνησε τον Αύγουστο του 2006. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 2.500τ.μ. ενώ διαθέτει και ένα επιβατικό αεροσταθμό.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Αστυπάλαιας «Παναγίας» βρίσκεται 12χλμ. βορειοανατολικά από την πόλη της Αστυπάλαιας στη θέση Ανάληψη. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων καλύπτουν επιφάνεια περίπου 700τ.μ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό σταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό και δέκα θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (3ATR, 3 DH8 και 4 γενικής Αεροπορίας).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Κάσου βρίσκεται στο μέσο του νησιού σε απόσταση 800μ. από το κέντρο της πόλης και λειτουργεί από το 1983. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 120τ.μ. ενώ έχουν ήδη αρχίσει εργασίες για την κατασκευή νέου αεροσταθμού συνολικού εμβαδού 500τ.μ. Διαθέτει ένα επιβατικό

αεροσταθμό και 3 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (1 ATR-42 ή 1 DASH-8 και 2 ελαφρά αεροσκάφη).

Το Δημοτικό Αεροδρόμιο Καστελόριζου βρίσκεται 2χλμ. από την πόλη της Μεγίστης και λειτουργεί από το 1986. Διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό 150τ.μ. και τέσσερις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών.

Το Δημοτικό Αεροδρόμιο Λέρου βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του νησιού, στη θέση Παρθένι και σε απόσταση 9χλμ. από το κέντρο της Λέρου (Πλάτανος). Η λειτουργία του άρχισε το 1984. Το εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων του αερολιμένα είναι 2.000τ.μ. και διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό και ένα πυροσβεστικό σταθμό. Το αεροδρόμιο δέχεται αεροσκάφη τύπου ATR-43, DASH-8 καθώς και ελαφρά αεροσκάφη.

Χάρτης 5: Λιμενικές υποδομές στα Δωδεκάνησα

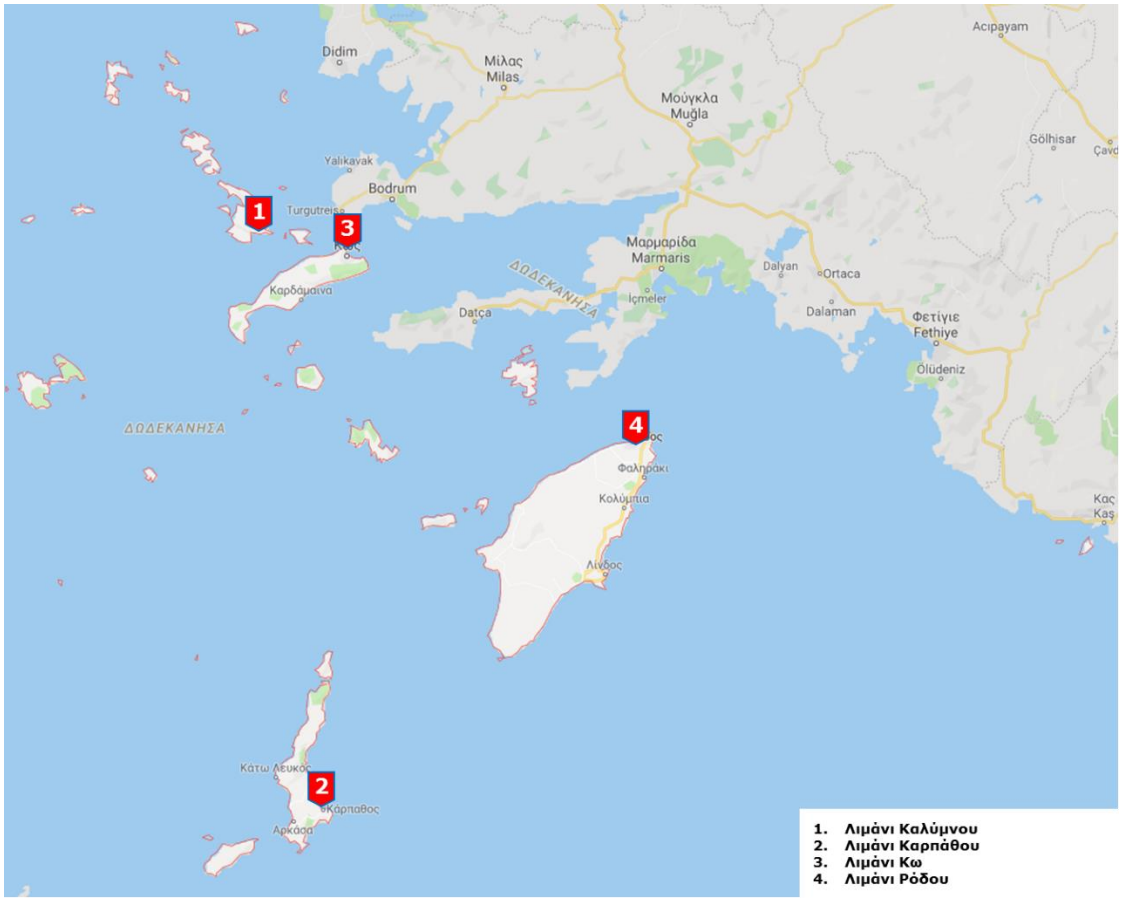

1.3.4 Λιμένες στα Δωδεκάνησα

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, τα Δωδεκάνησα διαθέτουν 4 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Καλύμνου, το λιμάνι της Καρπάθου (Διαφάνι), το λιμάνι της Κω και το λιμάνι της Ρόδου.

Το λιμάνι της Ρόδου «Ακαντιάς», είναι το κεντρικό λιμάνι της Ρόδου και εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Κρήτη, Θεσσαλονίκη, Κω, Δωδεκάνησα, Λέσβο, Χίο, Σάμο και Κυκλάδες) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το παλιό λιμάνι της Ρόδου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Το λιμάνι της Κω βρίσκεται στην βόρεια πλευρά της πόλης της Κω. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Δωδεκάνησα, Σύρο, Σαντορίνη, Χίο, Μυτιλήνη και Θεσσαλονίκη) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κω έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής. Τέλος, υπάρχει σύνδεση του λιμένα της Κω με τον λιμένα Μπόντρουμ της Τουρκίας.

Ο λιμένας της Καλύμνου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, την πόλη Πόθια. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Δωδεκάνησα, Ικαρία, Χίο, Σάμο, Νάξο και Πάρο) και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Ο λιμένας της Καρπάθου βρίσκεται στην πρωτεύουσα του νησιού τα Πηγάδια. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Ανάφη, Χάλκη, Ηράκλειο, Κάσο, Μήλο, Ρόδο, Σαντορίνη και Σητεία) και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Τα υπόλοιπα λιμάνια των Δωδεκανήσων είναι:

- Λιμάνι Αγίου Γεωργίου Αγαθονησίου, εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τα νησιά της Σάμου, της Πάτμου, της Καλύμνου, της Ρόδου, της Κω, της Λέρου, των Λειψών και των Αρκιών,
- Λιμάνι Άγιου Ανδρέα Αστυπάλαιας, βρίσκεται 6χλμ. από την πόλη της Αστυπάλαιας. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τα νησιά των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων,
- Λιμάνι Λειψών, εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Αγαθονήσι, Αρκιούς, Ικαρία, Κάλυμνο, Κω, Λέρο, Πάτμο, Ρόδο, Σάμο, Σύμη και Φούρνους) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι των Λειψών διαθέτει την δυνατότητα ελλιμενισμού αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Λέρου «Λακκί», το λιμάνι βρίσκεται 4χλμ. νοτιοδυτικά από την έδρα του νησιού, τον Πλάτανο. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, των Δωδεκανήσων και της Σύρου,
- Λιμάνι Πάτμου «Σκάλα», το λιμάνι βρίσκεται 3χλμ. από την πόλη της Πάτμου. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, την Καβάλα, τα Δωδεκάνησα, τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, την Μύκονο και την Σύρο. Επίσης, το λιμάνι έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Κάσου «Φρυ», το λιμάνι βρίσκεται στην έδρα του νησιού και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, την Σαντορίνη, την Ανάφη, την Κάρπαθο, την Ρόδο, την Χάλκη, την Θήρα, το Ηράκλειο, την Σητεία, την Μήλο και την Κάρπαθο,
- Λιμάνι Νισύρου «Μανδράκι», το λιμάνι βρίσκεται στην έδρα του νησιού και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο,
- Λιμάνι Μεγίστης, εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο,

- Λιμάνι Σύμης «Γιαλός», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά και τα Δωδεκάνησα. Επίσης, το λιμάνι της Σύμης έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Τήλου «Λιβάδια», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο και
- Λιμάνι Χάλκης «Νημποριό», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Ανάφη, το Ηράκλειο, την Μήλο, την Σαντορίνη και την Σητεία.

1.3.5 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο και οι χερσαίες μεταφορές περιορίζονται κατά ανάγκη σε τοπικό επίπεδο νησιού και η σημασία τους είναι πάντοτε ανάλογη με το μέγεθος του χερσαίου χώρου που αφορούν και το μέγεθος των αναγκών που ικανοποιούν. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πέρα από τον αριθμό των αυτοκινήτων των μόνιμων κατοίκων, το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου επιβαρύνεται με έναν επίσης υψηλό αριθμό αυτοκινήτων των τουριστών της καλοκαιρινής περιόδου.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 10,9 εκατ. το 2014 σε 10,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 631 χιλ. το 2014 σε 635 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 335 χιλ. το 2014 σε 344 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+11%, από 199 χιλ. το 2014 σε 221 χιλ. το 2019).

Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Περιφέρεια	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττική	3.863.763	3.742.235	-3%
Κεντρική Μακεδονία	1.903.360	1.873.777	-2%
Θεσσαλία	737.686	718.640	-3%
Δυτική Ελλάδα	677.727	655.189	-3%
Κρήτη	630.889	634.930	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.214	599.723	-1%
Πελοπόννησος	585.155	574.447	-2%
Στερεά Ελλάδα	559.214	555.960	-1%
Νότιο Αιγαίο	**334.802**	**344.027**	**3%**
Ήπειρος	341.046	333.696	-2%
Δυτική Μακεδονία	278.706	267.008	-4%
Βόρειο Αιγαίο	198.581	221.098	11%
Ιόνια Νησιά	207.664	203.869	-2%
Ελλάδα	**10.926.807**	**10.724.599**	**-2%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2019, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

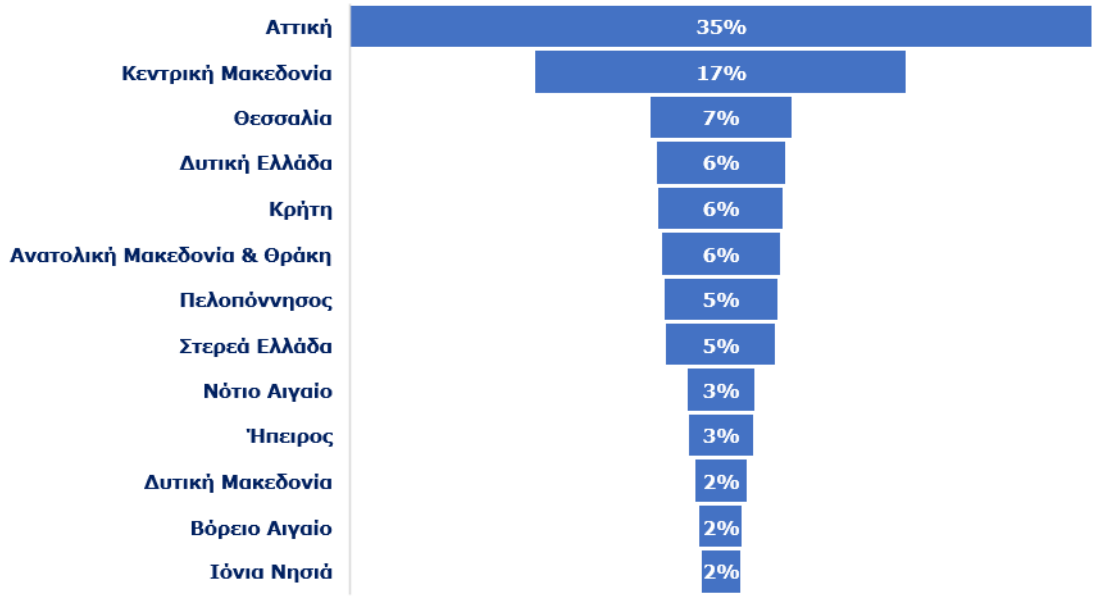

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, σημείωσε αύξηση κατά +3% (από 335 χιλ. το 2014 σε 344 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα Δωδεκάνησα (+5%, από 207 χιλ. το 2014 σε 217 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τις Κυκλάδες (-0,5%, από 127 χιλ. το 2014 σε 127 χιλ. το 2019) οριακή μείωση.

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, 2014 και 2019

	2014	2019	%Δ 2014 - 2019
Δωδεκάνησα	207.434	217.241	5%
Κυκλάδες	127.368	126.786	0%
Νότιο Αιγαίο	**334.802**	**344.027**	**3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για το 2019, παρατηρούμε ότι τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 63% και οι Κυκλάδες το 37%.

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

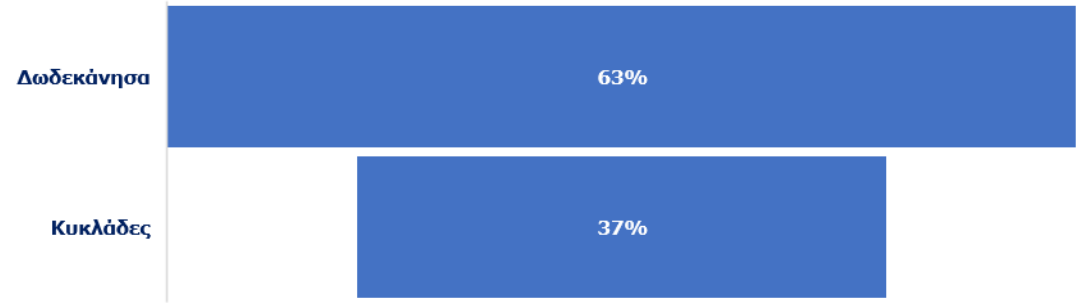

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2014 ΚΑΙ 2019

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (οριακή αύξηση +0,2%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 20-24 ετών (-10%), 25-29 ετών (-11%) και 30-44 ετών (-10%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+0,2%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30-44 ετών (20%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2014 και 2019

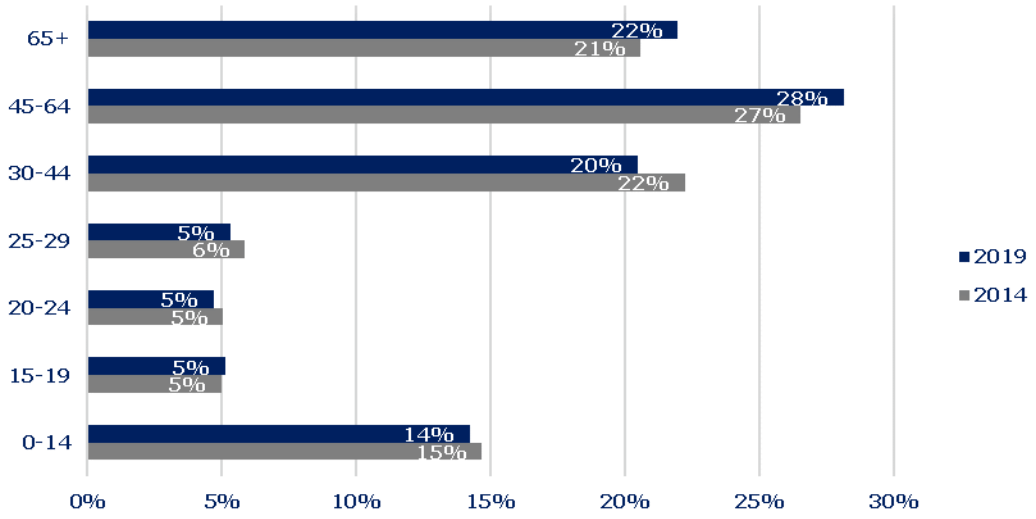

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, σημειώνει πιο ήπια μείωση στις ηλικίες 25-29 ετών και πιο έντονη αύξηση στις ηλικίες 65+ ετών. Παράλληλα σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε μείωση στις ηλικίες 15-19 ετών και αύξηση στις ηλικίες 20-24 ετών. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-6%), 15-19 ετών (-10%), 25-29 ετών (-3%) και 30-44 ετών (-11%) και αύξηση οι ηλικίες 20-24 ετών (+8%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+10%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 30-44 ετών (22%), 65+ ετών (18%), 15-29 ετών (16%) και 0-14 ετών (17%). Τέλος, αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι η μείωση των μεριδίων την περίοδο 2014-2019 στις ηλικίες 30-44 ετών και η αύξηση στις ηλικίες 45-64 και 65+ ετών.

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, 2014 και 2019

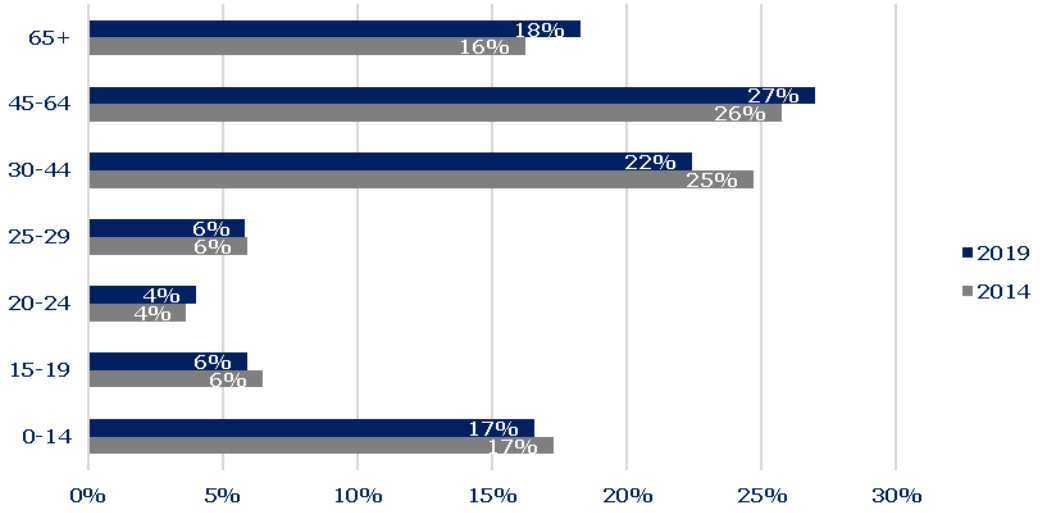

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2014 ΚΑΙ 2019

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2014 και 2019 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2019 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (56%), Κρήτη (55%) και Βόρειο Αιγαίο (55%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2019 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Κεντρικής Μακεδονίας (50%), Θεσσαλίας (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%), Στερεάς Ελλάδας (50%) και Δυτικής Μακεδονίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019						
	2014			2019		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	54%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	50%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	51%	5%
Πελοπόννησος	86%	52%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	**83%**	**56%**	**3%**	**83%**	**56%**	**3%**
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	52%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	47%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	**85%**	**52%**	**100%**	**86%**	**52%**	**100%**

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***επί του συνόλου των ηλικιών 15+**

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 56% και για τα 2 έτη. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2012-2017

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2012-2017 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε πτώση κατά -6% (από € 191.204 εκατ. το 2012 σε € 180.218 εκατ. το 2017), ενώ το 2017 σημειώνεται για 1η φορά την τελευταία 6ετία αύξηση του ΑΕΠ (+2,1%, από € 176.488 το 2016 σε € 180.218 το 2017), σηματοδοτώντας την στροφή της Ελληνικής οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο ΑΕΠ τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από € 8,8 δισ. το 2012 σε € 9,1 δισ. το 2017) και Νοτίου Αιγαίου (+1%, από € 6,1 δισ. το 2012 σε € 6,1 δισ. το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από € 4,7 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-10%, από € 9,0 δισ. το 2012 σε € 8,1 δισ. το 2017), Αττικής (-7%, από € 92,7 δισ. το 2012 σε € 85,8 δισ. το 2017), Βορείου Αιγαίου (-7%, από € 2,7 δισ. το 2012 σε € 2,5 δισ. το 2017), Ηπείρου (-5%, από € 4,2 δισ. το 2012 σε € 4,0 δισ. το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-4%, από € 25,8 δισ. το 2012 σε € 24,7 δισ. το 2017), Πελοποννήσου (-3%, από € 8,3 δισ. το 2012 σε € 8,0 δισ. το 2017), Ιονίων Νήσων (-3%, από € 3,3 δισ. το 2012 σε € 3,2 δισ. το 2017), Θεσσαλίας (-2%, από € 9,5 δισ. το 2012 σε € 9,3 δισ. το 2017) και Στερεάς Ελλάδας (-2%, από € 8,6 δισ. το 2012 σε € 8,5 δισ. το 2017).

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	85.782	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	24.739	-4%
Θεσσαλίας	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	9.347	-2%
Κρήτης	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	9.095	3%
Στερεάς Ελλάδας	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	8.454	-2%
Δυτικής Ελλάδας	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	8.083	-10%
Πελοποννήσου	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	8.036	-3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	6.946	-8%
Νοτίου Αιγαίου	**6.079**	**5.983**	**6.042**	**6.121**	**5.981**	**6.144**	**1%**
Ηπείρου	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	3.977	-5%
Δυτικής Μακεδονίας	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	3.964	-16%
Ιονίων Νήσων	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	3.170	-3%
Βορείου Αιγαίου	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	2.480	-7%
Ελλάδα	**191.204**	**180.654**	**178.656**	**177.258**	**176.488**	**180.218**	**-6%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2017, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017

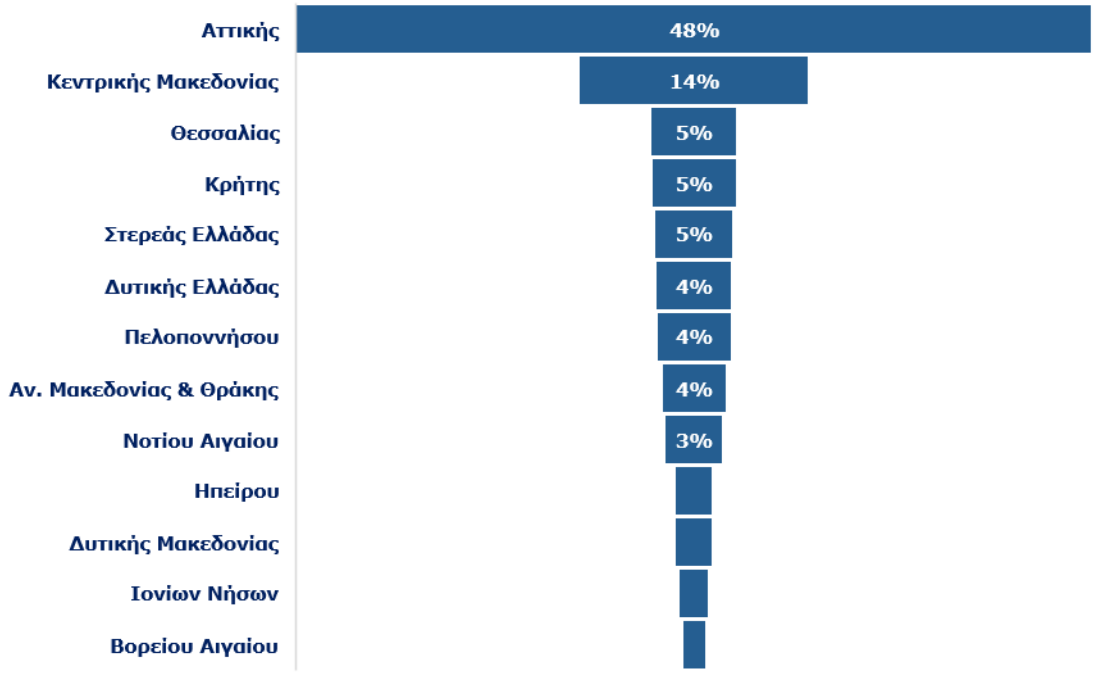

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας, σημείωσε την περίοδο 2012-2017 αύξηση στο ΑΕΠ της κατά +1% (από € 6.079 εκατ. το 2012 σε € 6.144 εκατ. το 2017). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης αποτελούν τις μόνες Περιφέρειες της χώρας που κατέγραψαν αύξηση στο ΑΕΠ τους.

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2012-2017

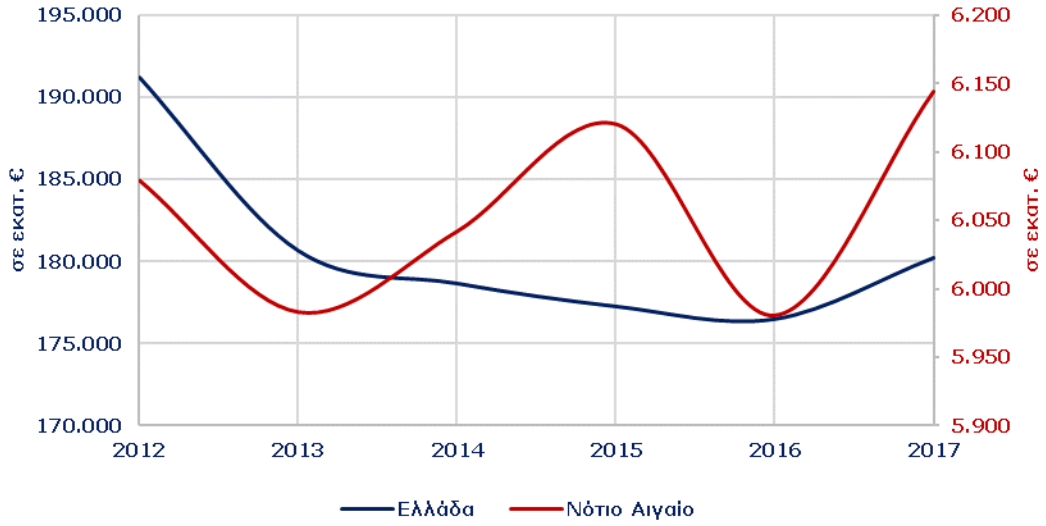

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2012-2017 τα Δωδεκάνησα κατέγραψαν μείωση κατά -3% (από € 3.471 εκατ. το 2012 σε € 3.365 εκατ. το 2017) ενώ οι Κυκλάδες αύξηση κατά +7% (από € 2.608 εκατ. το 2012 σε € 2.779 εκατ. το 2017).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2012-2017 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Δωδεκάνησα	3.471	3.213	3.309	3.360	3.230	3.365	-3%
Κυκλάδες	2.608	2.770	2.733	2.760	2.751	2.779	7%
Νότιο Αιγαίο	**6.079**	**5.983**	**6.042**	**6.121**	**5.981**	**6.144**	**1%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2012-2017 μειώθηκε κατά -3% (από € 17.311 το 2012 σε € 16.757 το 2017). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+2%, από € 14.046 το 2012 σε € 14.366 το 2017) και Θεσσαλίας (+1%, από € 12.796 το 2012 σε € 12.911 το 2017). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττικής (-3%, από € 23.530 το 2012 σε € 22.784 το 2017), Νοτίου Αιγαίου (-0,4%, από € 18.163 το 2012 σε € 18.091 το 2017), Ιονίων Νήσων (-1%, από € 15.621 το 2012 σε € 15.464 το 2017), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από € 15.383 το 2012 σε € 15.214 το 2017), Δυτικής Μακεδονίας (-12%, από € 16.711 το 2012 σε € 14.663 το 2017), Πελοποννήσου (-1%, από € 14.066 το 2012 σε € 13.903 το 2017), Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από € 13.458 το 2012 σε € 13.172 το 2017), Δυτικής Ελλάδας (-7%, από € 13.070 το 2012 σε € 12.216 το 2017), Βορείου Αιγαίου (-11%, από € 13.389 το 2012 σε € 11.955 το 2017), Ηπείρου (-2%, από € 12.162 το 2012 σε € 11.879 το 2017) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 12.403 το 2012 σε € 11.539 το 2017).

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2012-2017 (σε €)

Περιφέρεια	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Αττικής	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	22.784	-3%
Νοτίου Αιγαίου	**18.163**	**17.874**	**18.045**	**18.280**	**17.769**	**18.091**	**0%**
Ιονίων Νήσων	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	15.464	-1%
Στερεάς Ελλάδας	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	15.214	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	14.663	-12%
Κρήτης	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	14.366	2%
Πελοποννήσου	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	13.903	-1%
Κεντρικής Μακεδονίας	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	13.172	-2%
Θεσσαλίας	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	12.911	1%
Δυτικής Ελλάδας	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	12.216	-7%
Βορείου Αιγαίου	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	11.955	-11%
Ηπείρου	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	11.879	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	11.539	-7%
Ελλάδα	**17.311**	**16.475**	**16.402**	**16.381**	**16.378**	**16.757**	**-3%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εμφάνισε παρόμοια εικόνα (αν και με πιο ήπια χαρακτηριστικά) με την μείωση που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2012-2017 η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε μείωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά -0,4% (από € 18.163 το 2012 σε € 18.091 το 2017).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2012-2017

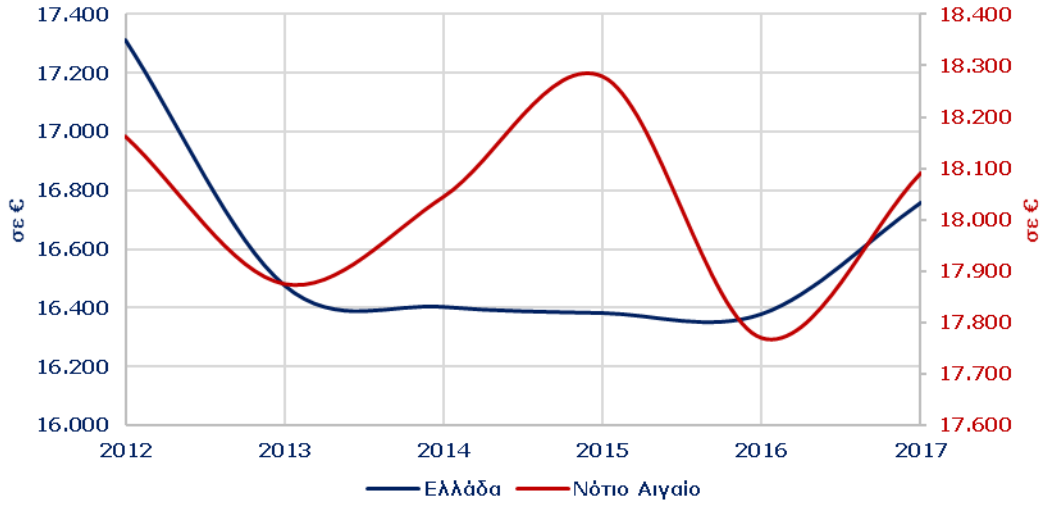

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2012-2017, οι Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ τους κατά +7% (από € 20.481 το 2012 σε € 21.898 το 2017) ενώ τα Δωδεκάνησα μείωση κατά -5% (από € 16.739 το 2012 σε € 15.820 το 2017).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2012-2017

Ενότητα	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	%Δ 2012 - 2017
Κυκλάδες	20.481	21.756	21.470	21.713	21.660	21.898	7%
Δωδεκάνησα	16.739	15.491	15.945	16.178	15.411	15.820	-5%
Νότιο Αιγαίο	**18.163**	**17.874**	**18.045**	**18.280**	**17.769**	**18.091**	**0%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2019 ήταν της τάξης του 12,5% ή € 23,4 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου από τον τουρισμό το 2019, αντιπροσώπευαν το 29% (€ 6,9 δισ.) των συνολικών εσόδων της χώρας. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου το 2019 σημείωσε αύξηση κατά +4% (από € 6.144 εκατ. το 2017 σε € 6.391 εκατ. το 2019).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2019

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2019	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2019 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2019*- σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2019	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2017 - σε €
Ν. Αιγαίο	**29%**	**6.861**	**6.391**	**107%**	**18.091**
Κρήτη	20%	4.775	9.460	50%	14.366
Αττική	15%	3.437	89.228	4%	22.784
Κεντ. Μακεδονία	13%	2.983	25.732	12%	13.172
Ιόνια Νησιά	11%	2.534	3.297	77%	15.464
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	583	7.225	8%	11.539
Πελοπόννησος	2%	553	8.359	7%	13.903
Θεσσαλία	2%	471	9.723	5%	12.911
Ήπειρος	1%	347	4.137	8%	11.879
Δυτ. Ελλάδα	1%	341	8.408	4%	12.216
Στερεά Ελλάδα	1%	239	8.794	3%	15.214
Β. Αιγαίο	1%	219	2.579	8%	11.955
Δυτ. Μακεδονία	0%	100	4.124	2%	14.663
Σύνολο Χώρας	**100%**	**23.442**	**187.456**	**13%**	**16.757**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2017

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ[3], 2014-2019

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2014 έως το 2019. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

[3] Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +11% (από 3,5 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+20%, από 62 χιλ. το 2014 σε 75 χιλ. το 2019), Κρήτης (+19%, από 212 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+14%, από 563 χιλ. το 2014 σε 643 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 189 χιλ. το 2014 σε 211 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+12%, από 173 χιλ. το 2014 σε 194 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 195 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Αττικής (+9%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,4 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+9%, από 71 χιλ. το 2014 σε 77 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 82 χιλ. το 2014 σε 87 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+7%, από 124 χιλ. το 2014 σε 133 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 201 χιλ. το 2014 σε 215 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+8%, από 234 χιλ. το 2014 σε 253 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (+8%, από 104 χιλ. το 2014 σε 113 χιλ. το 2019).

Πίνακας 9: Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	1.325.885	1.335.896	1.360.251	1.365.990	1.378.527	1.442.366	9%
Κεντρική Μακεδονία	563.396	600.756	618.813	625.984	642.050	642.691	14%
Θεσσαλία	233.501	229.766	232.656	250.915	253.253	253.248	8%
Κρήτη	212.215	209.134	220.538	234.804	247.255	252.984	19%
Δυτική Ελλάδα	200.887	206.191	205.424	216.814	218.181	214.683	7%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	194.990	197.901	200.661	205.778	213.366	214.647	10%
Πελοπόννησος	188.666	193.237	196.287	204.979	208.186	211.431	12%
Στερεά Ελλάδα	173.081	181.007	178.370	187.970	191.250	194.168	12%
Νότιο Αιγαίο	**123.825**	**132.339**	**129.786**	**127.722**	**131.570**	**132.973**	**7%**
Ήπειρος	103.946	105.272	106.539	104.635	108.934	112.748	8%
Δυτική Μακεδονία	82.470	81.243	81.094	84.525	86.248	87.085	6%
Ιονίων Νήσων	71.113	72.984	75.771	73.186	78.252	77.188	9%
Βόρειο Αιγαίο	62.263	64.967	67.369	69.374	70.949	74.817	20%
Σύνολο	**3.536.240**	**3.610.693**	**3.673.559**	**3.752.674**	**3.828.021**	**3.911.030**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

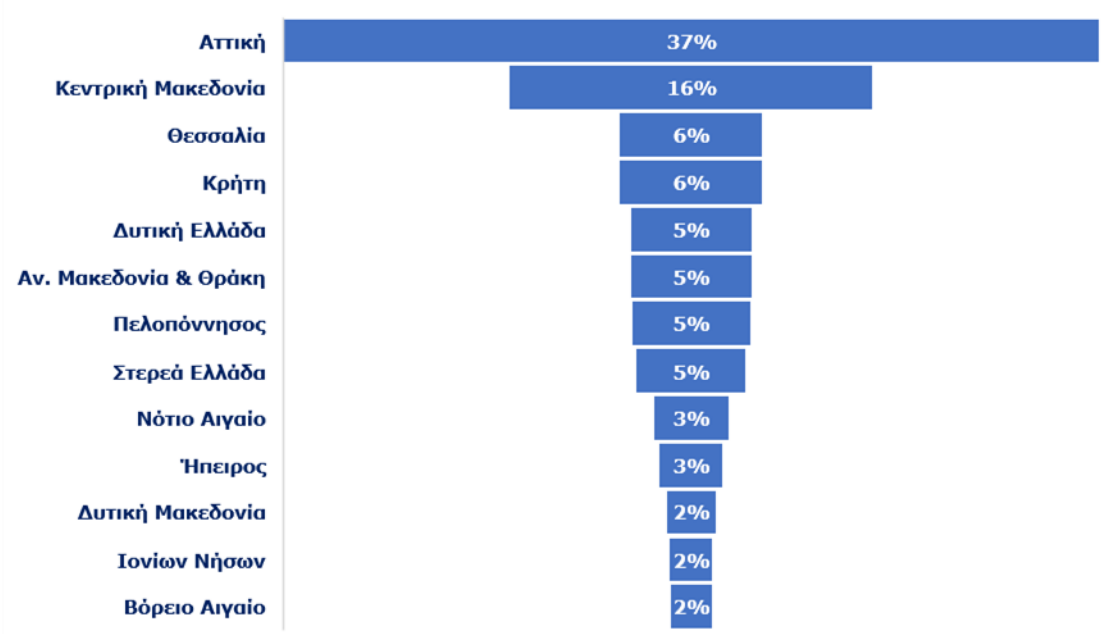

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 124 χιλ. το 2014 σε 133 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +4% (από 92 χιλ. το 2014 σε 96 χιλ. το 2019), στα Καταλύματα αύξηση κατά +7% (από 20 χιλ. το 2014 σε 22 χιλ. το 2019) ενώ στην Εστίαση αύξηση κατά +37% (από 11 χιλ. το 2014 σε 15 χιλ. το 2019).

Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί Κλάδοι	92.488	104.076	99.712	95.403	96.469	96.137	4%
Καταλύματα	20.221	16.133	14.620	19.121	19.861	21.647	7%
Εστίαση	11.116	12.130	15.454	13.198	15.239	15.189	37%
Σύνολο	**123.825**	**132.339**	**129.786**	**127.722**	**131.570**	**132.973**	**7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 75% το 2014 σε 72% το 2019) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στα Καταλύματα (από 16% το 2014 σε 16% το 2019) και την Εστίαση (από 9% το 2014 σε 11% το 2019). Αξιοσημείωτο, είναι ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με κύρια οικονομική δραστηριότητα τον τουρισμό εμφανίζει υψηλά μερίδια στους απασχολούμενους σε καταλύματα και εστίαση σε αντίθεση με άλλες Περιφέρειες λιγότερο τουριστικές.

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

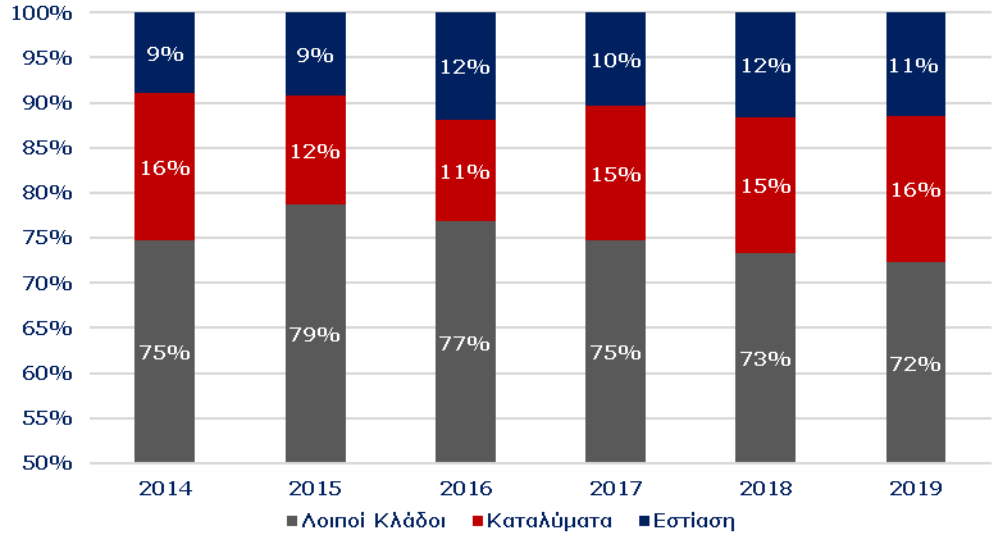

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 3,2 εκατ. το 2014 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +7% (από 336 χιλ. το 2014 σε 361 χιλ. το 2019).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 19
Αττική	Πλήρης	1.183.251	1.188.212	1.208.038	1.216.494	1.238.685	1.290.923	9%
	Μερική	142.635	147.684	152.213	149.496	139.842	151.444	6%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	514.866	545.507	563.447	567.615	580.041	576.379	12%
	Μερική	48.530	55.249	55.366	58.369	62.009	66.313	37%
Θεσσαλία	Πλήρης	197.813	199.104	202.402	213.733	220.205	219.707	11%
	Μερική	35.688	30.662	30.255	37.182	33.048	33.541	-6%
Κρήτη	Πλήρης	192.523	189.086	200.590	217.019	229.703	238.866	24%
	Μερική	19.693	20.048	19.948	17.785	17.552	14.118	-28%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	185.959	187.878	182.492	194.975	197.743	197.020	6%
	Μερική	14.928	18.313	22.932	21.838	20.438	17.663	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	180.984	186.703	185.798	192.428	200.687	200.265	11%
	Μερική	14.006	11.198	14.863	13.350	12.679	14.383	3%
Πελοπόννησος	Πλήρης	169.630	175.315	179.399	188.528	193.884	199.489	18%
	Μερική	19.036	17.922	16.888	16.451	14.301	11.942	-37%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	159.975	164.851	158.394	164.427	170.157	176.667	10%
	Μερική	13.106	16.156	19.977	23.543	21.093	17.501	34%
Νότιο Αιγαίο	**Πλήρης**	**117.501**	**126.101**	**122.595**	**120.470**	**119.637**	**121.418**	**3%**
	Μερική	**6.324**	**6.238**	**7.191**	**7.252**	**11.933**	**11.555**	**83%**
Ήπειρος	Πλήρης	96.618	98.203	98.147	98.171	103.919	105.495	9%
	Μερική	7.328	7.069	8.392	6.464	5.015	7.253	-1%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	75.142	74.739	73.448	76.167	78.647	79.978	6%
	Μερική	7.328	6.504	7.645	8.358	7.601	7.107	-3%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	67.172	69.862	71.461	68.465	75.192	74.137	10%
	Μερική	3.941	3.122	4.310	4.721	3.060	3.050	-23%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	59.140	61.889	64.290	64.933	67.009	70.071	18%
	Μερική	3.123	3.077	3.078	4.441	3.941	4.746	52%
Ελλάδα	**Πλήρης**	**3.200.573**	**3.267.448**	**3.310.502**	**3.383.425**	**3.475.509**	**3.550.414**	**11%**
	Μερική	**335.667**	**343.244**	**363.057**	**369.249**	**352.512**	**360.616**	**7%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης ενώ στην μερική η εικόνα είναι μικτή. Για την πλήρη απασχόληση οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+24%, από 193 χιλ. το 2014 σε 239 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+18%, από 59 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+18%, από 170 χιλ. το 2014 σε 199 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12%, από 515 χιλ. το 2014 σε 576 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+11%, από 198 χιλ. το 2014 σε 220 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10%, από 67 χιλ. το 2014 σε 74 χιλ. το 2019). Για την μερική απασχόληση πτώση καταγράφεται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (-37%, από 19 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019), Κρήτης (-28%, από 20 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-23%, από 4 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-6%, από 36 χιλ.

το 2014 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-3%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) και Ηπείρου (-1%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ αντίθετα αύξηση σημειώνεται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3%, από 14 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Αττικής (+6%, από 143 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+18%, από 15 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 13 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+37%, από 49 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+52%, από 3 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+83%, από 6 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019).

Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Πελοποννήσου (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

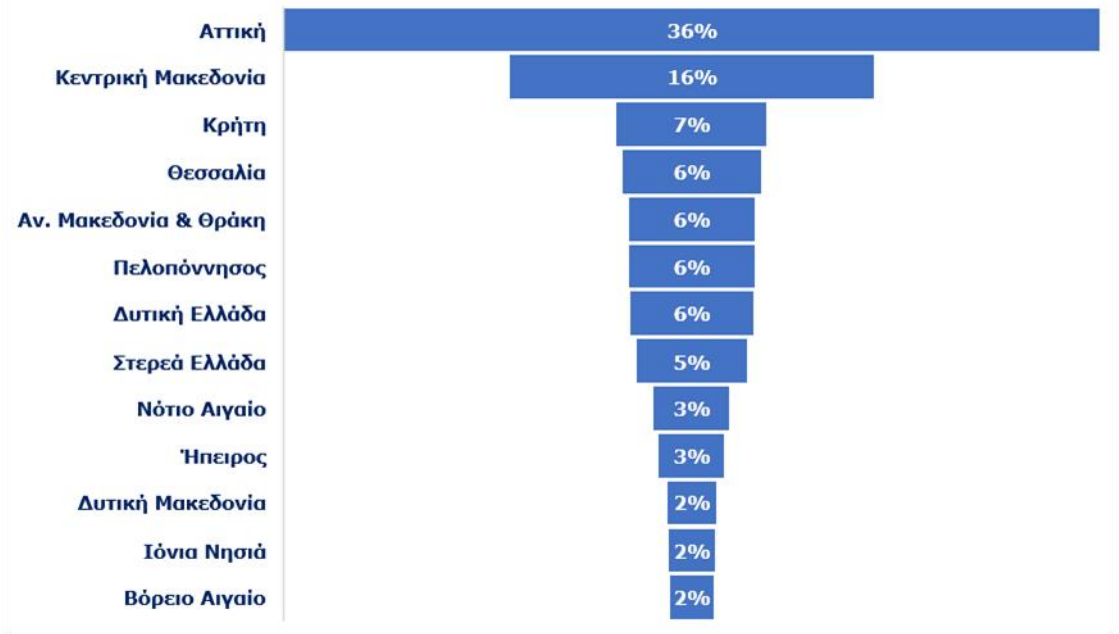

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (42%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (9%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (1%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2019

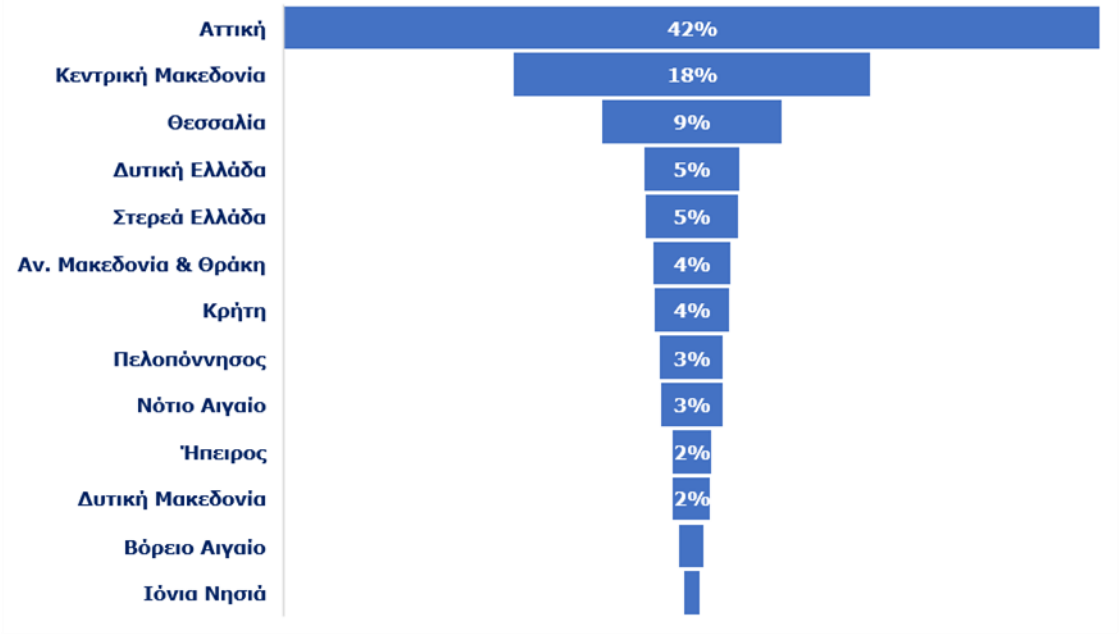

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 118 χιλ. το 2014 σε 121 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +83% (από 6 χιλ. το 2014 σε 12 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους Λοιπούς κλάδους σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 87 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +61% (από 5 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019), στα καταλύματα οι πλήρης αύξηση κατά +7% (από 20 χιλ. το 2014 σε 21 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +28% (από 423 απασχολούμενους το 2014 σε 542 απασχολούμενους το 2019) ενώ στην εστίαση οι πλήρης αύξηση κατά +21% (από 11 χιλ. το 2014 σε 13 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +326% (από 566 απασχολούμενους το 2014 σε 2 χιλ. το 2019).

Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	87.153	99.350	94.348	89.778	86.667	87.536	0%
	Μερική	5.335	4.726	5.364	5.625	9.803	8.601	61%
Καταλύματα	Πλήρης	19.798	15.697	13.919	18.548	19.312	21.105	7%
	Μερική	423	436	701	572	549	542	28%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	10.550	11.054	14.328	12.144	13.658	12.778	21%
	Μερική	566	1.076	1.126	1.055	1.581	2.412	326%
Νότιο Αιγαίο	**Πλήρης**	**117.501**	**126.101**	**122.595**	**120.470**	**119.637**	**121.418**	**3%**
	Μερική	**6.324**	**6.238**	**7.191**	**7.252**	**11.933**	**11.555**	**83%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2014-2019, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 94% το 2014 σε 91% το 2019) εμφάνισαν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 6% το 2014 σε 9% 2019).

Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2014-2019

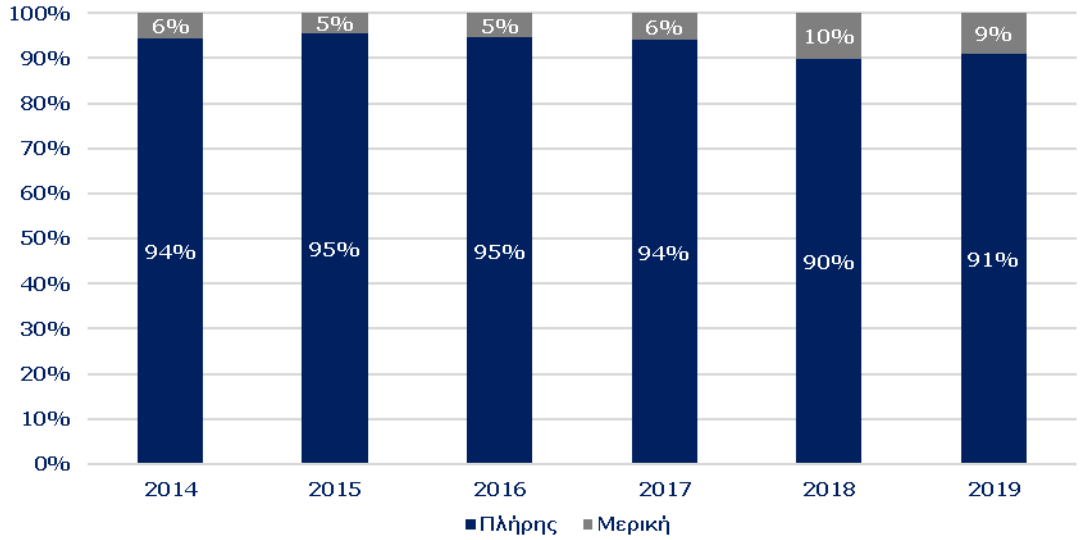

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 98% το 2014 σε 97% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 2% το 2014 σε 3% το 2019).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2014-2019

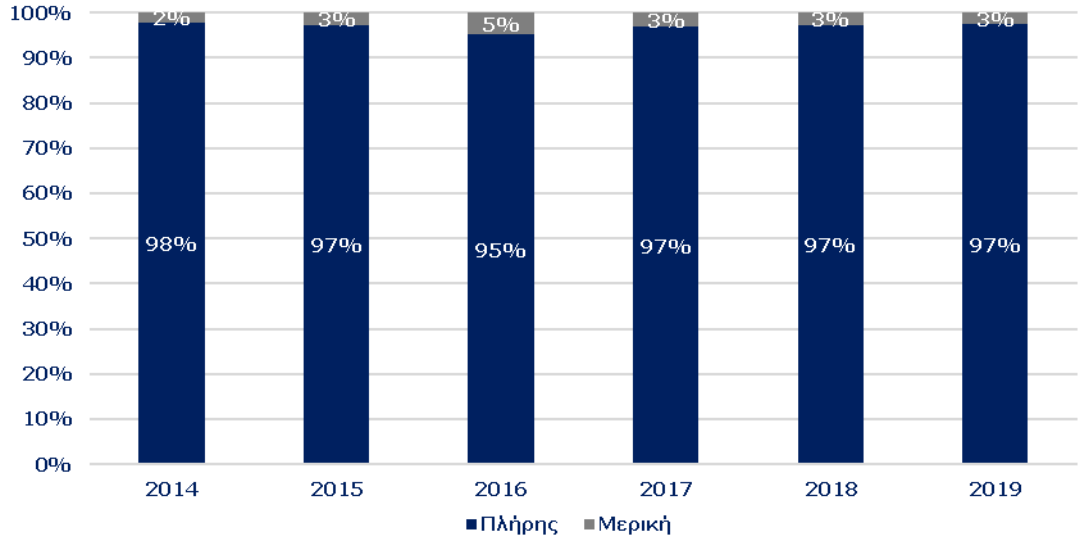

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 95% το 2014 σε 84% το 2019) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 5% το 2014 σε 16% το 2019).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2014-2019

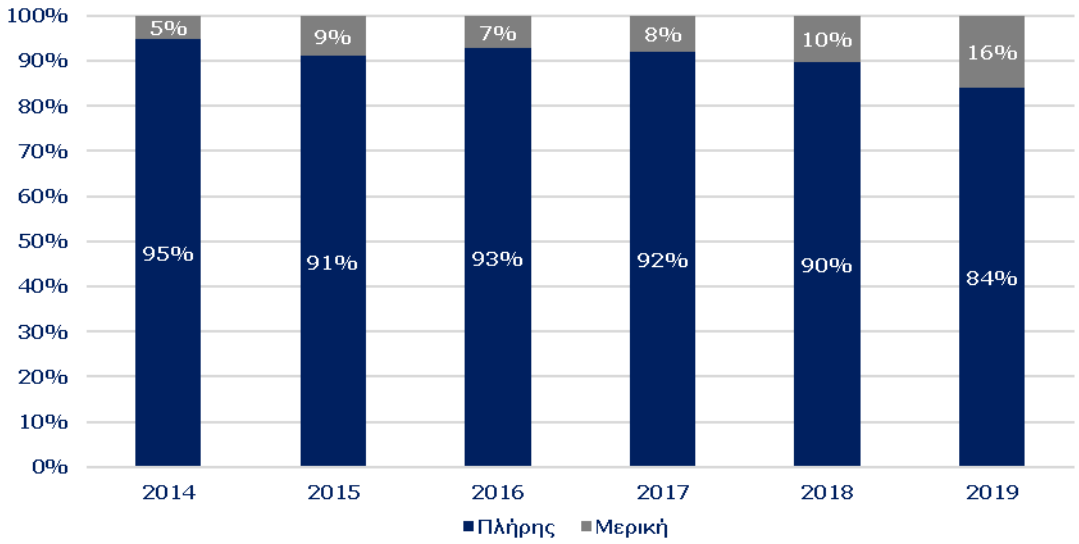

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου η μερική απασχόληση είναι πιο έντονη στις δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης και στους λοιπούς κλάδους απ' ότι στα καταλύματα.

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων την περίοδο 2014-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +11% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Αττική	Άνδρες	746.304	747.590	761.640	765.108	787.140	808.049	8%
	Γυναίκες	579.582	588.306	598.612	600.882	591.388	634.317	9%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	328.626	344.547	353.239	366.021	377.751	371.786	13%
	Γυναίκες	234.770	256.209	265.574	259.963	264.299	270.905	15%
Θεσσαλία	Άνδρες	140.217	134.903	135.748	148.107	149.311	150.333	7%
	Γυναίκες	93.284	94.863	96.909	102.807	103.942	102.915	10%
Κρήτη	Άνδρες	121.389	121.631	126.665	134.634	141.671	143.067	18%
	Γυναίκες	90.826	87.503	93.874	100.170	105.584	109.917	21%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρες	123.434	123.993	127.845	135.734	136.061	132.765	8%
	Γυναίκες	77.453	82.198	77.578	81.080	82.120	81.918	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	114.609	115.996	117.700	122.799	125.073	126.742	11%
	Γυναίκες	80.382	81.905	82.961	82.979	88.293	87.906	9%
Πελοπόννησος	Άνδρες	110.137	111.743	114.954	120.559	123.358	123.344	12%
	Γυναίκες	78.529	81.494	81.332	84.420	84.827	88.087	12%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	107.613	112.313	114.230	116.308	119.852	125.121	16%
	Γυναίκες	65.468	68.694	64.140	71.662	71.398	69.047	5%
Νότιο Αιγαίο	**Άνδρες**	**70.761**	**77.739**	**78.651**	**75.746**	**77.396**	**77.847**	**10%**
	Γυναίκες	**53.064**	**54.601**	**51.134**	**51.976**	**54.174**	**55.126**	**4%**
Ήπειρος	Άνδρες	59.650	61.830	62.916	60.845	62.316	64.717	8%
	Γυναίκες	44.297	43.442	43.623	43.790	46.618	48.031	8%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.706	50.592	50.643	51.777	51.742	53.017	5%
	Γυναίκες	31.765	30.651	30.451	32.748	34.506	34.068	7%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	42.757	41.230	42.379	41.352	44.488	44.712	5%
	Γυναίκες	28.356	31.753	33.392	31.834	33.764	32.476	15%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	39.851	42.255	42.688	41.758	42.056	44.827	12%
	Γυναίκες	22.412	22.711	24.681	27.616	28.894	29.989	34%
Ελλάδα	**Άνδρες**	**2.056.053**	**2.086.363**	**2.129.297**	**2.180.747**	**2.238.215**	**2.266.326**	**10%**
	Γυναίκες	**1.480.187**	**1.524.330**	**1.544.262**	**1.571.927**	**1.589.806**	**1.644.704**	**11%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+18%, από 121 χιλ. το 2014 σε 143 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 329 χιλ. το 2014 σε 372 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (+12%, από 110 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+12%, από 40 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+34%, από 22 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019), Κρήτης (+21%, από 91 χιλ. το 2014 σε 110 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από 28 χιλ. το 2014 σε 32 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15%, από 235 χιλ. το 2014 σε 271 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (6%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

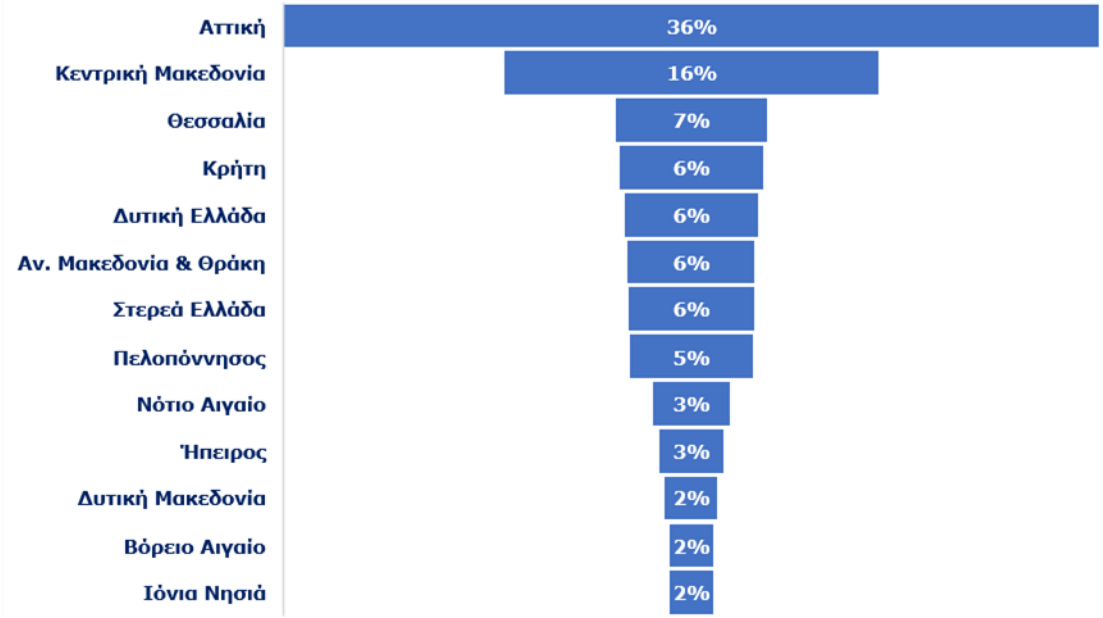

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2019, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Κρήτης (7%), Θεσσαλίας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2019

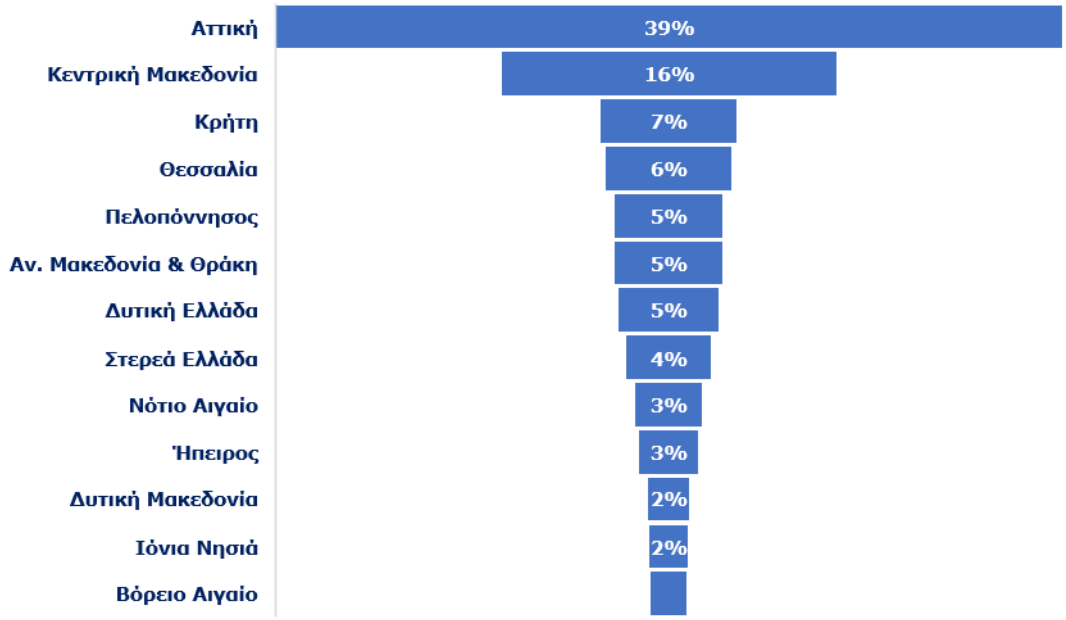

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 71 χιλ. το 2014 σε 78 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +4% (από 53 χιλ. το 2014 σε 55 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 56 χιλ. το 2014 σε 61 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -4% (από 37 χιλ. το 2014 σε 35 χιλ. το 2019), στα καταλύματα οι άνδρες απασχολούμενοι μείωση κατά -1% (από 9 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +13% (από 11 χιλ. το 2014 σε 13 χιλ. το 2019) ενώ στην εστίαση οι άνδρες αύξηση κατά +35% (από 6 χιλ. το 2014 σε 8 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +39% (από 5 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019).

Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	55.936	62.492	62.870	60.800	61.511	61.060	9%
	Γυναίκες	36.552	41.585	36.842	34.603	34.959	35.077	-4%
Καταλύματα	Άνδρες	8.997	8.508	6.457	7.963	8.297	8.945	-1%
	Γυναίκες	11.225	7.625	8.162	11.157	11.564	12.702	13%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	5.829	6.739	9.324	6.983	7.588	7.842	35%
	Γυναίκες	5.287	5.391	6.130	6.215	7.651	7.347	39%
Νότιο Αιγαίο	**Άνδρες**	**70.761**	**77.739**	**78.651**	**75.746**	**77.396**	**77.847**	**10%**
	Γυναίκες	**53.064**	**54.601**	**51.134**	**51.976**	**54.174**	**55.126**	**4%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2014-2019, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 60% το 2014 σε 64% το 2019) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 40% το 2014 σε 36% το 2019).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

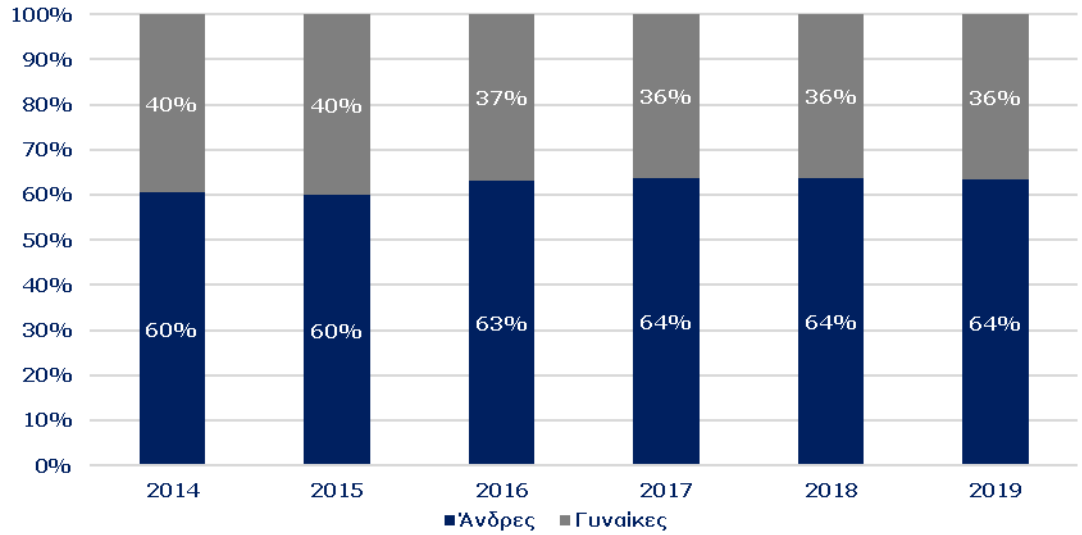

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αντίθετη είναι η εικόνα στα καταλύματα, με τις γυναίκες απασχολούμενες να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 56% το 2014 σε 59% το 2019) σε σύγκριση με αυτά των ανδρών (από 44% το 2014 σε 41% το 2019). Εξαίρεση αποτέλεσε μόνο το 2015 (Άνδρες 53% και Γυναίκες 47%).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

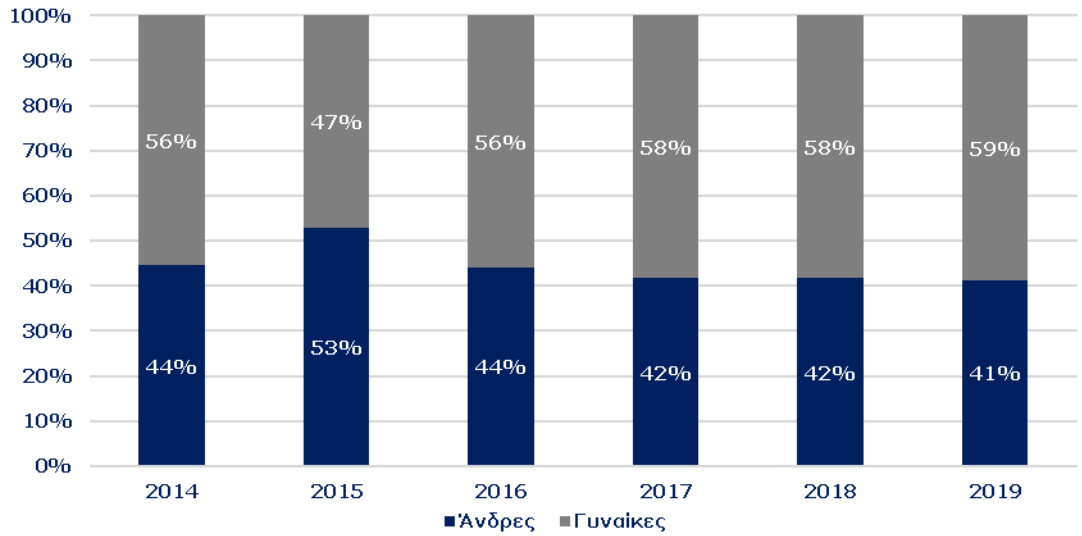

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εστίαση εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στους λοιπούς κλάδους, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 52% το 2014 σε 52% το 2019) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 48% το 2014 σε 48% το 2019). Εξαίρεση αποτέλεσε μόνο το 2018 όπου σημειώθηκε ισοκατανομή μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2014-2019

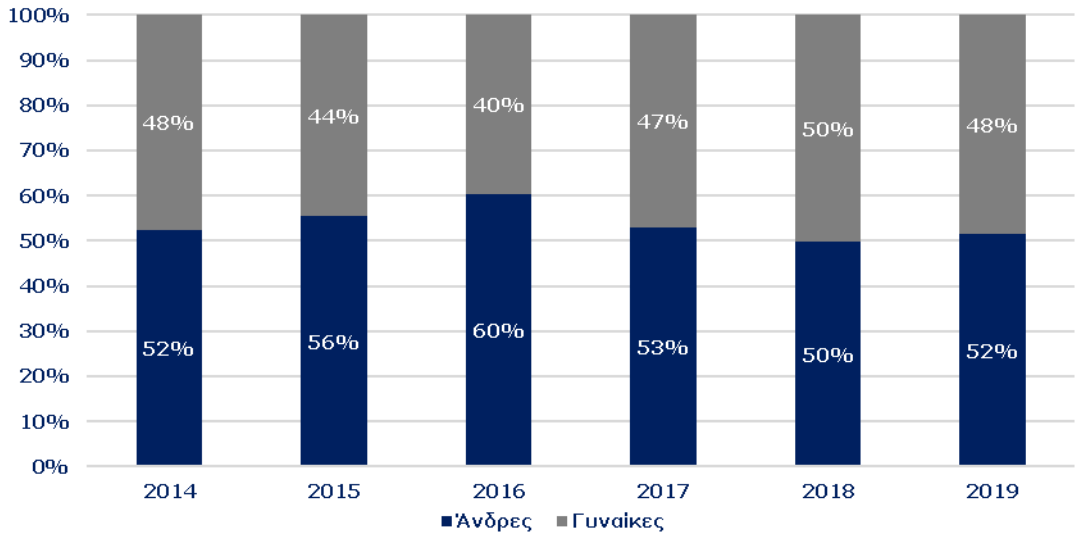

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 808 χιλ. το 2014 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+4%, από 146 χιλ. το 2014 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+17%, από 970 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+35%, από 510 χιλ. το 2014 σε 687 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, μείωση σημειώθηκε στις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-17%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%), Πελοποννήσου (-31%), Νοτίου Αιγαίου (-16%) και Δυτικής Μακεδονίας (-13%), στις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Αττικής (-8%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-1%), Νοτίου Αιγαίου (-8%), Ηπείρου (-6%), Δυτικής Μακεδονίας (-21%) και Ιονίων Νήσων (-6%) και στις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-8%), Δυτικής Ελλάδας (-6%) και Δυτικής Μακεδονίας (-6%).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2014–2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+33%, από 7 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019), Ηπείρου (+21%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+11%, από 4 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (+15%, από 44 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+13%, από 16 χιλ. το 2014 σε 18 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+15%, από 66 χιλ. το 2014 σε 76 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+13%, από 17 χιλ. το 2014 σε 20 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 55 χιλ. το 2014 σε 60 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+30%, από 54 χιλ. το 2014 σε 70 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (+26%, από 15 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 162 χιλ. το 2014 σε 193 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2014 σε 43 χιλ. το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+46%, από 12 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+41%, από 32 χιλ. το 2014 σε 45 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+41%, από 16 χιλ. το 2014 σε 23 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+40%, από 80 χιλ. το 2014 σε 112 χιλ. το 2019), του Βορείου Αιγαίου (+40%, από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 158 χιλ. το 2014 σε 218 χιλ. το 2019).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
	15-24	52.006	49.544	48.173	49.433	50.602	57.161	10%
	25-34	328.441	324.892	327.740	315.406	308.862	301.567	-8%
Αττική	35-44	430.401	435.152	448.226	441.117	442.690	449.035	4%
	45-54	357.506	369.588	373.678	386.461	387.585	416.252	16%
	55+	157.532	156.719	162.434	173.572	188.788	218.351	39%
	15-24	21.447	20.242	17.261	22.805	23.834	23.636	10%
	25-34	124.891	128.351	123.893	123.450	126.267	126.150	1%
Κεντρική Μακεδονία	35-44	175.691	187.973	197.506	194.959	193.576	187.775	7%
	45-54	161.659	173.447	184.147	189.811	192.759	193.294	20%
	55+	79.709	90.743	96.005	94.959	105.614	111.836	40%
	15-24	7.050	7.677	8.188	11.134	9.917	9.373	33%
	25-34	44.092	48.188	46.818	48.322	49.469	50.918	15%
Θεσσαλία	35-44	72.990	71.309	70.062	72.521	71.057	67.239	-8%
	45-54	63.793	63.656	66.656	70.111	70.960	73.557	15%
	55+	45.576	38.936	40.932	48.826	51.850	52.162	14%
	15-24	10.845	10.256	10.897	11.364	12.130	11.792	9%
	25-34	51.400	48.372	48.725	50.506	51.939	51.598	0%
Κρήτη	35-44	66.248	64.886	69.776	73.806	76.697	76.167	15%
	45-54	54.175	56.043	57.630	62.167	67.298	70.319	30%
	55+	29.546	29.577	33.511	36.960	39.192	43.109	46%
	15-24	8.554	9.704	10.589	10.165	8.360	7.122	-17%
	25-34	42.507	42.399	42.353	44.622	43.195	42.604	0%
Δυτική Ελλάδα	35-44	62.442	63.726	61.397	62.152	61.199	58.683	-6%
	45-54	55.762	55.508	54.367	57.372	58.948	61.730	11%
	55+	31.623	34.855	36.717	42.503	46.479	44.545	41%
	15-24	9.647	8.444	7.678	9.312	9.497	9.036	-6%
	25-34	45.489	44.626	42.837	42.718	44.365	44.998	-1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	35-44	54.697	58.169	58.431	58.107	60.264	59.987	10%
	45-54	52.893	54.984	56.717	58.653	58.977	58.758	11%
	55+	32.265	31.678	34.998	36.988	40.262	41.869	30%
	15-24	7.059	6.318	4.366	5.922	4.779	4.861	-31%
	25-34	35.504	34.438	34.377	37.861	38.100	36.827	4%
Πελοπόννησος	35-44	54.016	54.864	55.943	58.524	57.419	57.402	6%
	45-54	56.085	58.126	58.962	59.641	61.724	64.851	16%
	55+	36.002	39.491	42.639	43.030	46.164	47.490	32%
	15-24	7.077	7.587	7.930	8.098	5.955	7.082	0%
	25-34	36.565	39.369	38.192	38.601	38.874	37.929	4%
Στερεά Ελλάδα	35-44	53.096	54.978	52.666	55.290	56.333	57.861	9%
	45-54	49.330	50.973	51.802	53.896	57.187	56.595	15%
	55+	27.013	28.100	27.780	32.086	32.901	34.701	28%
	15-24	**8.884**	**7.919**	**8.891**	**8.240**	**8.398**	**7.445**	**-16%**
	25-34	**32.999**	**37.132**	**30.199**	**29.333**	**30.545**	**30.316**	**-8%**
Νότιο Αιγαίο	**35-44**	**35.297**	**40.028**	**38.812**	**37.527**	**36.737**	**37.849**	**7%**
	45-54	**30.554**	**29.600**	**31.038**	**32.815**	**33.457**	**34.697**	**14%**
	55+	**16.092**	**17.661**	**20.847**	**19.807**	**22.434**	**22.665**	**41%**
	15-24	2.441	2.469	2.602	2.470	3.455	2.963	21%
	25-34	21.085	21.079	20.679	19.329	19.360	19.796	-6%
Ήπειρος	35-44	32.577	32.804	31.633	31.650	33.561	34.789	7%
	45-54	28.795	30.086	31.182	31.869	31.977	32.437	13%
	55+	19.049	18.833	20.444	19.316	20.581	22.764	20%
	15-24	3.132	4.145	4.147	3.487	2.452	2.727	-13%
	25-34	15.353	14.190	13.669	14.802	13.807	12.196	-21%
Δυτική Μακεδονία	35-44	27.103	25.668	24.750	23.422	24.951	25.596	-6%
	45-54	25.381	24.827	25.532	26.528	28.697	29.727	17%
	55+	11.501	12.414	12.995	16.285	16.342	16.838	46%
	15-24	3.566	2.504	3.514	3.204	3.564	3.971	11%
	25-34	14.089	14.175	15.885	14.171	13.347	13.302	-6%
Ιόνια Νησιά	35-44	20.036	20.636	21.471	20.442	20.998	21.066	5%
	45-54	19.207	21.158	20.327	19.939	22.154	22.465	17%
	55+	14.215	14.510	14.574	15.430	18.189	16.383	15%
	15-24	3.891	3.296	3.583	2.533	2.896	4.246	9%
	25-34	16.030	17.602	16.180	16.080	16.374	18.107	13%
Βόρειο Αιγαίο	35-44	17.439	17.419	18.083	17.985	18.317	19.772	13%
	45-54	14.959	16.039	18.147	19.012	18.399	18.812	26%
	55+	9.944	10.610	11.376	13.763	14.963	13.879	40%
	15-24	**145.598**	**140.105**	**137.817**	**148.168**	**145.838**	**151.415**	**4%**
	25-34	**808.445**	**814.814**	**801.547**	**795.202**	**794.503**	**786.309**	**-3%**
Ελλάδα	**35-44**	**1.102.033**	**1.127.613**	**1.148.755**	**1.147.503**	**1.153.798**	**1.153.220**	**5%**
	45-54	**970.098**	**1.004.035**	**1.030.186**	**1.068.275**	**1.090.122**	**1.133.493**	**17%**
	55+	**510.066**	**524.125**	**555.254**	**593.526**	**643.759**	**686.593**	**35%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 35-44 ετών (29%) και 45-54 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 25-34 ετών (20%), 55+ ετών (18%) και 15-24 ετών (4%).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2019

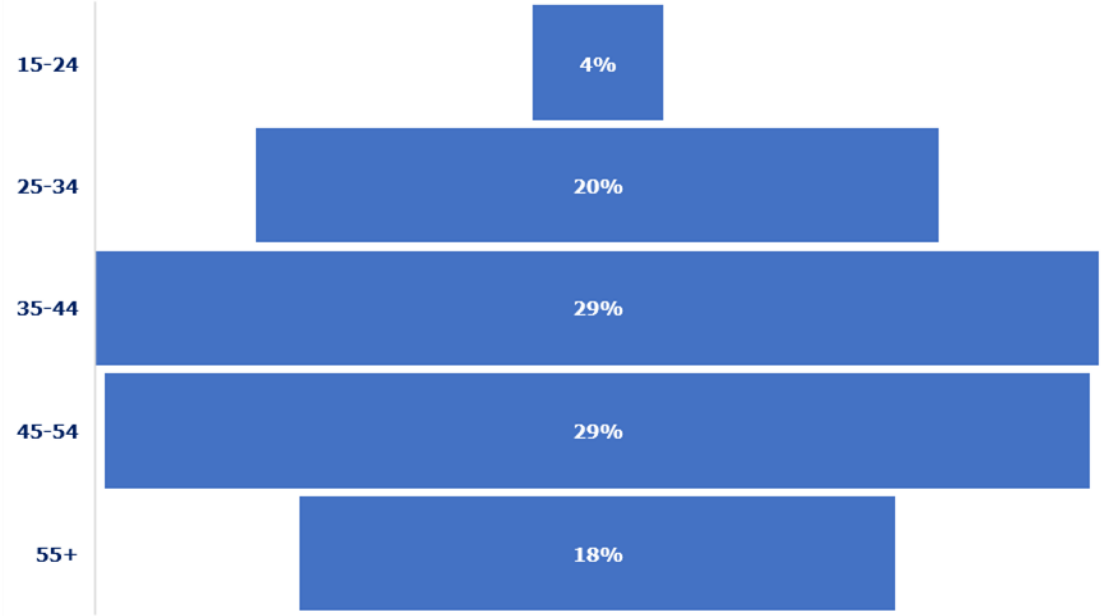

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι μικτή, με τις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (-16%, από 9 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) και 25-34 ετών (-8%, από 33 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019) να σημειώνουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικιακές ομάδες 35-44 ετών (+7%, από 35 χιλ. το 2014 σε 38 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+14%, από 31 χιλ. το 2014 σε 35 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+41%, από 16 χιλ. το 2014 σε 23 χιλ. το 2019) αύξηση. Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους Λοιπούς είναι μικτή με τις ηλικίες, 15-24 ετών (-32%, από 5 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019) και 25-34 ετών (-3%, από 23 χιλ. το 2014 σε 22 χιλ. το 2019) να καταγράφουν πτώση και τις ηλικίες 35-44 ετών (+1%, από 28 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+9%, από 23 χιλ. το 2014 σε 26 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+27%, από 13 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019) αύξηση. Παρόμοια είναι η εικόνα και στα καταλύματα, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-11%, από 2 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) και 25-34 ετών (-25%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 35-44 ετών (+21%, από 5 χιλ. το 2014 σε 6 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+5%, από 5 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+87%, από 2 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019) αύξηση. Στην εστίαση όλες οι κατηγορίες σημειώνουν αύξηση, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-11%, από 4 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικίες: 15-24 ετών (+23%, από 2 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+63%, από 2 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+68%, από 2 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+108%, από 1 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019).

Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2014-2019

Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014-19
Λοιποί κλάδοι	15-24	5.305	4.679	5.394	4.678	4.850	3.631	-32%
	25-34	22.738	27.501	22.017	21.131	22.372	22.079	-3%
	35-44	28.294	31.970	30.696	29.927	29.247	28.651	1%
	45-54	23.399	24.965	24.721	23.825	23.195	25.615	9%
	55+	12.751	14.961	16.884	15.842	16.806	16.160	27%
Καταλύματα	15-24	1.730	1.937	1.608	1.965	1.546	1.535	-11%
	25-34	6.361	5.906	3.241	4.558	4.070	4.754	-25%
	35-44	5.325	4.782	5.217	4.862	5.526	6.456	21%
	45-54	4.670	2.242	3.130	5.264	6.088	4.903	5%
	55+	2.135	1.265	1.424	2.471	2.631	3.999	87%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	1.849	1.302	1.889	1.597	2.002	2.279	23%
	25-34	3.900	3.726	4.941	3.644	4.103	3.483	-11%
	35-44	1.678	3.276	2.899	2.738	1.964	2.742	63%
	45-54	2.484	2.392	3.186	3.725	4.173	4.179	68%
	55+	1.205	1.435	2.539	1.494	2.997	2.507	108%
Νότιο Αιγαίο	**15-24**	**8.884**	**7.919**	**8.891**	**8.240**	**8.398**	**7.445**	**-16%**
	25-34	**32.999**	**37.132**	**30.199**	**29.333**	**30.545**	**30.316**	**-8%**
	35-44	**35.297**	**40.028**	**38.812**	**37.527**	**36.737**	**37.849**	**7%**
	45-54	**30.554**	**29.600**	**31.038**	**32.815**	**33.457**	**34.697**	**14%**
	55+	**16.092**	**17.661**	**20.847**	**19.807**	**22.434**	**22.665**	**41%**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 35-44 ετών (από 31% το 2014 σε 30% το 2019), 45-54 ετών (από 25% το 2014 σε 27% το 2019), 25-34 ετών (από 25% το 2014 σε 23% το 2019) και 55+ ετών (από 14% το 2014 σε 17% το 2019). Μικρά είναι τα μερίδια που καταγράφονται στις ηλικίες 15-24 ετών (από 6% το 2014 σε 4% το 2019).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2014-2019

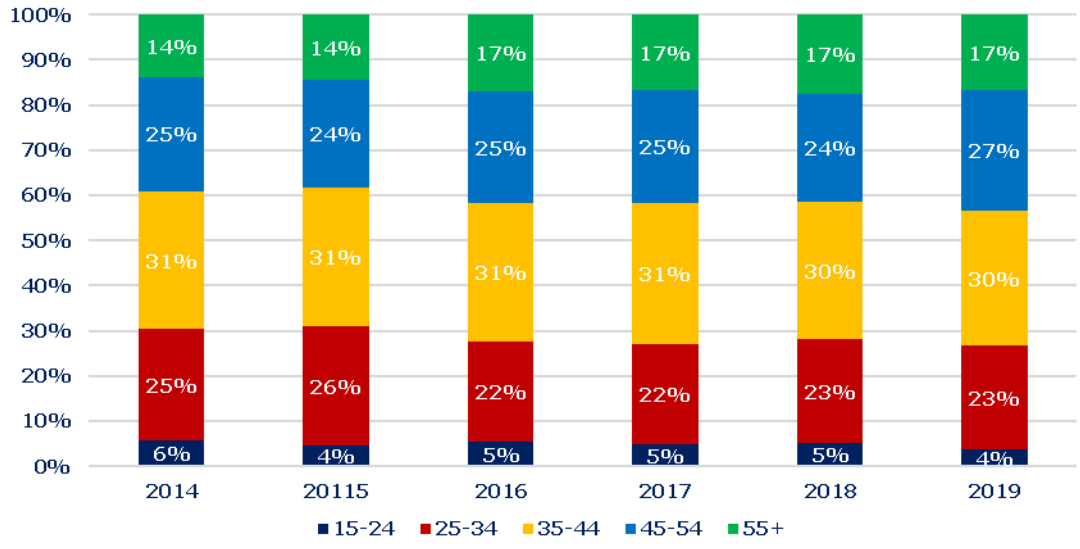

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 35-44 ετών (από 26% το 2014 σε 30% το 2019), 45-54 ετών (από 23% το 2014 σε 23% το 2019) και 25-34 ετών (από 31% το 2014 σε 22% το 2019). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 9% το 2014 σε 7% το 2019) και 55+ ετών (από 11% το 2014 σε 18% το 2019).

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2014-2019

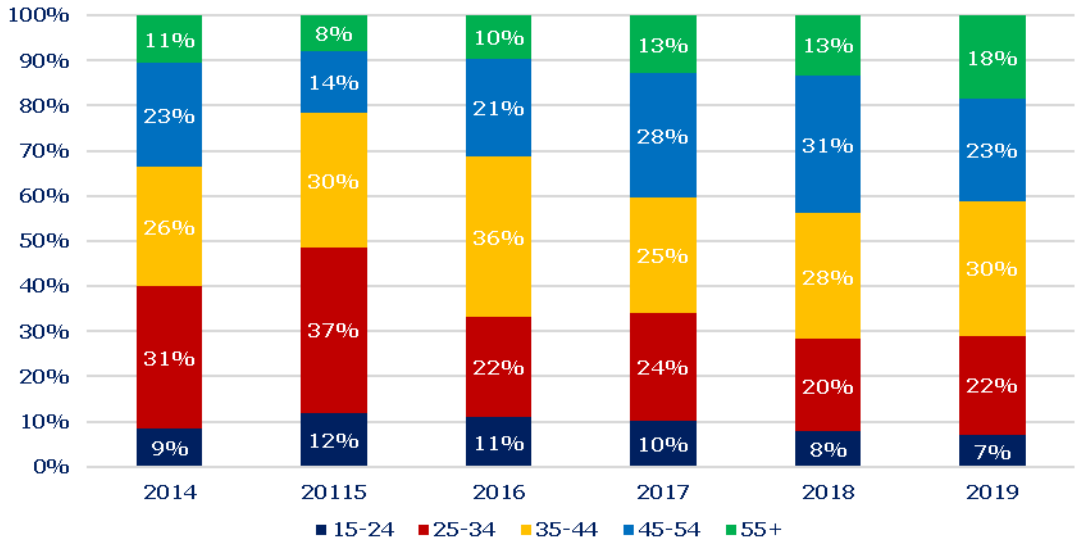

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων κατά σειρά καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 22% το 2014 σε 28% το 2019), 25-34 ετών (από 35% το 2014 σε 23% το 2019), 35-44 ετών (από 15% το 2014 σε 18% το 2019), 55+ ετών (από 11% το 2014 σε 17% το 2019) και 15-24 ετών (από 17% το 2014 σε 15% το 2019).

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2014-2019

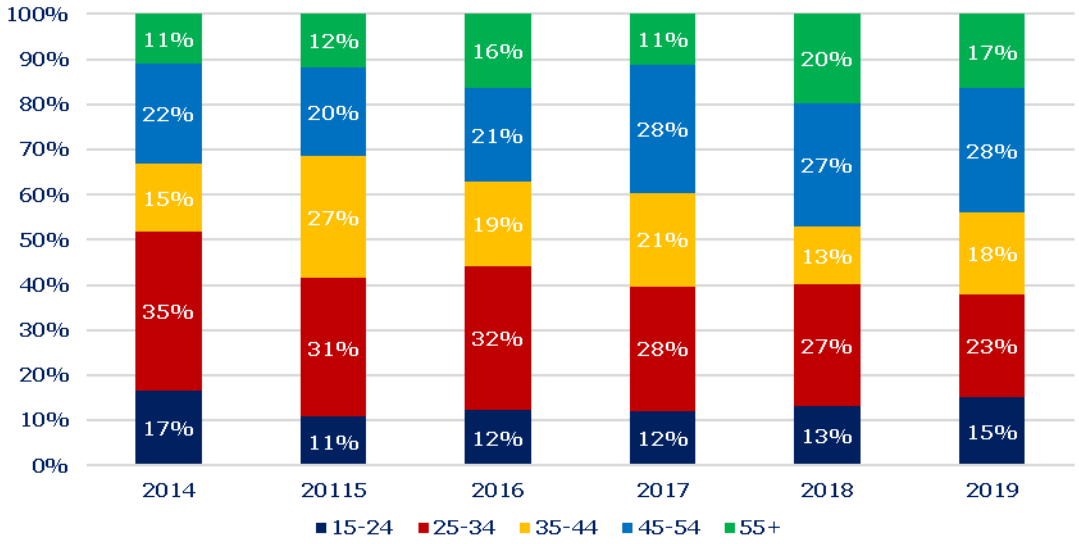

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου η εστίαση προσφέρει μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι και τα καταλύματα.

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -36% (από 1.274 χιλ. το 2014 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-50%, από 67 χιλ. το 2014 σε 33 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-50%, από 58 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-44%, από 19 χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019), Ηπείρου (-42%, από 38 χιλ. το 2014 σε 22 χιλ. το 2019), Αττικής (-41%, από 499 χιλ. το 2014 σε 294 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-36%, από 63 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 62 χιλ. το 2014 σε 41 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-32%, από 31 χιλ. το 2014 σε 21 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (-31%, από 227 χιλ. το 2014 σε 157 χιλ. το 2019). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 31 χιλ. το 2014 σε 28 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-11%, από 18 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-16%, από 81 χιλ. το 2014 σε 68 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (-28%, από 79 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2019, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (12%), Ιονίων Νήσων (12%) και Πελοποννήσου (12%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (25%), Δυτικής Ελλάδας (24%) και Κεντρικής Μακεδονίας (20%).

Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019					
	2014		2019		
Περιφέρεια	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	%Δ των ανέργων 2014-2019
Αττική	499	27%	294	17%	-41%
Κεντρική Μακεδονία	227	29%	157	20%	-31%
Δυτική Ελλάδα	81	29%	68	24%	-16%
Θεσσαλία	79	25%	58	19%	-28%
Στερεά Ελλάδα	63	27%	40	17%	-36%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62	24%	41	16%	-34%
Κρήτη	67	24%	33	12%	-50%
Πελοπόννησος	58	23%	29	12%	-50%
Δυτική Μακεδονία	31	28%	28	25%	-10%
Ήπειρος	38	27%	22	16%	-42%
Νότιο Αιγαίο	**31**	**20%**	**21**	**14%**	**-32%**
Βόρειο Αιγαίο	18	22%	16	18%	-11%
Ιόνια Νησιά	19	21%	11	12%	-44%
Σύνολο	**1.274**	**26%**	**819**	**17%**	**-36%**

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (36%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (19%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (7%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

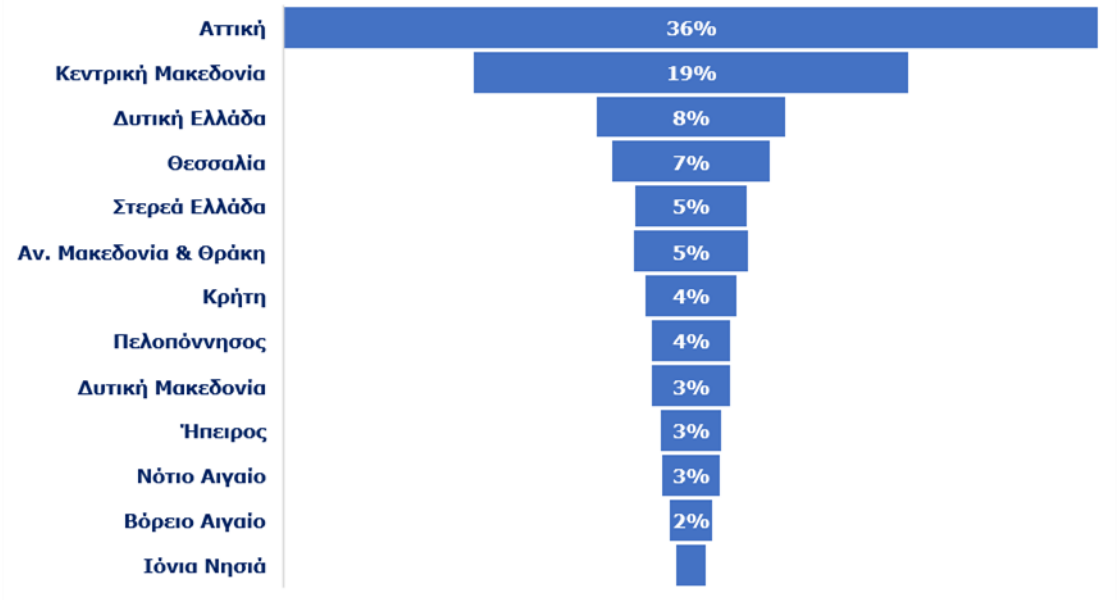

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφει το 3% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2014-2019 μείωση κατά -32% (από 31 χιλ. το 2014 σε 21 χιλ. το 2019). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2019 και το 4ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (14% έναντι 20% το 2014) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2019

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό[4] Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	**Μονάδες**	**220**	**394**	**534**	**802**	**204**	**2.154**
	Δωμάτια	**31.949**	**34.893**	**20.532**	**20.941**	**3.197**	**111.512**
	Κλίνες	**66.412**	**70.705**	**40.151**	**40.130**	**6.283**	**223.681**
Κρήτη	Μονάδες	128	330	392	589	180	1.619
	Δωμάτια	23.027	31.936	17.395	19.461	4.548	96.367
	Κλίνες	48.061	63.189	32.838	34.899	8.612	187.599
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	62	157	251	437	73	980
	Δωμάτια	9.156	13.133	14.076	13.624	1.456	51.445
	Κλίνες	18.924	25.890	27.658	26.090	2.843	101.405
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	55	130	282	332	376	1.175
	Δωμάτια	9.307	10.332	10.079	8.638	7.865	46.221
	Κλίνες	19.497	20.710	20.367	17.047	15.415	93.036
Αττική	Μονάδες	38	127	157	241	112	675
	Δωμάτια	6.594	9.962	7.063	7.327	2.181	33.127
	Κλίνες	12.640	19.238	13.118	13.518	4.385	62.899
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	134	238	218	66	685
	Δωμάτια	2.949	4.746	6.406	4.902	850	19.853
	Κλίνες	6.287	9.403	12.733	9.311	1.650	39.384
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	47	157	249	62	523
	Δωμάτια	685	3.008	4.982	5.622	1.088	15.385
	Κλίνες	1.511	5.933	9.460	10.630	2.046	29.580
Θεσσαλία	Μονάδες	29	116	141	195	74	555
	Δωμάτια	1.487	3.582	3.983	4.350	1.351	14.753
	Κλίνες	3.038	7.187	7.865	8.352	2.751	29.193
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	31	115	156	72	386
	Δωμάτια	1.185	2.038	3.577	3.361	1.100	11.261
	Κλίνες	2.463	4.191	7.045	6.521	2.144	22.364
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	8	35	134	170	40	387
	Δωμάτια	939	1.839	4.677	3.937	614	12.006
	Κλίνες	1.909	3.515	9.029	7.386	1.167	23.006
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	4	44	105	97	24	274
	Δωμάτια	1.461	2.604	3.188	2.426	295	9.974
	Κλίνες	3.127	5.183	6.036	4.639	578	19.563
Ήπειρος	Μονάδες	14	103	165	128	23	433
	Δωμάτια	1.052	2.096	3.237	2.189	373	8.947
	Κλίνες	2.184	4.435	6.564	4.261	727	18.171
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	16	58	37	11	125
	Δωμάτια	61	373	1.439	732	233	2.838
	Κλίνες	137	807	3.157	1.582	783	6.466
Σύνολο	**Μονάδες**	**610**	**1.664**	**2.729**	**3.651**	**1.317**	**9.971**
	Δωμάτια	**89.852**	**120.542**	**100.634**	**97.510**	**25.151**	**433.689**
	Κλίνες	**186.190**	**240.386**	**196.021**	**184.366**	**49.384**	**856.347**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[4] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 9.971 ξενοδοχειακές μονάδες με 433.689 δωμάτια και 856.347 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.603 ξενοδοχειακές μονάδες).

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (37%) και 3* (27%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (6%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (17%) και 1* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1*. Συγκεκριμένα: 5* το 21%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* μόλις το 6%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* το 22%, 4* το 28%, 3* το 23%, 2* το 22% και 1* το 6%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 6% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2019

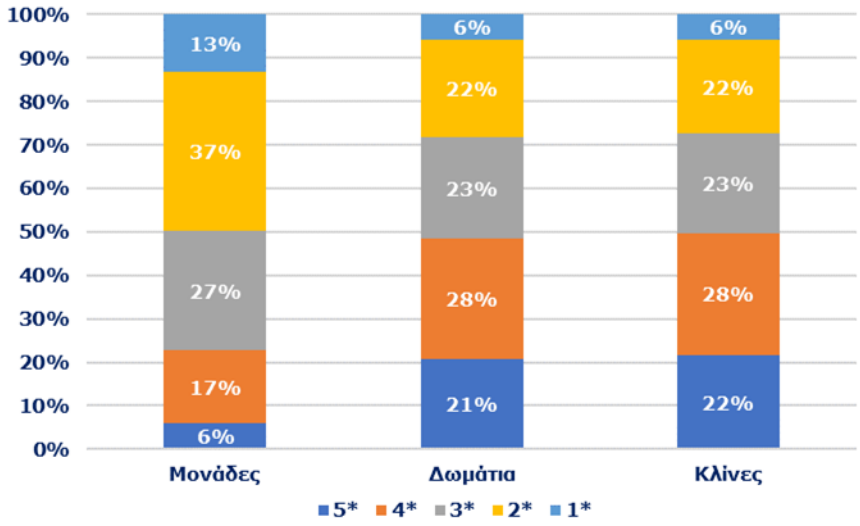

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2019 το 78% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019

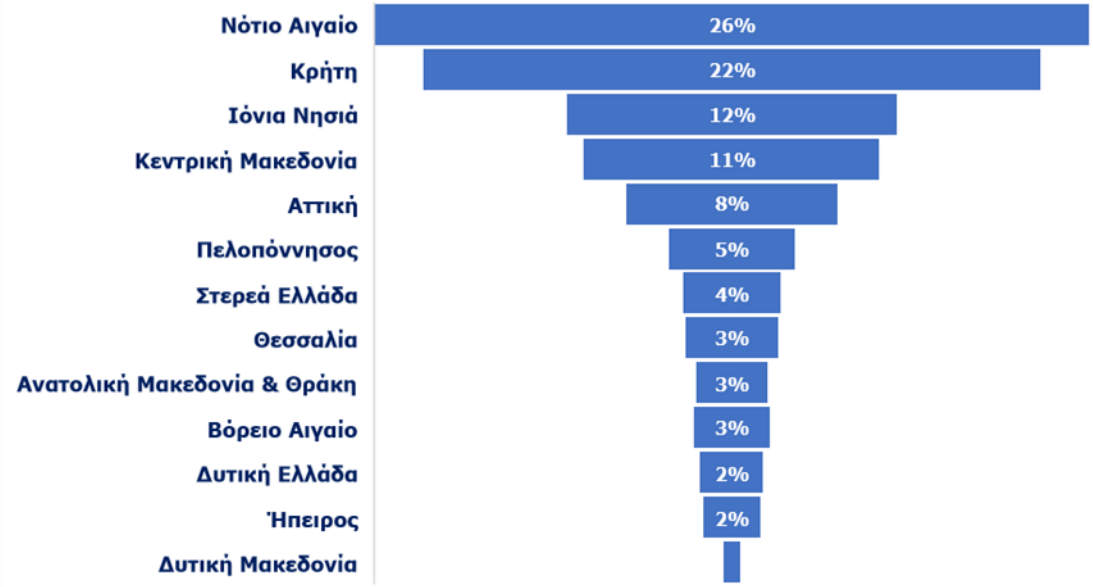

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+76%), 4* (+18%) και 3* (+8%) και μείωση στα 2* (-20%) και 1* (-14%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2019

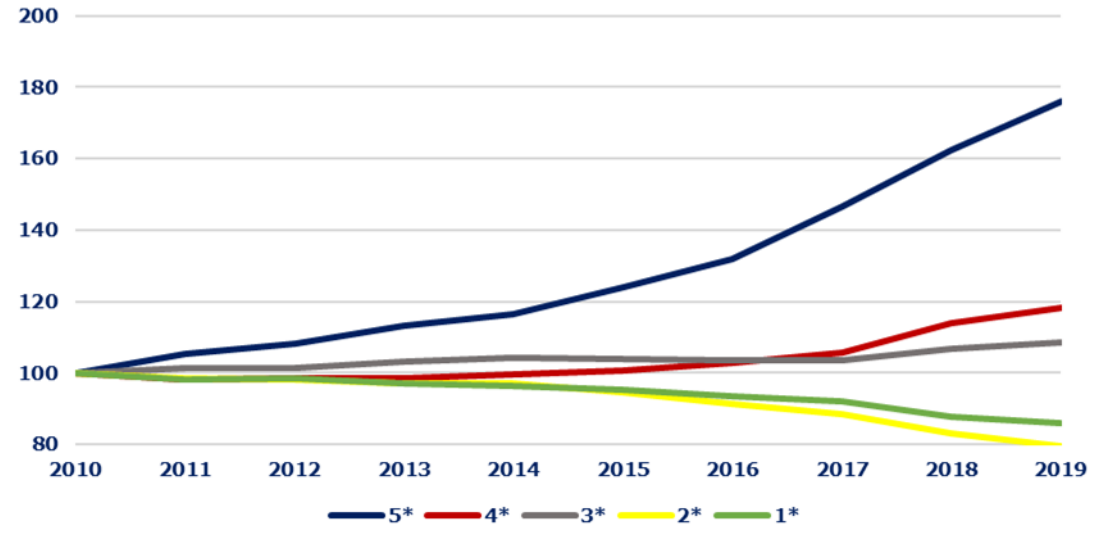

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 22% των μονάδων, το 26% των δωματίων και το 26% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 2.154 μονάδες με 111.512 δωμάτια και 223.681 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 10% των μονάδων, το 7% των δωματίων και το 6% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.090 μονάδες, 28.274 δωμάτια και 56.037 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΚΥΚΛΑΔΕΣ Ξενοδοχειακό δυναμικό 2019							
Ενότητα		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Θήρας	Μονάδες	50	99	99	90	41	**379**
	Δωμάτια	1.849	2.649	2.086	2.031	644	**9.259**
	Κλίνες	3.701	5.234	4.194	3.913	1.304	**18.346**
Μυκόνου	Μονάδες	46	54	35	26	32	**193**
	Δωμάτια	2.463	1.952	1.139	596	440	**6.590**
	Κλίνες	5.041	4.003	2.292	1.179	879	**13.394**
Πάρου	Μονάδες	6	19	39	61	22	**147**
	Δωμάτια	360	850	1.119	1.168	305	**3.802**
	Κλίνες	704	1.590	2.221	2.269	615	**7.399**
Νάξου	Μονάδες	5	14	31	91	22	**163**
	Δωμάτια	202	481	1.152	1.609	294	**3.738**
	Κλίνες	430	1.013	2.286	3.162	595	**7.486**
Μήλου	Μονάδες	2	3	17	44	10	**76**
	Δωμάτια	92	68	276	834	142	**1.412**
	Κλίνες	162	137	527	1.646	269	**2.741**
Σύρου	Μονάδες	4	11	15	20	2	**52**
	Δωμάτια	34	471	355	436	23	**1.319**
	Κλίνες	66	900	686	833	39	**2.524**
Τήνου	Μονάδες	0	5	15	16	5	**41**
	Δωμάτια	0	310	351	454	68	**1.183**
	Κλίνες	0	585	717	869	113	**2.284**
Άνδρου	Μονάδες	1	3	12	7	4	**27**
	Δωμάτια	17	68	369	163	76	**693**
	Κλίνες	39	96	722	340	122	**1.319**
Κέας - Κύθνου	Μονάδες	1	1	2	7	1	**12**
	Δωμάτια	38	16	38	170	16	**278**
	Κλίνες	74	38	64	336	32	**544**
Σύνολο	**Μονάδες**	**115**	**209**	**265**	**362**	**139**	**1.090**
	Δωμάτια	**5.055**	**6.865**	**6.885**	**7.461**	**2.008**	**28.274**
	Κλίνες	**10.217**	**13.596**	**13.709**	**14.547**	**3.968**	**56.037**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (33%), 3* (24%) και 4* (19%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (11%) και 1* (13%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, 5* (18%), 4* (24%), 3* (24%), 2* (26%) και 1* (7%), με εξαίρεση τα 1*.

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (18%), 4* (24%), 3* (24%), 2* (26%) και 1* (7%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στις Κυκλάδες, 2019

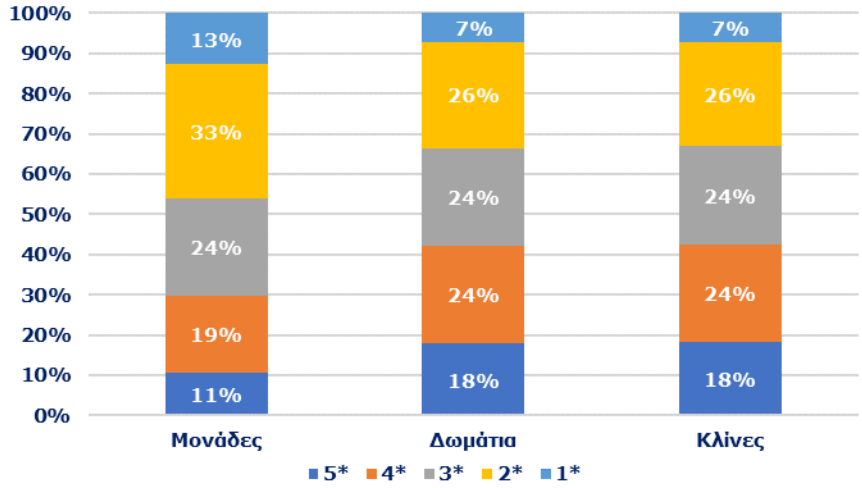

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Θήρας αντιπροσωπεύει το 33% των δωματίων των Κυκλάδων με 379 μονάδες, 9.259 δωμάτια και 18.346 κλίνες,
- Η Ενότητα Μυκόνου διαθέτει το 23% του δυναμικού των Κυκλάδων με 193 μονάδες, 6.590 δωμάτια και 13.394 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου διαθέτει το 13% του δυναμικού με 147 μονάδες, 3.802 δωμάτια και 7.399 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου αντιπροσωπεύει το 13% του δυναμικού με 163 μονάδες, 3.738 δωμάτια και 7.486 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 5% του δυναμικού με 76 μονάδες, 1.412 δωμάτια και 2.741 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου διαθέτει το 5% του δυναμικού των Κυκλάδων με 52 μονάδες, 1.319 δωμάτια και 2.524 κλίνες,
- Η Ενότητα Τήνου αντιπροσωπεύει το 4% του δυναμικού με 41 μονάδες, 1.183 δωμάτια και 2.284 κλίνες,

- Η Ενότητα Άνδρου αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού με 27 μονάδες, 693 δωμάτια και 1.319 κλίνες και
- Η Ενότητα Κέας-Κύθνου διαθέτει το 1% του δυναμικού με 12 μονάδες, 278 δωμάτια και 544 κλίνες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

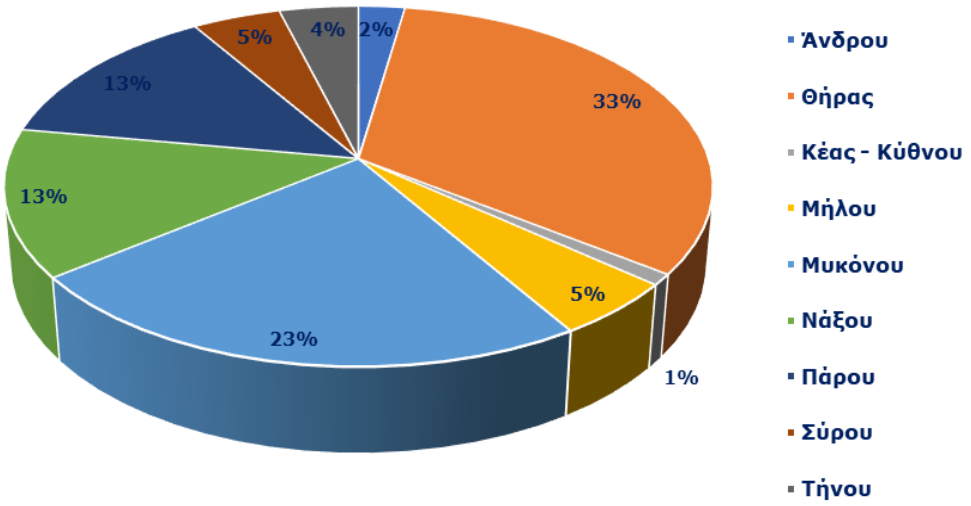

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+257%), 4* (+28%) και 3* (+35%) και μείωση στα 2* (-22%) και 1* (-21%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες (2010=100), 2010-2019

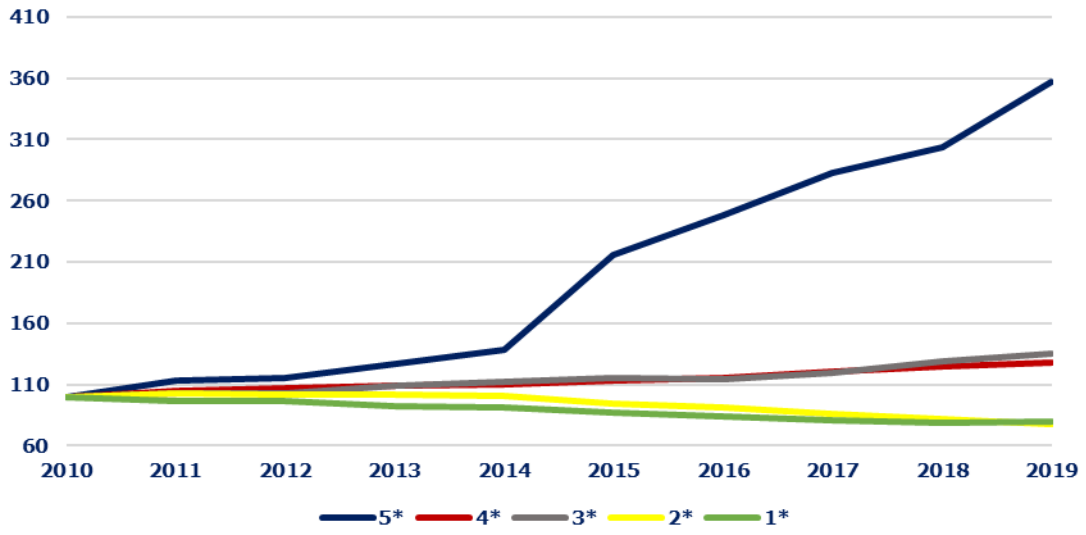

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.3 Ξενοδοχειακό δυναμικό Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 22% των μονάδων, το 26% των δωματίων και το 26% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 2.154 μονάδες με 111.512 δωμάτια και 223.681 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 9% των μονάδων, το 20% των δωματίων και το 19% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.064 μονάδες, 83.238 δωμάτια και 167.644 κλίνες.

Πίνακας 20: Ξενοδοχειακό δυναμικό των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ Ξενοδοχειακό δυναμικό 2019							
Ενότητα		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Ρόδου	Μονάδες	63	123	147	158	46	**537**
	Δωμάτια	16.682	19.155	7.506	5.690	897	**49.930**
	Κλίνες	34.372	38.729	14.486	10.861	1.764	**100.212**
Κω	Μονάδες	39	44	62	132	5	**282**
	Δωμάτια	9.784	8.205	4.248	4.818	88	**27.143**
	Κλίνες	20.898	16.992	8.366	9.168	174	**55.598**
Καρπάθου	Μονάδες	2	12	35	67	5	**121**
	Δωμάτια	364	437	1.137	1.375	72	**3.385**
	Κλίνες	750	879	2.137	2.553	122	**6.441**
Καλύμνου	Μονάδες	1	6	25	83	9	**124**
	Δωμάτια	64	231	756	1.597	132	**2.780**
	Κλίνες	175	509	1.453	3.001	255	**5.393**
Σύνολο	**Μονάδες**	**105**	**185**	**269**	**440**	**65**	**1.064**
	Δωμάτια	**26.894**	**28.028**	**13.647**	**13.480**	**1.189**	**83.238**
	Κλίνες	**56.195**	**57.109**	**26.442**	**25.583**	**2.315**	**167.644**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (41%), 3* (25%) και 4* (17%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (10%) και 1* (6%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη με εξαίρεση τα 1*, 5* (32%), 4* (34%), 3* (16%), 2* (16%) και 1* (1%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (34%), 4* (34%), 3* (16%), 2* (15%) και 1* (1%).

Συμπερασματικά παρατηρούμε ότι παρόλο που τα 5* ξενοδοχεία κατέχουν το 10% των μονάδων εντούτοις αντιπροσωπεύουν το 32% των δωματίων και το 34% των κλινών.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στα Δωδεκάνησα, 2019

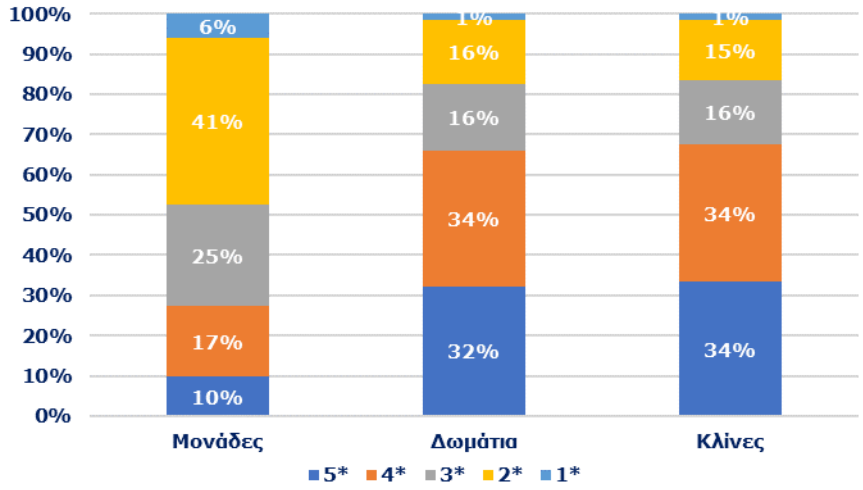

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 60% των δωματίων των Δωδεκανήσων με 537 μονάδες, 49.930 δωμάτια και 100.212 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 33% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 282 μονάδες, 27.143 δωμάτια και 55.598 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρπάθου αντιπροσωπεύει το 4% του δυναμικού με 121 μονάδες, 3.385 δωμάτια και 6.441 κλίνες και
- Η Ενότητα Καλύμνου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 124 μονάδες, 2.780 δωμάτια και 5.393 κλίνες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

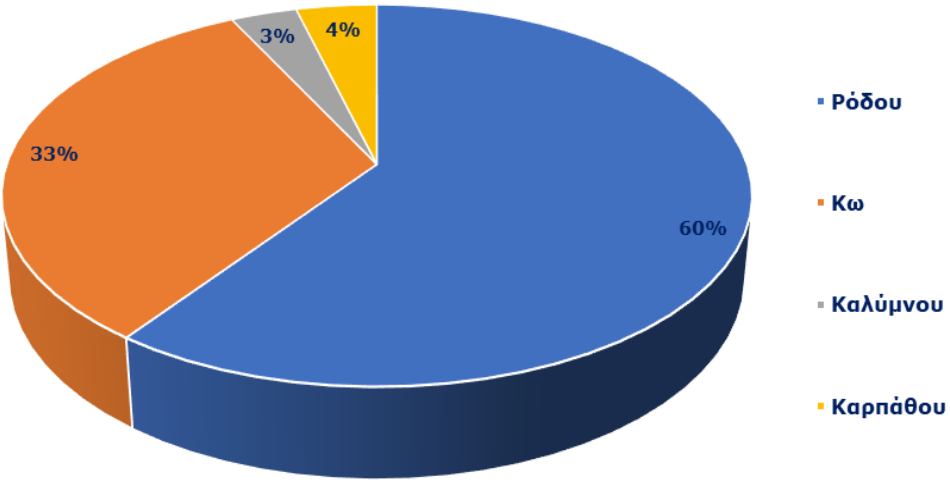

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2010-2019, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+147%) και 3* (+2%) και μείωση στα 4* (-4%), 2* (-16%) και 1* (-7%).

Διάγραμμα 33: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα (2010=100), 2010-2019

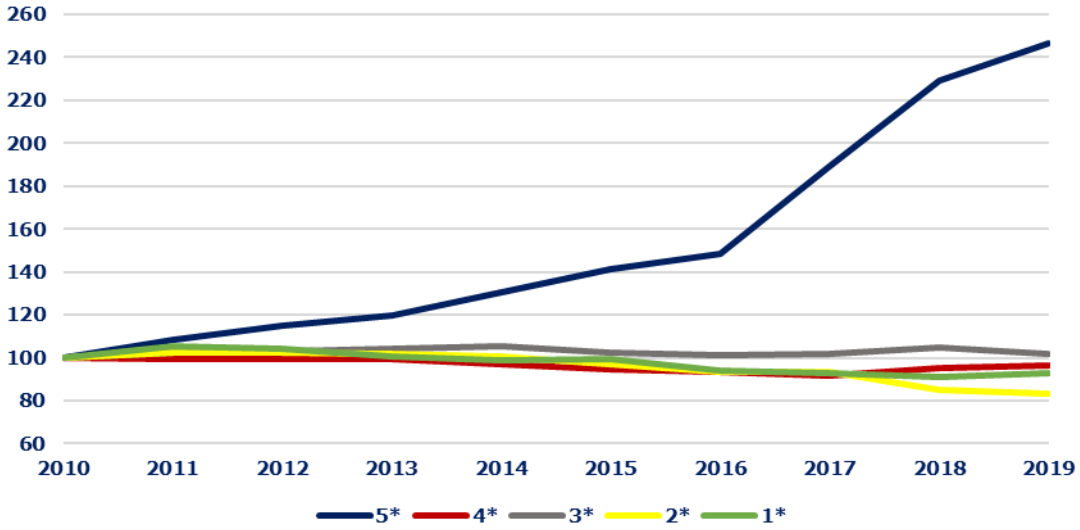

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Νότιο Αιγαίο	**Μονάδες**	**582**	**2.060**	**3.517**	**1.165**	**7.324**
	Δωμάτια	**4.564**	**15.892**	**23.591**	**6.891**	**50.938**
	Κλίνες	**11.060**	**36.879**	**53.146**	**15.229**	**116.314**
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
Σύνολο	**Μονάδες**	**1.472**	**7.373**	**13.349**	**5.602**	**27.796**
	Δωμάτια	**12.209**	**55.134**	**87.650**	**32.217**	**187.210**
	Κλίνες	**29.832**	**129.949**	**201.730**	**73.528**	**435.039**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 34: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

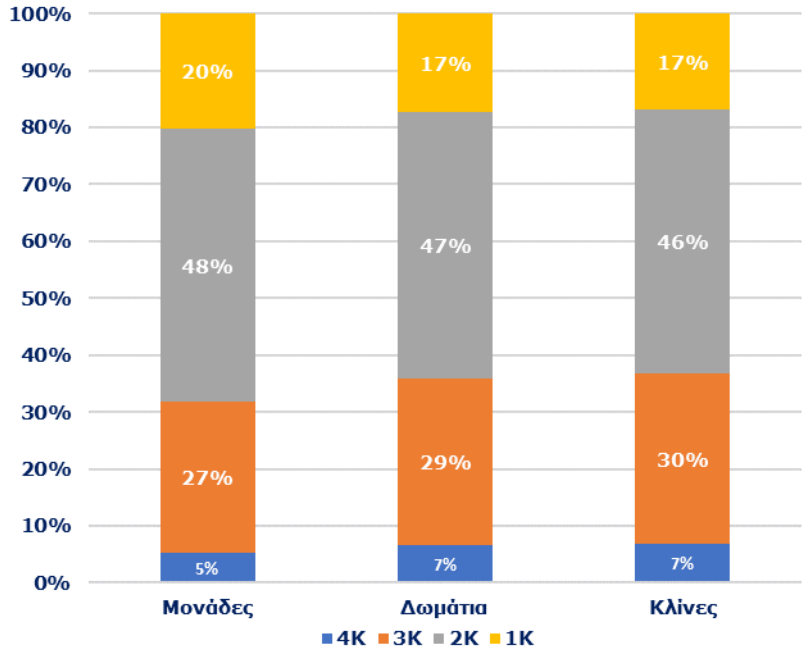

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

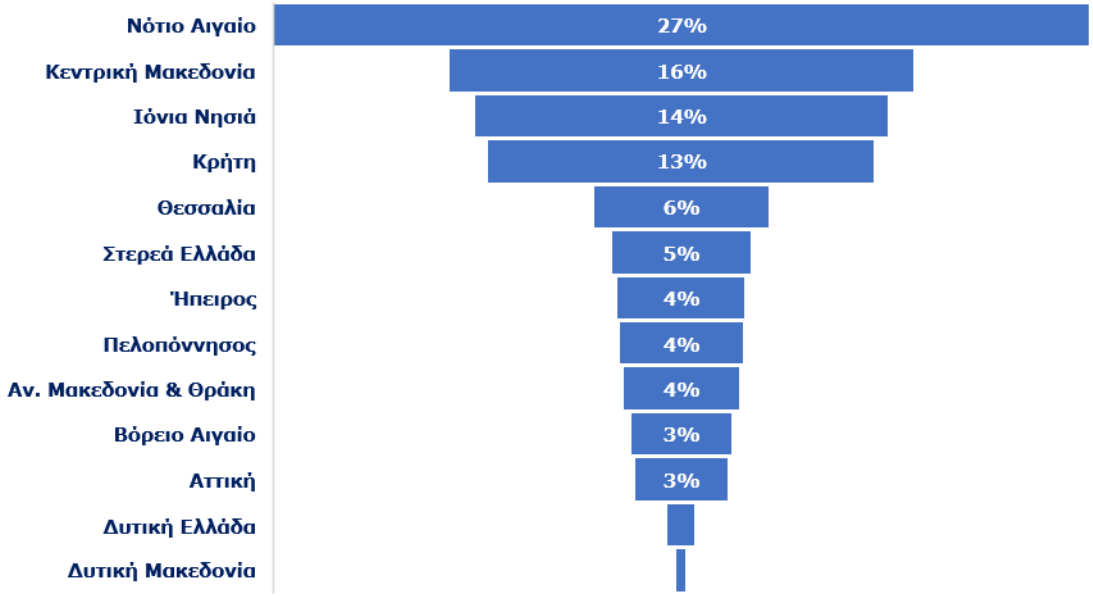

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 26% των μονάδων, το 27% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 7.324 μονάδες με 50.938 δωμάτια και 116.314 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν το 2019 το 21% των μονάδων, το 21% των δωματίων και των 21% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτουν 5.743 μονάδες με 38.747 δωμάτια και 90.214 κλίνες.

Πίνακας 22: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Κυκλάδες Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
	Μονάδες	210	508	589	138	**1.445**
Θήρας	Δωμάτια	1.857	4.100	4.569	929	**11.455**
	Κλίνες	4.507	9.497	10.318	2.087	**26.409**
	Μονάδες	48	279	459	114	**900**
Νάξου	Δωμάτια	309	1.887	3.275	768	**6.239**
	Κλίνες	718	4.289	7.424	1.711	**14.142**
	Μονάδες	84	191	517	118	**910**
Πάρου	Δωμάτια	607	1.560	3.371	675	**6.213**
	Κλίνες	1.549	3.833	7.920	1.545	**14.847**
	Μονάδες	36	214	478	134	**862**
Μήλου	Δωμάτια	205	1.348	2.606	571	**4.730**
	Κλίνες	489	3.176	5.737	1.241	**10.643**
	Μονάδες	73	177	220	65	**535**
Μυκόνου	Δωμάτια	633	1.564	1.444	348	**3.989**
	Κλίνες	1.581	3.756	3.267	878	**9.482**
	Μονάδες	7	93	208	55	**363**
Σύρου	Δωμάτια	62	605	1.108	227	**2.002**
	Κλίνες	155	1.411	2.643	545	**4.754**
	Μονάδες	11	79	136	22	**248**
Άνδρου	Δωμάτια	79	538	846	101	**1.564**
	Κλίνες	195	1.315	1.935	246	**3.691**
	Μονάδες	29	110	132	35	**306**
Τήνου	Δωμάτια	134	647	647	129	**1.557**
	Κλίνες	326	1.567	1.551	296	**3.740**
	Μονάδες	6	54	86	28	**174**
Κέας - Κύθνου	Δωμάτια	31	312	508	147	**998**
	Κλίνες	86	812	1.262	346	**2.506**
	Μονάδες	**504**	**1.705**	**2.825**	**709**	**5.743**
Σύνολο	**Δωμάτια**	**3.917**	**12.561**	**18.374**	**3.895**	**38.747**
	Κλίνες	**9.606**	**29.656**	**42.057**	**8.895**	**90.214**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (49%) και 3Κ (30%) και χαμηλή στις μονάδες με 1Κ (12%) και 4Κ (9%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (10%), 3Κ (32%), 2Κ (47%) και 1Κ (10%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (11%), 3Κ (33%), 2Κ (47%) και 1Κ (10%).

Διάγραμμα 36: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στις Κυκλάδες, 2019

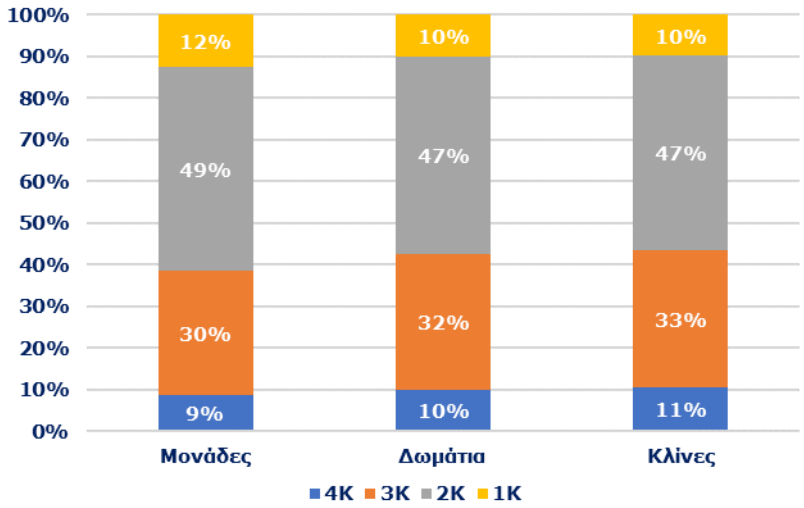

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Θήρας αντιπροσωπεύει το 30% του δυναμικού δωματίων των Κυκλάδων με 1.445 μονάδες, 11.455 δωμάτια και 26.409 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου διαθέτει το 16% του δυναμικού των Κυκλάδων με 900 μονάδες, 6.239 δωμάτια και 14.142 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσωπεύει το 16% του δυναμικού με 910 μονάδες, 6.213 δωμάτια και 14.847 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 12% του δυναμικού με 862 μονάδες, 4.730 δωμάτια και 10.643 κλίνες,
- Η Ενότητα Μυκόνου διαθέτει το 10% του δυναμικού με 535 μονάδες, 3.989 δωμάτια και 9.482 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού με 363 μονάδες, 2.002 δωμάτια και 4.754 κλίνες,
- Η Ενότητα Άνδρου διαθέτει το 4% του δυναμικού με 248 μονάδες, 1.564 δωμάτια και 3.961 κλίνες,

- Η Ενότητα Τήνου διαθέτει το 4% του δυναμικού με 306 μονάδες, 1.557 δωμάτια και 3.740 κλίνες και
- Η Ενότητα Κέας-Κύθνου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 174 μονάδες, 998 δωμάτια και 2.506 κλίνες.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

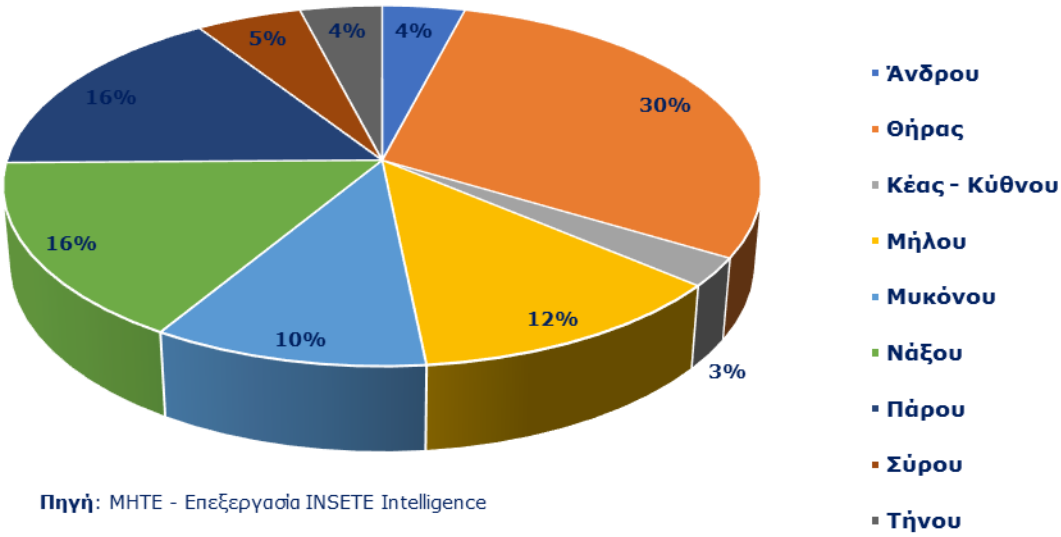

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2.3 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 26% των μονάδων, το 27% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 7.324 μονάδες με 50.938 δωμάτια και 116.314 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 2019 το 6% των μονάδων, το 7% των δωματίων και των 6% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτουν 1.581 μονάδες με 12.191 δωμάτια και 26.100 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Δωδεκάνησα Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		**4Κ**	**3Κ**	**2Κ**	**1Κ**	**Σύνολο**
Ρόδου	Μονάδες	65	203	363	234	**865**
	Δωμάτια	539	1.944	2.744	1.451	**6.678**
	Κλίνες	1.195	4.262	5.868	3.129	**14.454**
Κω	Μονάδες	8	54	93	115	**270**
	Δωμάτια	74	734	1.032	973	**2.813**
	Κλίνες	162	1.504	2.176	2.013	**5.855**
Καλύμνου	Μονάδες	5	77	190	79	**351**
	Δωμάτια	34	500	1.097	391	**2.022**
	Κλίνες	97	1.116	2.319	831	**4.363**
Καρπάθου	Μονάδες	0	21	46	28	**95**
	Δωμάτια	0	153	344	181	**678**
	Κλίνες	0	341	726	361	**1.428**
Σύνολο	**Μονάδες**	**78**	**355**	**692**	**456**	**1.581**
	Δωμάτια	**647**	**3.331**	**5.217**	**2.996**	**12.191**
	Κλίνες	**1.454**	**7.223**	**11.089**	**6.334**	**26.100**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (44%), 1Κ (29%) και 3Κ (22%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (5%), 3Κ (27%), 2Κ (43%) και 1Κ (25%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (6%), 3Κ (28%), 2Κ (42%) και 1Κ (24%).

Διάγραμμα 38: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στα Δωδεκάνησα, 2019

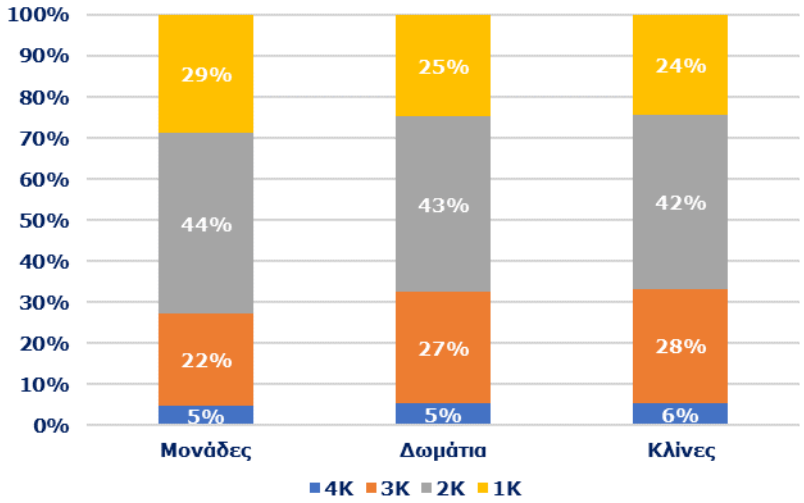

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 55% του δυναμικού δωματίων των Δωδεκανήσων με 865 μονάδες, 6.678 δωμάτια και 14.454 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 23% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 270 μονάδες, 2.813 δωμάτια και 5.855 κλίνες,
- Η Ενότητα Καλύμνου αντιπροσωπεύει το 17% του δυναμικού με 351 μονάδες, 2.022 δωμάτια και 4.363 κλίνες και
- Η Ενότητα Καρπάθου διαθέτει το 6% του δυναμικού με 95 μονάδες, 678 δωμάτια και 1.428 κλίνες,

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

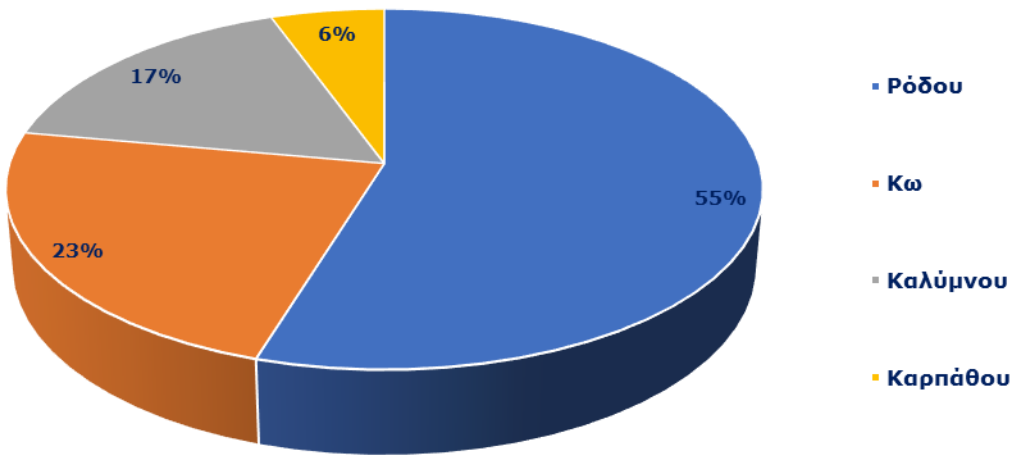

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

Πίνακας 24: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Νοτίου Αιγαίου	**3.862**	**4.972**	**28.326**
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	**11.415**	**17.300**	**90.910**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

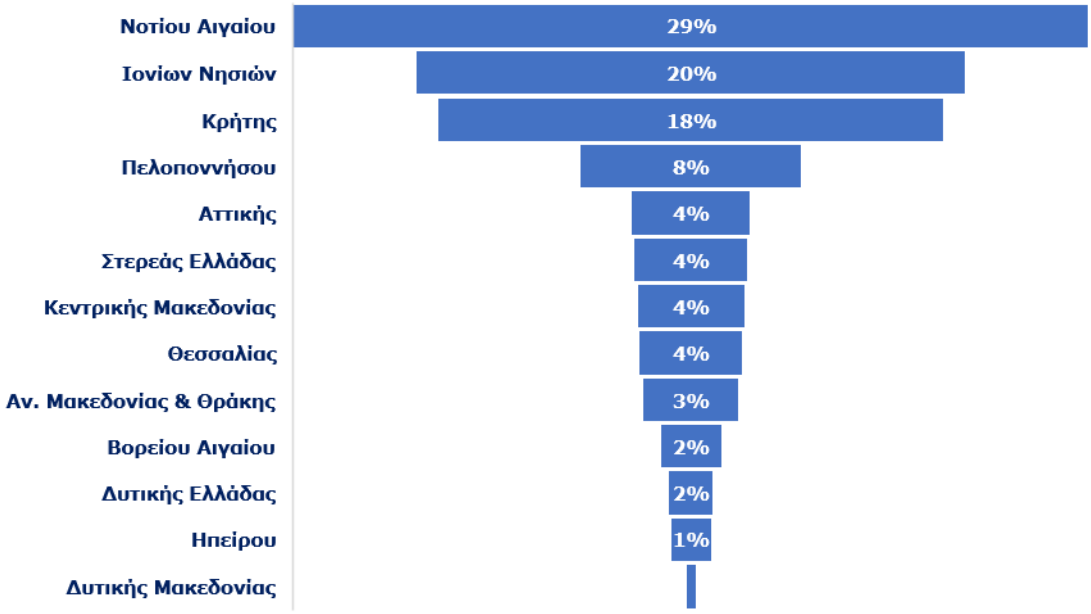

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 34% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 29% των δωματίων και το 31% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.862 μονάδες με 4.972 δωμάτια και 28.326 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες το 2018 αντιπροσωπεύουν το 27% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 23% των δωματίων και το 26% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.035 μονάδες με 3.946 δωμάτια και 23.289 κλίνες.

Πίνακας 25: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στις Κυκλάδες ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Μυκόνου	795	973	6.996
Θήρας	649	915	4.012
Πάρου	567	706	4.648
Μήλου	239	296	1.502
Νάξου	224	296	1.570
Τήνου	163	257	1.332
Κέας - Κύθνου	204	244	1.582
Σύρου	118	150	989
Άνδρου	76	109	658
Σύνολο	**3.035**	**3.946**	**23.289**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μυκόνου αντιπροσώπευε το 25% του δυναμικού δωματίων των Κυκλάδων με 795 μονάδες, 973 δωμάτια και 6.996 κλίνες,
- Η Ενότητα Θήρας διέθετε το 23% του δυναμικού των Κυκλάδων με 649 μονάδες, 915 δωμάτια και 4.012 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσώπευε το 18% του δυναμικού με 567 μονάδες, 706 δωμάτια και 4.648 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διέθετε το 8% του δυναμικού με 239 μονάδες, 296 δωμάτια και 1.502 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου αντιπροσώπευε το 8% του δυναμικού με 224 μονάδες, 296 δωμάτια και 1.570 κλίνες,
- Η Ενότητα Τήνου διέθετε το 7% του δυναμικού με 163 μονάδες, 257 δωμάτια και 1.332 κλίνες,

- Η Ενότητα Κέας - Κύθνου διέθετε το 6% του δυναμικού με 204 μονάδες, 244 δωμάτια και 1.582 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου διέθετε το 4% του δυναμικού με 118 μονάδες, 150 δωμάτια και 989 κλίνες και
- Η Ενότητα Άνδρου αντιπροσώπευε το 3% του δυναμικού με 76 μονάδες, 109 δωμάτια και 658 κλίνες.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

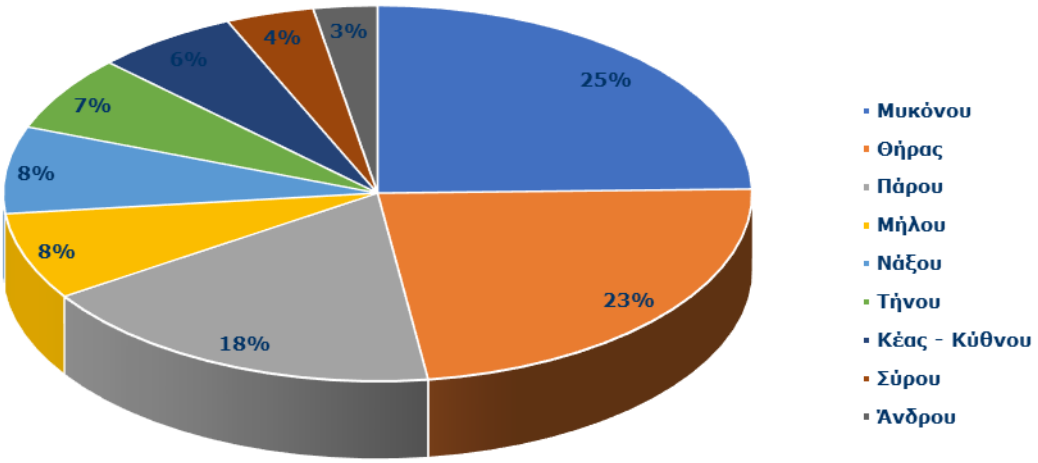

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3.3 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 34% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 29% των δωματίων και το 31% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.862 μονάδες με 4.972 δωμάτια και 28.326 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα το 2018 αντιπροσωπεύουν το 7% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 6% των δωματίων και το 6% των κλινών. Συνολικά διαθέτουν 827 μονάδες με 1.026 δωμάτια και 5.037 κλίνες.

Πίνακας 26: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στα Δωδεκάνησα ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	**Μονάδες**	**Δωμάτια**	**Κλίνες**
Ρόδου	602	671	3.500
Καλύμνου	151	205	1.027
Καρπάθου	36	88	273
Κω	38	62	237
Σύνολο	**827**	**1.026**	**5.037**

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσώπευε το 65% του δυναμικού δωματίων των Δωδεκανήσων με 602 μονάδες, 671 δωμάτια και 3.500 κλίνες,
- Η Ενότητα Καλύμνου διέθετε το 20% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 151 μονάδες, 205 δωμάτια και 1.027 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρπάθου αντιπροσώπευε το 9% του δυναμικού με 36 μονάδες, 88 δωμάτια και 273 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διέθετε το 6% του δυναμικού με 38 μονάδες, 62 δωμάτια και 237 κλίνες.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

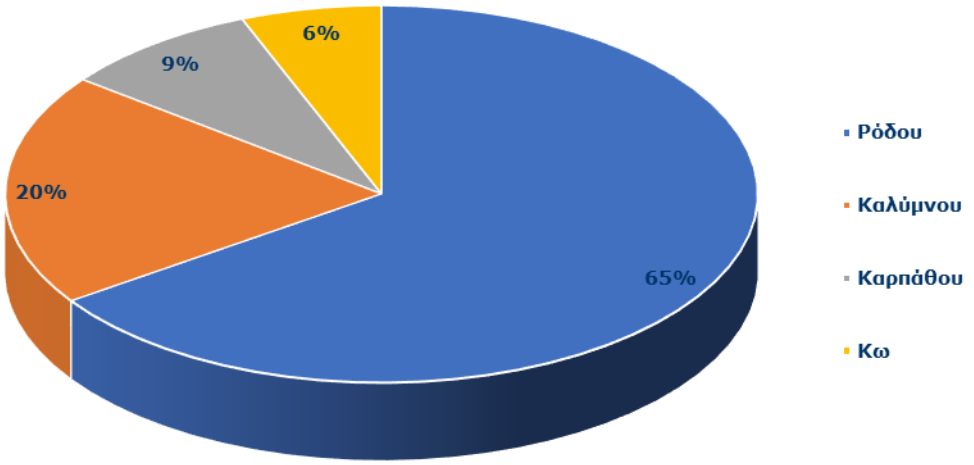

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +22% (από 188 χιλ. το 2001 σε 230 χιλ. το 2011), κατά +41% στις κενές κατοικίες (από 81 χιλ. το 2001 σε 113 χιλ. το 2011) και κατά +32% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 57 χιλ. το 2001 σε 75 χιλ. το 2011).

Πίνακας 27: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	**229.919**	**113.284**	**75.257**	**3%**	**22%**	**41%**	**32%**
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	**6.384.353**	**2.249.813**	**1.351.845**	**56%**	**17%**	**56%**	**47%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

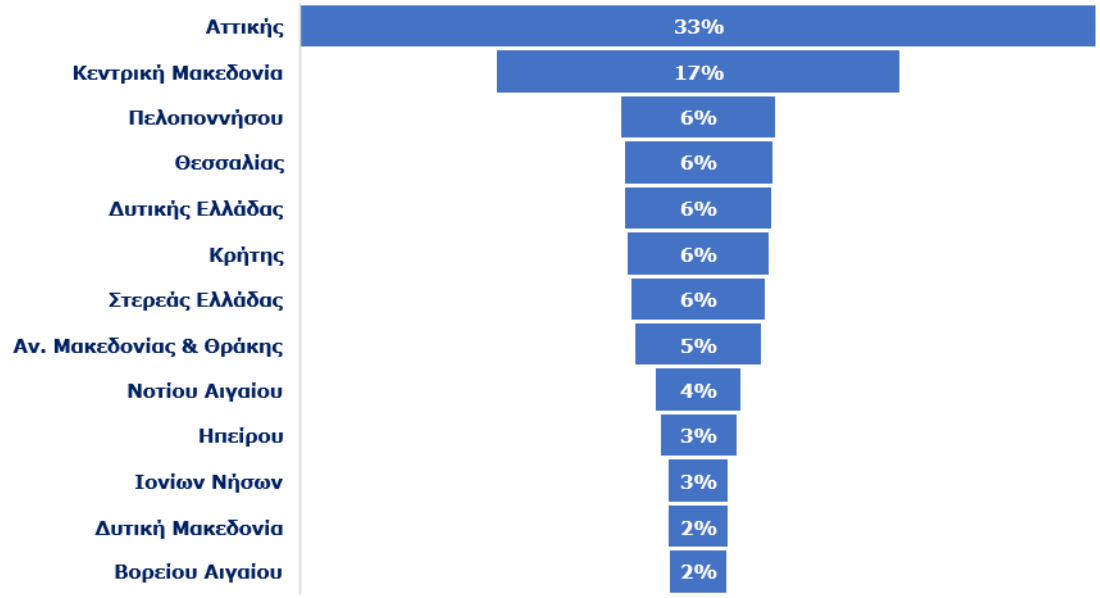

Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

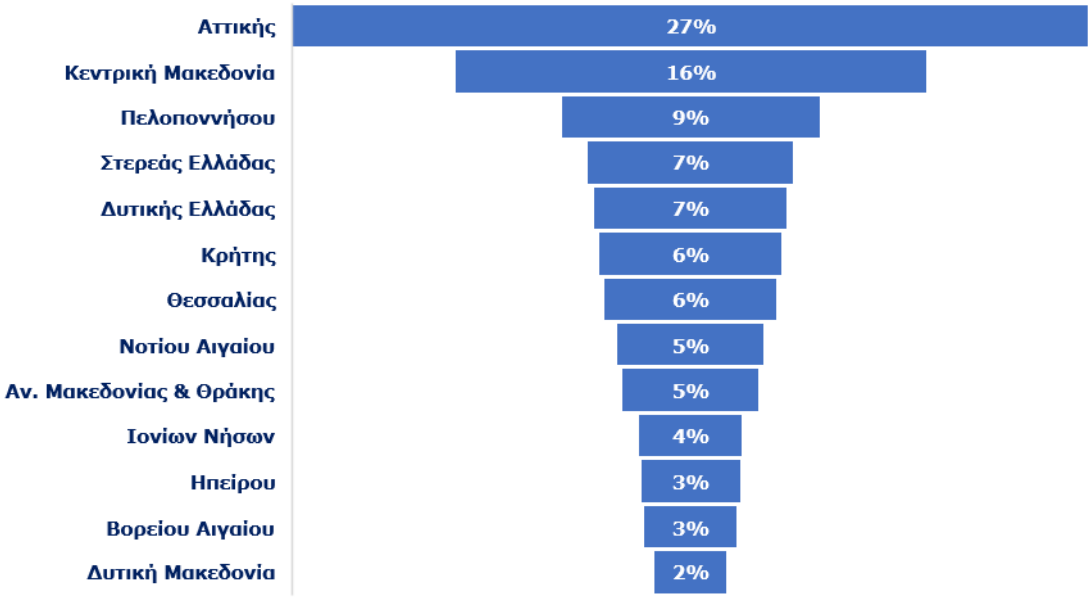

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

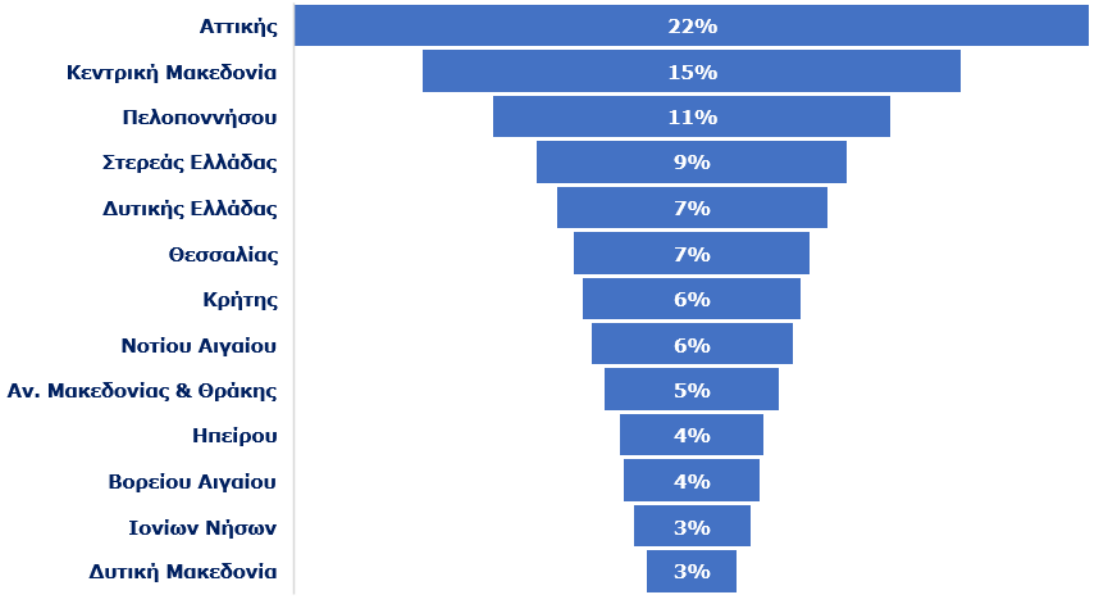

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2011 το 4% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 5% των κενών κατοικιών και το 6% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2019

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 28: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019							
Περιφέρεια		**5***	**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	11	8	45	4	68
	Οικίσκοι	0	38	83	204	26	351
	Θέσεις	0	2.505	881	2.531	236	6.153
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	27	0	44
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131	4.131
Νότιο Αιγαίο	**Μονάδες**	**0**	**2**	**3**	**26**	**3**	**34**
	Οικίσκοι	**0**	**0**	**101**	**198**	**0**	**299**
	Θέσεις	**0**	**22**	**253**	**1.850**	**540**	**2.665**
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	360	463	703	30	1.556
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	11	1	13
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	643	196	914
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	60	716
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	46	0	46
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**25**	**43**	**212**	**16**	**297**
	Οικίσκοι	**0**	**155**	**268**	**649**	**26**	**1.098**
	Θέσεις	**75**	**4.299**	**3.831**	**13.736**	**1.685**	**23.626**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 297 μονάδες κάμπινγκ με 1.098 οικίσκους και 23.626 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (14%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (8%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (59%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (18%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 46: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2019

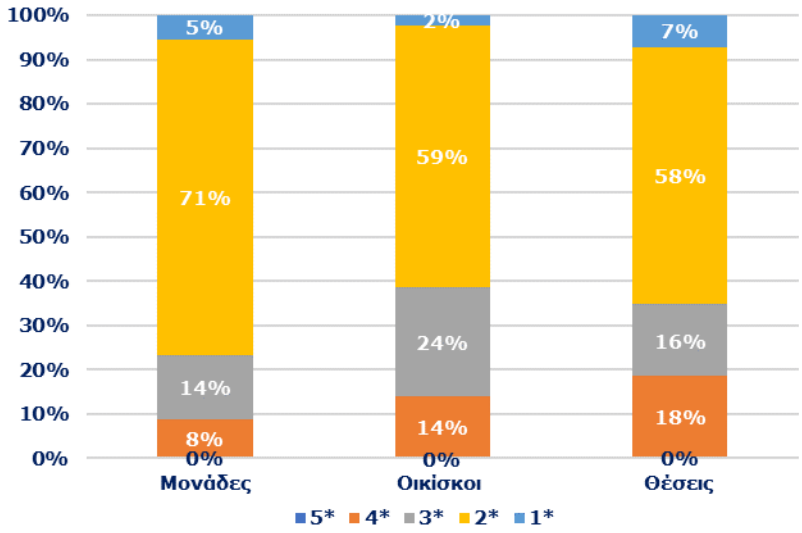

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

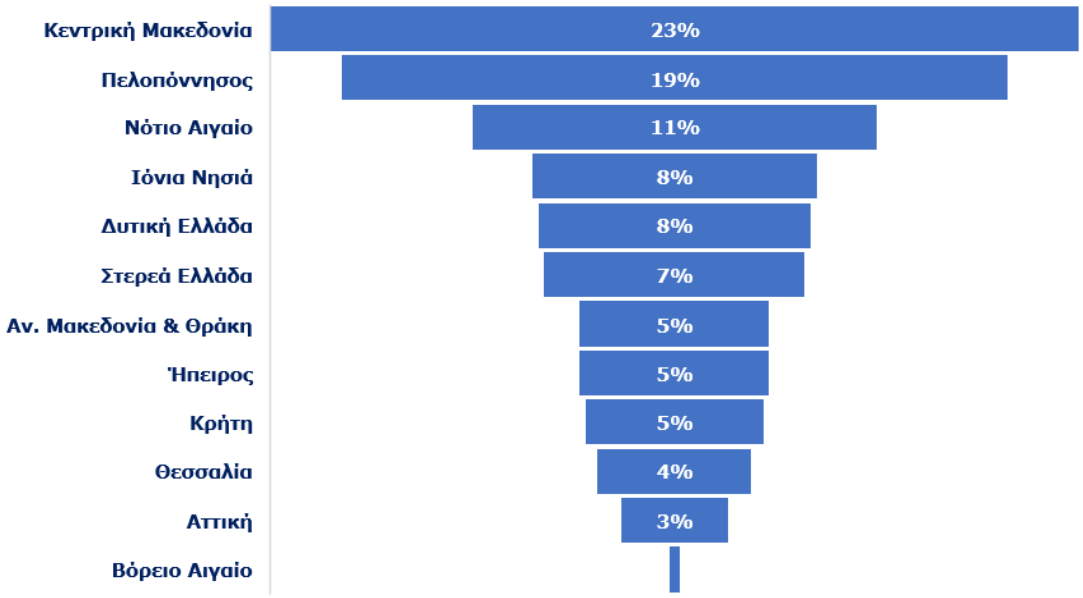

Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

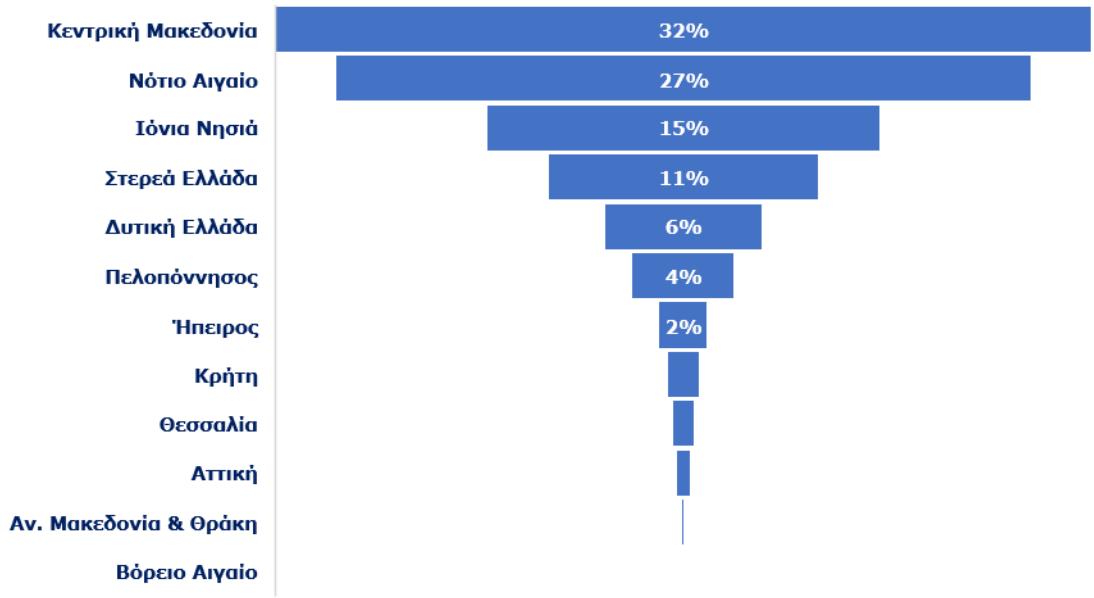

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

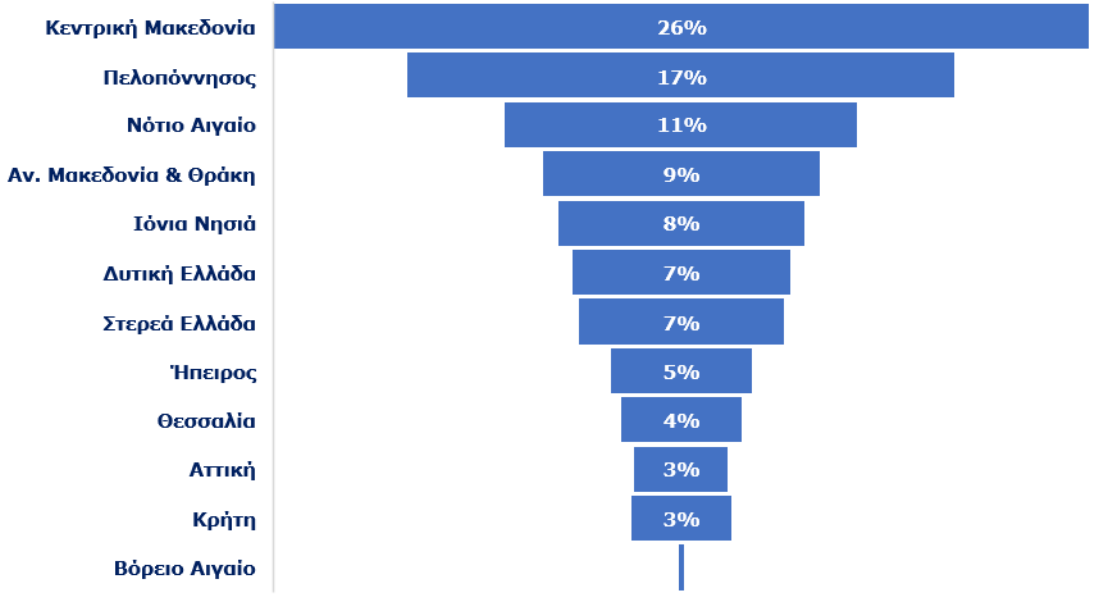

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 11% των μονάδων της χώρας, το 27% των οικίσκων και το 11% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 34 μονάδες με 299 οικίσκους και 2.665 θέσεις. Επιμέρους, οι Κυκλάδες καταγράφουν το 2019 το 10% των μονάδων της χώρας, το 28% των οικίσκων και το 11% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 30 μονάδες με 299 οικίσκους και 2.513 θέσεις.

Πίνακας 29: Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Κυκλάδες Δυναμικό Κάμπινγκ 2019						
Ενότητα		**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
	Μονάδες	0	1	7	0	**8**
Πάρου	Οικίσκοι	0	60	0	0	**60**
	Θέσεις	0	125	541	0	**666**
	Μονάδες	0	0	5	1	**6**
Θήρας	Οικίσκοι	0	0	41	0	**41**
	Θέσεις	0	0	434	190	**624**
	Μονάδες	0	0	5	1	**6**
Νάξου	Οικίσκοι	0	0	30	0	**30**
	Θέσεις	0	0	352	250	**602**
	Μονάδες	0	1	2	1	**4**
Μήλου	Οικίσκοι	0	12	25	0	**37**
	Θέσεις	0	63	138	100	**301**
	Μονάδες	1	1	1	0	**3**
Μυκόνου	Οικίσκοι	0	29	93	0	**122**
	Θέσεις	2	65	68	0	**135**
	Μονάδες	0	0	1	0	**1**
Άνδρου	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	0	63	0	**63**
	Μονάδες	0	0	1	0	**1**
Κέας - Κύθνου	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	0	61	0	**61**
	Μονάδες	0	0	1	0	**1**
Σύρου	Οικίσκοι	0	0	9	0	**9**
	Θέσεις	0	0	61	0	**61**
	Μονάδες	**1**	**3**	**23**	**3**	**30**
Σύνολο	**Οικίσκοι**	**0**	**101**	**198**	**0**	**299**
	Θέσεις	**2**	**253**	**1.718**	**540**	**2.513**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσωπεύει το 27% του δυναμικού των θέσεων των Κυκλάδων με 8 μονάδες, 60 οικίσκους και 666 θέσεις,
- Η Ενότητα Θήρας διαθέτει το 25% του δυναμικού των Κυκλάδων με 6 μονάδες, 41 οικίσκους και 624 θέσεις,
- Η Ενότητα Νάξου διαθέτει το 24% του δυναμικού των Κυκλάδων με 6 μονάδες, 30 οικίσκους και 602 θέσεις,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 12% του δυναμικού με 4 μονάδες, 37 οικίσκους και 301 θέσεις,
- Η Ενότητα Μυκόνου αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού των Κυκλάδων με 3 μονάδες, 122 οικίσκους και 135 θέσεις,
- Η Ενότητα Άνδρου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 63 θέσεις,
- Η Ενότητα Κέας-Κύθνου διαθέτει το 2% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 61 θέσεις και
- Η Ενότητα Σύρου αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού των Κυκλάδων με 1 μονάδα, 9 οικίσκους και 61 θέσεις.

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

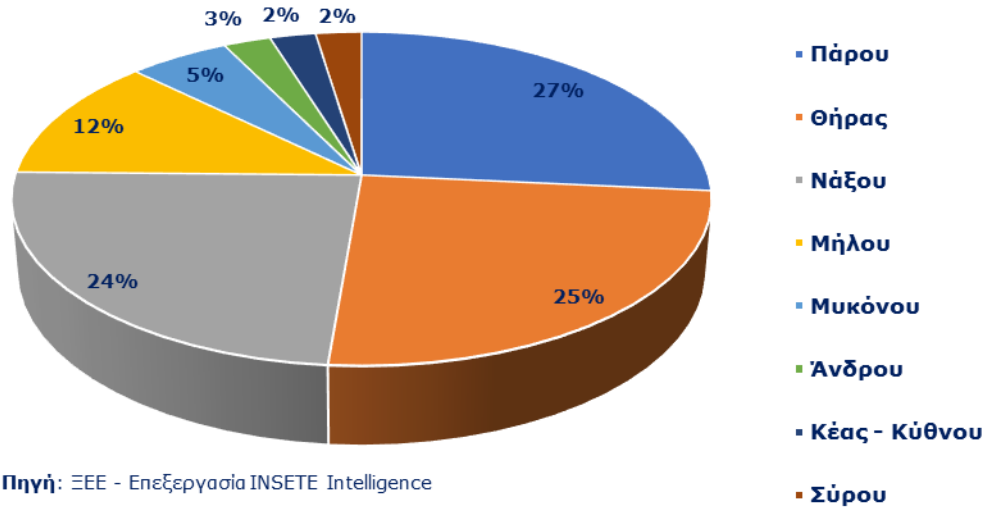

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.5.3 Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2019 το 11% των μονάδων της χώρας, το 27% των οικίσκων και το 11% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 34 μονάδες με 299 οικίσκους και 2.665 θέσεις. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα καταγράφουν το 2019 το 1% των μονάδων της χώρας, το 0% των οικίσκων και το 1% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 4 μονάδες με 0 οικίσκους και 152 θέσεις.

Πίνακας 30: Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

Δωδεκάνησα Δυναμικό Κάμπινγκ 2019						
Ενότητα		**4***	**3***	**2***	**1***	**Σύνολο**
Καλύμνου	Μονάδες	0	0	3	0	**3**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	0	0	132	0	**132**
Κω	Μονάδες	1	0	0	0	**1**
	Οικίσκοι	0	0	0	0	**0**
	Θέσεις	20	0	0	0	**20**
Σύνολο	**Μονάδες**	**1**	**0**	**3**	**0**	**4**
	Οικίσκοι	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Θέσεις	**20**	**0**	**132**	**0**	**152**

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Καλύμνου αντιπροσωπεύει το 87% του δυναμικού των θέσεων των Δωδεκάνησων με 3 μονάδες, 0 οικίσκους και 132 θέσεις και
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 13% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 20 θέσεις.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

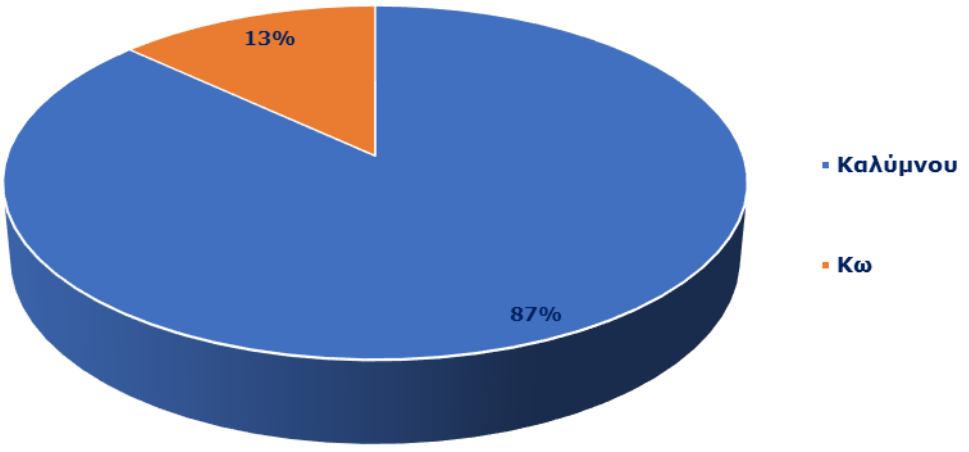

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφονται 218 παραδοσιακοί οικισμοί εκ των οποίων οι 163 στις Κυκλάδες και οι 55 στα Δωδεκάνησα.

Πίνακας 31: Παραδοσιακοί Οικισμοί στις Κυκλάδες

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ												
ΑΝΔΡΟΥ		ΘΗΡΑΣ		ΚΕΑΣ - ΚΥΘΝΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΝΑΞΟΥ		ΠΑΡΟΥ	ΣΥΡΟΥ	ΤΗΝΟΥ	
ΑΝΔΡΟΣ	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟΝ	ΒΟΘΩΝ	ΑΝΑΦΗ	ΚΕΑ	ΧΩΡΑ ΜΗΛΟΥ	ΑΝΩ ΜΕΡΑ	ΑΠΕΙΡΑΝΘΟΣ	ΜΕΣΗ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΑΓΚΑΙΡΙΑ	ΑΝΩ ΣΥΡΟΣ	ΑΓΑΠΗ	ΞΙΝΑΡΑ
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΕΜΠΟΡΕΙΟΝ	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ	ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΝ (ΚΕΑΣ)	ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ (ΣΙΦΝΟΥ)	ΧΩΡΑ ΜΥΚΟΝΟΥ	ΑΓΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΝ	ΑΡΝΑΔΟΣ	ΚΑΜΠΟΣ
ΑΗΔΟΝΙΑ	ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΝ	ΕΞΩ ΓΩΝΙΑ	ΙΟΣ	ΔΡΥΟΠΟΛΙΣ (ΚΥΘΝΟΥ)	ΑΡΤΕΜΩΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΑΝΩ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΑΙΓΙΑΛΗ	ΙΣΤΕΡΝΙΟΝ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ	ΒΕΡΝΑΔΑΤΟΣ	ΜΕΣΗ
ΑΛΑΜΑΝΝΙΑ	ΚΑΤΑΚΑΛΑΙΟΙ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΓΩΝΙΑΣ	ΚΑΜΠΟΥ (ΙΟΥ)	ΚΟΡΗΣΣΙΑ (ΚΕΑΣ)	ΒΑΘΥ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΑΝΩ ΣΑΓΚΡΙΟΝ	ΑΜΟΡΓΟΣ	ΚΩΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΟΠΗ	ΒΩΛΑΞ	ΜΟΥΝΤΑΔΟΣ
ΑΜΟΝΑΚΛΙΟΣ	ΜΕΣΑΡΙΑ	ΗΜΕΡΟΒΙΓΛΙΟ	ΚΑΡΑΒΟΣΤΑΣΗΣ (ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΥ)	ΚΥΘΝΟΣ	ΓΑΛΑΝΗ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΒΙΒΛΟΣ	ΘΟΛΑΡΙΑ	ΛΕΥΚΑΙ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ	ΔΥΟ ΧΩΡΙΑ	ΜΠΕΡΔΕΜΙΑΡΟΣ
ΑΠΟΙΚΙΑ	ΜΟΥΣΙΩΝΑΣ	ΘΗΡΑ	ΟΡΜΟΥ ΓΕΡΜΑΝΩΛΗ (ΙΟΥ)	ΛΟΥΤΡΑ (ΚΥΘΝΟΥ)	ΚΑΣΤΡΟΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΓΑΛΑΝΑΔΟΝ	ΚΑΤΑΠΟΛΑ	ΜΑΡΑΘΙΟΝ	ΧΡΟΥΣΑ	ΙΣΤΕΡΝΙΑ	ΠΑΝΟΡΜΟΣ (ΠΥΡΓΟΣ)
ΒΟΥΡΚΩΤΗ	ΜΠΑΤΣΙΟΝ	ΘΗΡΑΣΙΑ	ΣΙΚΙΝΟΣ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ (ΚΕΑΣ)	ΚΑΤΩ ΠΕΤΑΛΙΟΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΓΛΙΝΑΡΔΟΝ	ΞΥΛΟΚΕΑΡΑΤΙΔΙΟΝ	ΜΑΡΜΑΡΑ		ΚΑΡΔΙΑΝΗ	ΠΛΑΤΙΑ
ΒΡΑΧΝΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΝ	ΘΟΛΟΣ	ΦΟΙΝΙΚΙΑ	ΠΛΑΓΙΑ (ΚΕΑΣ)	ΚΕΝΤΑΡΧΟΣ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΔΑΜΑΡΙΩΝΑΣ	ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ	ΜΑΡΠΗΣΣΑ		ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΣΜΑ	ΠΟΤΑΜΙΑ
ΕΞΩ ΒΟΥΝΙΟΝ	ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΙΣ	ΚΑΡΤΕΡΑΔΟΣ	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ		ΚΙΜΩΛΟΣ		ΚΑΤΩ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΡΑΧΙΔΙΟΝ	ΝΑΟΥΣΑ		ΚΕΧΡΟΣ	ΣΚΑΛΑΔΟΣ
ΚΟΡΘΙΟΝ	ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟ	ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΝ			ΚΛΗΜΑ		ΚΑΤΩ ΣΑΓΚΡΙΟΝ		ΠΑΡΟΙΚΙΑ		ΚΟΥΜΑΡΟΣ	ΣΜΑΡΔΑΚΙΟΝ
ΛΑΜΥΡΑ	ΡΟΓΟΝ	ΜΕΣΑΡΙΑ			ΠΑΝΑΓΙΑ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΚΕΡΑΜΩΤΗ		ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ		ΚΡΟΚΟΣ	ΣΤΕΝΗ
ΛΙΒΑΔΙΑ	ΣΤΑΥΡΟΣ	ΟΙΑ			ΣΕΡΙΦΟΣ		ΚΙΝΙΔΑΡΟΣ				ΚΤΙΚΑΔΟΣ	ΤΑΡΑΜΠΑΔΟΣ
ΜΕΛΙΝΑ	ΣΤΕΝΙΑΙ	ΟΡΜΟΣ ΑΜΜΟΥΔΙΟΥ			ΤΡΥΠΗΤΗ		ΚΟΡΩΝΙΣ				ΚΩΜΑ	ΤΖΑΔΟΣ
ΜΕΝΗΤΕΣ	ΣΤΡΑΠΟΥΡΙΑΙ	ΟΡΜΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ			ΦΑΡΟΣ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΚΟΡΩΝΟΣ				ΛΟΥΤΡΑ	ΤΡΙΑΝΤΑΔΟΣ
ΜΕΣΑ ΒΟΥΝΙΟΝ	ΥΨΗΛΑ	ΠΥΡΓΟΣ			ΦΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙ		ΚΟΥΡΟΥΝΟΧΩΡΙΟΝ				ΜΑΡΛΑΣ	ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ
ΜΕΣΑΘΟΥΡΙΟΝ	ΦΑΛΛΙΚΑ						ΜΟΝΗ				ΜΥΡΣΙΝΗ	ΦΑΛΑΤΑΔΟΣ
ΜΠΑΤΣΙ ΑΝΔΡΟΥ	ΧΩΝΑΙ						ΦΙΛΟΤΙΟΝ				ΠΕΡΑΣΤΡΑ	ΧΑΤΖΙΡΑΔΟΣ
ΠΙΣΩ ΜΕΡΙΑ							ΧΑΛΚΕΙΟΝ				ΚΑΛΛΟΝΗ	

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Πίνακας 32: Παραδοσιακοί Οικισμοί στα Δωδεκάνησα

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ			
ΚΑΛΥΜΝΟΥ	**ΚΑΡΠΑΘΟΥ**	**ΚΩ**	**ΡΟΔΟΥ**
ΒΑΘΥΣ	ΛΕΥΚΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΝ ΠΥΛΙΟΝ	ΣΙΑΝΑ
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ (ΛΕΡΟΥ)	ΑΥΛΩΝΑ	ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΛΙΜΙΑ (ΧΑΛΚΗΣ)
ΑΓΡΙΝΩΝΤΑ	ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΝ	ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΝ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΡΝΙΘΑ
ΑΛΙΝΔΑ (ΛΕΡΟΥ)	ΟΛΥΜΠΟΣ	ΝΙΚΙΑ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΝ
ΑΡΓΟΣ	ΤΡΙΣΤΟΜΟΣ		ΒΑΓΙΕΣ
ΑΡΚΙΟΙ	ΦΟΙΝΙΚΙΟΝ		ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ (ΣΥΜΗΣ)
ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑ			ΕΠΑΝΩ ΚΑΛΑΜΩΝ
ΒΟΘΥΝΟΙ			ΚΑΤΤΑΒΙΑ
ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ			ΚΙΟΤΑΡΙΟΝ
ΚΑΛΥΜΝΟΣ			ΚΟΣΚΙΝΟΥ
ΚΑΜΑΡΙΟΝ			ΛΙΒΑΔΙΑ (ΤΗΛΟΥ)
ΛΑΚΚΙΟΝ (ΛΕΡΟΥ)			ΛΙΝΔΟΣ
ΛΙΒΑΔΙΟΝ (ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑΣ)			ΜΕΓΑΛΟΝ ΧΩΡΙΟΝ (ΤΗΛΟΥ)
ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΟΝ (ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ)			ΜΕΓΙΣΤΗ
ΜΥΡΤΕΑΙ			ΜΕΣΑΝΑΓΡΟΣ
ΠΑΝΟΡΜΟΣ			ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ
ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ (ΛΕΡΟΥ)			ΠΕΔΙΟΝ
ΠΑΤΜΟΣ			ΠΕΥΚΟΙ
ΣΚΑΛΙΑ			ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ
ΤΕΛΕΝΔΟΣ			ΠΡΟΦΙΛΙΑ
ΨΕΡΙΜΟΣ			ΣΥΜΗ
			ΧΑΛΚΗ
			ΧΩΡΙΟΝ
			ΨΙΝΘΟΣ

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Ενότητα

Το Πολιτισμικό δυναμικό της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συνθέτουν αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, οχυρωματικές κατασκευές (κάστρα κλπ.), θρησκευτικά μνημεία (ναοί, μοναστήρια, εξωκλήσια), αξιόλογα οικιστικά σύνολα κ.α.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν χαρακτηριστεί από την UNESCO 3 Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, η Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου η οποία χρονολογείται από την αρχαιότητα (408 π.χ.), το νησί της Δήλου το οποίο υπήρξε σημαντικό λατρευτικό, επειδή εκεί γεννήθηκε ο Απόλλωνας και η Άρτεμις, και εμπορικό κέντρο της αρχαιότητας και η Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο η οποία αποτελεί ίσως το σημαντικότερο μοναστηριακό συγκρότημα του Αιγαίου Πελάγους. Η Μονή είναι χτισμένη στην κορυφή του βουνού, προφανώς στην θέση του ναού της Αρτέμιδος και μιας Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής.

Άλλοι αξιόλογοι αρχαιολογικοί πόροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος της Υψηλής στην Άνδρο, η προϊστορική πόλη της Αρχαίας Θήρας ένα από τα σημαντικότερα κέντρα του Αιγαίου στα προϊστορικά χρόνια, με τις προϊστορικές εγκαταστάσεις να χρονολογούνται από την Ύστερη Νεολιθική Εποχή. Η Ακρόπολη της Ρόδου η οποία αποτελούσε μια μνημειακή ζώνη με ιερά, μεγάλους ναούς, δημόσια κτίρια και υπόγειους χώρους λατρείας. Ο αρχαιολογικός χώρος της αγοράς και του λιμένος της Κω, η Ακρόπολη Ποσειδίου Καρπάθου, η αρχαία πόλη της Ιαλυσού και της Κάμειρου στην Ρόδο, ο γεωμετρικός οικισμός της Ζαγοράς Άνδρου, το ιερό του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης στα Κιόνια Τήνου, η Φυλακωπή της Μήλου, ο αρχαιολογικός χώρος Σκάρκου Ίου, το Ιερό των Υρίων και η Πορτάρα στην Νάξο, ο αρχαιολογικός χώρος στη θέση Μάντρα Δεσποτικού, ο αρχαίος Οικισμός της Λίνδου, το Ασκληπιείο της Κω κ.α.

Επίσης, στην Περιφέρεια διασώζονται πλήθος οχυρωματικών κατασκευών όπως τα Κάστρα των Ιπποτών της Χάλκης, της Σίφνου, της Χώρας Καλύμνου, της Αντιμάχειας και του Περιπάτου στην Κω, του χωριού της Σύμης, του Παντελιού Λέρου, των Λειψών, Απολακκιάς κ.α.

Τέλος, στο Νότιο Αιγαίο απαντώνται αξιόλογοι πόροι εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος όπως οι Παλαιοχριστιανικές κατακόμβες της Μήλου, η Μονή Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό, η Παναγία η Εκατονταπυλιανή, ο Ναός της Παναγίας Κάστρου Ρόδου και η Ιερά Μονή Παναγίας Κυράς στην Κω.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 33: Αρχαιολογικοί χώροι στις Κυκλάδες

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στις Κυκλάδες								
Άνδρου	**Θήρας**	**Κέας - Κύθνου**	**Μήλου**	**Μυκόνου**	**Νάξου**	**Πάρου**	**Σύρου**	**Τήνου**
Αρχαιολογικός Χώρος Ζαγοράς	Ανοιχτό Θέατρο Οδυσσέα Ελύτη	Η Καρθαία	Ακρόπολη Αγίου Ανδρέα Σίφνου	Μυκηναϊκός Τάφος	Ακρόπολη Μαρκιανής Αμοργού	Αρχαίο Νεκροταφείο Πάρου	Αρχοντικό Βελισσαρόπουλου (Ερμούπολη)	Κιόνια Τήνου
Αρχαιολογικός Χώρος Στρόφιλας	Αρχαία Θήρα	Μεσολιθικός Οικισμός του Μαρουλά Κύθνος	Ακρόπολη Αγίου Νικήτα Σίφνου	Νεολιθικός Οικισμός της Φτελιάς	Ακρόπολη του Πανόρμου	Δεσποτικό	Καστρί	
Αρχαιολογικός Χώρος Υψηλής Άνδρου	Αρχαιολογικός Χώρος Σκάρκου Ίου	Νεολιθικός Οικισμός Κεφάλας Κέας	Ακρόπολη Προφήτη Ηλία Σίφνου	Ο Λόφος Παλαιόκαστρο	Αρχαία Ακρόπολη Αγιάλης Αμοργού	Ιερό Ασκληπιού και Πυθίου Απόλλωνα	Χαλανδριανή	
Οικισμός Ζαγοράς	Αρχαίος Οικισμός Παλαιόκαστρο	Προιστορικός Οικισμός Αγίας Ειρήνης Κέας	Άσπρος Πύργος Σίφνου	Το Δήλιον	Αρχαίο Υδραγωγείο Νάξου	Παναγία η Εκατονταπυλιανή		
Οικισμός Παλαιόπολης	Αρχοντικό Γεωργίου Εμμανουήλ Αργυρού (Μεσσαριά)		Η Φυλακωπή της Μήλου		Αρχαιολογικός Χώρος Γύρουλα Νάξου	Υποβρύχια σωστική ανασκαφή στο λιμάνι Παροικιάς Πάρου		
Οικισμός Υψηλής	Εμπορειό		Κάστρο Σίφνου		Αρχαίος Πύργος Αγίας Τριάδας Αμοργού			
	Ο Ναός του Απόλλωνα Αιγλήτη		Οι Παλαιοχριστιανικές Κατακόμβες		Γκρόττα Νάξου			
	Οικισμός της Οίας		Παραδοσιακός Οικισμός Σερίφου		Η Πορτάρα			
	Προϊστορική πόλη στο Ακρωτήρι		Το Αρχαίο Ρωμαϊκό Θέατρο		Ιερό των Υρίων			
	Το Καστέλι				Κατάπολα Αμοργού			
					Μινώα Αμοργού			
					Μονή Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό			
					Οι Κούροι			
					Πύργος Χειμάρρου			
					Τύμβος των Προγόνων			
					Χώρα Αμοργού			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Πίνακας 34: Αρχαιολογικοί χώροι στα Δωδεκάνησα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στα Δωδεκάνησα				
Καλύμνου	**Καρπάθου**	**Κω**	**Ρόδου**	
Αγία Παρασκευή Πλατάνου (Λέρος)	Άγιος Λουκάς στα Άπελλα (Απέρι Καρπάθου)	Αγία Τριάδα Νικιών (Νίσυρος)	Κάστρο Κατταβιάς	Αγία Αικατερίνη, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου
Άγιοι Σαράντα Άλιντα	Ακρόπολη Ποσειδίου Καρπάθου	Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος Μανδρακίου	Κάστρο Απολλώνων	Αγία Βαρβάρα (Χάλκη)
Άγιος Γεώργιος Δρυμώνα (Λέρος)	Η Ιερή Βρουκούντα	Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος (Επτά Βήματα) (Κως)	Κάστρο Απολακκιάς	Αγία Παρασκευή, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου
Άγιος Ισίδωρος Δρυμώνα (Λέρος)	Παλαιόκαστρο Αρκάσας Καρπάθου	Αλάσαρνα	Ακρόπολη Ιαλυσού	Αγία Τριάδα οδού Ιπποτών, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου
Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος Λακκιού (Λέρος)		Αρχαίο Στάδιο Ξυστού Κως	Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου	Αγία Τριάδα, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου
Άγιος Πέτρος Δρυμώνα (Λέρρος)		Ασκληπιείο Κω	Βρουλιά	Άγιοι Ανάργυροι (Χάλκη)
Άνω Εγκλιανός Μεσσηνίας-Ανάκτορο Νέστορος		Ιαματικά Λουτρά Παντελίδη	Η Αρχαία Κάμειρος	Άγιος Αθανάσιος, Μεσαιωνική πόλη Ρόδου
Αρχοντικό Βουβάλη		Κάστρο Αντιμάχειας	Πανορμίτης	Άγιος Γεώργιος Αλιμνιάς (Αλιμνιά)
Αρχοντικό Νικολαΐδη (Πάτμος)		Κάστρο Περιπάτου	Αρχαία Ακρόπολη Ρόδου	Άγιος Γεώργιος Κρητηνίας (Κρητηνία)
Βρεφικό Νεκροταφείο		Λιμένας και Αρχαία Αγορά Κω	Αρχαίος Οικισμός Λίνδου	Άγιος Γεώργιος του Βουνού (Μεγίστη)
Δάμος Καλύμνου		Παλαιόκαστρο Μανδρακίου Νισύρου	Αρχαία Πόλη Ιαλύσου	Άγιος Ελευθέριος (Χωριό)
Δημοτική Αγορά Λέρου		Παναγιά η Κυρά	Λυκιακός Τάφος Καστελόριζου	Άγιος Νικόλαος Φουντουκί (Διμυλιά)
Κάστρο Παντελιού Λέρου		Χαρμύλιο	Παλαιόκαστρο Καστελόριζου	Άγιος Παύλος του San Marco (Κατταβιά)
Κάστρο των Λειψών			Αρχαία Ακρόπολη και Κάστρο Τήλου	Αμαράντειος Σχολή Ρόδου
Κάστρο Χώρας Καλύμνου			Κάστρο των Ιπποτών Χάλκης	Αρχαίο Θέατρο Λίνδου
Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο			Κάστρο Ψίνθου	Αρχοντικό Παπακωνσταντή (Λίνδος)
Μυκηναϊκοί Θολωτοί Τάφοι Αστυπάλαιας			Κάστρο Χωριού Σύμης	Αστική σχολή Ρόδου
Ναός Αρτέμιδος Λέρου			Κάστρο Σαλάκου	Αστυνομικός και Λιμενικός Σταθμός Τήλου
Παλαιόκαστρο Λέρου			Μυκηναϊκό Νεκροταφείο Πυλώνα	Ναός Παναγίας Κάστρου Ρόδου
			Κάστρο Κοσκινού	Νεκρόπολη Κορακόνερου
			Κάστρο Λαχανιάς	Νεκρόπολη Περιοχής Αγίου Ιωάννη
			Ροδίνι	

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας θα πρέπει να προστεθούν τα αρχαιολογικά, λαογραφικά, εκκλησιαστικά κ.α. μουσεία που καταγράφονται στην επικράτεια της.

Τα σημαντικότερα Μουσεία της Περιφέρειας είναι το αρχαιολογικό μουσείο Δήλου στο οποίο φιλοξενούνται ευρήματα από την αρχαία πόλη της Δήλου (επιτύμβια αγάλματα, ειδώλια, κοσμήματα, ψηφιδωτά κ.α.), το αρχαιολογικό μουσείο Θήρας το οποίο περιλαμβάνει συλλογές γλυπτών και επιγραφών από την αρχαϊκή μέχρι την ρωμαϊκή εποχή καθώς και κεραμικά και πήλινα ειδώλια από την γεωμετρική μέχρι την και την ελληνιστική εποχή, το Προϊστορικό μουσείο Θήρας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από το Ακρωτήρι και διάφορες θέσεις της Θήρας, το αρχαιολογικό μουσείο Κω στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τις ανασκαφές στον αρχαιολογικό χώρο της Αγοράς, τον Βωμό του Διονύσου, το Ωδείο και την Ρωμαϊκή Οικία, το αρχαιολογικό μουσείο Ίου, το αρχαιολογικό μουσείο Μυκόνου, το αρχαιολογικό μουσείο Μήλου, αρχαιολογικό μουσείο Σίφνου κ.α.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ρόδου και το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου τα οποία δέχονται και τον υψηλότερο αριθμό επισκεπτών στην Περιφέρεια. Συγκεκριμένα, στο αρχαιολογικό μουσείο Ρόδου εκτίθενται ευρήματα ανασκαφών όπως μυκηναϊκά κοσμήματα, αγγεία και μικροαντικείμενα από ταφικά σύνολα της Ιαλυσίας και της Καμίρου από την Γεωμετρική ως την Κλασική περίοδο, γλυπτά Κλασικής και ελληνιστικής περιόδου και ροδιακά νομίσματα ελληνιστικών χρόνων. Το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου αποτελεί το σημαντικότερο ίσως μνημείο της Ιπποκρατίας. Εκτός από κατοικία του Μεγάλου Μαγίστρου ήταν διοικητικό κέντρο των Ιπποτών και έδρα της άρχουσας κοινωνικής και πνευματικής τάξης της Ρόδου.

Η Περιφέρεια διαθέτει κάποια αξιόλογα θεματικά μουσεία στην επικράτεια της όπως το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή στην Άνδρο, το Ηφαιστειολογικό Μουσείο Νισύρου, το Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Πύργου στην Τήνο, Μουσείο Ελιάς Κυκλάδων κ.α.

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφονται πλήθος λαογραφικών μουσείων στα οποία εκτίθενται αντικείμενα όπως είδη κεραμικής, πλεκτά, κεντήματα, κιλίμια, χαλιά, ξυλόγλυπτα, παραδοσιακές φορεσιές, παραδοσιακά σκεύη, εργαλεία και έπιπλα. Τα σημαντικότερα Λαογραφικά Μουσεία της Περιφέρειας είναι το Λαογραφικό Μούσειο

Θήρας, Λαογραφικό Μουσείο Απολλωνίας Σίφνου, Λαογραφικό Μουσείο Καλύμνου κ.α.

Τέλος, τα κυριότερα μουσεία εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος στην Περιφέρεια είναι Εκκλησιαστικό Μουσείο Δρυοπίδας στην Κύθνο, το Μουσείο Εκκλησιαστικής τέχνης στην Σίφνο, η έκθεση κειμηλίων Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό, το Βυζαντινό Μουσείο Εκατονταπυλιανής και το Μουσείο Ευαγγελίστριας στην Τήνο.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 35: Μουσεία στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στις Κυκλάδες								
Άνδρου	**Θήρας**	**Κέας - Κύθνου**	**Μήλου**	**Μυκόνου**	**Νάξου**	**Πάρου**	**Σύρου**	**Τήνου**
Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή	Μουσείο Προϊστορικής Θήρας	Εκκλησιαστικό Μουσείο Δρυοπίδας	Αρχαιολογικό Μουσείο Κιμώλου	Ναυτικό Μουσείο Αιγαίου	Αρχαιολογική Συλλογή Αμοργού	Μουσείο Κυκλαδικής Λαογραφίας	Αρχαιολογικό Μουσείο Σύρου	Μουσείο Υστερνιωτών Καλλιτεχνών
Μουσείο Ελιάς Κυκλάδων	Αρχαιολογικό Μουσείο Θήρας	Λαογραφικό Μουσείο Δρυοπίδας	Λαογραφικό και Ναυτικό Μουσείο	Λαογραφικό Μουσείο	Έκθεση Κειμηλίων Χοζοβιώτισσας	Βυζαντινό Μουσείο Εκατονταπυλιανής	Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης	Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Πύργου
Μουσείο Λαογραφίας και Χριστιανικής Τέχνης	Λαογραφικό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Κέας	Αρχαιολογικό Μουσείο Μήλου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκόνου	Μουσεία Απειράνθου Νάξου	Μουσείο Νάουσας	Ιστορικό Αρχείο Κυκλάδων	Μουσείο Τηνίων Καλλιτεχνών
Ναυτικό Μουσείο Άνδρου	Ναυτικό Μουσείο		Εκκλησιαστικό Μουσείο Αγίας Τριάδας	Αρχαιολογικό Μουσείο Δήλου	Αρχαιολογικό Μουσείο Νάξου	Αρχαιολογικό Μουσείο Πάρου		Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού
Αρχαιολογικό Μουσείο Παλαιόπολης	Μουσείο Οίνου		Λαογραφικό Μουσείο Μήλου			Μουσείο Γλυπτικής «Νίκος Περαντίνος»		Αρχαιολογικό Μουσείο Τήνου
Αρχαιολογικό Μουσείο Άνδρου	Μουσείο Ορυκτών και Απολιθωμάτων		Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου					Μουσεία Ευαγγελίστριας
Καϊρειος Βιβλιοθήκη-¨Οικία Μιχαήλ Ε. Κυδωνιέως¨	Λαογραφικό Μουσείο Σικίνου		Ναυτικό Μουσείο Μήλου					
	Οικολογικό-Λαογραφικό Μουσείο Φολεγάνδρου		Λαογραφικό Μουσείο Σερίφου					
	Αρχαιολογικό Μουσείο Ίου		Αρχαιολογική Συλλογή Σερίφου					
	Αρχαιολογική Συλλογή Ανάφης		Λαογραφικό Μουσείο Απολλωνίας Σίφνου					
			Αρχαιολογικού Μουσείο Σίφνου					
			Μουσείο Εκκλησιαστικής Τέχνης Σίφνου					

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Πίνακας 36: Μουσεία στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στα Δωδεκάνησα			
Ρόδου	**Κω**	**Καλύμνου**	**Καρπάθου**
Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης Ρόδου	Αρχαιολογικό Μουσείο Κω	Αρχαιολογικό Μουσείο Αστυπάλαιας	Αρχαιολογικό Μουσείο Καρπάθου
Κοσμητική Συλλογή Ρόδου	Αρχαιολογικό Μουσείο Νισύρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου	Λαογραφικό Μουσείο Μενετών Καρπάθου
Εβραϊκό Μουσείο	Ηφαιστειολογικό Μουσείο Νισύρου	Λαογραφικό Μουσείο Καλύμνου	Λαογραφικό Μουσείο Κάσου
Αρχαιολογικό Μουσείο Ρόδου	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Νισύρου	Ναυτικό Μουσείο Καλύμνου	Αρχαιολογική Συλλογή Κάσου
Αρχαιολογικό Μουσείο Καστελόριζου		Μουσείο Θαλάσσιων Ευρημάτων Βαλσαμίδη	
Ναυτικό Μουσείο Σύμης		Νικηφόρειο Εκκλησιαστικό και Λαϊκό Μουσείο Λειψών	
Αρχαιολογικό-Λαογραφικό Μουσείο Σύμης		Το Σκευοφυλάκιο Μουσείο Πάτμου	
Μουσείο του Πανορμίτη		Αρχοντικό Βουβάλη	
Λαογραφικό Καστελόριζου			
Παλάτι Μεγάλου Μαγίστρου Ιπποτών Ρόδου			
Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου			
Ενυδρείο Ρόδου			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2019

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου βραβεύτηκαν το 2019 ογδόντα παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Ρόδου (38): Αμμούδες Φαληράκι/Alila Resort, Αμμούδες Φαληράκι/Elysium Resort, Αμμούδες Φαληράκι/Rodos Palladium, Αφάντου 2/Irene Palace & Port Royal, Βαγιές/Λαδικό, Βληχά/Lindos Mare & Lindos Blu, Γαλούνι Κοκκινόγια/Boutique 5 Hotel, Γαλούνι Κοκκινόγια/Mayia Exclusive Resort, Γαλούνι Κοκκινόγια/Mitsis Rodos Village, Γαλούνι Κοκκινόγια/Princess Adriana Resort, Ιξιά/Rodos Palace, Καβουράκια/Aldemar Amilia Mare & Paradise Village, Καλλιθέα, Κιοτάρι 3/Rodos Princess Beach, Κολύμπια Α-Λιμανάκι/Atlantica Imperial, Κολύμπια/Mythos Beach, Κολύμπια/Μικρή Πόλη, Λάρδος 1/Lindos Princess Beach, Λάρδος 3/Lindian Village, Λαχανιά/Atrium Prestige, Μαντώματα, Μεγάλος Γιαλός, Ρένη 1/Sunwing Kallithea Beach, Ρένη Καλάθου/Atrium Palace, Στεγνά/Porto Angeli, Τραουνού, Τριάντα Β/Sun Beach Resort, Τριάντα/Electra Palace Resort, Φαληράκι 1/Esperides, Φαληράκι 2/Amada Colossos, Φαληράκι 3/Esperos Palace, Φαληράκι 4/Καλυψώ, Φαληράκι 5/Blue Sea, Φαληράκι 5/Epsilon, Φαληράκι Α, Φαληράκι-Καθαρά, Φαληράκι-Καστράκι/Grecotel Rhodos Royal, Ψαλτός/Mitsis Lindos Memories,
- Ενότητα Κω (10): Άκρο Χελώνας/Robinson Club Daidalos, Βουνό/Mitsis Hotels, Γουρνιάτης/Lakitira Resort & Village, Κέφαλος/Ikos Aria, Λάμπη/Blue Lagoon, Μαρμάρι/Caravia Beach, Μπαμιαλίκι/Astir Odysseus, Πευκοκεφαλή-Αγ. Φωκάς/Oceanis, Τρούλος/Neptune Hotels, Ψαλίδι/Ramira,
- Ενότητα Άνδρου (1): Δελαβόγια/Aneroussa Beach,
- Ενότητα Τήνου (1): Αγ. Φωκάς/Μαραθιά,
- Ενότητα Μυκόνου (1): Καλαφάτης/Aphrodite Beach Resort,
- Ενότητα Σύρου (6): Αγκαθωπές, Αζόλιμνος, Βάρη, Γαλησσάς, Κίνι, Φοίνικας,
- Ενότητα Κέας – Κύθνου (3): Γιαλισκάρι, Κούνδουρος, Οτζιάς,
- Ενότητα Πάρου (5): Λιβάδια, Λογαράς, Μάρπησσα/Χρυσή Ακτή, Πούντα, Τσερδάκια,
- Ενότητα Νάξου (3): Αγία Άννα/Μάραγκας, Άγιος Γεώργιος, Άγιος Προκόπιος,
- Ενότητα Θήρας (9): Αγ. Γεώργιος, Βλυχάδα, Καμάρι 1, Καμάρι 2, Περίβολος, Περίσσα, Μαγγανάρι, Μυλοπόταμος, Όρμος και
- Ενότητα Μήλου (3): Προβατάς, Καμάρες, Πλατύς Γιαλός.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2019

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 18.128 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.238 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφονται πέντε μαρίνες με 1.512 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Ρόδου: Μανδράκι Ρόδου (175 θέσεις) και Σφαγεία Ρόδου (563 θέσεις),
- Ενότητα Μυκόνου: Τούρλος (270 θέσεις),
- Ενότητα Σύρου: Πηδάλι (254 θέσεις) και
- Ενότητα Κω: Κως (250 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν χωροθετηθεί και δέκα οχτώ Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 920 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, στις Κυκλάδες καταγράφονται 6 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (1 στην Ενότητα Θήρας, 2 στην Ενότητα Νάξου, 1 στην Ενότητα Μήλου, 1 στην Ενότητα Άνδρου και 1 στην Ενότητα Πάρου) με 308 θέσεις ελλιμενισμού και στα Δωδεκάνησα 12 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (7 στην Ενότητα Καλύμνου, 2 στην Ενότητα Κω, 2 στην Ενότητα Ρόδου και 1 στην Ενότητα Καρπάθου) με 612 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού είχε προβεί μέχρι τον Ιανουάριο του 2020 στην αναγνώριση 70 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν αναγνωριστεί επτά Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό πηγής Αγίων Αναργύρων Κύθνου,
- Νερό πηγής Κακάβου Κύθνου,
- Νερό ιαματικών λουτρών Λάκκου Αδάμαντα Μήλου,
- Νερό από πηγάδι οικισμού Θερμών Καλύμνου,
- Νερό ιαματικής πηγής Καλλιθέας Ρόδου,
- Πηγή Μανδρακίου, Δήμου Νισύρου και
- Εμπρός Θέρμη – Αγ. Φωκά Κω.

3.6 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και συγκεκριμένα στο νησί της Ρόδου στην περιοχή Αφάντου συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ. Το γήπεδο είναι 18 οπών, par-73, σχεδιασμένο από τον διάσημο αρχιτέκτονα Donald Harradine. Η έκταση των εγκαταστάσεων ξεπερνά τα 500 στρέμματα και απέχει 22χλμ. από την πόλη της Ρόδου.

3.7 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Καζίνο Σύρου στην Ερμούπολη. Το καζίνο στεγάζεται στο πρώην ξενοδοχείο «Ευρώπη» σε ένα παραδοσιακό κτίριο που χρονολογείται από το 1830, ενώ η λειτουργία του Καζίνου ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1997.

3.8 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σχεδιάζει την δημιουργία καταδυτικών πάρκων σε Νάξο, Πάρο, Κάλυμνο και Λέρο με σκοπό την προσέλκυση καταδυτικού τουρισμού. Το έργο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg V-A Ελλάδα – Κύπρος 2014 – 2020 και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ 85%) και από εθνικούς πόρους (15%). Το έργο έχει διάρκεια τρία χρόνια και συνολικό προϋπολογισμό € 3,27 εκατ.

Επίσης, στα περισσότερα νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου δραστηριοποιούνται εξειδικευμένες εταιρείες οι οποίες προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης στο Αιγαίο Πέλαγος.

3.9 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά νησί είναι:

Άνδρος

- Μπατσί-Άρνη,
- Γαύριο-Αγ. Ελεούσα,
- Γαύριο-Άγιος Πέτρος,
- Άνω Άγιος Πέτρος-Μπατσί,
- Χώρα Μένητες-Μονή Παναχράντου,
- Χώρα-Λιβάδια-Μονή Παναχράντου,
- Χώρα-Αποίκια-Βουρκωτή,
- Χώρα-Συνετί-Όρμος Κορθίου,
- Βραχνού-Όρμος Κορθίου,
- Μεσαθούρι-Ευρούσες-Αποίκια,
- Βουρκωτή-Μονή Αγίου Νικολάου-Παραλία Άχλα,
- Μπατσί-Κατάκοιλος-Άρνη,
- Βουρκωτή-Άρνη,
- Λιβάδια-Βακόνι,
- Σταυροπέδα-Μονή Παναχράντου.

Σαντορίνη

- Φηρά-Οία,
- Οία-Αμμούδι,
- Φοινικιά-Κουλούμπος,
- Ημεροβίγλι-Σκάρος,
- Πύργος-Αρχαία Θήρα,
- Πύργος-Αγιώργης-Επισκοπή,
- Εμπορείο-Πύργος,
- Μεγαλοχώρι-Πύργος,
- Πύργος-Βόθωνας,
- Παλού-Ακρωτήρι,
- Φάρος-Ακρωτήρι,
- Ακρωτήρι-Βλυχάδα,
- Καμάρι-Περίσσα,
- Μεγαλοχώρι-Λουτρά.

Ανάφη

- Αρχαία Ανάφη-Καλαμιώτισσα,
- Διάσχιση Χώρα-Δράπανο,
- Χώρα-Μονή Καλαμιώτισσας,
- Μ. Ζωοδόχου Πηγής-Άγ. Αντώνιος.

Ίος

- Χώρα-Άγιος Σπυρίδωνας-Περιβόλια-Άγιος Προκόπιος-Πελεκανιά,
- Πελεκανιά-Πατέλας Βιγλάρι-Μουσείο Γαΐτη-Θέατρο Οδυσσέα Ελύτη-Ανεμόμυλοι-Χώρα,
- Άγιος Προκόπιος-Περιβόλια-Επάνω Κάμπος-Ελληνικά-Γέφυρα Πρετέση-Σκάρκος-Χώρα,
- Χώρα-Παραλία Κολιτσάνοι,
- Λιμάνι-Παραλία Βαλμά.

Σίκινος

- Κάστρο-Αλοπρόνοια,
- Κάστρο-Επισκοπή-Άγιος Παντελεήμονας-Αλοπρόνοια,
- Κάστρο-Μάλτα.

Φολέγανδρος

- Αγκάλη-Παλιοθεμωνιές,
- Άνω Μεριά-Χώρα,
- Χώρα-Αγκάλη,
- Χώρα-Καραβοστάση,
- Παλιοθεμωνιές-Ταξιάρχη,
- Ταξιάρχης-Άνω Μεριά.

Αστυπάλαια

- Λιβάδι-Άγιο Βασίλειο-Τζανάκι-Αρκάβλι-Άγιο Κωνσταντίνο-Πάπου-Καμινάκια-Βάτσες,
- Μαλτεζάνα-Βρυσί-Βαΐ-Κατελλάνο-Παναγία Πουλαριανή-Έξω Βαθύ.

Κάλυμνος

- Κάλυμνος trail,
- Χώρα-Προφήτης Ηλίας,
- Καμάρι-Λαγκουνάρα,
- Λαγκουνάρα-Παναγία Γαλατιανή,
- Σταυρός-Πύργος Πατέλας-Εμποριός,
- Παλιόνησος-Παραλία Σικάτη,
- Εμποριός-Απιτύκοι,
- Τέλενδος-Άγιος Κωνσταντίνος,
- Χώρα-Μετόχι Βαθέως,
- Ο Ιταλικός δρόμος,
- Βλυχάδια-Πόθια,
- Άργος-Βλυχάδια,
- Καντούνι-Άγιος Φώτιος,
- Μετόχι-Κάστελλας,
- Διασταύρωση Σταυρί-Παναγιά κυρά Ψηλή,
- Μετόχι-Αργινώντας,
- Πόθια-Βλυχάδα.

Λειψοί

- Εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου-Ναός της Άνω Κοίμησης,
- Χώρα-Τουρκόμνημα-Μονοδέντρι.

Λέρος

- Πλάτανος-Κάστρο Παντελιού,
- Λακκί-Ξηρόκαμπος,
- Τούνελ Μερικιάς-Προφήτης Ηλίας,
- Παρθένι-Ναός Αρτέμιδος-Φακούδια,
- Παναγία Καβουράδενα-Διαπόρι.

Πάτμος

- Σκάλα-Χώρα,
- Απορθιανός δρόμος,
- Χώρα-Γροίκος-Διακόφτι,
- Χώρα-Κήποι-Ι.Μ. Ευαγγελισμού,
- Σταυρός-Πρασόβουνο-Ψιλή Άμμος,

- Χώρα-Προφήτης Ηλίας.

Κάρπαθος[5]

- Δ.Ε.Η-Αχάτα,
- Δ.Ε.Η-Προφήτης Ηλίας,
- Δ.Ε.Η-Τραγοπήδημα-Προφήτης Ηλίας,
- Πηγάδια-Αγία Κυριακή-Λαρνιώτισσα-Πηγάδια,
- Πηγάδια-Κούρι-Όθος,
- Αγία Τριάδα-Χ.Υ.Τ.Α-Όθος,
- Γύρος Χόμαλης: Αγία Τριάδα-Σταυρί-Χόμαλη-Χ.Υ.Τ.Α-Αγία Τριάδα,
- Απέρι-Αχάτα,
- Απέρι-Κατώδιο,
- Απέρι-Προφήτης Ηλίας,
- Απέρι-Σπήλαιο Λιμνιώτη,
- Βολάδα-Λάστος,
- Γύρος Ραντάρ: Άγιος Ραφαήλ-Κολά-Άγιος Νικόλαος-Λάστος-Άγιος Ραφαήλ,
- Λάστος-Άγιος Νικόλαος,
- Λάστος-Άδεια (Φαράγγι Φλασιάς),
- Λάστος-Σπόα,
- Λάστος-Χολέτρια-Άγιος Γεώργιος (Άνω Λεύκος),
- Πόρτες (Στες)-Λάστος,
- Λάστος-Καλή Λίμνη,
- Πυλές-Πήνι,
- Αγία Τριάδα (Μενετών)-Σταυρί-Αρκάσα-Παλαιόκαστρο,
- Λευκός-Καλή Λίμνη,
- Μεσοχώρι-Αγία Ειρήνη,
- Μεσοχώρι-Άγιος Γεώργιος (Άνω Λευκός),
- Μεσοχώρι-Κάτω Λευκός,
- Βουλισμένη-Μάζα-Άγιος Ιωάννης,
- Σπόα-Μύρια-Μεσοχώρι,
- Σπόα-Κάτω Ουνιά-Άγιος Νικόλαος,
- Σπόα-Μυζητριάρικα-Άγιος Νικόλαος,
- Σπόα-Όλυμπος,
- Πύργος-Τσίγκουνας-Ουνί,
- Γεροντίους-Κιμαράς-Σπόα,

[5] Πηγή: Όμιλος Φίλων Βουνού και Θάλασσας Καρπάθου

- Άγιος Κωνσταντίνος-Κορύφι,
- Ανάκυμα-Άγιος Κωνσταντίνος-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Μέλενα-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Μέλενα-Παπά Μηνά-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Πόλη-Κιμαρέα-Διαφάνι,
- Ανάκυμα-Προφήτης Ηλίας,
- Αποσκίνου-Αμπελάκι-Πέι-Αποσκίνου,
- Ασία-Αγία Ειρήνη,
- Αυλώνα-Βανάντα-Διαφάνι,
- Αυλώνα-Βρουκούντα,
- Αυλώνα-Ιχαλίσματα-Διαφάνι,
- Αυλώνα-Μαλό,
- Αυλώνα-Τρίστομο,
- Κούφινας-Προφήτης Ηλίας,
- Όλυμπος-Φορόκλι,
- Όλυμπος-Προφήτης Ηλίας,
- Όλυμπος-Αυλώνα,
- Διαφάνι-Τρίστομο-Στενό (Δίαυλος),
- Διαφάνι-Όλυμπος,
- Παλάτια-Άργος-Άγιος Ζαχαρίας,
- Διάπλος-Παλάτια.

Κάσος

- Φρυ-Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου στις Χαδιές,
- Ανάβαση στον Πρίωνα.

Κέα

- Άγιος Συμεών-Άγιος Φίλιππος,
- Χαβουνά-Καλησκιά,
- Χαβουνά-Καρθαία,
- Ελληνικά-Παναγία Λουτριανή,
- Ελληνικά-Ορκός,
- Ιουλίδα-Οτζιάς,
- Ιουλίδα-Ελληνικά,
- Ιουλίδα-Πήσσες,
- Ιουλίδα-Σπαθί,
- Μονή Καστριανής-παραλία Καστριανή,

- Κάτω Μεριά-Καρθαία,
- Ποίσσες-Κάτω Μεριά,
- Σταυρουδάκι-Καρθαία.

Κύθνος

- Χώρα-Λουτρά,
- Λουτρά-Κάστρο Ωριάς,
- Δρυοπίδα-Λεύκες,
- Δρυοπίδα-Κανάλα,
- Χώρα-Άγ. Ιωάννης,
- Άγ. Στέφανος-Άγ. Ιωάννης,
- Δρυοπίδα-Επισκοπή,
- Φλαμπούρια-Μέριχας,
- Χώρα-Απόκρουση,
- Κακόβολος-Κολώνα.

Κως

- Ασφενδιού-Μεγάλο Βουνό,
- Κυκλική Πορεία στο Παλιό Πυλί,
- Ζία-Χρίστος.

Νίσυρος

- Προφήτης Ηλίας-Νύφιος,
- Λακκί-Υδροθερμικοί κρατήρες,
- Ευαγγελίστρα-Εμπορειός-Λακκί,
- Άργος-Αγία Ειρήνη,
- Νικειά-Φυλάκιο,
- Νικειά-Κόκκινος Μύλος-Καϊλιά,
- Νικειά-Αυλάκι,
- Σταυρός-Πυριά,
- Νικειά-Λακκί,
- Καρδιά-Κάτερος,
- Χοχλάκοι-Κανόνι,
- Μύλος Παρθένη-Βαθιά.

Κίμωλος

- Χωριό-Ξαπλοβούνι-Άγ. Νικόλαος-Καρράς-Γούπα,
- Χωριό-Σκιάδι-Μαυροσπήλια,
- Χωριό-Παλαιόκαστρο-Αγιόκλημα,
- Χωριό-Μοναστήρια-Σούφι,
- Χωριό-Ελληνικά,
- Επάνω Μυρσίνη-Φάρος.

Μήλος

- Κατακόμβες-Ρωμαϊκό Θέατρο-Προφήτης Ηλίας-Αφροδίτη της Μήλου,
- Ζεφυρία-παραλία Αγίας Κυριακής,
- Φυλακωπή-Παπάφραγκας-Πάχαινα-Άγιος Κωνσταντίνος-Μύτακας-Σαρακίνικο-Μανδράκια,
- Ακρωτήριο Βάνι-Αγία Μαρίνα.

Σέριφος

- Παναγιά-Μέγα Λιβάδι,
- Χώρα-Καλλίτσος,
- Παναγιά-Συκαμιά,
- Άγιος Βλάσης-Κουταλάς.

Σίφνος

- Φυρόγεια-Μοναστήρι Προφήτη Ηλία,
- Καδέ-Μυκηναϊκή Ακρόπολη του Αγίου Ανδρέα,
- Πλατύς Γιακός-Αϊ Γιώργης της Φυκιάδας,
- Αρτεμώνα-Παναγιά Πουλάτη,
- Βαθύ-Πλατύ Γιαλό,
- Εξάμπελα-Αγία Φωτεινή,
- Ξέβρης-Άγιος Συμεών,
- Χερσόνησος-Φάρος Κοφτού.

Σύρος

- Ερμούπολη-Σα Μιχάλης,
- Γαλησάς-Άγιος στέφανος,
- Κάμπος-Γριά Σπηλιά-Γράμματα,

- Κάμπος-Μαρμάρι,
- Κίνι-Βαρβαρούσα,
- Ποσειδωνία-Φάρος Βιγλοστάσι,
- Σένερο-Δελφίνι-Κίνι,
- Μαύρη Ράχη-Σύριγγας-Σχιζομενές,
- Στάση Βαγγέλη-Φάρος Βιγλοστάσι.

Νάξος

- Φιλότι-Ζας,
- Τσικαλαριό-Άνω Σαγκρί,
- Άνω Σαγκρί-Καστράκι,
- Διάσχιση Ζα,
- Γαλανάδο-Μέση Ποταμιά,
- Κορωνίδα-Απόλλωνας,
- Κεραμωτή-Ταμιευτήρα Φανερωμένης,
- Απείρανθος-Μούτσουνα,
- Κινίδαρος-Εγγαρές,
- Αδησαρός-Κάστρο Απαλήρου,
- Απείρανθος-Δανακός,
- Απείρανθος-Μονή,
- Απείρανθος-Προβολάκια,
- Κυκλική πορεία στον πύργο Αθαλασσάς,
- Πύργος Μπαζαίου-κορυφή Προφήτης Ηλίας,
- Χαλκί-Τσικαλαριό,
- Πύργος Χειμάρρου-Πάνερμος,
- Κεραμωτή-Παχειά Άμμος,
- Βίβλος-Μέση Ποταμιά.

Αμοργός

- Κύκλος στην Αιγιάλη,
- Αιγιάλη-Σταυρός,
- Κατάπολα-Αρκεσίνη,
- Κατάπολα-Χώρα,
- Κατάπολα-Βαλσαμίτης,
- Κολοφάνα-Αρκεσίνη,
- Λαγκάδα-Μαχάς.

Πάρος

- Κυκλική πορεία στο Καμάρι,
- Λεύκες-Δρυός,
- Λεύκες-Πρόδρομος,
- Μοναστήρι-Αλμυρός,
- Μοναστήρι-Φάρος,
- Παροικιά-Μονή Θαψανών.

Ρόδος

- Χαλκί-Άνω Σαγκρί,
- Κύκλος Αρχάγγελου.

Σύμη

- Κότικα-Άγιος Αιμιλιανός,
- Νερά-Άγιος Νικόλαος,
- Νερά-Όρμος Νανούς,
- Πανορμίτης-Όρμος Φανερωμένης,
- Πεδί-Παραλία Αγίας Μαρίνας,
- Πεδί-Παραλία Αγίου Νικολάου,
- Σύμη-Φάρος Κούτσουμπας.

Τήνος

- Φαλατάδος-Μαγγανάρι-Πλατύ-Ακτή Λιβάδας,
- Ξινάρα-Ξώμπουργο-Κουμάρος-Σκαλάδος-Κρόκος-Λουτρά-Περάστρα-Σμαρδάκιτο-Ταραμπάδος-Κάμπος,
- Μονή Κεχροβουνίου-Μουντάδος-Σμπεράδος-Τριπόταμος-Ξώμπουργο,
- Φαλατάδος (Καθλικάδος)-Βωλάξ-Γρίζα-Σκλαβοχωριό-Αγάπη,
- Στενή-Ποταμιά-Μαρούλη-Λυχναφτιά,
- Μυρσίνη-Προφήτης Ηλίας-Κορυφή Τσικνιά,
- Δυο Χωριά-Μανταλού-Φανερωμένη-Κουναρές-Αγ. Βαρβάρα-Άγιος Σώστης,
- Καρδιανή-Όρμος Γιαννάκη-Ιστέρνια-Όρμος Ιστερνίων-Πλατιά-Πύργος-Πάνορμος-Μαρλάς-Μαμάδος,
- Καλλονή-Καρκάδος-Αετοφωλιά-Κόρης Πύργος-Σταυριά-Μονή Καταπολιανής-Πλατιά-Πύργος-Ρόχαρη.

3.10 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και συγκεκριμένα το νησί της Καλύμνου, έχει καθιερωθεί παγκοσμίως ως ένα από τα σημαντικότερα αναρριχητικά πεδία. Η ποικιλομορφία των βράχων και το ιδιαίτερο στυλ αναρρίχησης που επιβάλουν οι γεωμορφές, η εύκολη πρόσβαση στα αναρριχητικά πεδία, η εύκολη μετακίνηση από το ένα στο άλλο, η αίσθηση του να σκαρφαλώνεις σε αρνητικά με θέα την θάλασσα και η δυνατότητα, χάρις στο ήπιο κλίμα να σκαρφαλώνεις όλο το χρόνο, καθιστούν την Κάλυμνο ένα από τα πιο ελκυστικά αναρριχητικά πεδία στον κόσμο. Συνολικά στο νησί συναντάμε 60 αναρριχητικά πεδία με διαδρομές αθλητικής αναρρίχησης, δυσκολίας από 4 έως 9 βαθμών και εύκολα προσβάσιμες από μονοπάτια. Επίσης, οι φίλοι των πιο παρθένων τοπίων μπορούν να επισκεφθούν το νησάκι της Τελένδου, στο οποίο διανοίγονται όλο και περισσότερες διαδρομές, με έμφαση στις διαδρομές «πολλών σχοινιών» διαφορετικού ύψους.

Επιπροσθέτως, στο νησί διοργανώνονται δύο φεστιβάλ αναρρίχησης με διεθνή απήχηση, το Kalymnos Climbing Festival και το North Face Kalymnos Climbing Festival. Τέλος, από το 2010 λειτουργεί το 1ο κλειστό κέντρο αναρρίχησης υπεύθυνο για την εκπαίδευση των Καλύμνιων ορειβατών, την συντήρηση των αναρριχητικών διαδρομών και την ανανέωση τους.

Άλλα αναρριχητικά πεδία που απαντώνται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά νησί είναι:

Λέρος

- Αναρριχητικό πεδίο Punta Bianca, το πεδίο διαθέτει 20 διαδρομές δυσκολίας από 5c – 7b+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ξηρόκαμπος, το πεδίο διαθέτει 15 διαδρομές δυσκολίας από 5b – 8b+.

Τήνος

- Αναρριχητικό πεδίο Ξώμπουργο, το πεδίο βρίσκεται στην Τήνο κοντά στα χωριά Ξινάρα και Τριπόταμος λίγο έξω από την χώρα του νησιού. Πρόκειται για πολλά πεδία με ποικίλα ονόματα Τάμα, Θαύμα κλπ. και έχουν χαρακτήρα σπορ αναρρίχησης σε καλής ποιότητας γρανίτη. Υπάρχουν πάνω από 60 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 5a – 7b+,
- Αναρριχητικό πεδίο Βόλαξ, πρόκειται για πεδίο αναρρίχησης τύπου bouldering και είναι ένα από τα πολλά πεδία που υπάρχουν στο νησί.

Μήλος

- Αναρριχητικό πεδίο Τούρλα του Βανιού, το πεδίο βρίσκεται στο ακρωτήρι Βάνη και η αναρρίχηση γίνεται σε κωνικό βράχο,
- Αναρριχητικό πεδίο Γλαρονήσια, το πεδίο βρίσκεται στα Πολλώνια σε βράχους από βασάλτη σε σχήμα εξάπλευρων ράβδων.

Σαντορίνη

- Αναρριχητικό πεδίο Καμάρι, το πεδίο βρίσκεται 9 χλμ. από τα Φηρά και διαθέτει 77 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 4a – 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Περίσσα, το πεδίο βρίσκεται 13 χλμ. από τα Φηρά και διαθέτει 45 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 5a – 7b+.

Σύμη

- Αναρριχητικό πεδίο στην παραλία Άη Γιώργη. Στην παραλία υπάρχουν 2 ορθοπλαγιές, η Νοτιοανατολική με 21 διαδρομές και βαθμό δυσκολίας 5c – 6c+ και η βορειοανατολική με 2 διαδρομές και βαθμό δυσκολίας 6a+ - 6c.

Ανάφη

- Το ανατολικό ακρωτήρι του νησιού ονομάζεται Κάλαμος (470μ.) και είναι ένας εντυπωσιακός μαρμάρινος βράχος. Θεωρείται ο δεύτερος μεγαλύτερος μονόλιθος της Μεσογείου μετά το Γιβραλτάρ. Η περιοχή διαθέτει μια διαδρομή παραδοσιακής αναρρίχησης.

Κάρπαθος

- Αναρριχητικό πεδίο Κυρά Παναγιά, το πεδίο διαθέτει 50 διαδρομές,
- Αναρριχητικό πεδίο Απέλλα, το πεδίο διαθέτει 30 διαδρομές,
- Αναρριχητικό πεδίο Άδεια, το πεδίο διαθέτει 20 διαδρομές.

3.11 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Κυκλάδες και Δωδεκάνησα ενώνονται με μια κοινή θάλασσα και, σε μεγάλο βαθμό, με μια κοινή ιστορία. Η απόλυτη εξάρτηση από την θάλασσα, ως μοναδικού τρόπου επικοινωνίας με τον υπόλοιπο κόσμο, αλλά και ως πηγή τροφής, σημάδεψε τις διατροφικές συνήθειες των νησιών, σε συνάρτηση με την εδαφολογική ιδιαιτερότητα του καθενός, τις επιρροές που δέχτηκε, και φτάνοντας στα νεότερα χρόνια, την κοινωνική και τουριστική εξέλιξη. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υπήρξε για αιώνες μια δεξαμενή, που δεχόταν τις συνήθειες και τη γνώση των εμπόρων, ταξιδιωτών, κατακτητών και τις ενσωμάτωσε στις γεύσεις του, με αποτέλεσμα μια κουζίνα με μοναδικές αποχρώσεις.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ[6] είναι: το μελεκούνι (ΠΓΕ), το ελαιόλαδο Ρόδου (ΠΓΕ), η φάβα Σαντορίνης (ΠΟΠ), η γραβιέρα Νάξου (ΠΟΠ), το τυρί Σαν Μιχάλη της Σύρου (ΠΟΠ), το αρσενικό της Νάξου (ΠΟΠ), το κρασοτύρι Κω/τυρί της Πόσιας (ΠΓΕ), η κοπανιστή (ΠΟΠ), η πατάτα Νάξου (ΠΓΕ), τα φασσόλια κατταβιάς/λότια κατταβιάς στην Ρόδο (ΠΓΕ) και το τοματάκι Σαντορίνης (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαίρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το μαστέλο και η καππαροσαλάτα στην Σίφνο, τα αμοργιανά χορτοπιτάκια και οι φαβοκεφτέδες στην Αμοργό, τα σκαλτσούνια Ανάφης, το κοτόπουλο με ρύζι Μιλανέζα και τα φουρτάλια στην Άνδρο, η ματσάτα και κόκορας με λαδοτύρι και το πάτιδο στην Αντίπαρο, τα γιαπράκια στην Δονούσα, το γεμιστό κατσίκι και το μελιτίνη στην Ηρακλειά, τα τσιμέτια και η μυζηθρόπιτα στην Ίο, ο πασπαλάς στην Κέα, η αθερινόπιτα, οι τυρένιες και οι αμαραθένιες στην Κίμωλο, το κοκκινιστό πατατάτο στα Κουφονήσια, το σφουγγάτο στην Κύθνο, το μελιτζανοπίλαφο και τα λαδένια στην Μήλο, τα σκορδομακάρονα με Μόστρα και η Μόστρα παξιμάδι με κοπανιστή στην Μύκονο, τα φασολάκια μαυρομάτικα με σέσκουλα, η γλυκοπατάτα με βούτυρο κοπανιστής και λούζα και η μαραθένια πίτα στην Νάξο, η σαλάτα με σελάχι ποσαρισμένο σε κρασί και το σαλατούρι στην Πάρο, τα μελιτίνια, η φάβα και οι ντοματοκεφτέδες στην Σαντορίνη, το χοιρινό με αμπελοφάσουλα στην Σέριφο, το κουνέλι στη γάστρα γεμιστό με πατάτες στην Σίκινο, οι κουνουπιδοκεφτέδες, το μελιτζανοπίλαφο και το χταπόδι μαρινάτο με λιαστές ντομάτες και κάππαρη στην Σύρο,

[6] Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

οι ντομάτες γεμιστές, τα ραβιόλια με σέσκουλα και οι ντοματοκεφτέδες με λιαστή ντομάτα στην Τήνο και η ματσάτα με κόκκορα στην Φολέγανδρο.

Τα κυριότερα πιάτα των Δωδεκανήσων είναι: το κοκκινιστό κατσίκι στο Αγαθονήσι, τα αραντιστά στην Αστυπάλαια, η μακαρονάδα του ψαρά με αχινό, τα καλύμνικα φύλλα με αυγολέμονο και οι σκάροι με ντομάτα στην Κάλυμνο, το γεμιστό κατσίκι, οι μακαρούνες και η κατσίκα κοκκινιστή με σέλινο στην Κάρπαθο, οι αγκινάρες γεμιστές με ρύζι, οι κολοκυθοκορφάδες, τα λαχανοπίτια ή σπανακοπίτια στην Κάσο, οι ρεβυθοκεφτέδες, τα γιουβαρλάκια και το κατσίκι γεμιστό στο Καστελόριζο, τα κατιμέρια με χόρτα και ζάχαρη, η μακαρούνα του πασά και το ντοματάκι γλυκό κουταλιού στην Κω, το μαύρο πιλάφι με σουπιά στους Λειψούς, το κουνουπίδι με πατάτες στο φούρνο με ντομάτα και κρεμμύδια, η τυρόπιτα και τα αμυγδαλωτά στην Λέρο, τα μαυρομάτικα με μαϊντανό και καραμελωμένα κρεμμύδια στη Νίσυρο, τα ψάρια μαρινάτα στην Πάτμο, η αχινομακαρονάδα, τα μελεκούνια και τα πιταρούδια με κρεμμύδι και κύμινο στη Ρόδο, η γαελλόπιτα και τα ακούμια στη Σύμη, τα γιαπράκια με κιμά, η ντοματόσουπα με πλιγούρι και το γεμιστό κατσίκι στο φούρνο στη Τήλο και το φακόρυζο στη Χάλκη. Αποτέλεσμα του γαστρονομικού πλούτου της, ήταν ο τίτλος που της απονεμήθηκε το 2019 ως «Γαστρονομική Περιφέρεια της Ευρώπης».

Οι δυνατότητες για οινοτουρισμό[7] στο Νότιο Αιγαίο είναι πολλές, καθώς το συγκροτούν τα συμπλέγματα των νησιών της Δωδεκανήσου και των Κυκλάδων. Η αμπελοκαλλιέργεια και η παραγωγή κρασιού είναι κοινός τόπος σε όλα τα νησιά, ανεξαρτήτως μεγέθους, ενώ σε ορισμένα έχει πολύ οργανωμένο χαρακτήρα. Από όλα τα Δωδεκάνησα το νησί με τη μεγάλη οινική παράδοση είναι η Ρόδος, στην οποία έχουν θεσπιστεί και οι αντίστοιχοι οίνοι προέλευσης: ΠΟΠ Ρόδος για ξηρούς οίνους και ΠΟΠ Μοσχάτος Ρόδου για λευκούς γλυκούς οίνους. Αμπέλια υπάρχουν σε όλα τα νησιά των Δωδεκανήσων, όπως και οινοπαραγωγή. Κατά κανόνα, τηρείται η παράδοση του ερυθρού γλυκού κρασιού, κυρίως από την ποικιλία φωκιανό. Επίσης, οινικό ενδιαφέρον υπάρχει και στο νησί της Κω στην οποία έχει θεσπιστεί ο ΠΓΕ Κως (Τοπικός Οίνος Κω) ενώ πρόσφατη είναι η είσοδος της Λέρου και των Λειψών στο εμφιαλωμένο κρασί. Ο συνολικός αμπελώνας των Δωδεκανήσων παράγει οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Δωδεκάνησα.

Σε ότι αφορά τις Κυκλάδες, τα νησιά με τη μεγαλύτερη οινική παράδοση είναι η Πάρος με τους οίνους ΠΟΠ Πάρος, ΠΟΠ Malvasia Πάρος και ΠΓΕ Θαψανά Πάρου, η Σαντορίνη

[7] Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος και Οινικές εξερευνήσεις.

με τους οίνους ΠΟΠ Σαντορίνη με την ποικιλία Ασύρτικο και η Σύρος με τους οίνους ΠΓΕ Σύρος. Βεβαίως αμπέλια υπάρχουν σε όλα τα νησιά, όπως και παραγωγή κρασιού. Ο ΠΓΕ Κυκλάδες (Τοπικός Οίνος Κυκλάδων), που στη σύνθεση του περιέχει πολλές από αυτές τις ποικιλίες, δίνει ταυτότητα στο οινικό δυναμικό που κρύβεται στα Κυκλαδονήσια. Τέλος, ο συνολικός αμπελώνας των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων παράγει τους οίνους που φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Αιγαίο Πέλαγος.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2014-2019

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +46% (από 14,7 εκατ. το 2014 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-4%, από 216 χιλ. το 2014 σε 207 χιλ. το 2019), λόγω της προσφυγικής κρίσης που επηρέασε και εξακολουθεί να επηρεάζει σημαντικά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου από το 2015. Τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+89%, από 3,4 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+62%, από 76 χιλ. το 2014 σε 123 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+54%, από 250 χιλ. το 2014 σε 385 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+49%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 37: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	6.414.707	89%
Νοτίου Αιγαίου	**3.568.374**	**3.571.426**	**3.667.218**	**4.067.439**	**4.546.194**	**4.617.315**	**29%**
Κρήτης	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	4.455.810	26%
Ιονίων Νήσων	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	2.644.287	42%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	2.341.743	49%
Δυτικής Ελλάδας	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	385.152	54%
Βορείου Αιγαίου	215.563	221.795	141.055	168.999	215.088	207.098	-4%
Θεσσαλίας	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	205.802	18%
Πελοποννήσου	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	153.364	41%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	122.933	62%
Ηπείρου	0	0	0	3.232	9.845	14.776	
Στερεάς Ελλάδας	0	3.256	1.085	1.129	1.985	3.100	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	125	0	
Ελλάδα	**14.749.257**	**15.519.238**	**16.756.876**	**18.364.194**	**20.763.968**	**21.566.087**	**46%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (30%), Κρήτης (21%), Νοτίου Αιγαίου (21%), Ιονίων Νήσων (12%) και Κεντρικής Μακεδονίας (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2019 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

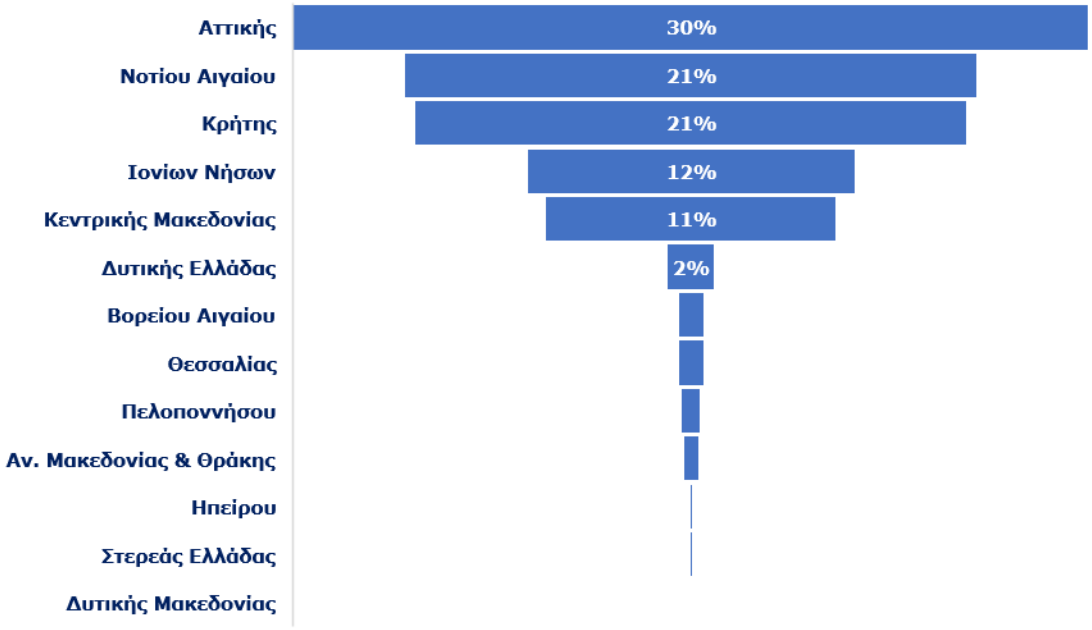

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +78% (από 558 χιλ. το 2014 σε 997 χιλ. το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Θήρας (+68%, από 310 χιλ. το 2014 σε 520 χιλ. το 2019) και Μυκόνου (+92%, από 247 χιλ. το 2014 σε 474 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση και την Ενότητα Νάξου (-100%, από 804 αφίξεις το 2014 σε 0 το 2019) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Πάρου για 1η φορά κατέγραψε διεθνείς αεροπορικές αφίξεις το 2017 (1,6 χιλ.) και η Ενότητα Σύρου μόνο το 2017 (876 αφίξεις).

Πίνακας 38: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Θήρας	310.416	356.443	389.817	431.183	507.213	519.999	68%
Μυκόνου	247.126	275.812	301.842	346.057	429.497	474.081	92%
Πάρος	0	0	0	1.572	3.330	2.564	
Σύρου	0	0	0	876	0	0	
Νάξου	804	1.462	0	0	0	0	-100%
Κυκλάδες	**558.346**	**633.717**	**691.659**	**779.688**	**940.040**	**996.644**	**78%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019 στις Κυκλάδες, παρατηρούμε ότι σχεδόν οι μισές αφίξεις καταγράφονται στην Ενότητα Θήρας (52%) και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (48%) και Πάρου (0,3%).

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

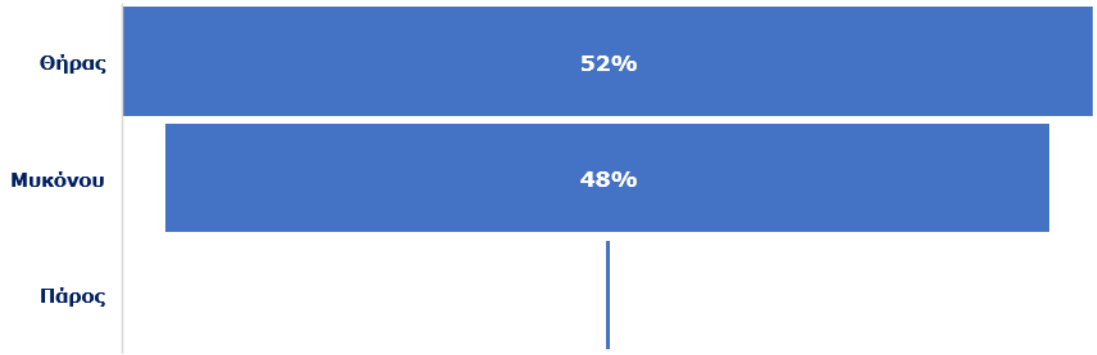

4.1.3 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +20% (από 3,0 εκατ. το 2014 σε 3,6 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Ρόδος (+22%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019), Κως (+17%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2019) και Κάρπαθος (+38%, από 72 χιλ. το 2014 σε 99 χιλ. το 2019). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Καλύμνου κατέγραψε διεθνείς αεροπορικές αφίξεις μόνο το 2018 (64 αφίξεις).

Πίνακας 39: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	1.926.675	1.888.181	2.045.555	2.178.973	2.337.683	2.343.299	22%
Κω	1.011.367	970.662	848.682	1.026.966	1.177.066	1.178.287	17%
Καρπάθου	71.986	78.866	81.322	81.812	91.341	99.085	38%
Καλύμνου	0	0	0	0	64	0	
Δωδεκάνησα	**3.010.028**	**2.937.709**	**2.975.559**	**3.287.751**	**3.606.154**	**3.620.671**	**20%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019 στα Δωδεκάνησα, παρατηρούμε ότι σχεδόν τα 2/3 των αφίξεων καταγράφονται στην Ενότητα Ρόδου (65%) και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (33%) και Καρπάθου (3%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

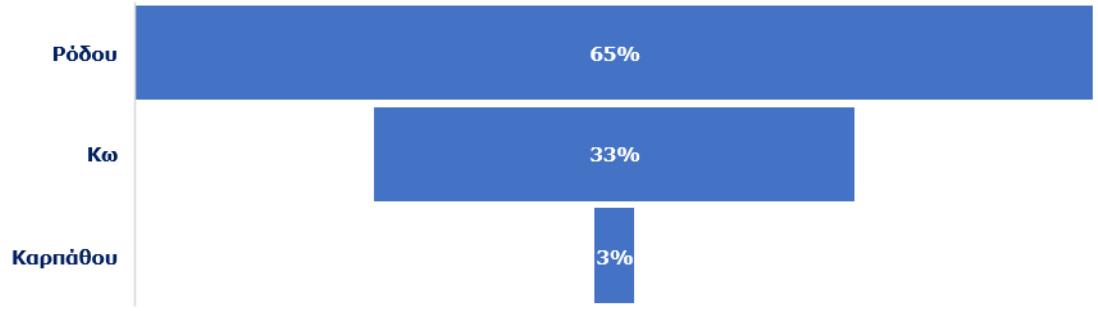

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2014-2019, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +46% (από 5,9 εκατ. το 2014 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 6 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+48% ή +1,3 εκατ. αφίξεις), Νοτίου Αιγαίου (+80% ή +723 χιλ. αφίξεις), Κεντρικής Μακεδονίας (+21% ή +182 χιλ. αφίξεις), Κρήτης (+40% ή +284 χιλ. αφίξεις) και Ιονίων Νήσων (+59% ή +96 χιλ. αφίξεις).

Πίνακας 40: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	3.989.842	48%
Νοτίου Αιγαίου	**906.907**	**1.044.427**	**1.161.064**	**1.307.141**	**1.440.841**	**1.630.081**	**80%**
Κεντρικής Μακεδονίας	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	1.070.857	21%
Κρήτης	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	991.611	40%
Βορείου Αιγαίου	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	442.720	22%
Ιονίων Νήσων	163.125	177.775	212.025	219.583	252.499	259.208	59%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	151.263	32%
Ηπείρου	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	50.993	29%
Θεσσαλίας	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	26.594	65%
Πελοποννήσου	7.977	6.821	6.712	15.851	11.618	12.013	51%
Στερεάς Ελλάδας	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	5.108	-18%
Δυτικής Ελλάδας	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	5.214	87%
Δυτικής Μακεδονίας	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	3.547	18%
Ελλάδα	**5.908.633**	**7.074.921**	**7.676.796**	**8.093.961**	**8.462.342**	**8.639.051**	**46%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (11%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2019 το 89% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

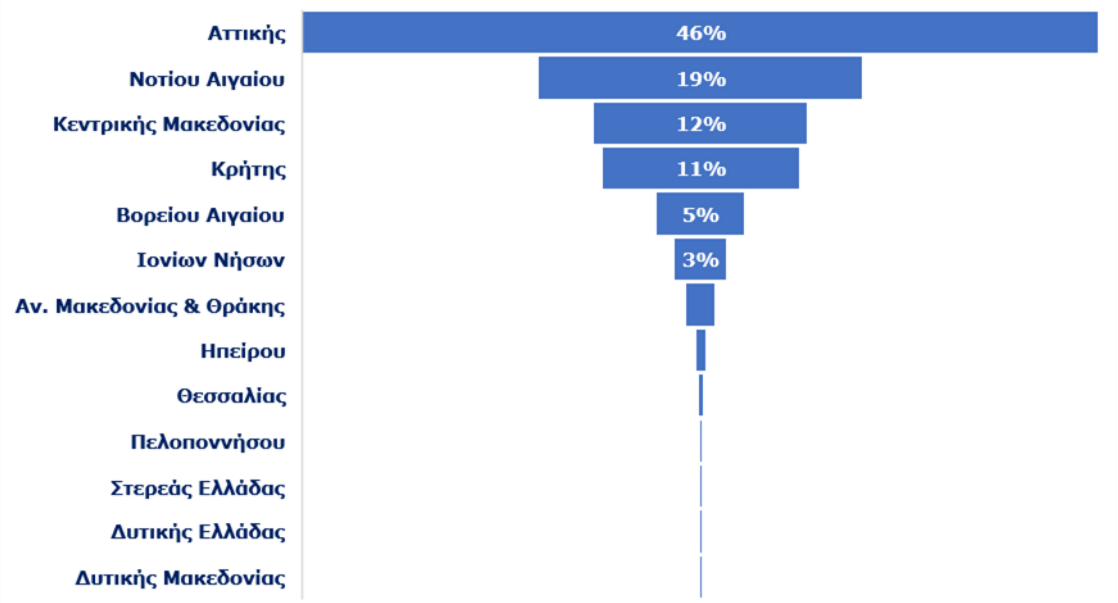

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +128% (από 455 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Ενότητες είναι θετική, με εξαίρεση την Ενότητα Σύρου (-25%, από 7 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Θήρας (+132%, από 252 χιλ. το 2014 σε 586 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+84%, από 139 χιλ. το 2014 σε 255 χιλ. το 2019), Πάρου (+327%, από 24 χιλ. το 2014 σε 104 χιλ. το 2019), Νάξου (+248%, από 14 χιλ. το 2014 σε 50 χιλ. το 2019) και Μήλου (+97%, από 19 χιλ. το 2014 σε 38 χιλ. το 2019).

Πίνακας 41: Κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο, 2014-2019

Αεροδρόμιο	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Θήρας	252.223	361.525	433.598	488.101	563.182	586.109	132%
Μυκόνου	138.529	153.963	189.963	231.250	246.676	254.667	84%
Πάρου	24.259	27.218	37.872	74.167	92.734	103.532	327%
Νάξου	14.305	19.474	16.537	26.671	41.862	49.768	248%
Μήλου	19.217	24.531	23.685	26.346	37.547	37.879	97%
Σύρου	6.654	5.996	7.689	8.886	7.120	4.976	-25%
Κυκλάδες	**455.187**	**592.707**	**709.344**	**855.421**	**989.121**	**1.036.931**	**128%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις Κυκλάδες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Ενότητα Θήρας (57%) και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (25%), Πάρου (10%), Νάξου (5%), Μήλου (4%) και Σύρου (0,5%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού των Κυκλάδων ανά αεροδρόμιο, 2019

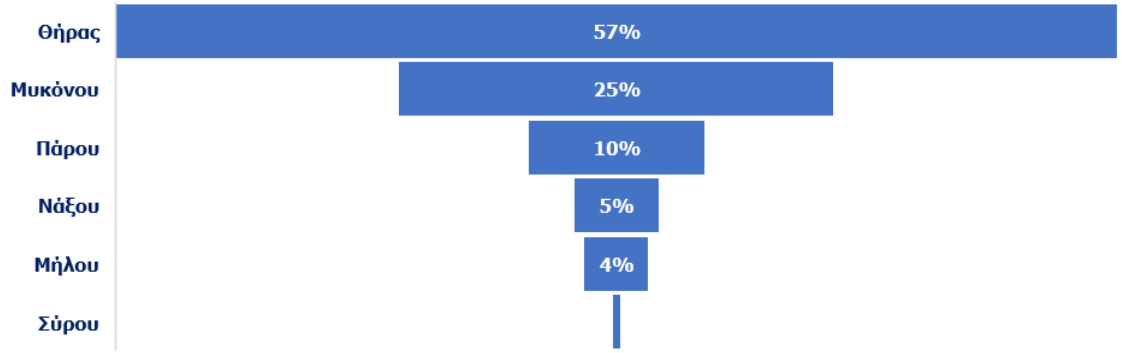

4.2.3 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +19% (από 499 χιλ. το 2014 σε 593 χιλ. το 2019). Η εικόνα επιμέρους είναι μικτή, με τα αεροδρόμια της Ρόδου (+18%, από 340 χιλ. το 2014 σε 400 χιλ. το 2019), της Κω (+51%, από 91 χιλ. το 2014 σε 137 χιλ. το 2019), της Καρπάθου (+4%, από 29 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019) και της Αστυπάλαιας (+6%, από 7 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τα αεροδρόμια της Λέρου (-30%, από 14 χιλ. το 2014 σε 10 χιλ. το 2019), της Καλύμνου (-65%, από 11 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019), του Καστελόριζου (-33%, από 4 χιλ. το 2014 σε 3 χιλ. το 2019) και της Κάσου (-29%, από 2 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019) μείωση.

Πίνακας 42: Κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο, 2014-2019

Αεροδρόμιο	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	339.902	392.224	421.257	429.483	411.229	400.156	18%
Κω	91.265	97.411	101.025	111.408	130.764	137.362	51%
Καρπάθου	29.318	32.281	28.699	29.816	31.142	30.466	4%
Λέρου	14.449	14.159	12.535	13.088	11.089	10.155	-30%
Αστυπάλαιας	6.671	6.854	5.761	5.704	6.769	7.095	6%
Καλύμνου	11.377	11.557	8.748	5.770	4.597	3.933	-65%
Καστελόριζου	4.165	3.846	3.339	2.748	2.508	2.802	-33%
Κάσου	1.654	2.069	1.819	1.390	1.314	1.181	-29%
Δωδεκάνησα	**498.801**	**560.401**	**583.183**	**599.407**	**599.412**	**593.150**	**19%**

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στα Δωδεκάνησα για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο αεροδρόμιο της Ρόδου (67%) και ακολουθούν τα αεροδρόμια της Κω (23%), της Καρπάθου (5%), της Λέρου (2%), της Αστυπάλαιας (1%), της Καλύμνου (1%), του Καστελόριζου (0,5%) και της Κάσου (0,2%).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο, 2019

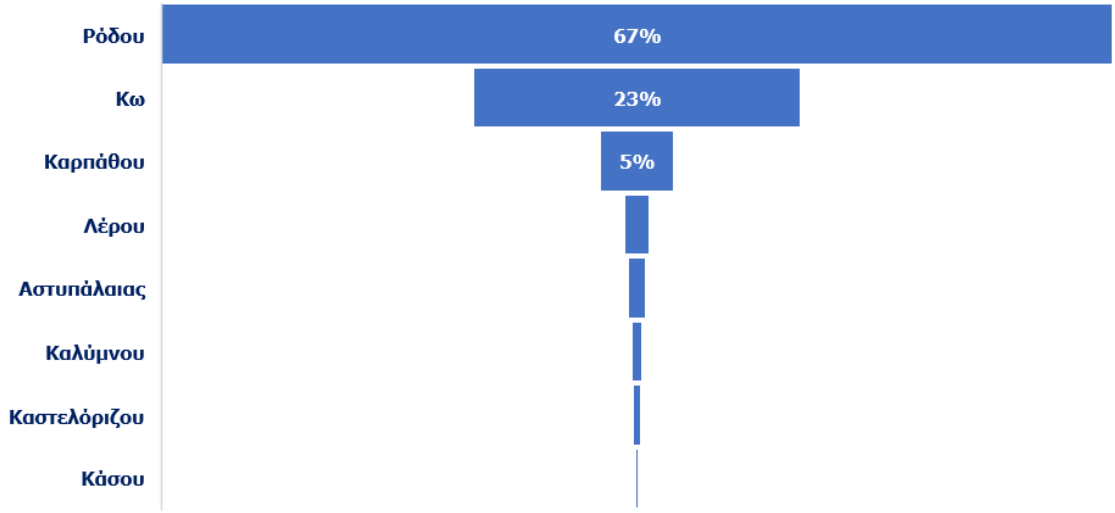

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2014-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 66,3 εκατ. το 2014 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-33%, από 6,5 εκατ. το 2014 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-5%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019).

Πίνακας 43: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Αττικής	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	30.485.427	5%
Νοτίου Αιγαίου	**11.178.355**	**11.040.557**	**11.511.849**	**13.023.588**	**14.117.081**	**14.793.013**	**32%**
Ιονίων Νήσων	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	5.500.435	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	4.560.142	24%
Δυτικής Ελλάδας	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	4.337.932	-33%
Κρήτης	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	3.137.320	17%
Στερεάς Ελλάδας	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	2.219.910	5%
Ηπείρου	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	1.760.639	9%
Θεσσαλίας	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	1.546.644	14%
Βορείου Αιγαίου	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	1.282.019	-5%
Πελοποννήσου	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	984.872	19%
Κεντρικής Μακεδονίας	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	878.349	4%
Ελλάδα	**66.262.507**	**65.229.665**	**63.372.358**	**67.883.800**	**70.191.332**	**71.486.702**	**8%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (43%) και Νοτίου Αιγαίου (21%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 64% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2019.

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

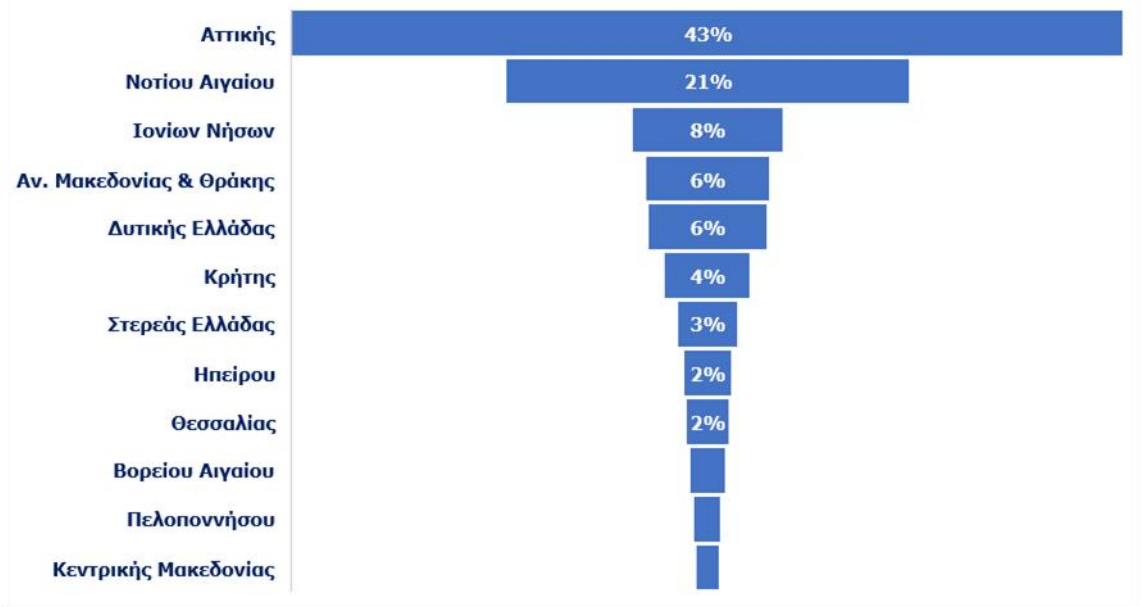

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες των Κυκλάδων την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +37% (από 8,8 εκατ. το 2014 σε 12,2 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Πάρου (+44%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,7 εκατ. το 2019), Θήρας (+36%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,6 εκατ. το 2019), Μυκόνου (+48%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,7 εκατ. το 2019), Νάξου (+39%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), Τήνου (+29%, από 775 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019), Μήλου (+48%, από 642 χιλ. το 2014 σε 952 χιλ. το 2019), Σύρου (+28%, από 571 χιλ. το 2014 σε 731 χιλ. το 2019), Άνδρου (+15%, από 499 χιλ. το 2014 σε 573 χιλ. το 2019) και Κέας-Κύθνου (+20%, από 397 χιλ. το 2014 σε 477 χιλ. το 2019).

Πίνακας 44: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Πάρου	1.854.141	1.881.306	1.949.864	2.220.231	2.485.060	2.665.120	44%
Θήρας	1.895.757	1.826.121	1.780.277	2.228.793	2.481.324	2.580.553	36%
Μυκόνου	1.126.948	1.189.113	1.194.356	1.410.377	1.571.585	1.667.767	48%
Νάξου	1.083.708	1.043.539	1.136.126	1.321.981	1.456.004	1.507.202	39%
Τήνου	774.656	757.105	850.208	941.746	1.000.951	1.001.551	29%
Μήλου	641.994	640.581	691.114	796.751	879.982	952.478	48%
Σύρου	570.974	488.554	603.145	631.078	695.731	731.071	28%
Άνδρου	499.218	489.371	504.485	544.647	551.454	572.553	15%
Κέας - Κύθνου	396.815	382.513	408.940	445.480	468.315	477.110	20%
Κυκλάδες	**8.844.211**	**8.698.203**	**9.118.515**	**10.541.084**	**11.590.406**	**12.155.405**	**37%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Ενότητα Πάρου (22%) και ακολουθούν οι Ενότητες Θήρας (21%), Μυκόνου (14%), Νάξου (12%), Τήνου (8%), Μήλου (8%), Σύρου (6%), Άνδρου (5%) και Κέας - Κύθνου (4%).

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

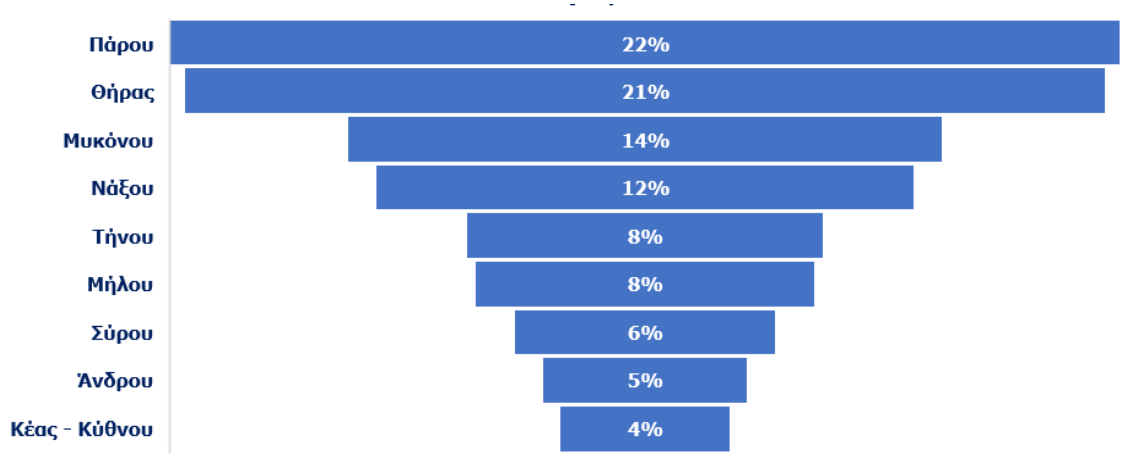

4.3.3 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες των Δωδεκανήσων την περίοδο 2014-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +13% (από 2,3 εκατ. το 2014 σε 2,6 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Ρόδου (+11%, από 994 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019), Καλύμνου (+21%, από 664 χιλ. το 2014 σε 801 χιλ. το 2019), Κω (+8%, από 626 χιλ. το 2014 σε 675 χιλ. το 2019) και Καρπάθου (+16%, από 50 χιλ. το 2014 σε 58 χιλ. το 2019).

Πίνακας 45: Διακινηθέντες εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	993.799	1.037.201	1.049.053	1.120.293	1.121.954	1.104.243	11%
Καλύμνου	664.153	604.932	688.649	720.582	727.831	800.652	21%
Κω	626.218	662.629	606.053	579.650	624.366	674.908	8%
Καρπάθου	49.974	37.592	49.579	61.979	52.524	57.805	16%
Δωδεκάνησα	**2.334.144**	**2.342.354**	**2.393.334**	**2.482.504**	**2.526.675**	**2.637.608**	**13%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 42% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Καλύμνου (30%), Κω (26%) και Καρπάθου (2%).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

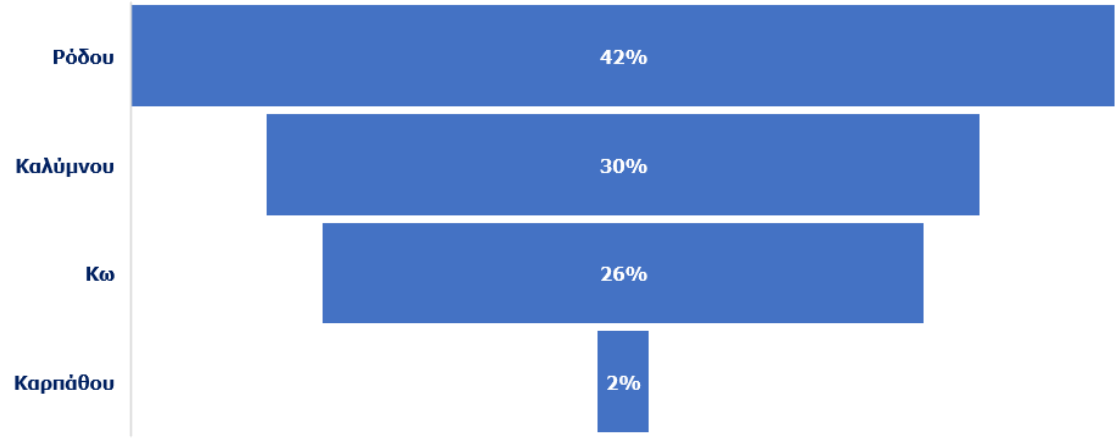

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2014-2019

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 1,7 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2019). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+3%, από 929 χιλ. το 2014 σε 957 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-18%, από 590 χιλ. το 2014 σε 482 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+151%, από 139 χιλ. το 2014 σε 347 χιλ. το 2019). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -41% (από 11 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019).

Πίνακας 46: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ηπείρου	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	956.710	3%
Δυτικής Ελλάδας	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	482.198	-18%
Ιονίων Νήσων	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	347.485	151%
Λοιπές	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	6.694	-41%
Ελλάδα	**1.669.151**	**1.742.176**	**1.527.235**	**1.699.947**	**1.807.658**	**1.793.087**	**7%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (0,4%).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

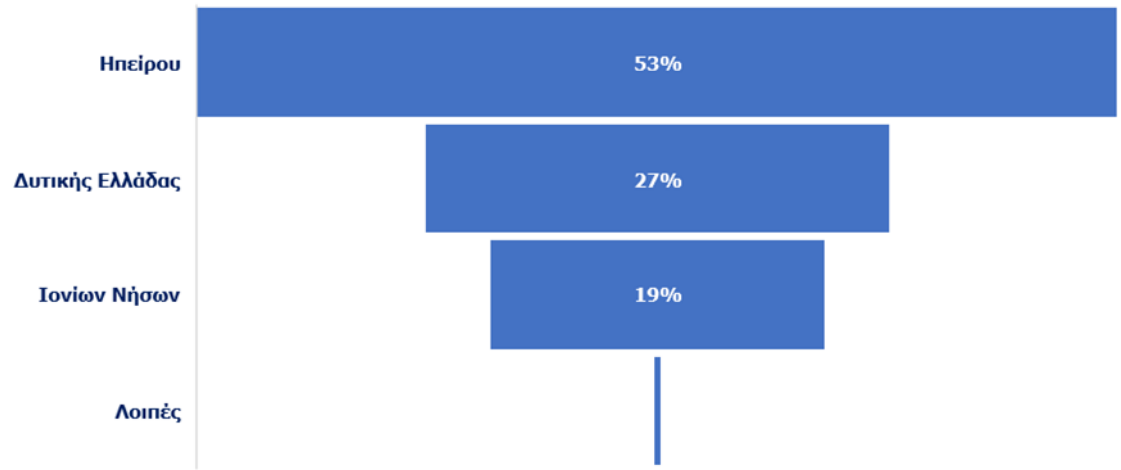

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2014-2019

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +2% (από 3.839 το 2014 σε 3.899 το 2019). Παρόλη την αύξηση που κατεγράφη το 2019 (ομαλοποίηση της κατάστασης στην Τουρκία μιας και τα αξιοθέατα των 2 χωρών πλασάρονται από τις εταιρείες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα), η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων υπολείπεται του 2016, χρονιά ρεκόρ για την Ελλάδα.

Πίνακας 47: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	**1.714**	**1.989**	**1.875**	**1.455**	**1.466**	**1.761**	**3%**
Αττικής	638	680	708	607	526	625	-2%
Ιονίων Νήσων	487	527	587	477	520	573	18%
Κρήτης	286	293	303	279	308	397	39%
Δυτικής Ελλάδας	253	245	276	273	223	201	-21%
Πελοποννήσου	130	165	204	161	157	182	40%
Βορείου Αιγαίου	136	155	137	53	109	62	-54%
Στερεάς Ελλάδας	50	83	92	74	35	45	-10%
Θεσσαλίας	71	88	72	18	40	35	-51%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	26	23	19	6	7	7	-73%
Κεντρικής Μακεδονίας	31	35	23	4	5	6	-81%
Ηπείρου	17	11	11	8	14	5	-71%
Ελλάδα	**3.839**	**4.294**	**4.307**	**3.415**	**3.410**	**3.899**	**2%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+40%, από 130 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019), Κρήτης (+39%, από 286 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+18%, από 487 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+3%, από 1.714 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.761 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (45%), η Αττική (16%), τα Ιόνια Νησιά (15%) και η Κρήτη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 86% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

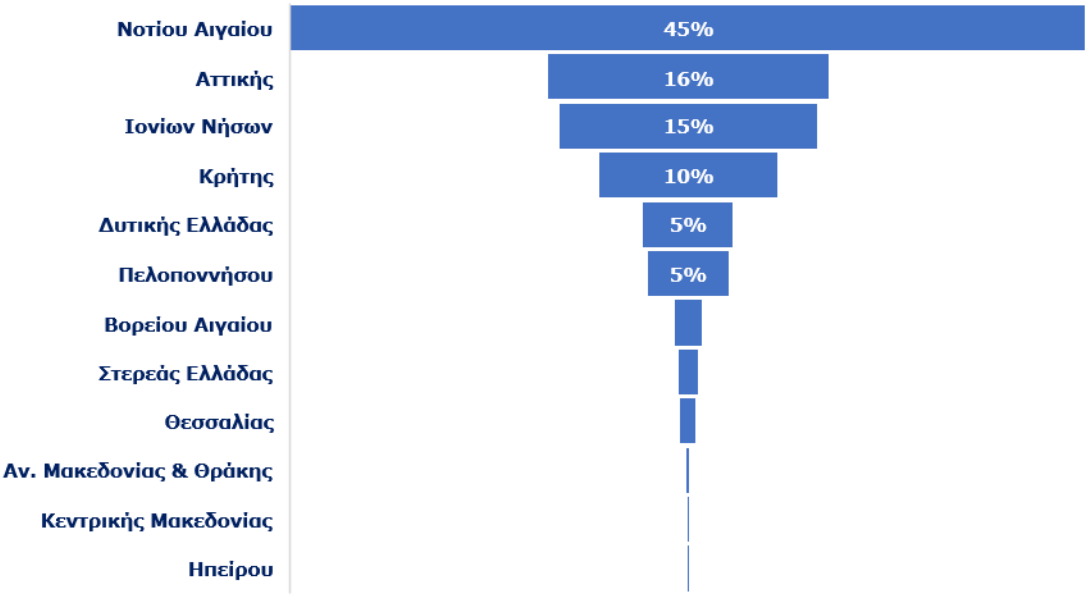

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2019 το 45% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα καταγράφοντας αύξηση κατά +3% (από 1.714 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.761 το 2019). Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +17% (από 1.117 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.306 κρουαζιερόπλοια το 2019). Αναφορικά με τα επιμέρους λιμάνια η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια της Πάρου (-58%, από 65 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 27 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Ίου (-100%, από 13 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2019) να καταγράφουν μείωση και τα λιμάνια της Σαντορίνης (+16%, από 512 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 592 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Μυκόνου (+25%, από 441 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 550 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Σύρου (+55%, από 53 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 82 κρουαζιερόπλοια το 2019), της Μήλου (+124%, από 17 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 38 κρουαζιερόπλοια το 2019) και της Άνδρου (από 0 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1 κρουαζιερόπλοιο το 2019) αύξηση. Το λιμάνι της Νάξου παρέμεινε αμετάβλητο (από 16 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2019) την περίοδο 2014-2019.

Πίνακας 48: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σαντορίνης	512	636	572	406	474	592	16%
Μυκόνου	441	600	596	501	484	550	25%
Σύρου	53	53	90	75	80	82	55%
Μήλου	17	28	32	23	27	38	124%
Πάρου	65	25	23	16	17	27	-58%
Νάξου	16	23	27	16	22	16	0%
Άνδρου	0	2	1	0	0	1	
Ίου	13	13	17	8	1	0	-100%
Κυκλάδες	**1.117**	**1.380**	**1.358**	**1.045**	**1.105**	**1.306**	**17%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Σαντορίνης (45%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Μυκόνου (42%), της Σύρου (6%), της Μήλου (3%), της Πάρου (2%), της Νάξου (1%) και της Άνδρου (0,1%).

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2019

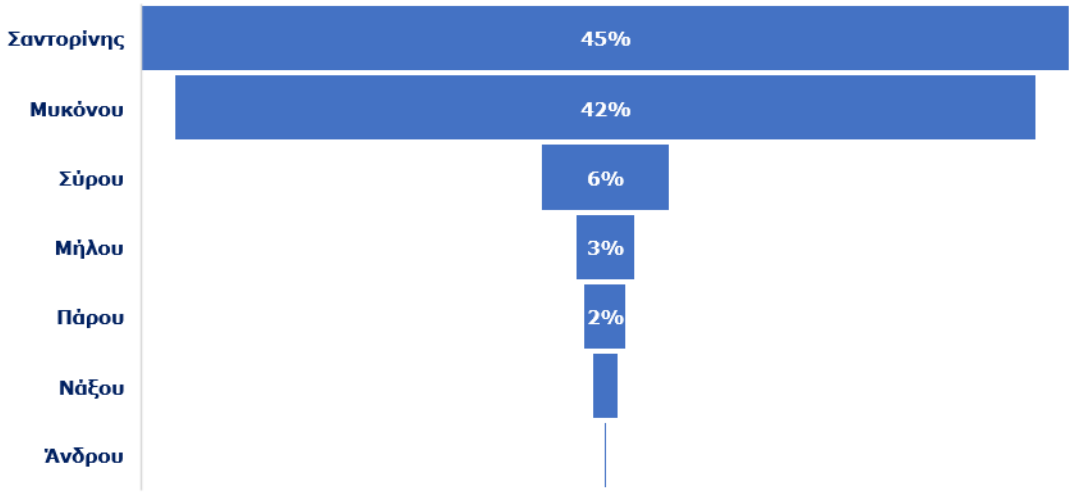

4.5.3 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2019 το 45% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα καταγράφοντας αύξηση κατά +3% (από 1.714 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1.761 το 2019). Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2014-2019 σημείωσε μείωση κατά -24% (από 597 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 455 κρουαζιερόπλοια το 2019). Αναφορικά με τα επιμέρους λιμάνια η εικόνα είναι αρνητική: Ρόδος (-18%, από 314 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 258 κρουαζιερόπλοια το 2019), Σύμη (-54%, από 48 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 22 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Κω (-76%, από 79 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 19 κρουαζιερόπλοια το 2019). Η κίνηση στο λιμάνι της Πάτμου την περίοδο 2014-2019 παρέμεινε αμετάβλητη (από 156 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 156 κρουαζιερόπλοια το 2019)

Πίνακας 49: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	314	340	299	248	210	258	-18%
Πάτμου	156	192	147	136	124	156	0%
Σύμης	48	36	30	10	17	22	-54%
Κω	79	41	41	16	10	19	-76%
Δωδεκάνησα	**597**	**609**	**517**	**410**	**361**	**455**	**-24%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Ρόδου (57%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Πάτμου (34%), της Σύμης (5%) και της Κω (4%).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2019

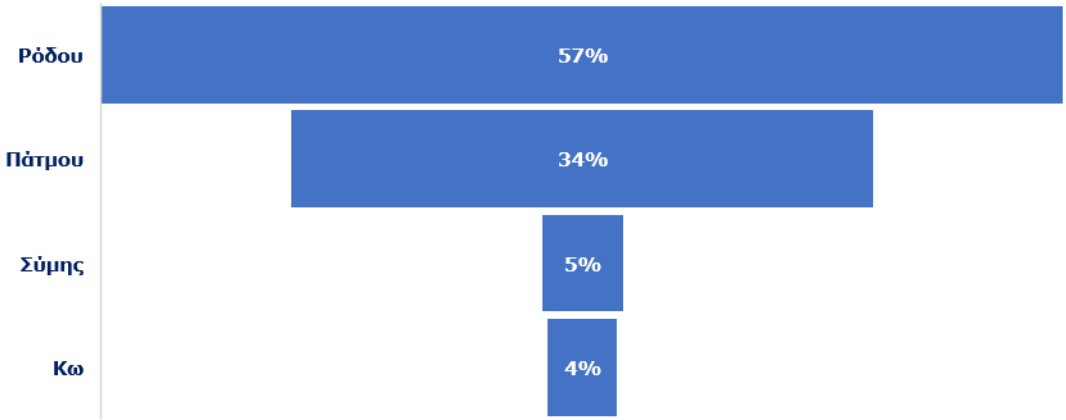

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε αύξηση την περίοδο 2014-2019 κατά +12% (από 4,9 εκατ. το 2014 σε 5,5 εκατ. το 2019). Παρόλο που η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων το 2019 δεν ξεπέρασε το ρεκόρ του 2016 εντούτοις οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα ελληνικά λιμάνια σημείωσαν αριθμό ρεκόρ (5,5 εκατ.).

Πίνακας 50: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	**1.886.537**	**1.996.720**	**2.000.688**	**1.764.651**	**1.844.651**	**2.260.723**	**20%**
Αττικής	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	1.098.591	1%
Ιονίων Νήσων	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	1.044.160	35%
Κρήτης	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	607.268	84%
Δυτικής Ελλάδας	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	414.935	-29%
Πελοποννήσου	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	65.392	-24%
Βορείου Αιγαίου	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	17.217	-79%
Θεσσαλίας	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	15.429	-75%
Στερεάς Ελλάδας	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	5.168	-38%
Κεντρικής Μακεδονίας	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	4.865	-75%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	2.699	-79%
Ηπείρου	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	1.053	-75%
Ελλάδα	**4.937.247**	**4.964.443**	**5.204.231**	**4.625.363**	**4.788.642**	**5.537.500**	**12%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+84%, από 330 χιλ. το 2014 σε 607 χιλ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+35%, από 771 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+20%, από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019) και Αττικής (+1%, από 1,1 εκατ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (41%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 90% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

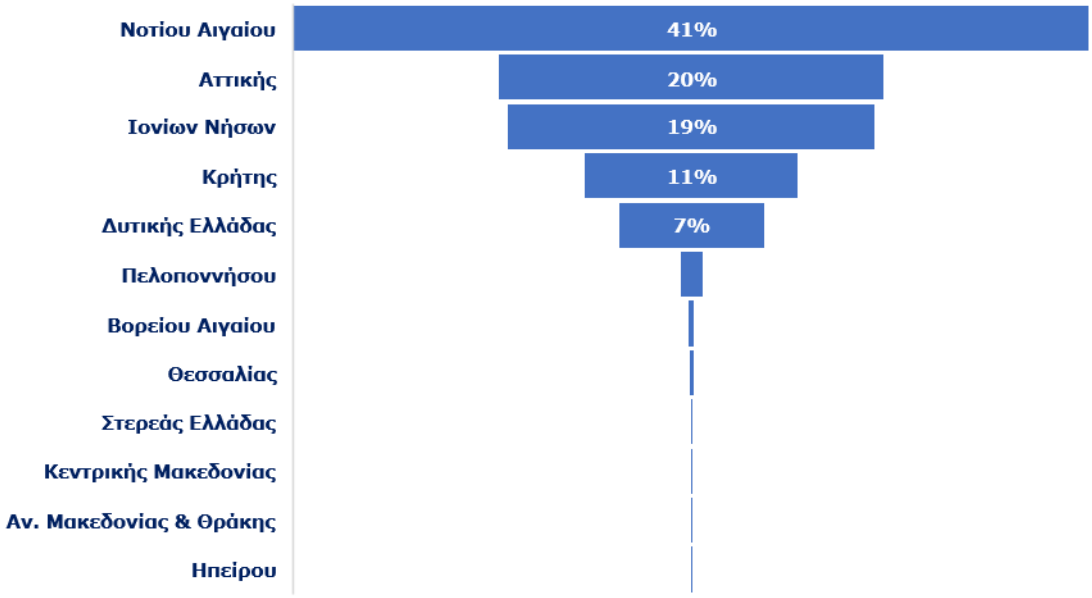

4.5.5 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά Λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2019 το 41% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα σημειώνοντας αύξηση κατά +20% (από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2014-2019 στις Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση κατά +30% (από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2019). Η εικόνα στα επιμέρους λιμάνια είναι μικτή, με τα λιμάνια της Πάρου (-31%, από 7 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) και της Ίου (-100%, από 5 χιλ. το 2014 σε 0 επιβάτες το 2019) να καταγράφουν μείωση και τα λιμάνια της Σαντορίνης (+32%, από 743 χιλ. το 2014 σε 981 χιλ. το 2019), της Μυκόνου (+29%, από 610 χιλ. το 2014 σε 787 χιλ. το 2019), της Σύρου (+11%, από 24 χιλ. το 2014 σε 27 χιλ. το 2019), της Μήλου (+128%, από 10 χιλ. το 2014 σε 24 χιλ. το 2019) και της Νάξου (+66%, από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019) αύξηση. Το λιμάνι της Άνδρου το 2014 δεν κατέγραψε αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας ενώ την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -45% (από 838 αφίξεις το 2015 σε 458 αφίξεις το 2019).

Πίνακας 51: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Σαντορίνης	742.553	791.927	783.893	620.570	749.286	980.771	32%
Μυκόνου	610.207	649.914	722.517	699.304	702.256	787.490	29%
Σύρου	24.012	21.986	26.403	24.543	18.071	26.748	11%
Μήλου	10.362	15.394	14.735	9.222	16.667	23.641	128%
Πάρου	7.048	3.679	3.127	3.916	2.476	4.871	-31%
Νάξου	780	4.738	2.470	4.236	3.459	1.293	66%
Άνδρου	0	838	528	0	0	458	
Ίου	4.874	6.700	7.113	5.048	680	0	-100%
Κυκλάδες	**1.399.836**	**1.495.176**	**1.560.786**	**1.366.839**	**1.492.895**	**1.825.272**	**30%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Σαντορίνης (54%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Μυκόνου (43%), της Σύρου (1%), της Μήλου (1%), της Πάρου (0,3%), της Νάξου (0,1%) και της Άνδρου (0,03%).

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2019

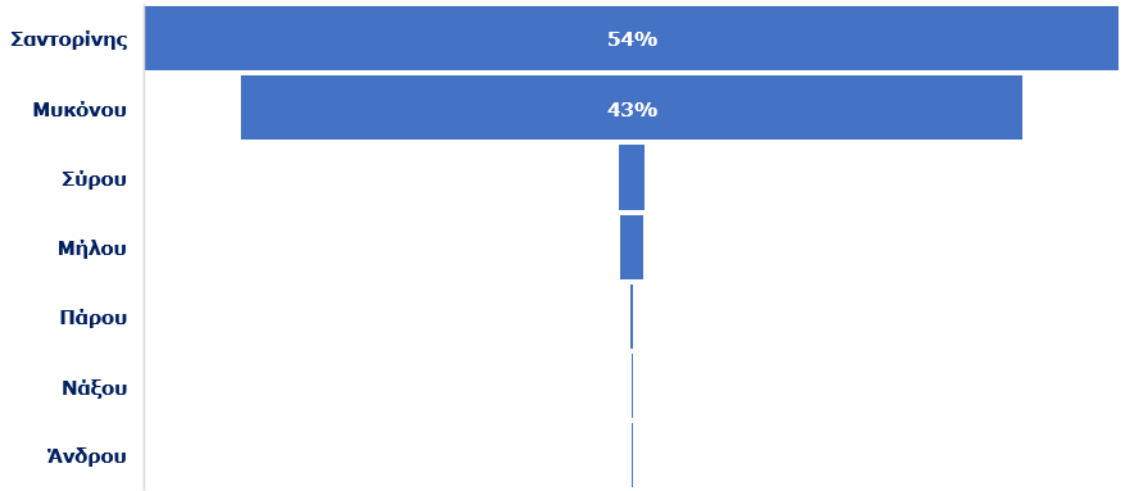

4.5.6 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά Λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2019 το 41% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα σημειώνοντας αύξηση κατά +20% (από 1,9 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2014-2019 στα Δωδεκάνησα σημείωσαν μείωση κατά -11% (από 487 χιλ. το 2014 σε 435 χιλ. το 2019). Η εικόνα στα επιμέρους λιμάνια είναι μικτή, με τα λιμάνια της Ρόδου (-1%, από 311 χιλ. το 2014 σε 308 χιλ. το 2019), της Σύμης (-61%, από 24 χιλ. το 2014 σε 9 χιλ. το 2019) και της Κω (-88%, από 42 χιλ. το 2014 σε 5 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση και το λιμάνι της Πάτμου (+3%, από 109 χιλ. το 2014 σε 113 χιλ. το 2019) αύξηση.

Πίνακας 52: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2014-2019

Λιμάνι	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	311.182	342.063	314.689	274.903	237.808	308.194	-1%
Πάτμου	109.429	124.476	91.785	110.878	103.126	112.721	3%
Σύμης	24.050	16.728	14.206	5.580	6.669	9.386	-61%
Κω	42.040	18.277	19.222	6.451	4.153	5.150	-88%
Δωδεκάνησα	**486.701**	**501.544**	**439.902**	**397.812**	**351.756**	**435.451**	**-11%**

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2019, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Ρόδου (71%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Πάτμου (26%), της Σύμης (2%) και της Κω (1%).

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2019

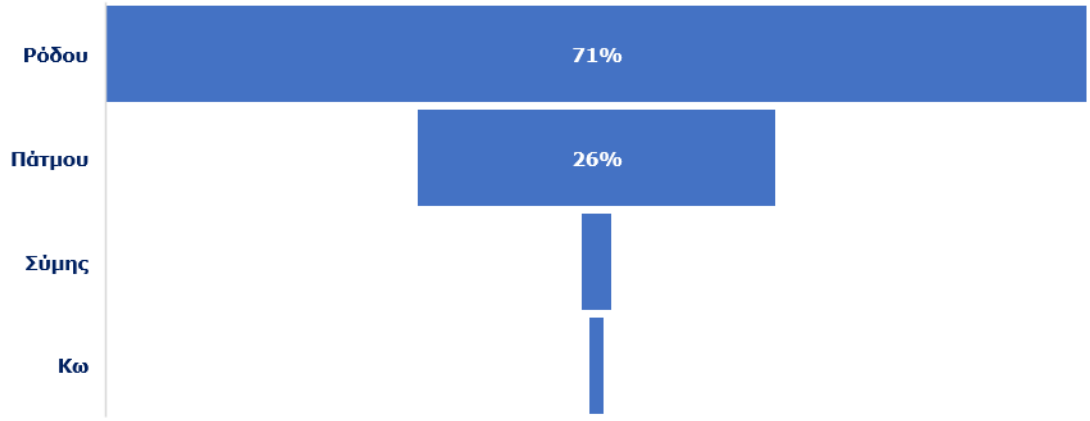

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2014-2019

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +42% (από 4,2 εκατ. επισκέπτες το 2014 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019), απόρροια της αύξησης κατά +42% (από 22.033 χιλ. το 2014 σε 31.348 χιλ. το 2019) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 53: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Αττική	2.162.012	2.295.545	2.161.128	2.521.553	2.736.359	2.784.449	29%
Κρήτη	297.569	312.274	501.429	590.311	767.262	845.477	184%
Κεντρική Μακεδονία	465.487	541.193	653.077	668.906	683.282	687.717	48%
Νότιο Αιγαίο	**482.626**	**478.588**	**429.394**	**500.781**	**506.030**	**535.992**	**11%**
Στερεά Ελλάδα	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	390.509	58%
Δυτική Ελλάδα	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	223.303	28%
Πελοπόννησος	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	102.647	40%
Ιόνια Νησιά	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	80.872	35%
Θεσσαλία	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	69.460	52%
Ήπειρος	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	59.056	18%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	50.699	25%
Βόρειο Αιγαίο	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	47.651	-4%
Δυτική Μακεδονία	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	16.638	138%
Ελλάδα	**4.154.142**	**4.405.842**	**4.515.966**	**5.191.781**	**5.702.211**	**5.894.470**	**42%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-4%, από 50 χιλ. το 2014 σε 48 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+29%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+184%, από 298 χιλ. το 2014 σε 845 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+48%, από 465 χιλ. το 2014 σε 688 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+11%, από 483 χιλ. το 2014 σε 536 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+58%, από 246 χιλ. το 2014 σε 391 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+28%, από 174 χιλ. το 2014 σε 223 χιλ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 73 χιλ. το 2014 σε 103 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+35%, από 60 χιλ. το 2014 σε 81 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+52%, από 46 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+18%, από 50 χιλ. το 2014 σε 59 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+25%, από 41 χιλ. το 2014 σε 51 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+138%, από 7 χιλ. το 2014 σε 17 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2019 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (47%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (14%),

η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

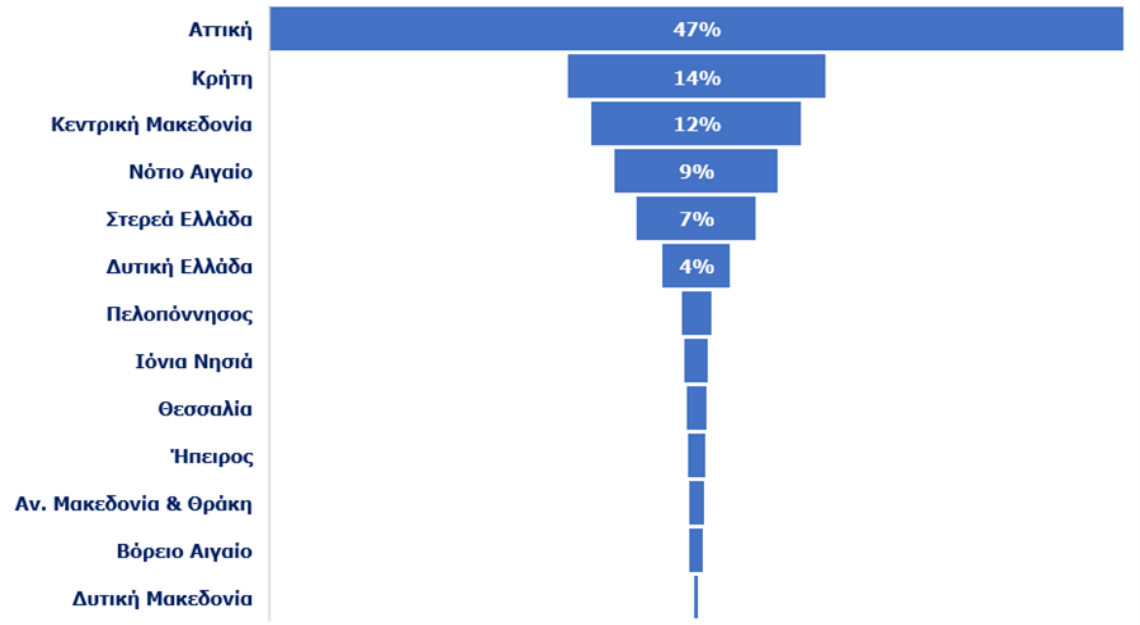

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2019 κατείχε το 9% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +11% (από 483 χιλ. το 2014 σε 536 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε Μουσεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +15% (από 135 χιλ. το 2014 σε 155 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Θήρας (-10%, από 74 χιλ. το 2014 σε 66 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Νάξου (+42%, από 17 χιλ. το 2014 σε 24 χιλ. το 2019), Μήλου (+35%, από 12 χιλ. το 2014 σε 16 χιλ. το 2019), Πάρου (+46%, από 10 χιλ. το 2014 σε 14 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+40%, από 8 χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019), Άνδρου (+115%, από 4 χιλ. το 2014 σε 8 χιλ. το 2019), Σύρου (+40%, από 5 χιλ. το 2014 σε 7 χιλ. το 2019), Κέας-Κύθνου (+48%, από 3 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019) και Τήνου (+42%, από 3 χιλ. το 2014 σε 4 χιλ. το 2019).

Πίνακας 54: Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Θήρας	73.781	72.348	51.777	59.833	63.453	66.312	-10%
Νάξου	17.013	17.414	17.831	29.583	28.202	24.194	42%
Μήλου	11.893	10.084	11.722	12.490	14.545	16.075	35%
Πάρου	9.882	10.217	9.843	12.392	13.472	14.379	46%
Μυκόνου	8.116	7.313	6.314	14.714	11.787	11.350	40%
Άνδρου	3.533	2.072	3.486	5.205	8.897	7.579	115%
Σύρου	5.120	6.354	6.577	5.639	7.498	7.149	40%
Κέας-Κύθνου	2.965	2.857	1.502	4.413	3.675	4.375	48%
Τήνου	2.506	2.574	2.556	3.353	3.857	3.562	42%
Νότιο Αιγαίο	**134.809**	**131.233**	**111.608**	**147.622**	**155.386**	**154.975**	**15%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία των Κυκλάδων για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (43%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Νάξου (16%), Μήλου (10%), Πάρου (9%), Μυκόνου (7%), Άνδρου (5%), Σύρου (5%), Κέας-Κύθνου (3%) και Τήνου (2%).

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

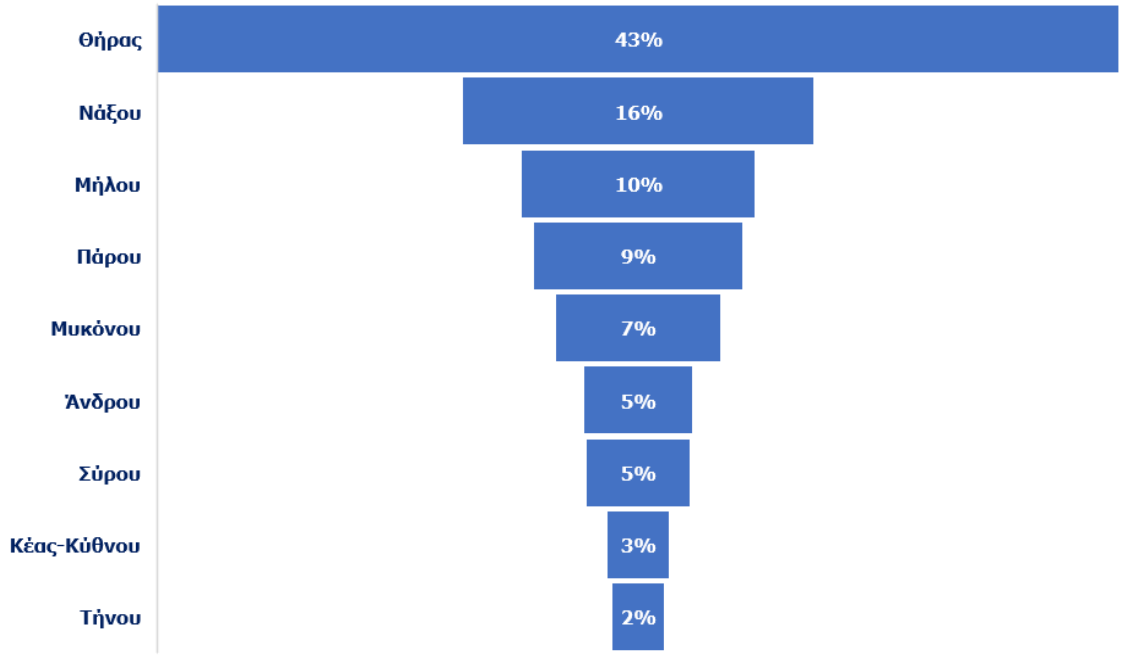

4.6.3 Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2019 κατείχε το 9% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +11% (από 483 χιλ. το 2014 σε 536 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε Μουσεία των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 348 χιλ. το 2014 σε 381 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αύξηση: Ρόδος (+3%, από 341 χιλ. το 2014 σε 353 χιλ. το 2019), Κως (+728%, από 2 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019), Κάλυμνος (+129%, από 3 χιλ. το 2014 σε 8 χιλ. το 2019) και Καρπάθου (+30%, από 1 χιλ. το 2014 σε 1 χιλ. το 2019).

Πίνακας 55: Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	340.944	342.237	311.637	334.035	323.449	352.605	3%
Κω	2.301	1.790	1.309	14.184	19.016	19.046	728%
Καλύμνου	3.445	2.412	4.460	4.234	7.177	7.905	129%
Καρπάθου	1.127	916	380	706	1.002	1.461	30%
Νότιο Αιγαίο	**347.817**	**347.355**	**317.786**	**353.159**	**350.644**	**381.017**	**10%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία των Δωδεκανήσων για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου (93%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (5%), Καλύμνου (2%) και Καρπάθου (0,4%).

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

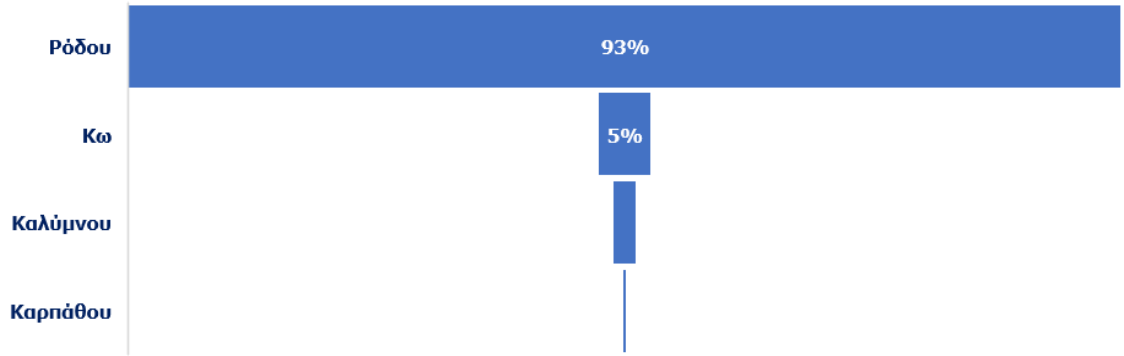

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2014-2019

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε αύξηση κατά +37% (από 10,0 εκατ. το 2014 σε 13,7 εκατ. το 2019).

Πίνακας 56: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019							
Περιφέρεια	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Αττική	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	6.234.154	72%
Κρήτη	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	2.155.260	37%
Πελοπόννησος	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.651.292	1.885.649	1.921.898	40%
Νότιο Αιγαίο	**1.776.129**	**1.638.165**	**1.198.314**	**1.311.872**	**1.378.335**	**1.495.773**	**-16%**
Δυτική Ελλάδα	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	532.089	3%
Στερεά Ελλάδα	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	409.071	38%
Κεντρική Μακεδονία	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	395.471	13%
Ιόνια Νησιά	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	236.897	4%
Βόρειο Αιγαίο	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	92.014	52%
Ήπειρος	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	88.471	9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	78.638	26%
Θεσσαλία	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	18.662	-6%
Δυτική Μακεδονία	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	1.936	-27%
Ελλάδα	**9.953.161**	**10.320.053**	**9.564.673**	**11.332.776**	**12.901.071**	**13.660.334**	**37%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-16%, από 1,8 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), την Θεσσαλία (-6%, από 20 χιλ. το 2014 σε 19 χιλ. το 2019) και τη Δυτική Μακεδονία (-27%, από 3 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+72%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+37%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+40%, από 1,4 εκατ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+3%, από 514 χιλ. το 2014 σε 532 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+38%, από 297 χιλ. το 2014 σε 409 χιλ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+13%, από 351 χιλ. το 2014 σε 395 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+4%, από 227 χιλ. το 2014 σε 237 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+52%, από 60 χιλ. το 2014 σε 92 χιλ. το 2019), Ήπειρος (+9%, από 81 χιλ. το 2014 σε 88 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονία & Θράκη (+26%, από 62 χιλ. το 2014 σε 79 χιλ. το 2019).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 46% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η

Πελοπόννησος (14%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2019.

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

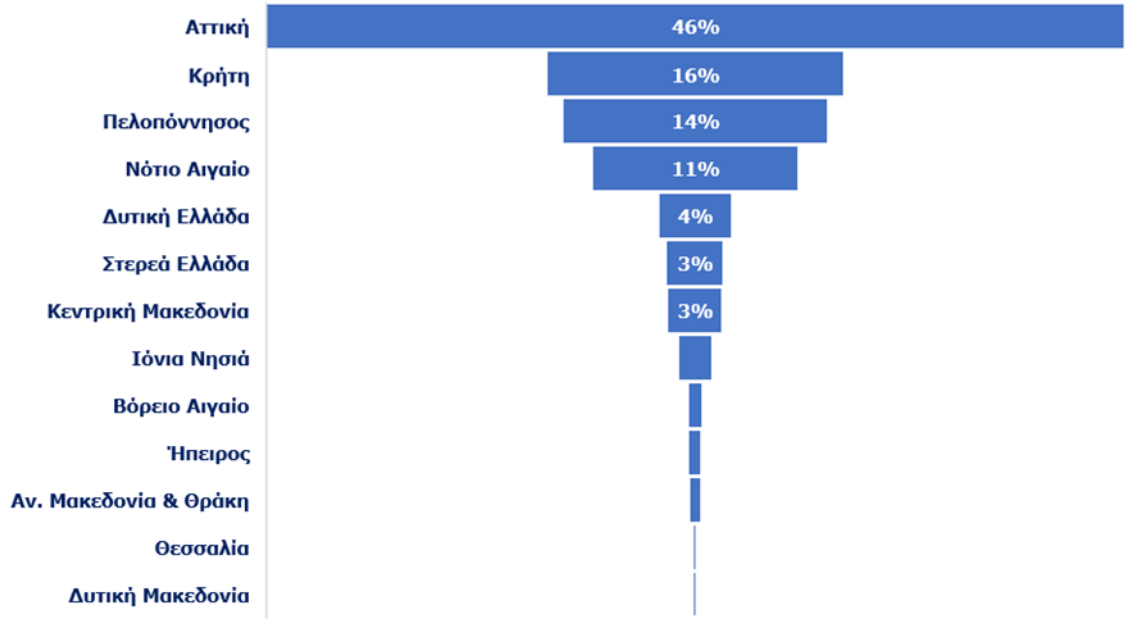

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2019 αντιπροσώπευε το 11% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας μείωση κατά -16% (από 1,8 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +33% (από 448 χιλ. το 2014 σε 596 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Θήρας (+13%, από 297 χιλ. το 2014 σε 337 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+44%, από 120 χιλ. το 2014 σε 173 χιλ. το 2019), Μήλου (+35%, από 29 χιλ. το 2014 σε 40 χιλ. το 2019), Τήνου (+2%, από 1 χιλ. το 2014 σε 2 χιλ. το 2019) και Άνδρου (+23%, από 141 επισκέπτες το 2014 σε 173 επισκέπτες το 2019). Η Ενότητα Νάξου για 1η φορά το 2018 (7 χιλ.) κατέγραψε επισκεψιμότητα σε αρχαιολογικούς χώρους σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 αύξηση κατά +589% (από 7 χιλ. το 2018 σε 45 χιλ. το 2019). Ενώ η επισκεψιμότητα στην Ενότητα Κέας-Κύθνου είναι πολύ χαμηλή και όχι συνεχόμενη.

Πίνακας 57: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Θήρας	297.344	325.403	246.581	285.499	313.807	337.063	13%
Μυκόνου	119.525	134.401	113.416	135.392	151.046	172.665	44%
Νάξου	0	0	0	0	6.507	44.856	
Μήλου	29.370	29.801	30.120	37.357	41.060	39.776	35%
Τήνου	1.497	1.410	1.080	1.486	1.859	1.520	2%
Κέας-Κύθνου	0	73	0	315	177	212	
Άνδρου	141	73	0	307	286	173	23%
Νότιο Αιγαιο	**447.877**	**491.161**	**391.197**	**460.356**	**514.742**	**596.265**	**33%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (57%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (29%), Νάξου (8%), Μήλου (7%), Τήνου (0,3%), Κέας-Κύθνου (0,04%) και Τήνου (0,03%).

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

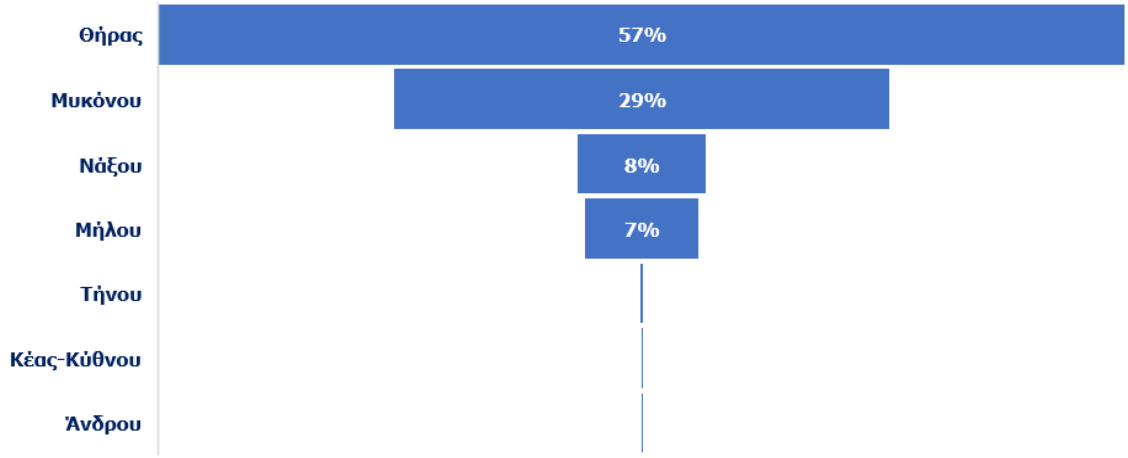

4.7.3 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2019 αντιπροσώπευε το 11% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας μείωση κατά -16% (από 1,8 εκατ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων σημείωσαν μείωση κατά -32% (από 1,3 εκατ. το 2014 σε 900 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, η εικόνα είναι αρνητική: Ρόδου (-25%, από 970 χιλ. το 2014 σε 730 χιλ. το 2019) και Κω (-53%, από 358 χιλ. το 2014 σε 169 χιλ. το 2019). Οι Ενότητες Καλύμνου και Καρπάθου δεν καταγράφουν επισκεψιμότητα σε αρχαιολογικούς χώρους.

Πίνακας 58: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	969.773	874.333	623.846	664.397	698.228	730.494	-25%
Κω	358.479	272.671	183.271	187.119	165.365	169.014	-53%
Νότιο Αιγαιο	**1.328.252**	**1.147.004**	**807.117**	**851.516**	**863.593**	**899.508**	**-32%**

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων για το 2019, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου καταγράφει το 81% και η Ενότητα Κω το 19%.

Διάγραμμα 73: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

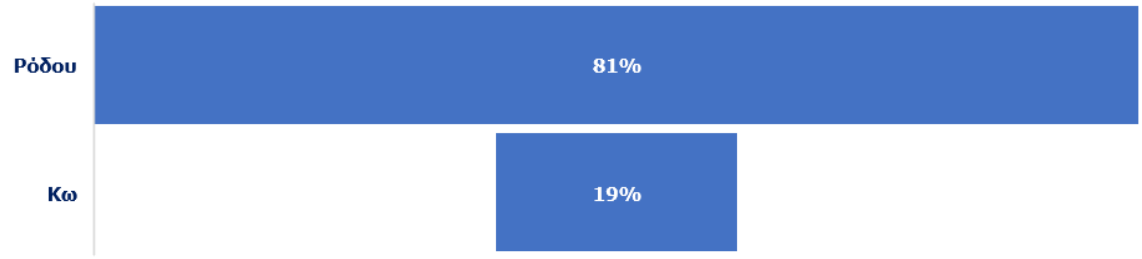

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2017-2019

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων[8], ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών[9]. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +18% (από 31.021 χιλ. το 2017 σε 36.643 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7%, από 7.262 χιλ. το 2017 σε 6.761 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-1%, από 364 χιλ. το 2017 σε 359 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+18%, από 5,8 εκατ. το 2017 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+15%, από 5,1 εκατ. το 2017 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10%, από 4,8 εκατ. το 2017 σε 5,3 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+184%, από 1,3 εκατ. το 2017 σε 3,8 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+3%, από 3,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019), Ηπείρου (+45%, από 713 εκατ. το 2017 σε 1,0 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+24%, από 727 χιλ. το 2017 σε 899 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+45%, από 563 χιλ. το 2017 σε 817 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+16%, από 694 χιλ. το 2017 σε 806 χιλ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+81%, από 376 χιλ. το 2017 σε 679 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+37%, από 222 χιλ. το 2017 σε 304 χιλ. το 2019).

[8] Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. εδώ.

[9] Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Πίνακας 59: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	**5.841**	**6.629**	**6.893**	**18%**
Κεντρική Μακεδονία	7.262	7.830	6.761	-7%
Αττικής	5.137	5.681	5.923	15%
Κρήτη	4.806	5.228	5.288	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.349	1.930	3.833	184%
Ιόνια Νησιά	2.966	3.162	3.048	3%
Ήπειρος	713	823	1.033	45%
Πελοπόννησος	727	886	899	24%
Δυτική Ελλάδα	563	699	817	45%
Θεσσαλία	694	675	806	16%
Στερεά Ελλάδα	376	549	679	81%
Βόρειο Αιγαίο	364	389	359	-1%
Δυτική Μακεδονία	222	349	304	37%
Ελλάδα	**31.021**	**34.831**	**36.643**	**18%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%), η Κρήτη (14%) και η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (10%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2019 το 78% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

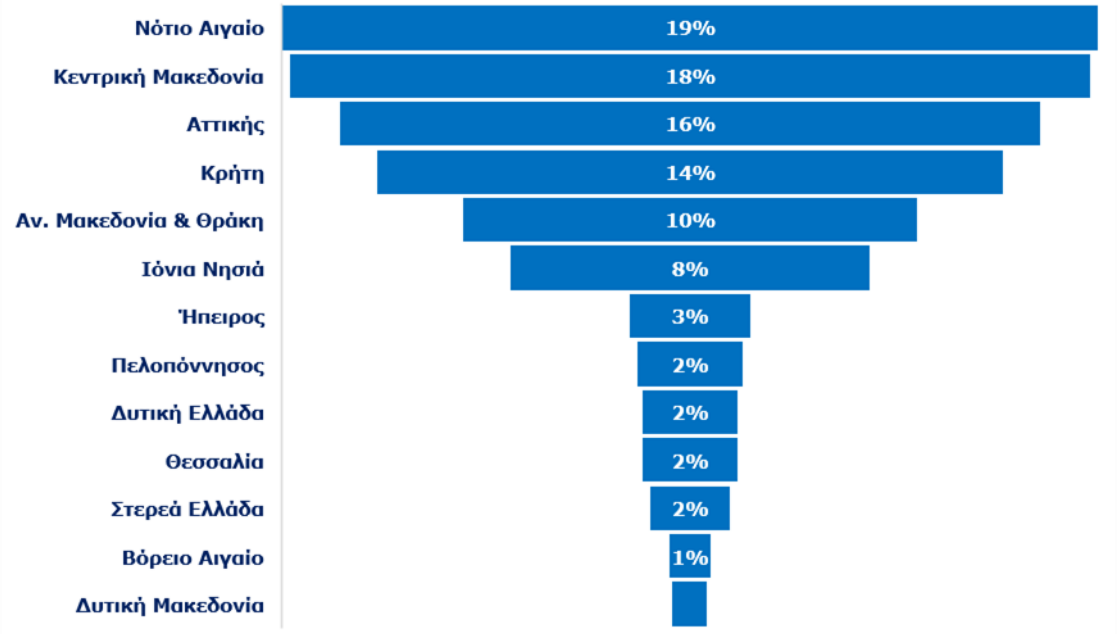

5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 19% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +18% (από 5,8 εκατ. το 2017 σε 6,9 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γαλλίας (-12%, από 486 χιλ. το 2017 σε 427 χιλ. το 2019), της Ολλανδίας (-29%, από 310 χιλ. το 2017 σε 220 χιλ. το 2019) και της Ρωσίας (-1%, από 177 χιλ. το 2017 σε 175 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Γερμανίας (+29%, από 911 χιλ. το 2017 σε 1,2 εκατ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (+22%, από 706 χιλ. το 2017 σε 862 χιλ. το 2019), των ΗΠΑ (+58%, από 398 χιλ. το 2017 σε 627 χιλ. το 2019), της Ιταλίας (+6%, από 474 χιλ. το 2017 σε 504 χιλ. το 2019), της Πολωνίας (+8%, από 195 χιλ. το 2017 σε 212 χιλ. το 2019) και των Λοιπών (+23%, από 2,2 εκατ. το 2017 σε 2,7 εκατ. το 2019) αύξηση.

Πίνακας 60: Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	911	1.106	1.176	29%
Ην. Βασίλειο	706	666	862	22%
ΗΠΑ	398	555	627	58%
Ιταλία	474	538	504	6%
Γαλλία	486	432	427	-12%
Ολλανδία	310	318	220	-29%
Πολωνία	195	320	212	8%
Ρωσία	177	189	175	-1%
Λοιπές	2.184	2.506	2.691	23%
Σύνολο	**5.841**	**6.629**	**6.893**	**18%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 17% (16% το 2017) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 12% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017), από τις ΗΠΑ με 9% (7% το 2017), από την Ιταλία με 7% (8% το 2017), από την Γαλλία με 6% (8% το 2017), από την Ολλανδία με 3% (5% το 2017), από την Πολωνία με 3% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017), από την Ρωσία με 3% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017) και από τις Λοιπές με 39% (37% το 2017).

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2017-2019

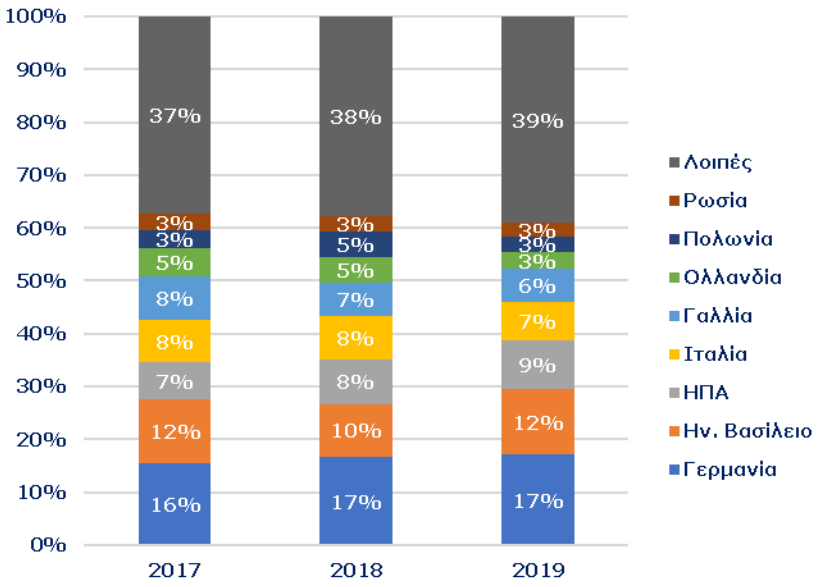

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +11% (από 209.855 χιλ. το 2017 σε 232.464 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-5%, από 24,9 εκατ. το 2017 σε 23,7 εκατ. το 2019), Θεσσαλίας (-3%, από 5,0 εκατ. το 2017 σε 4,9 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-10%, από 3,2 εκατ. το 2017 σε 2,9 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+15%, από 46,2 εκατ. το 2017 σε 53,2 εκατ. το 2019), Κρήτη (+7%, από 40,3 εκατ. το 2017 σε 43,3 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+0,1%, από 40,8 εκατ. το 2017 σε 40,8 εκατ. το 2019), Αττική (+16%, από 29,4 εκατ. το 2017 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+88%, από 5,4 εκατ. το 2017 σε 10,2 εκατ. το 2019), Πελοπόννησος (+24%, από 5,2 εκατ. το 2017 σε 6,5 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+61%, από 2,8 εκατ. το 2017 σε 4,5 εκατ. το 2019), Ήπειρος (+10%, από 3,6 εκατ. το 2017 σε 4,0 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+48%, από 2,0 εκατ. το 2017 σε 3,0 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+77%, από 859 χιλ. το 2017 σε 1,5 εκατ. το 2019).

Πίνακας 61: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017-2019

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	**46.210**	**51.084**	**53.169**	**15%**
Κρήτη	40.271	43.819	43.256	7%
Κεντρική Μακεδονία	40.782	44.690	40.808	0%
Αττικής	29.437	31.386	34.028	16%
Ιόνια Νησιά	24.944	24.762	23.744	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.421	6.467	10.171	88%
Πελοπόννησος	5.214	6.614	6.466	24%
Θεσσαλία	5.027	4.217	4.889	-3%
Δυτική Ελλάδα	2.819	3.184	4.530	61%
Ήπειρος	3.643	3.362	4.003	10%
Στερεά Ελλάδα	2.013	2.998	2.978	48%
Βόρειο Αιγαίο	3.217	3.113	2.902	-10%
Δυτική Μακεδονία	859	1.316	1.520	77%
Ελλάδα	**209.855**	**227.012**	**232.464**	**11%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (19%), την Κεντρική Μακεδονία (18%), την Αττική (15%) και τα Ιόνια Νησιά (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 84% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

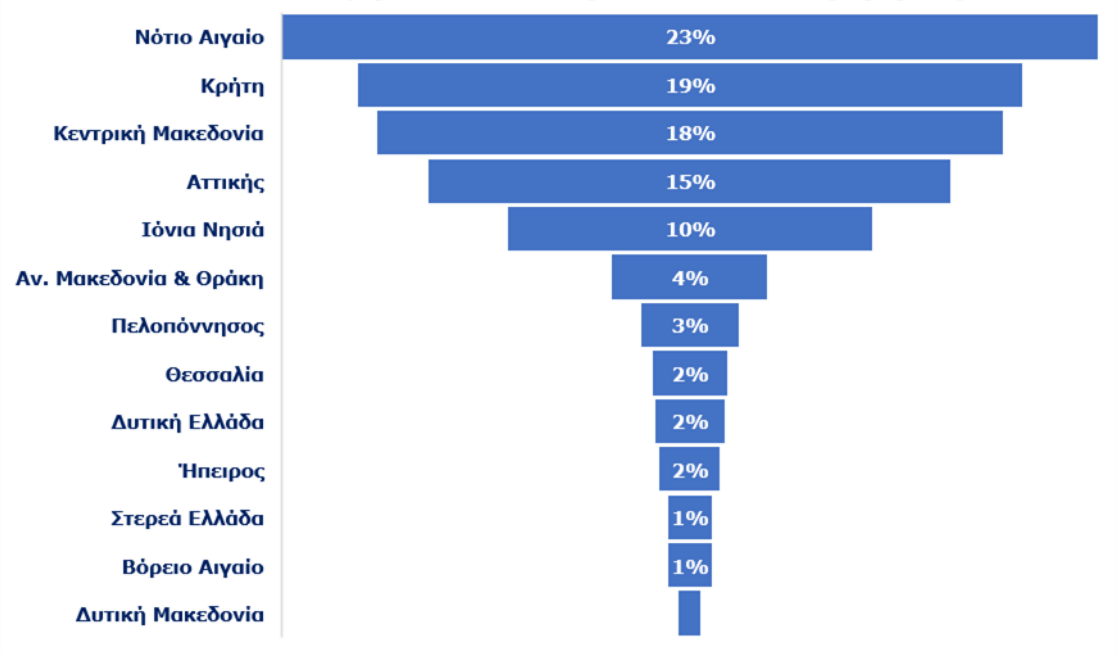

5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 23% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +15% (από 46,2 εκατ. το 2017 σε 53,2 εκατ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γαλλίας (-13%, από 3,9 εκατ. το 2017 σε 3,4 εκατ. το 2019), της Ολλανδίας (-34%, από 2,7 εκατ. το 2017 σε 1,8 εκατ. το 2019) και της Ρωσίας (-4%, από 1,7 εκατ. το 2017 σε 1,6 εκατ. το 2019) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Γερμανίας (+32%, από 7,8 εκατ. το 2017 σε 10,3 εκατ. το 2019), του Ην. Βασιλείου (+19%, από 5,9 εκατ. το 2017 σε 7,0 εκατ. το 2019), της Ιταλίας (+5%, από 3,8 εκατ. το 2017 σε 4,0 εκατ. το 2019), των ΗΠΑ (+47%, από 2,7 εκατ. το 2017 σε 4,0 εκατ. το 2019), της Πολωνίας (+6%, από 1,5 εκατ. το 2017 σε 1,6 εκατ. το 2019) και των Λοιπών (+20%, από 16,3 εκατ. το 2017 σε 19,6 εκατ. το 2019) αύξηση.

Πίνακας 62: Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε χιλ.), 2017-2019

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	7.790	9.520	10.295	32%
Ην. Βασίλειο	5.879	5.409	7.015	19%
Ιταλία	3.779	4.178	3.960	5%
ΗΠΑ	2.682	3.423	3.955	47%
Γαλλία	3.878	3.564	3.370	-13%
Ολλανδία	2.708	2.731	1.795	-34%
Ρωσία	1.674	1.716	1.600	-4%
Πολωνία	1.483	2.264	1.568	6%
Λοιπές	16.337	18.278	19.610	20%
Σύνολο	**46.210**	**51.084**	**53.169**	**15%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 19% (17% το 2017) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 13% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017), από την Ιταλία με 7% (8% το 2017), από τις ΗΠΑ με 7% (6% το 2017), από την Γαλλία με 6% (8% το 2017), από την Ολλανδία με 3% (6% το 2017), από την Ρωσία με 3% (4% το 2017), από την Πολωνία με 3% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017) και από τις Λοιπές με 37% (35% το 2017).

Διάγραμμα 77: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2017-2019

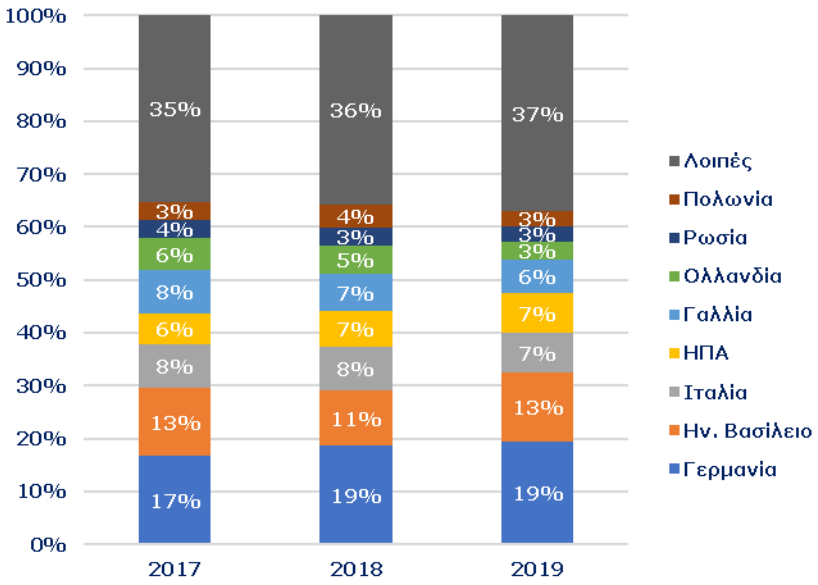

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 αυξήθηκαν κατά +24% (από € 14.202 εκατ. το 2017 σε € 17.680 εκατ. το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 167 εκατ. το 2017 σε € 165 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+42%, από € 3,7 δισ. το 2017 σε € 5,2 δισ. το 2019), Κρήτη (+10%, από € 3,3 δισ. το 2017 σε € 3,6 δισ. το 2019), Αττική (+24%, από € 2,1 δισ. το 2017 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 1,9 δισ. το 2017 σε € 2,3 δισ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+8%, από € 1,8 δισ. το 2017 σε € 1,9 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+56%, από € 282 εκατ. το 2017 σε € 440 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+36%, από € 307 εκατ. το 2017 σε € 417 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+23%, από € 290 εκατ. το 2017 σε € 355 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+21%, από € 216 εκατ. το 2017 σε 261 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+62%, από € 159 εκατ. το 2017 σε € 257 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από € 113 εκατ. το 2017 σε € 180 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+68%, από € 45 εκατ. το 2017 σε € 76 εκατ. το 2019).

Πίνακας 63: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017-2019

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	**3.653**	**4.414**	**5.175**	**42%**
Κρήτη	3.260	3.134	3.601	10%
Αττικής	2.083	2.279	2.592	24%
Κεντρική Μακεδονία	1.852	2.275	2.250	21%
Ιόνια Νησιά	1.775	1.691	1.911	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	282	322	440	56%
Πελοπόννησος	307	415	417	36%
Θεσσαλία	290	270	355	23%
Ήπειρος	216	222	261	21%
Δυτική Ελλάδα	159	212	257	62%
Στερεά Ελλάδα	113	194	180	59%
Βόρειο Αιγαίο	167	164	165	-1%
Δυτική Μακεδονία	45	61	76	68%
Ελλάδα	**14.202**	**15.653**	**17.680**	**24%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2019, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (29%), την Κρήτη (20%), την Αττική (15%), την Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019.

Διάγραμμα 78: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

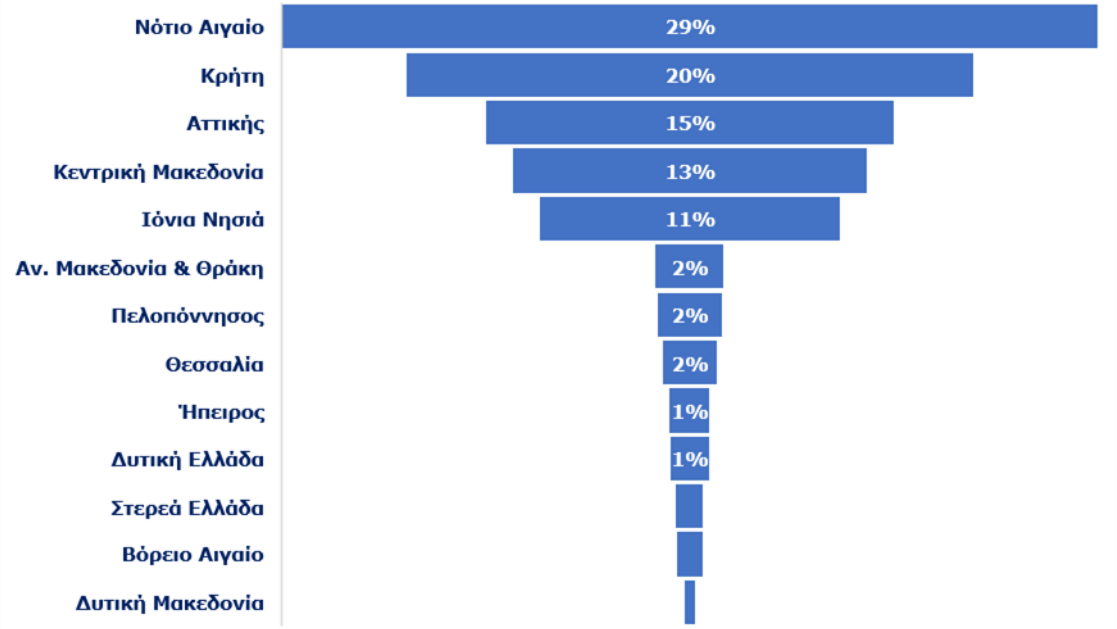

5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 29% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2019, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2017 κατά +42% (από € 3,7 δισ. το 2017 σε € 5,2 δισ. το 2019). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την αγορά της Ολλανδίας (-27%, από € 194 εκατ. το 2017 σε € 141 εκατ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+64%, από € 606 εκατ. το 2017 σε € 994 εκατ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+32%, από € 505 εκατ. το 2017 σε € 667 εκατ. το 2019), ΗΠΑ (+62%, από € 310 εκατ. το 2017 σε € 502 εκατ. το 2019), Ιταλία (+60%, από € 240 εκατ. το 2017 σε € 383 εκατ. το 2019), Γαλλία (+4%, από € 321 εκατ. το 2017 σε € 332 εκατ. το 2019), Ρωσία (+53%, από € 88 εκατ. το 2017 σε € 134 εκατ. το 2019), Πολωνία (+120%, από € 58 εκατ. το 2017 σε € 128 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+42%, από € 1,3 δισ. το 2017 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Πίνακας 64: Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2017-2019

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	606	831	994	64%
Ην. Βασίλειο	505	498	667	32%
ΗΠΑ	310	383	502	62%
Ιταλία	240	339	383	60%
Γαλλία	321	289	332	4%
Ολλανδία	194	208	141	-27%
Ρωσία	88	132	134	53%
Πολωνία	58	167	128	120%
Λοιπές	1.332	1.565	1.892	42%
Σύνολο	**3.653**	**4.414**	**5.175**	**42%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 19% (17% το 2017) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 13% (14% το 2017), από τις ΗΠΑ με 10% (8% το 2017), από την Ιταλία με 7% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017), από την Γαλλία με 6% (9% το 2017), από την Ολλανδία με 3% (5% το 2017), από την Ρωσία με 3% (2% το 2017), από την Πολωνία με 2% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2017) και από τις Λοιπές με 37% (36% το 2017).

Διάγραμμα 79: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2017-2019

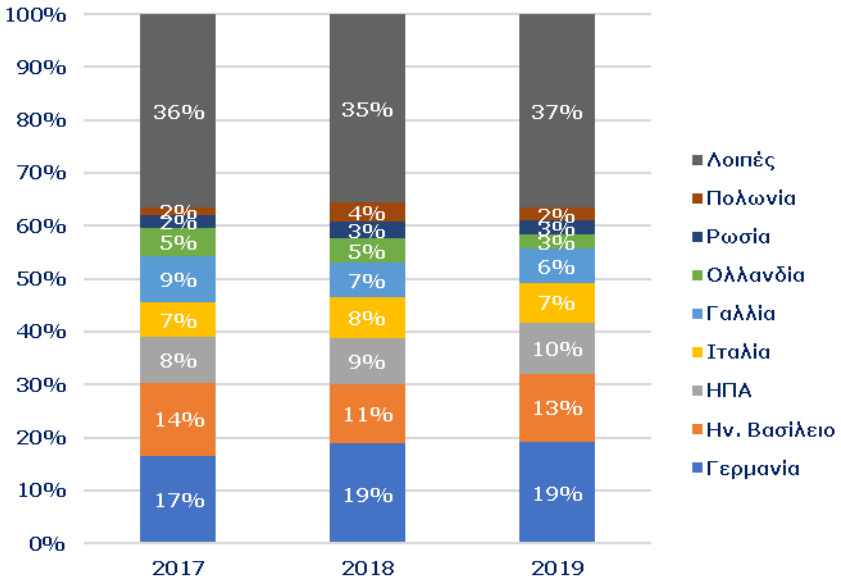

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2017-2019

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 458 το 2017 σε € 482 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-12%, από € 301 το 2017 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 303 το 2017 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-45%, από € 209 το 2017 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+20%, από € 626 το 2017 σε € 751 το 2019), Κρήτης (+0,4%, από € 678 το 2017 σε € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (+5%, από € 598 το 2017 σε € 627 το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από € 423 το 2017 σε € 464 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+0,5%, από € 458 το 2017 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+5%, από € 418 το 2017 σε € 440 το 2019), Αττικής (+8%, από € 406 το 2017 σε € 438 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+30%, από € 255 το 2017 σε € 333 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+12%, από € 282 το 2017 σε € 315 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+22%, από € 203 το 2017 σε € 248 το 2019).

Πίνακας 65: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	**626**	**666**	**751**	**20%**
Κρήτη	678	599	681	0%
Ιόνια Νησιά	598	535	627	5%
Πελοπόννησος	423	469	464	10%
Βόρειο Αιγαίο	458	422	460	0%
Θεσσαλία	418	401	440	5%
Αττικής	406	401	438	8%
Κεντρική Μακεδονία	255	291	333	30%
Δυτική Ελλάδα	282	303	315	12%
Στερεά Ελλάδα	301	353	265	-12%
Ήπειρος	303	270	253	-17%
Δυτική Μακεδονία	203	174	248	22%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	209	167	115	-45%
Ελλάδα	**458**	**449**	**482**	**5%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 626 το 2017, € 666 το 2018 και € 751 το 2019), Κρήτης (€ 678 το 2017, € 599 το 2018 και € 681 το 2019), Ιονίων Νήσων (€ 598 το 2017, € 535 το 2018 και € 627 το 2019), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 423 το 2017, € 469 το 2018 και € 464 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (ίδιο το 2017, € 458 το 2017, € 422 το 2018 και € 460 το 2019).

Διάγραμμα 80: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

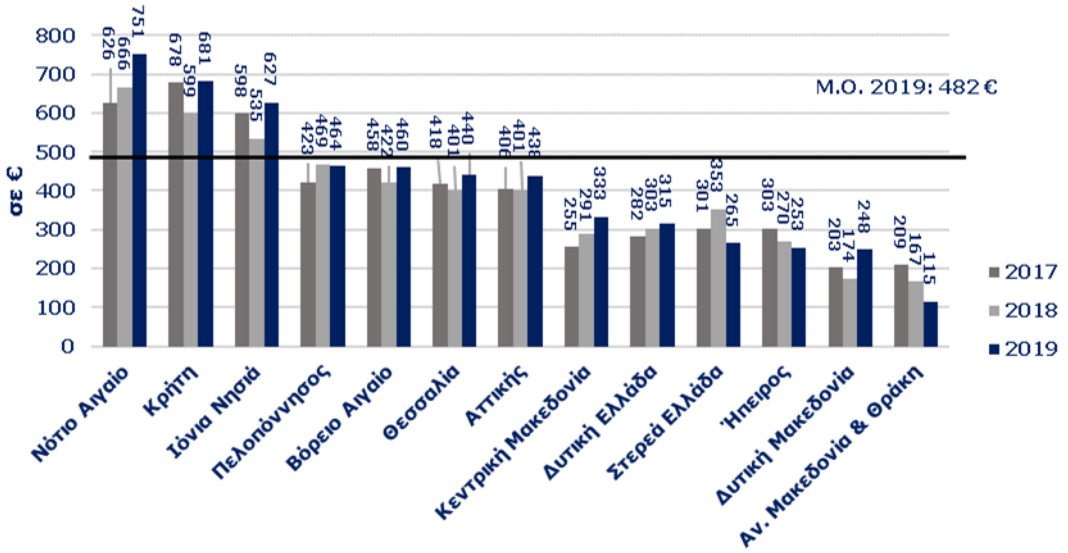

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε την περίοδο 2017-2019 αύξηση κατά +20% (από € 626 το 2017 σε € 751 το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Γερμανία (+27%, από € 665 το 2017 σε € 845 το 2019), ΗΠΑ (+3%, από € 778 το 2017 σε € 800 το 2019), Γαλλία (+18%, από € 660 το 2017 σε € 779 το 2019), Ην. Βασίλειο (+8%, από € 716 το 2017 σε € 774 το 2019), Ρωσία (+55%, από € 497 το 2017 σε € 769 το 2019), Ιταλία (+50%, από € 506 το 2017 σε € 761 το 2019), Ολλανδία (+2%, από € 625 το 2017 σε € 639 το 2019), Πολωνία (+104%, από € 298 το 2017 σε € 607 το 2019) και Λοιπές (+15%, από € 610 το 2017 σε € 703 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για τα έτη 2017, 2018 και 2019 έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 37%, 48% και 56% αντίστοιχα.

Πίνακας 66: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €) , 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Γερμανία	665	751	845	27%
ΗΠΑ	778	691	800	3%
Γαλλία	660	669	779	18%
Ην. Βασίλειο	716	748	774	8%
Ρωσία	497	701	769	55%
Ιταλία	506	630	761	50%
Ολλανδία	625	655	639	2%
Πολωνία	298	524	607	104%
Λοιπές	610	624	703	15%
Περιφέρεια	**626**	**666**	**751**	**20%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Συγκριτικά με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (€ 665 το 2017, € 751 το 2018 και € 845 το 2019), των ΗΠΑ (€ 778 το 2017, € 691 το 2018 και € 800 το 2019), της Γαλλίας (€ 660 το 2017, € 669 το 2018 και € 779 το 2019) και του Ην. Βασιλείου (€ 716 το 2017, € 748 το 2018 και € 774 το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη, της Ρωσίας (€ 497 το 2017, € 701 το 2018 και € 769 το 2019) μόνο τα έτη 2018 και 2019, της Ιταλίας (€ 506 το 2017, € 630 το 2018 και € 761 το 2019) μόνο το 2019 ενώ αντίθετα οι επισκέπτες από την Ολλανδία (€ 625 το 2017, € 655 το 2018 και

€ 639 το 2019), την Πολωνία (€ 298 το 2017, € 524 το 2018 και € 607 το 2019) και τις Λοιπές (€ 610 το 2017, € 624 το 2018 και € 703 το 2019) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 81: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2017-2019

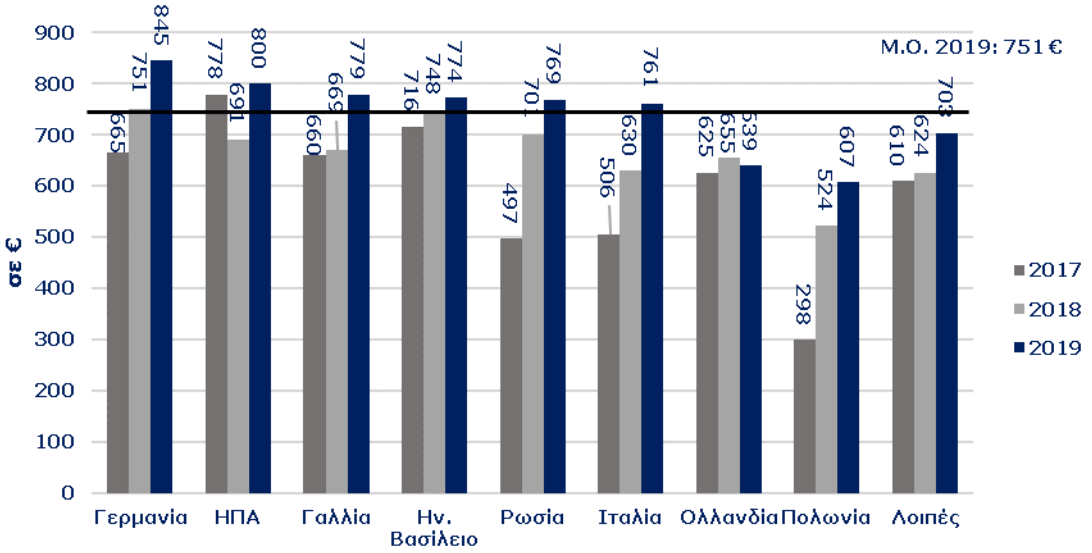

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 σημείωσε αύξηση κατά +12% (από € 68 το 2017 σε € 76 το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-5%, από € 52 το 2017 σε € 50 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-17%, από € 52 το 2017 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (+23%, από € 79 το 2017 σε € 97 το 2019), Κρήτη (+3%, από € 81 το 2017 σε € 83 το 2019), Ιόνια Νησιά (+13%, από € 71 το 2017 σε € 80 το 2019), Αττική (+8%, από € 71 το 2017 σε € 76 το 2019), Θεσσαλία (+26%, από € 58 το 2017 σε € 73 το 2019), Ήπειρος (+10%, από € 59 το 2017 σε € 65 το 2019), Πελοπόννησος (+9%, από € 59 το 2017 σε € 64 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 56 το 2017 σε € 60 το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+10%, από € 52 το 2017 σε € 57 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+1%, από € 56 το 2017 σε € 57 το 2019) και Κεντρική Μακεδονία (+21%, από € 45 το 2017 σε € 55 το 2019).

Πίνακας 67: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Νότιο Αιγαίο	**79**	**86**	**97**	**23%**
Κρήτη	81	72	83	3%
Ιόνια Νησιά	71	68	80	13%
Αττικής	71	73	76	8%
Θεσσαλία	58	64	73	26%
Ήπειρος	59	66	65	10%
Πελοπόννησος	59	63	64	9%
Στερεά Ελλάδα	56	65	60	8%
Βόρειο Αιγαίο	52	53	57	10%
Δυτική Ελλάδα	56	67	57	1%
Κεντρική Μακεδονία	45	51	55	21%
Δυτική Μακεδονία	52	46	50	-5%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	52	50	43	-17%
Ελλάδα	**68**	**69**	**76**	**12%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 79 το 2017, € 86 το 2018 και € 97 το 2019), Κρήτης (€ 81 το 2017, € 72 το 2018 και € 83 το 2019), Ιονίων Νήσων (μόνο το 2017 και το 2019, € 71 το 2017, € 68 το 2018 και € 80 το 2019) και Αττικής (€ 71 το 2017, € 73 το 2018 και € 76 το 2019).

Διάγραμμα 82: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2017-2019

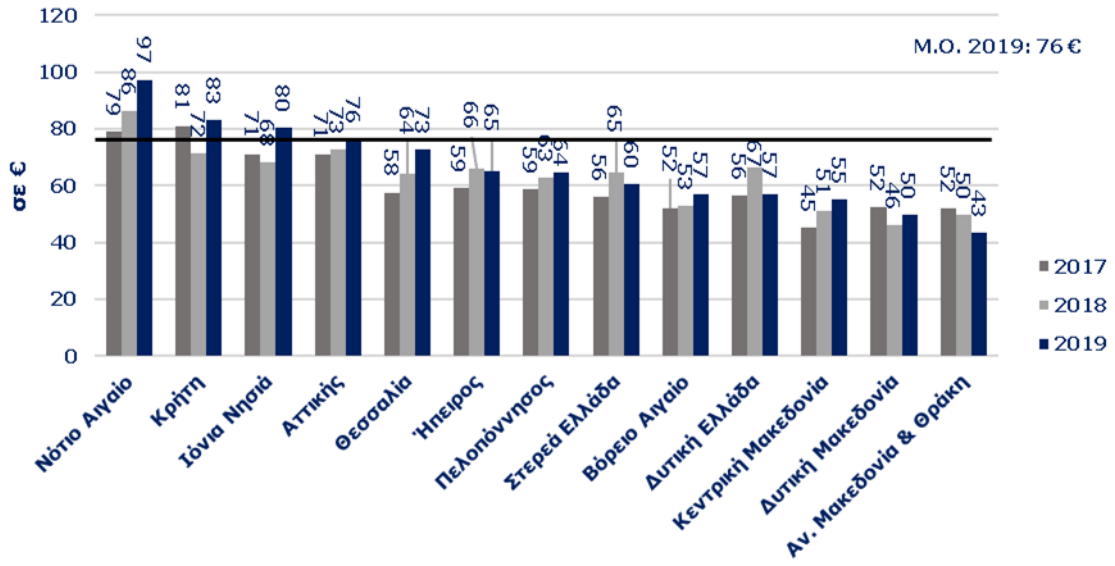

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2017-2019 κατά +23% (από € 79 το 2017 σε € 97 το 2019). Η αύξηση αυτή, οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε σε όλες τις επιμέρους αγορές. Ενδεικτικά: ΗΠΑ (+10%, από € 116 το 2017 σε € 127 το 2019), Γαλλία (+19%, από € 83 το 2017 σε € 99 το 2019), Ιταλία (+53%, από € 63 το 2017 σε € 97 το 2019), Γερμανία (+24%, από € 78 το 2017 σε € 97 το 2019), Ην. Βασίλειο (+11%, από € 86 το 2017 σε € 95 το 2019), Ρωσία (+60%, από € 52 το 2017 σε € 84 το 2019), Πολωνία (+108%, από € 39 το 2017 σε € 82 το 2019), Ολλανδία (+10%, από € 71 το 2017 σε € 79 το 2019) και Λοιπές (+18%, από € 82 το 2017 σε € 97 το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει υπερκεράσει κατά +17%, +25% και +28% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2017, 2018 και 2019 αντίστοιχα.

Πίνακας 68: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2017-2019

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	%Δ 2017 - 2019
ΗΠΑ	116	112	127	10%
Γαλλία	83	81	99	19%
Ιταλία	63	81	97	53%
Γερμανία	78	87	97	24%
Ην. Βασίλειο	86	92	95	11%
Ρωσία	52	77	84	60%
Πολωνία	39	74	82	108%
Ολλανδία	71	76	79	10%
Λοιπές	82	86	97	18%
Περιφέρεια	**79**	**86**	**97**	**23%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά των ΗΠΑ (€ 116 το 2017, € 112 το 2018 και € 127 το 2019) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα 3 έτη, την Γαλλία (€ 83 το 2017, € 81 το 2018 και € 99 το 2019) τα έτη 2017 και 2019, το Ην. Βασίλειο (€ 86 το 2017, € 92 το 2018 και € 95 το 2019) τα έτη 2017 και 2018, την Γερμανία (€ 78 το 2017, € 87 το 2018 και € 97 το 2019) το 2018, τις Λοιπές (€ 82 το 2017, € 86 το 2018 και € 97

το 2019) μόνο το 2017 ενώ αντίθετα οι αγορές της Ιταλίας (€ 63 το 2017, € 81 το 2018 και € 97 το 2019), της Ρωσίας (€ 52 το 2017, € 77 το 2018 και € 84 το 2019), της Πολωνίας (€ 39 το 2017, € 74 το 2018 και € 82 το 2019) και της Ολλανδίας (€ 71 το 2017, € 76 το 2018 και € 79 το 2019) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση από αυτής του συνόλου της Περιφέρειας και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 83: Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2017-2019

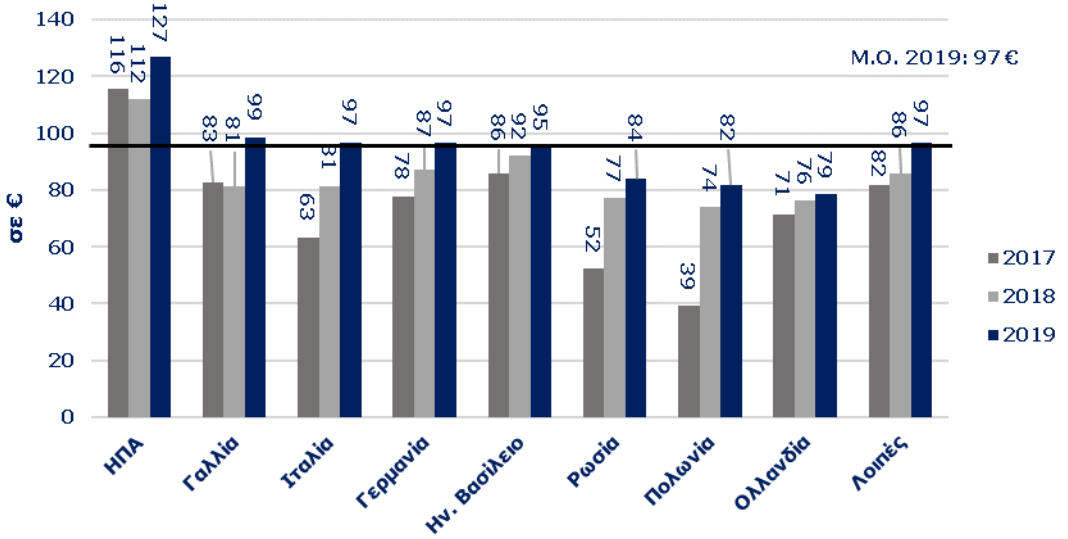

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2017-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+0,3%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+7%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+0,3%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+29%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες Κρήτης (-2%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-9%, από 8,8 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Ιονίων Νήσων (-7%, από 8,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-3%, από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-18%, από 5,4 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Πίνακας 69: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Περιφέρεια	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Κρήτη	8,4	8,4	8,2	-2%
Βόρειο Αιγαίο	8,8	8,0	8,1	-9%
Ιόνια Νησιά	8,4	7,8	7,8	-7%
Νότιο Αιγαίο	**7,9**	**7,7**	**7,7**	**-3%**
Πελοπόννησος	7,2	7,5	7,2	0%
Θεσσαλία	7,2	6,2	6,1	-16%
Κεντρική Μακεδονία	5,6	5,7	6,0	7%
Αττικής	5,7	5,5	5,7	0%
Δυτική Ελλάδα	5,0	4,6	5,5	11%
Δυτική Μακεδονία	3,9	3,8	5,0	29%
Στερεά Ελλάδα	5,4	5,5	4,4	-18%
Ήπειρος	5,1	4,1	3,9	-24%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	3,4	2,7	-34%
Ελλάδα	**6,8**	**6,5**	**6,3**	**-6%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (8,8 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,0 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (8,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (7,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Πελοποννήσου (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019) μόνο το 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,6 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (5,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Ελλάδας (5,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,6 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (3,9 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (5,4 διανυκτερεύσεις το 2017, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2018 και 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2017, 4,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 3,4 διανυκτερεύσεις το 2018 και 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 84: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

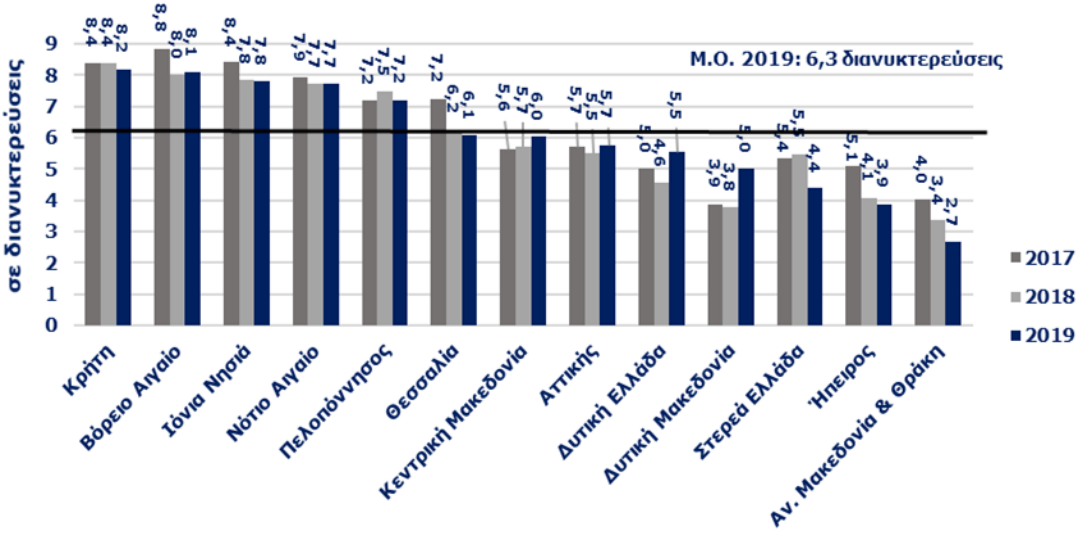

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 7,9 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Αναφορικά με τις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση την αγορά της Γερμανίας (+2%, από 8,5 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ρωσία (-3%, από 9,5 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 9,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Ην. Βασίλειο (-2%, από 8,3 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Ολλανδία (-7%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Γαλλία (-1%, από 8,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019), Ιταλία (-1%, από 8,0 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019), Πολωνία (-2%, από 7,6 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019), ΗΠΑ (-6%, από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και Λοιπές (-3%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2017 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2017, 2018 και 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 17%, 18% και 22% αντίστοιχα.

Πίνακας 70: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε διανυκτερεύσεις), 2017-2019

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2017 - 2019				
Χώρες Προέλευσης	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2017 - 2019**
Ρωσία	9,5	9,1	9,2	-3%
Γερμανία	8,5	8,6	8,8	2%
Ην. Βασίλειο	8,3	8,1	8,1	-2%
Ολλανδία	8,7	8,6	8,1	-7%
Γαλλία	8,0	8,3	7,9	-1%
Ιταλία	8,0	7,8	7,9	-1%
Πολωνία	7,6	7,1	7,4	-2%
ΗΠΑ	6,7	6,2	6,3	-6%
Λοιπές	7,5	7,3	7,3	-3%
Περιφέρεια	**7,9**	**7,7**	**7,7**	**-3%**

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (9,5 διανυκτερεύσεις το 2017, 9,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 9,2 διανυκτερεύσεις το 2019), της Γερμανίας (8,5 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,6

διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,8 διανυκτερεύσεις το 2019), του Ην. Βασιλείου (8,3 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ολλανδίας (8,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,6 διανυκτερεύσεις το 2018 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), της Γαλλίας (8,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 8,3 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Ιταλίας (8,0 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,9 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη ενώ αντίθετα οι αγορές της Πολωνίας (7,6 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,1 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,4 διανυκτερεύσεις το 2019), των ΗΠΑ (6,7 διανυκτερεύσεις το 2017, 6,2 διανυκτερεύσεις το 2018 και 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και των Λοιπών (7,5 διανυκτερεύσεις το 2017, 7,3 διανυκτερεύσεις το 2018 και 7,3 διανυκτερεύσεις το 2019) χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 85: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (διανυκτερεύσεις), 2017-2019

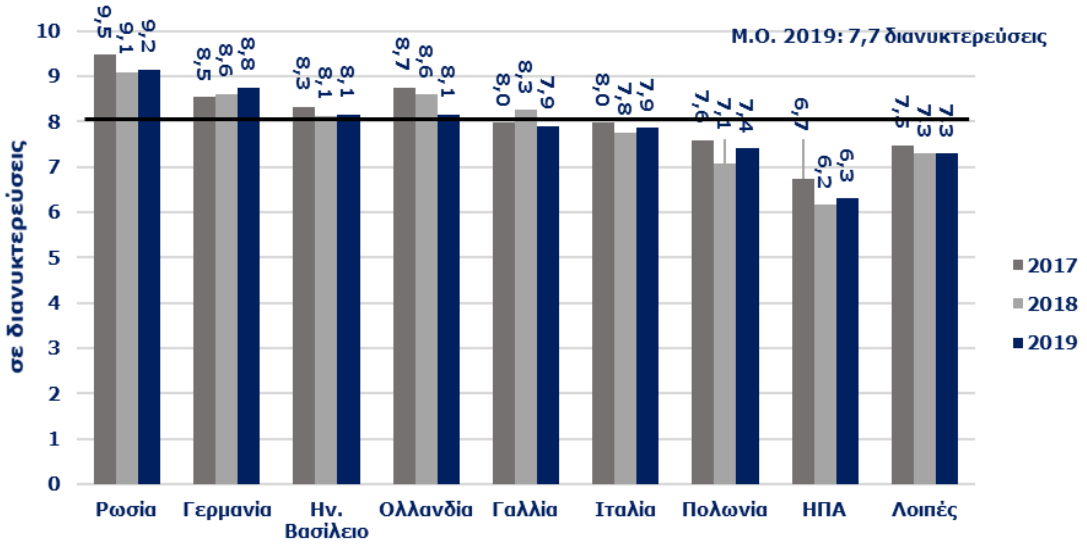

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε το 2019 την υψηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 6.893 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2019 την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 αύξηση επισκέψεων κατά +6% (από 1.106 χιλ. το 2018 σε 1.176 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η γερμανική οικονομία βρίσκεται σε ιστορική ύφεση το 2020, η οποία όμως αναμένεται να ανακάμψει το 2021 και το 2022. Αν και η πτώση του τρέχοντος έτους φαίνεται πιθανότατα να είναι λιγότερο σοβαρή απ' ότι αναμενόταν αρχικά, οι προοπτικές παραμένουν αβέβαιες εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων κοροναϊού και των διαρθρωτικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η μεταποίηση. Μεγάλης κλίμακας πολιτικές παρεμβάσεις αναμένεται να συνεχίσουν να εφαρμόζονται για την αποφυγή πτωχεύσεων και μαζικών απολύσεων. Το δημοσιονομικό κόστος της κρίσης θα συνεχίσει να συσσωρεύεται, αλλά το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να μειωθεί το 2021 και το 2022.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2019 την 2η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 αύξηση κατά +29% (από 666 χιλ. το 2018 σε 862 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020, λόγω της μεγάλης μείωσης της εγχώριας ζήτησης, ως συνέπεια της πανδημίας. Η ανάκαμψη το 2021 προβλέπεται να είναι ήπια. Η ιδιωτική κατανάλωση οφείλεται για το μεγαλύτερο μέρος της ανάκαμψης το 2021, ενώ οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αναμένεται να πάρουν περισσότερο χρόνο για να ανακάμψουν λόγω των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της πανδημίας και της ανάγκης προσαρμογής στις νέες, πολύ λιγότερο ευεργετικές εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να αυξηθεί κατά το τρέχον έτος πάνω από τα επίπεδα που είχαν καταγραφεί κατά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ενώ το χρέος αναμένεται να παραμείνει πολύ πάνω από το 100% του ΑΕΠ για όλη την περίοδο πρόβλεψης.

ΗΠΑ: η αμερικάνικη αγορά αποτελεί την 3η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας αύξηση κατά +13% (από 555 χιλ. το 2018 σε 627 χιλ. το 2019). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αμερικανική οικονομία ανέκαμψε σχετικά γρήγορα, μετά την κατάρρευση που σημειώθηκε τον Απρίλιο και τον Μάϊο, χάρη στην ισχυρή ιδιωτική ζήτηση, την βελτίωση της αγοράς εργασίας, την ακολουθούμενη πολύ φιλική νομισματική πολιτική και το μεγάλο δημοσιονομικό πακέτο στήριξης. Η οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να ανακάμπτει στα επόμενα τρίμηνα, αν και με βραδύτερο ρυθμό, ενώ η αβεβαιότητα παραμένει ασυνήθιστα αυξημένη.

Ιταλία: η ιταλική αγορά αποτελεί την 4η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση επισκέψεων κατά -6% (από 538 χιλ. το 2018 σε 504 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ιταλία ανακάμπτει από το χειρότερο σημείο στο οποίο βρέθηκε η παραγωγής της, αλλά η πανδημία και οι αρνητικές επιπτώσεις της παραμένουν και επιβαρύνουν την οικονομική δραστηριότητα, ιδίως τις υπηρεσίες κατά την περίοδο πρόβλεψης. Η ανάκαμψη είναι απίθανο να είναι αρκετή για να επιστρέψει η παραγωγή στα προ-κρίσης επίπεδα εως το 2022. Μετά την απότομη αύξηση που προβλέπεται το 2020, το δημόσιο έλλειμμα και το χρέος αναμένεται να μειωθούν αργά το 2021 και το 2022. Ο πληθωρισμός των τιμών καταναλωτή προβλέπεται να γυρίσει οριακά αρνητικός το 2020 ενώ το 2021 να αυξηθεί με μέτριο βαθμό..

Γαλλία: η γαλλική αγορά αποτελεί την 5η μεγαλύτερη αγορά για την Περιφέρεια, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση κατά -1% (από 432 χιλ. το 2018 σε 427 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ΑΕΠ της Γαλλίας αναμένεται να μειωθεί απότομα το 2020. Υποστηριζόμενο από φορολογικά μέτρα που αποσκοπούν στην διασφάλιση της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις και στην προστασία της απασχόλησης, η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να ανακάμψει αργά. Ωστόσο, στο τέλος του 2022, το ΑΕΠ και η απασχόληση προβλέπεται να είναι χαμηλότερα απ’ ότι ήταν στο τέλος του 2019. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί στο 10½% του ΑΕΠ το 2020, προτού μειωθεί στο 8¼% το 2021. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να αυξηθεί σταθερά, στο 119½% το 2022.

Ολλανδία: η ολλανδική αγορά αποτελεί το 2019 την 6η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση κατά -31% (από 318 χιλ. το 2018 σε 220 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές

εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ολλανδική οικονομία συρρικνώθηκε απότομα το 1ο εξάμηνο του 2020 λόγω της πανδημίας. Από την χαλάρωση των μέτρων περιορισμού, στα τέλη της άνοιξης, έχει ξεκινήσει μια μερική και εύθραυστη ανάκαμψη. Η ανάκαμψη προβλέπεται να μειωθεί λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με την εξέλιξη της πανδημίας και τον αντίκτυπο της αλλαγής των εμπορικών σχέσεων μεταξύ ΕΕ και Η.Β. Οι δημοσιονομικές πολιτικές σε συνδυασμό με την αύξηση των δαπανών για την ενίσχυση της ανάκαμψης, προβλέπεται να βελτιώσουν οριακά το δημοσιονομικό ισοζύγιο αφού πρώτα καταγραφεί σημαντικό έλλειμμα το 2020.

Πολωνία: η πολωνική αγορά αποτελεί την 7η μεγαλύτερη αγορά για το 2019 της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση κατά -34% (από 320 χιλ. το 2018 σε 212 χιλ. το 2019). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οικονομία της Πολωνίας έχει αρχίσει να ανακάμπτει από την ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία, αλλά η πρόσφατη αύξηση των λοιμώξεων θα μπορούσε προσωρινά να αναστείλει την ανάκαμψη. Το ΑΕΠ προβλέπεται να μειωθεί κατά 3½% το 2020 και να παραμείνει κάτω από τα επίπεδα του 2019 έως το τέλος του 2021. Το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να επιδεινωθεί έντονα το 2020 λόγω της οικονομικής ύφεσης και των μέτρων στήριξης που ελήφθησαν για τον μετριασμό των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας.

Ρωσία: η ρωσική αγορά αποτελεί το 2019 την 8η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2018-2019 μείωση κατά -7% (από 189 χιλ. το 2018 σε 175 χιλ. το 2019). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2020) εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ύφεση στην Ρωσία αναμένεται να είναι κάπως ηπιότερη απ' ότι στις περισσότερες άλλες χώρες της G20. Αυτό οφείλεται στο πρόσφατα ανανεωμένο μακροοικονομικό πλαίσιο που επικεντρώνεται στις ευέλικτες συναλλαγματικές ισοτιμίες καθώς και στον σχετικά κλειστό και στατικό χαρακτήρα της οικονομίας της. Ωστόσο η ανάκαμψη πρόκειται να είναι χλιαρή πράγμα που αντικατοπτρίζει τη δομή της οικονομίας και τις μακροχρόνιες διαρθρωτικές προκλήσεις.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ[10], 2014-2019

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 14 εκατ. το 2014 σε 21 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+90%, από 3,0 εκατ. το 2014 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+55%, από 3,3 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+34%, από 3,6 εκατ. το 2014 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+43%, από 2,2 εκατ. το 2014 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+84%, από 1,2 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+66%, από 900 χιλ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+46%, από 783 χιλ. το 2014 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+70%, από 481 χιλ. το 2014 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+31%, από 551 χιλ. το 2014 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+27%, από 555 χιλ. το 2014 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+56%, από 391 χιλ. το 2014 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+24%, από 324 χιλ. το 2014 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+20%, από 127 χιλ. το 2014 σε 152 χιλ. το 2019).

Πίνακας 71: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	**3.029.920**	**3.211.252**	**3.301.280**	**3.698.691**	**5.519.195**	**5.756.216**	**90%**
Κρήτης	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	5.123.357	5.033.786	55%
Αττικής	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.752.032	4.844.993	34%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	3.078.324	3.092.167	43%
Ιονίων Νήσων	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	2.249.351	2.290.210	84%
Πελοποννήσου	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.545.023	1.492.741	66%
Θεσσαλίας	783.215	814.656	813.763	923.834	1.103.055	1.145.714	46%
Στερεάς Ελλάδας	481.002	513.600	541.231	598.656	777.273	817.403	70%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	550.722	606.705	605.998	649.015	715.274	720.197	31%
Δυτικής Ελλάδας	555.166	645.768	588.632	633.483	703.144	704.592	27%
Ηπείρου	390.806	385.687	406.791	457.581	620.253	611.459	56%
Βορείου Αιγαίου	323.532	353.364	286.460	343.099	389.048	401.790	24%
Δυτικής Μακεδονίας	126.992	122.935	118.766	131.741	143.538	152.498	20%
Ελλάδα	**17.418.863**	**18.478.701**	**18.996.381**	**20.936.316**	**26.718.867**	**27.063.766**	**55%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

[10] Για τα έτη 2010-2017 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2018-2019 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (21%), της Κρήτης (19%), της Αττικής (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 78% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 86: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2019

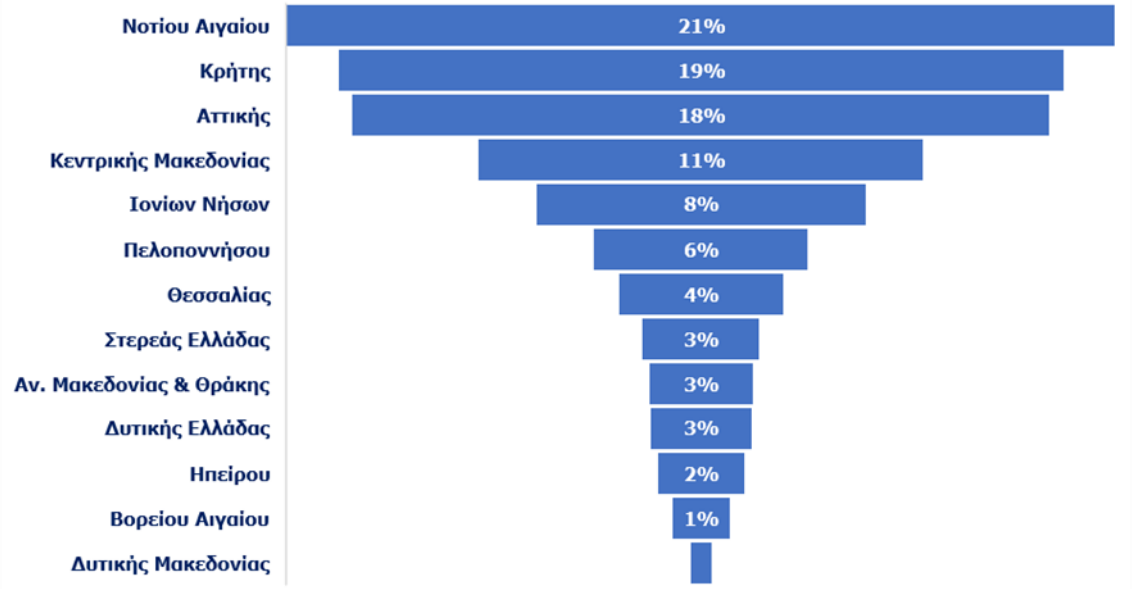

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+66%, από 11,9 εκατ. το 2014 σε 19,7 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+33%, από 5,5 εκατ. το 2014 σε 7,4 εκατ. το 2019). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 68% το 2014 σε 73% το 2019) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 32% το 2014 σε 27% το 2019).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2019 το 21% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +90% σε σύγκριση με το 2014 (από 3,0 εκατ. το 2014 σε 5,8 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στις Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση κατά +184% (από 657 χιλ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +211% (από 492 χιλ. το 2014 σε 1,5 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +106% (από 165 χιλ. το 2014 σε 339 χιλ. το 2019).

Πίνακας 72: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Θήρας	Αλλοδαποί	171.736	198.416	174.774	196.739	528.415	631.537	268%
	Ημεδαποί	15.895	16.913	21.589	20.466	73.862	74.010	366%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	221.653	237.373	288.717	355.542	499.148	573.126	159%
	Ημεδαποί	31.768	26.794	33.208	31.768	44.801	43.141	36%
Πάρου	Αλλοδαποί	53.542	59.845	53.128	67.412	111.042	123.319	130%
	Ημεδαποί	19.963	15.823	21.601	24.582	31.364	36.812	84%
Νάξου	Αλλοδαποί	20.614	34.551	21.838	30.061	100.431	117.657	471%
	Ημεδαποί	10.934	13.252	28.673	20.807	40.061	40.282	268%
Σύρου	Αλλοδαποί	3.698	4.094	3.766	4.930	19.967	22.289	503%
	Ημεδαποί	18.239	25.543	27.314	26.465	47.526	46.612	156%
Τήνου	Αλλοδαποί	3.539	2.088	2.889	4.202	9.247	8.077	128%
	Ημεδαποί	42.128	43.921	31.539	38.246	55.145	55.715	32%
Μήλου	Αλλοδαποί	13.211	10.630	12.194	12.821	39.045	40.375	206%
	Ημεδαποί	9.663	11.499	12.296	8.354	21.003	15.538	61%
Άνδρου	Αλλοδαποί	4.343	4.887	4.365	6.477	8.953	9.556	120%
	Ημεδαποί	13.804	11.645	17.972	19.757	20.062	19.924	44%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	126	181	401	617	4.005	3.946	3032%
	Ημεδαποί	2.230	2.435	5.157	6.916	8.369	7.039	216%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**492.462**	**552.065**	**562.072**	**678.801**	**1.320.253**	**1.529.882**	**211%**
	Ημεδαποί	**164.624**	**167.825**	**199.349**	**197.361**	**342.193**	**339.073**	**106%**
Κυκλάδες		**657.086**	**719.890**	**761.421**	**876.162**	**1.662.446**	**1.868.955**	**184%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Θήρας (+276%, από 188 χιλ. το 2014 σε 706 χιλ. το 2019), Μυκόνου (+143%, από 253 χιλ. το 2014 σε 616 χιλ. το 2019), Πάρου (+118%, από 74 χιλ. το 2014 σε 160 χιλ. το 2019), Νάξου (+401%, από 32 χιλ. το 2014 σε 158 χιλ. το 2019), Σύρου (+214%, από 22 χιλ. το 2014 σε 69 χιλ. το 2019), Τήνου (+40%, από 46 χιλ. το 2014 σε 64 χιλ. το 2019), Μήλου (+144%, από 23 χιλ. το 2014 σε 56 χιλ. το 2019), Άνδρου (+62%, από 18 χιλ. το 2014 σε 29 χιλ. το 2019) και Κέας-Κύθνου (+366%, από 2

χιλ. το 2014 σε 11 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αλλοδαποί κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο στις Κυκλάδες με αυξητική τάση (από 75% το 2014 σε 82% το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Θήρας (38%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (33%), Πάρου (9%), Νάξου (8%), Σύρου (4%), Τήνου (3%), Μήλου (3%), Άνδρου (2%) και Κέας-Κύθνου (1%).

Διάγραμμα 87: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

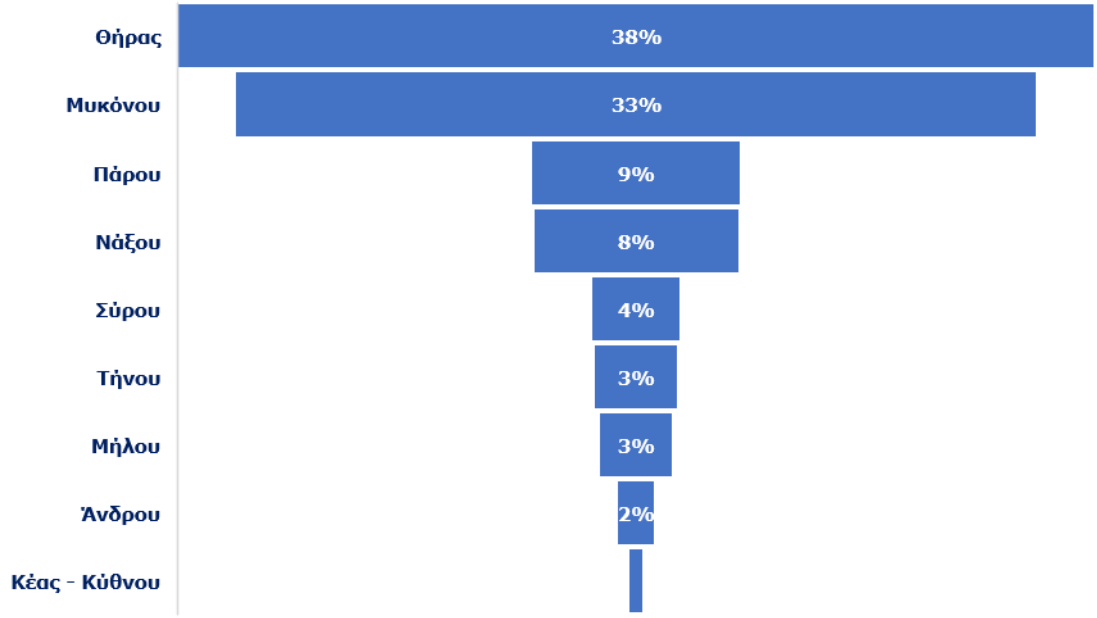

5.4.3 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2019 το 21% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +90% σε σύγκριση με το 2014 (από 3,0 εκατ. το 2014 σε 5,8 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στα Δωδεκάνησα σημείωσαν αύξηση κατά +64% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +62% (από 2,2 εκατ. το 2014 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +91% (από 151 χιλ. το 2014 σε 289 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (+53%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,4 εκατ. το 2019), Κω (+79%, από 725 χιλ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2019), Καρπάθου (+126%, από 40 χιλ. το 2014 σε 90 χιλ. το 2019) και Καλύμνου (+161%, από 31 χιλ. το 2014 σε 80 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αλλοδαποί κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο στα Δωδεκάνησα (~93%).

Πίνακας 73: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	Αλλοδαποί	1.476.874	1.515.480	1.694.077	1.754.993	2.275.244	2.236.949	51%
	Ημεδαποί	100.965	94.265	107.901	114.716	181.396	182.613	81%
Κω	Αλλοδαποί	691.067	773.828	622.180	827.473	1.154.572	1.229.686	78%
	Ημεδαποί	33.540	37.901	36.548	39.489	74.209	68.229	103%
Καρπάθου	Αλλοδαποί	36.101	35.013	38.164	44.354	78.955	79.287	120%
	Ημεδαποί	3.629	4.029	4.290	3.978	9.504	10.589	192%
Καλύμνου	Αλλοδαποί	17.545	17.624	17.481	17.427	48.468	52.119	197%
	Ημεδαποί	13.113	13.222	19.218	20.099	34.401	27.789	112%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**2.221.587**	**2.341.945**	**2.371.902**	**2.644.247**	**3.557.239**	**3.598.041**	**62%**
	Ημεδαποί	**151.247**	**149.417**	**167.957**	**178.282**	**299.510**	**289.220**	**91%**
Δωδεκάνησα		**2.372.834**	**2.491.362**	**2.539.859**	**2.822.529**	**3.856.749**	**3.887.261**	**64%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, η Ενότητα Ρόδου (62%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (33%), Καρπάθου (2%) και Καλύμνου (2%).

Διάγραμμα 88: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

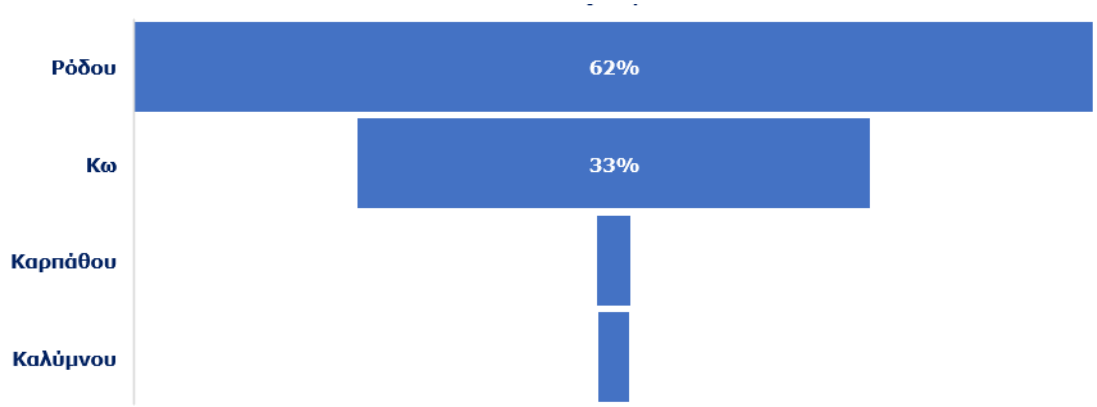

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +48% (από 74 εκατ. το 2014 σε 109 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+71%, από 17,8 εκατ. το 2014 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+36%, από 20,6 εκατ. το 2014 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+61%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+36%, από 7,9 εκατ. το 2014 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+31%, από 7,8 εκατ. το 2014 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+62%, από 2,4 εκατ. το 2014 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+36%, από 2,0 εκατ. το 2014 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+67%, από 1,3 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+28%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+21%, από 1,7 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+26%, από 1,6 εκατ. το 2014 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+66%, από 938 χιλ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+3%, από 303 χιλ. το 2014 σε 313 χιλ. το 2019).

Πίνακας 74: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Νοτίου Αιγαίου	**17.848.265**	**18.807.465**	**18.833.749**	**21.310.044**	**29.827.901**	**30.592.824**	**71%**
Κρήτης	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	29.003.095	27.962.541	36%
Ιονίων Νήσων	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	12.772.411	12.790.429	61%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	10.741.397	10.809.343	36%
Αττικής	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	10.172.299	10.260.847	31%
Πελοποννήσου	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	4.056.025	3.936.868	62%
Θεσσαλίας	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.612.402	2.661.626	36%
Στερεάς Ελλάδας	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	2.164.657	2.163.593	67%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	2.185.358	2.152.142	28%
Βορείου Αιγαίου	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	2.060.052	2.005.706	21%
Δυτικής Ελλάδας	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.972.498	1.999.273	26%
Ηπείρου	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.550.470	1.558.985	66%
Δυτικής Μακεδονίας	302.976	288.976	269.903	294.448	340.159	312.803	3%
Ελλάδα	**73.952.202**	**76.772.113**	**79.885.024**	**87.628.373**	**109.458.724**	**109.206.980**	**48%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2019 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 89: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019

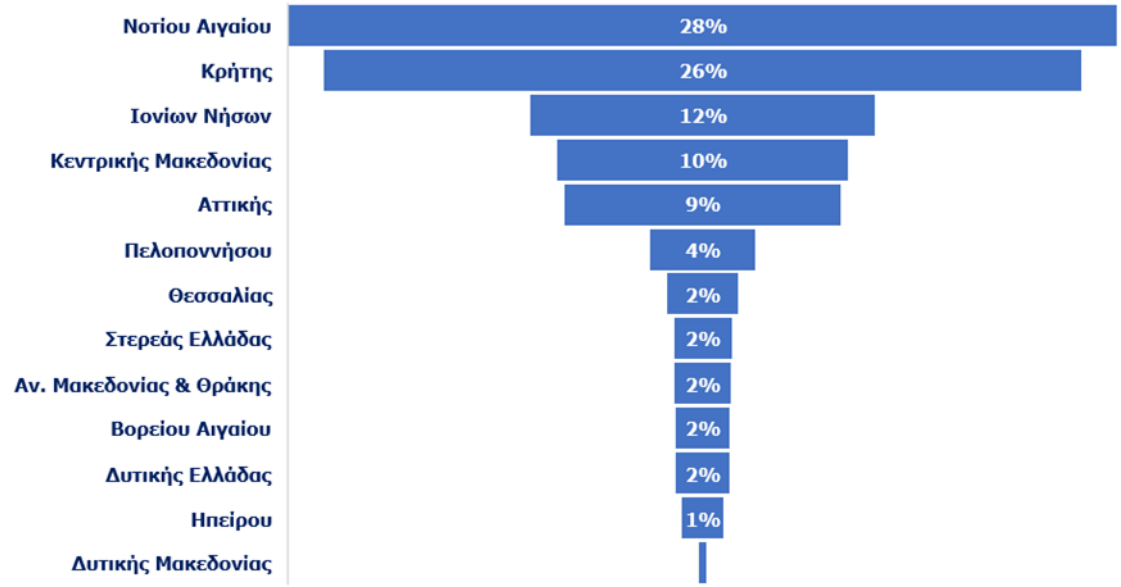

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+52%, από 60,9 εκατ. το 2014 σε 92,4 εκατ. το 2019) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+29%, από 13,0 εκατ. το 2014 σε 16,8 εκατ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2014-2019 αυξάνεται (από 82% το 2014 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 18% το 2014 σε 15% το 2019).

5.4.5 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2019 το 28% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +71% σε σύγκριση με το 2014 (από 17,8 εκατ. το 2014 σε 30,6 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +156% (από 2,3 εκατ. το 2014 σε 6,0 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +181% (από 1,8 εκατ. το 2014 σε 5,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +72% (από 531 χιλ. το 2014 σε 912 χιλ. το 2019).

Πίνακας 75: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Θήρας	Αλλοδαποί	624.680	703.678	618.298	664.567	1.670.166	1.889.481	202%
	Ημεδαποί	55.833	54.971	66.676	58.322	193.724	186.617	234%
Μυκόνου	Αλλοδαποί	767.863	777.195	925.809	1.168.160	1.579.038	1.963.107	156%
	Ημεδαποί	99.568	83.100	94.639	85.894	112.705	108.405	9%
Πάρου	Αλλοδαποί	235.606	255.134	227.995	287.024	450.363	484.705	106%
	Ημεδαποί	97.645	59.340	81.383	81.840	115.434	129.147	32%
Νάξου	Αλλοδαποί	97.092	129.346	99.110	126.143	434.553	483.586	398%
	Ημεδαποί	43.256	39.924	65.520	59.044	122.524	119.853	177%
Σύρου	Αλλοδαποί	15.157	17.110	13.546	18.884	82.836	89.055	488%
	Ημεδαποί	63.325	74.876	85.717	88.315	134.144	138.808	119%
Μήλου	Αλλοδαποί	46.014	43.339	49.638	45.895	119.414	115.477	151%
	Ημεδαποί	33.426	39.639	45.245	28.306	59.679	40.288	21%
Τήνου	Αλλοδαποί	10.455	7.886	10.505	14.115	30.003	24.041	130%
	Ημεδαποί	92.733	104.502	76.654	86.115	119.195	114.766	24%
Άνδρου	Αλλοδαποί	18.415	21.425	17.247	26.024	35.581	38.382	108%
	Ημεδαποί	38.872	38.081	56.566	60.402	56.389	59.581	53%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	453	643	1.310	1.993	16.100	15.540	3330%
	Ημεδαποί	6.310	6.589	12.627	13.191	21.652	14.225	125%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**1.815.735**	**1.955.756**	**1.963.458**	**2.352.805**	**4.418.054**	**5.103.374**	**181%**
	Ημεδαποί	**530.968**	**501.022**	**585.027**	**561.429**	**935.446**	**911.690**	**72%**
Κυκλάδες		**2.346.703**	**2.456.778**	**2.548.485**	**2.914.234**	**5.353.500**	**6.015.064**	**156%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Θήρας (+205%, από 680 χιλ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019), Μυκόνου (+139%, από 867 χιλ. το 2014 σε 2,1 εκατ. το 2019), Πάρου (+84%, από 333 χιλ. το 2014 σε 614 χιλ. το 2019), Νάξου (+330%, από 140 χιλ. το 2014 σε 603 χιλ. το 2019), Σύρου (+190%, από 78 χιλ. το 2014 σε 228 χιλ. το 2019), Μήλου (+96%, από 79 χιλ. το 2014 σε 156 χιλ. το 2019), Τήνου (+35%, από 103 χιλ. το 2014 σε 139 χιλ. το 2019), Άνδρου (+71%, από 57 χιλ. το 2014 σε 98 χιλ. το 2019) και Κέας-Κύθνου (+340%, από 7 χιλ. το 2014 σε 30 χιλ. το 2019). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά

καταλύματα στις Κυκλάδες την περίοδο 2014-2019 προέρχεται από τους αλλοδαπούς, με αυξητική τάση (από 77% το 2014 σε 85% το 2019).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Θήρας εμφάνισε το 2019 το υψηλότερο ποσοστό (35%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (34%), Πάρου (10%), Νάξου (10%), Σύρου (4%), Μήλου (3%), Τήνου (2%), Άνδρου (2%) και Κέας-Κύθνου (0,5%).

Διάγραμμα 90: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

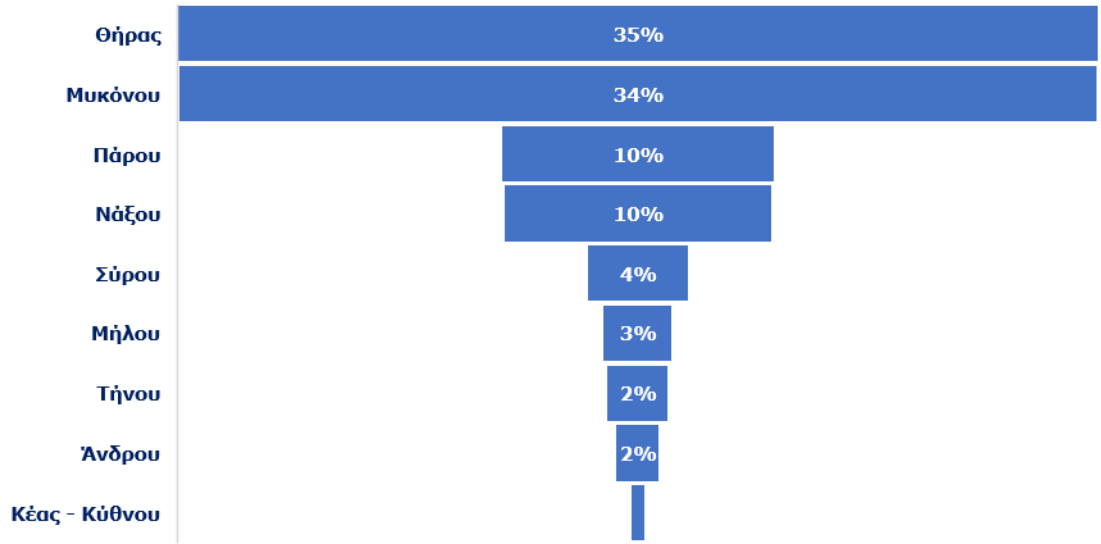

5.4.6 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2019 το 28% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +71% σε σύγκριση με το 2014 (από 17,8 εκατ. το 2014 σε 30,6 εκατ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων την περίοδο 2014-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +59% (από 15,5 εκατ. το 2014 σε 24,6 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +58% (από 14,9 εκατ. το 2014 σε 23,6 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +65% (από 594 χιλ. το 2014 σε 979 χιλ. το 2019).

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (+55%, από 9,7 εκατ. το 2014 σε 15,1 εκατ. το 2019), Κω (+61%, από 5,3 εκατ. το 2014 σε 8,6 εκατ. το 2019), Καρπάθου (+105%, από 277 χιλ. το 2014 σε 568 χιλ. το 2019) και Καλύμνου (+130%, από 140 χιλ. το 2014 σε 323 χιλ. το 2019). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων την περίοδο 2014-2019 προέρχεται από τους αλλοδαπούς (~96%).

Πίνακας 76: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

Ενότητα		2014	2015	2016	2017	2018	2019	%Δ 2014 - 2019
Ρόδου	Αλλοδαποί	9.371.639	9.808.975	10.557.226	11.459.047	14.735.326	14.493.694	55%
	Ημεδαποί	371.698	325.471	376.062	427.483	594.332	609.361	64%
Κω	Αλλοδαποί	5.182.014	5.619.748	4.730.652	5.835.235	7.981.305	8.345.642	61%
	Ημεδαποί	158.795	176.561	169.418	176.915	257.632	238.493	50%
Καρπάθου	Αλλοδαποί	258.512	270.542	284.902	325.275	536.920	522.207	102%
	Ημεδαποί	18.451	23.567	25.525	24.186	39.354	45.304	146%
Καλύμνου	Αλλοδαποί	95.416	80.572	82.338	82.120	230.524	236.861	148%
	Ημεδαποί	45.037	45.251	59.141	65.549	99.008	86.198	91%
Σύνολο	**Αλλοδαποί**	**14.907.581**	**15.779.837**	**15.655.118**	**17.701.677**	**23.484.075**	**23.598.404**	**58%**
	Ημεδαποί	**593.981**	**570.850**	**630.146**	**694.133**	**990.326**	**979.356**	**65%**
Δωδεκάνησα		**15.501.562**	**16.350.687**	**16.285.264**	**18.395.810**	**24.474.401**	**24.577.760**	**59%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Ρόδου εμφάνισε το 2019 το υψηλότερο ποσοστό (61%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (35%), Καρπάθου (2%) και Καλύμνου (1%).

Διάγραμμα 91: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

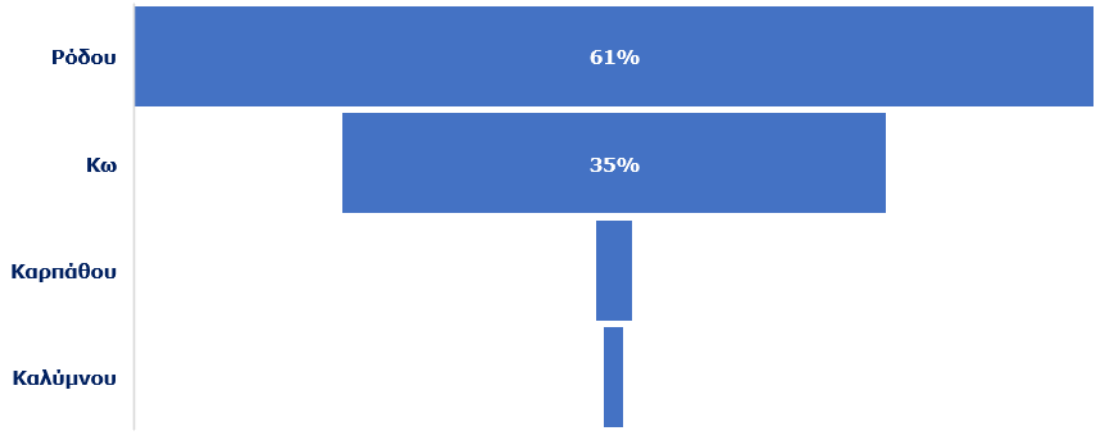

5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 σημείωσε βελτίωση (από 47% το 2014 σε 49% το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Κρήτη (από 62% το 2014 σε 57% το 2019), το Βόρειο Αιγαίο (από 36% το 2014 σε 35% το 2019) και την Δυτική Μακεδονία (από 18% το 2014 σε 15% το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νότιο Αιγαίο (από 55% το 2014 σε 58% το 2019), Ιόνια Νησιά (από 54% το 2014 σε 57% το 2019), Αττική (από 45% το 2014 σε 49% το 2019), Δυτική Ελλάδα (από 32% το 2014 σε 33% το 2019), Θεσσαλία (από 30% το 2014 σε 32% το 2019), Πελοπόννησο (από 27% το 2014 σε 32% το 2019), Ήπειρο (από 27% το 2014 σε 30% το 2019) και Στερεά Ελλάδα (από 22% το 2014 σε 27% το 2019). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το ποσοστό πληρότητας στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (από 44% το 2014 σε 44% το 2019) και Α. Μακεδονίας & Θράκης (από 34% το 2014 σε 34% το 2019) παρέμεινε πρακτικά αμετάβλητο.

Πίνακας 77: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Περιφέρεια	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Νοτίου Αιγαίου	**55%**	**59%**	**58%**	**62%**	**59%**	**58%**
Ιονίων Νήσων	54%	60%	62%	64%	60%	57%
Κρήτης	62%	62%	65%	67%	62%	57%
Αττικής	45%	47%	47%	51%	50%	49%
Κεντρικής Μακεδονίας	44%	46%	46%	49%	44%	44%
Βορείου Αιγαίου	36%	39%	33%	37%	36%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	34%	36%	36%	37%	35%	34%
Δυτικής Ελλάδας	32%	34%	35%	36%	34%	33%
Θεσσαλίας	30%	30%	30%	32%	32%	32%
Πελοποννήσου	27%	27%	31%	32%	34%	32%
Ηπείρου	27%	26%	28%	31%	30%	30%
Στερεάς Ελλάδας	22%	23%	26%	28%	28%	27%
Δυτικής Μακεδονίας	18%	17%	16%	17%	17%	15%
Ελλάδα	**47%**	**49%**	**50%**	**53%**	**51%**	**49%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.8 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 εμφάνισε βελτίωση (από 55% το 2014 σε 58% το 2019). Συγκεκριμένα, στις Κυκλάδες όλες οι Ενότητες κατέγραψαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση τις Ενότητες Θήρας (από 52% το 2014 σε 50% το 2019), Μήλου (από 26% το 2014 σε 25% το 2019) και Τήνου (από 31% το 2014 σε 24% το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Μυκόνου (από 58% το 2014 σε 66% το 2019), Πάρου (από 37% το 2014 σε 40% το 2019), Σύρου (από 28% το 2014 σε 35% το 2019), Άνδρου (από 20% το 2014 σε 26% το 2019) και Κέας-Κύθνου (από 13% το 2014 σε 23% το 2019). Επίσης, η πληρότητα της Ενότητας Νάξου την περίοδο 2014-2019 παρέμεινε αμετάβλητη (38%).

Πίνακας 78: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Μυκόνου	58%	53%	54%	61%	58%	66%
Θήρας	52%	54%	47%	48%	49%	50%
Πάρου	37%	34%	33%	38%	38%	40%
Νάξου	38%	39%	38%	39%	37%	38%
Σύρου	28%	32%	33%	35%	34%	35%
Άνδρου	20%	20%	23%	27%	25%	26%
Μήλου	26%	26%	29%	22%	29%	25%
Τήνου	31%	32%	25%	29%	26%	24%
Κέας - Κύθνου	13%	14%	22%	24%	26%	23%
Νότιο Αιγαίο	**55%**	**59%**	**58%**	**62%**	**59%**	**58%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.9 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019 εμφάνισε βελτίωση (από 55% το 2014 σε 58% το 2019). Συγκεκριμένα, όλες οι Ενότητες των Δωδεκανήσων σημείωσαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Ενότητα Κω (από 68% το 2014 σε 66% το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ρόδου (από 55% το 2014 σε 61% το 2019), Καρπάθου (από 40% το 2014 σε 41% το 2019) και Καλύμνου (από 22% το 2014 σε 26% το 2019).

Πίνακας 79: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Κω	68%	67%	60%	67%	67%	66%
Ρόδου	55%	63%	64%	68%	66%	61%
Καρπάθου	40%	41%	42%	45%	46%	41%
Καλύμνου	22%	20%	21%	22%	27%	26%
Νότιο Αιγαίο	**55%**	**59%**	**58%**	**62%**	**59%**	**58%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014-2019

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +72% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +109% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +12% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Πίνακας 80: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	**Αλλοδαποί**	**489.584**	**661.824**	**849.037**	**958.922**	**1.174.469**	**1.360.945**	**178%**
	Ημεδαποί	**490.049**	**619.438**	**614.334**	**645.398**	**600.337**	**532.027**	**9%**
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	1.015.320	307%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	80.885	146%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	938.572	39%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	116.185	-38%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	632.395	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	38.368	-44%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	183.670	98%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	189.212	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	258.685	137%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	105.475	0%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	179.517	74%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	145.396	24%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	123.797	96%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	153.976	29%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	166.972	165%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	36.952	17%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	36.765	1756%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	121.832	21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	105.432	42%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	49.253	800%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	24.186	115%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	45.720	26%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	3.620	71%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	17.466	13%
	Αλλοδαποί	**2.405.474**	**3.034.733**	**3.715.891**	**4.003.038**	**4.639.951**	**5.029.876**	**109%**
	Ημεδαποί	**1.459.447**	**1.659.619**	**1.941.818**	**1.903.335**	**1.770.408**	**1.632.747**	**12%**
Σύνολο Χώρας		**3.864.921**	**4.694.352**	**5.657.709**	**5.906.373**	**6.410.359**	**6.662.623**	**72%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+288% ή +814 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.096 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+93% ή +913 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.893 χιλ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+22% ή +192 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 1.055 χιλ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+24% ή +131 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014-2019 (από 62% το 2014 σε 75% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 25% το 2019). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 92: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

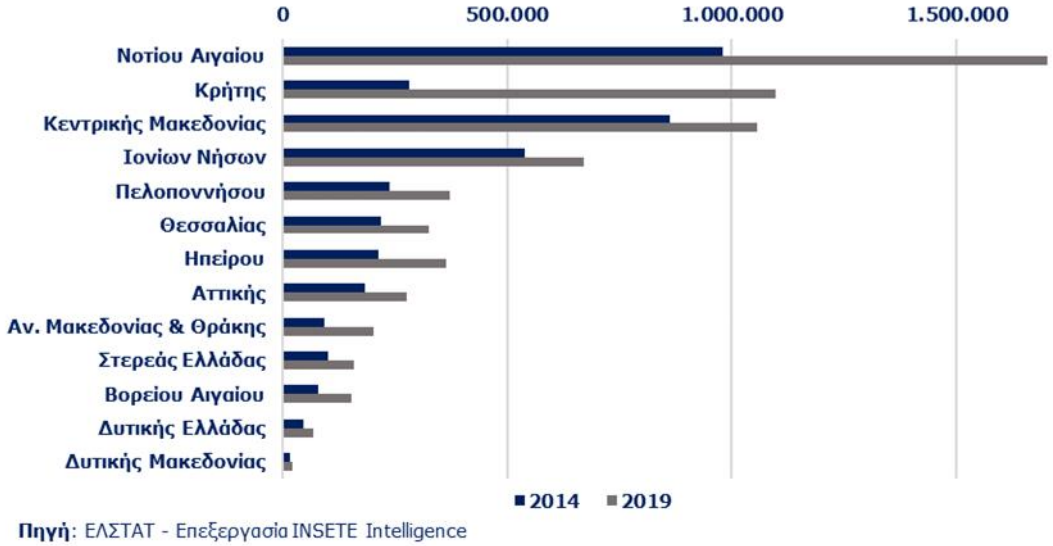

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +93% ή +913 χιλ. (από 980 χιλ. το 2014 σε 1,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +178% (από 490 χιλ. το 2014 σε 1,4 εκατ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +9% (από 490 χιλ. το 2014 σε 532 χιλ. το 2019). Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2019 αντιπροσώπευε το 28% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +61% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +82% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών κατά +6% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Πίνακας 81: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014-2019

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2019								
Περιφέρεια		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**%Δ 2014 - 2019**
Νοτίου Αιγαίου	**Αλλοδαποί**	**2.090.100**	**2.851.139**	**4.361.076**	**4.762.368**	**5.670.704**	**6.081.967**	**191%**
	Ημεδαποί	**1.967.103**	**2.949.992**	**2.714.558**	**2.696.700**	**2.513.071**	**2.282.470**	**16%**
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	5.217.908	7%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	415.978	-51%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	5.253.003	253%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	338.956	179%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	4.772.731	44%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	264.017	-44%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	1.404.505	132%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	317.732	6%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	865.636	57%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	489.003	28%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	907.484	187%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	142.932	48%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422	553.012	45%
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362	474.427	-8%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	646.245	13%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	238.649	563%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	361.572	44%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	353.863	13%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890	242.460	3519%
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097	379.992	46%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199	84.228	65%
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135	146.720	-32%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	6.355	38%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	35.720	11%
	Αλλοδαποί	**14.536.887**	**17.684.462**	**21.185.079**	**22.689.151**	**25.153.905**	**26.397.106**	**82%**
	Ημεδαποί	**5.564.737**	**6.613.860**	**7.331.626**	**7.034.641**	**6.363.836**	**5.880.459**	**6%**
Σύνολο Χώρας		**20.101.624**	**24.298.322**	**28.516.705**	**29.723.792**	**31.517.741**	**32.277.565**	**61%**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014-2019, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας (-13%, από 266 χιλ. το 2014 σε 231 χιλ. το 2019) και της Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+106% ή +4,3 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,4 εκατ. το 2019), της Κρήτης (+248% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2019), των Ιονίων Νήσων (+33% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,0 εκατ. το 2019) και της Ηπείρου (+90% ή +816 χιλ., από 906 χιλ. το 2014 σε 1,7 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και των

Ιονίων Νήσων το 2019 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014-2019 (από 72% το 2014 σε 82% το 2019) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 18% το 2019).

Διάγραμμα 93: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2019

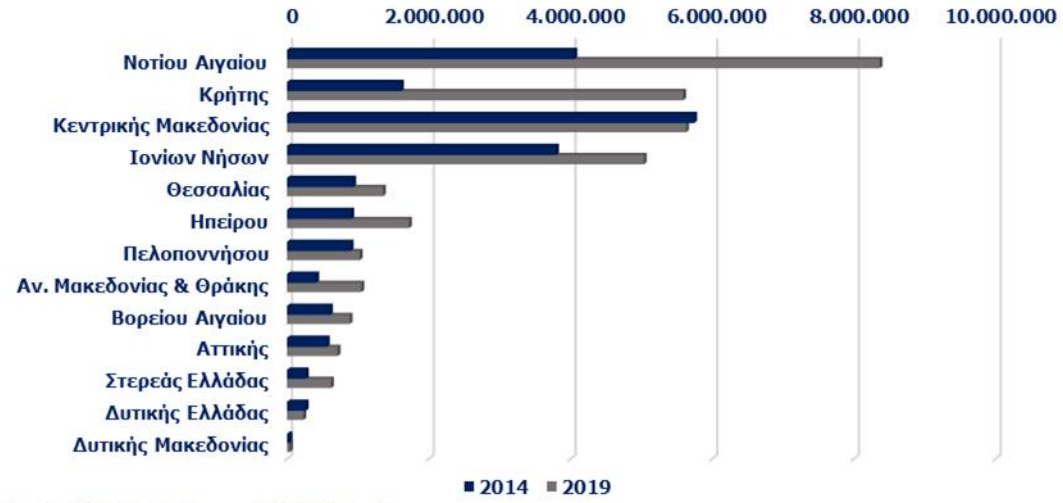

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +106% ή +4,3 εκατ. (από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,4 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση κατά +191% (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 6,1 εκατ. το 2019) και από ημεδαπούς αύξηση κατά +16% (από 2,0 εκατ. το 2014 σε 2,3 εκατ. το 2019). Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2019 αντιπροσώπευε το 26% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018-2019

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζεται σε clickouts[11],
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2018-2019 στις Κυκλάδες σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο (μήνες αιχμής της τουριστικής κίνησης). Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια η εικόνα είναι μικτή, με τους μήνες Ιανουάριο (+102%, από € 191 το 2018 σε € 386 το 2019), Φεβρουάριο (+37%, από € 194 το 2018 σε € 266 το 2019), Μάρτιο (+10%, από € 224 το 2018 σε € 247 το 2019), Οκτώβριο (+8%, από € 313 το 2018 σε € 338 το 2019) και Νοέμβριο (+58%, από € 327 το 2018 σε € 516 το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Απρίλιο (-5%, από € 273 το 2018 σε € 258 το 2019), Μάιο (+12%, από € 385 το 2018 σε € 338 το 2019), Ιούνιο (-9%, από € 535 το 2018 σε € 485 το 2019), Ιούλιο (-10%, από € 600 το 2018 σε € 541 το 2019), Αύγουστο (-12%, από € 598 το 2018 σε € 527 το 2019) και Σεπτέμβριο (-9%, από € 507 το 2018 σε € 463 το 2019) μείωση.

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (+8%, από € 164 το 2018 σε € 178 το 2019), Φεβρουάριο (+8%, από € 153 το 2018 σε € 165 το 2019) και Απρίλιο (+2%, από € 178 το 2018 σε € 181 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις σημειώθηκαν τον Αύγουστο (-11%, από € 370 το 2018 σε € 328 το 2019), τον Μάρτιο (-10%, από € 181 το 2018 σε € 164 το

[11] Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

2019), τον Ιούλιο (-10%, από € 363 το 2018 σε € 327 το 2019) και τον Σεπτέμβριο (-10%, από € 309 το 2018 σε € 278 το 2019).

Η εικόνα στα 3* δωμάτια είναι επίσης αρνητική, με εξαίρεση τον Οκτώβριο (+1%, από € 91 το 2018 σε € 92 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις σημειώθηκαν τους μήνες Φεβρουάριο (-21%, από € 93 το 2018 σε € 73 το 2019), Αύγουστο (-21%, από € 198 το 2018 σε € 157 το 2019), Μάρτιο (-19%, από € 94 το 2018 σε € 76 το 2019) και Σεπτέμβριο (-16%, από € 143 το 2018 σε € 120 το 2019).

Τέλος, παρόμοια αρνητική εικόνα σημειώνεται και στα δωμάτια 1*-2*, με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (+1%, από € 60 το 2018 σε € 61 το 2019), Οκτώβριο (+1%, από € 69 το 2018 σε € 70 το 2019) και Νοέμβριο (+3%, από € 63 το 2018 σε € 65 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις σημειώθηκαν τους μήνες Φεβρουάριο (-16%, από € 59 το 2018 σε € 50 το 2019), Ιούλιο (-9%, από € 129 το 2018 σε € 118 το 2019) και Αύγουστο (-7%, από € 138 το 2018 σε € 128 το 2019).

Πίνακας 82: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στις Κυκλάδες, 2018-2019

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2018 - 2019												
	5*			4*			3*			1*-2*		
Μήνας	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ
Ιανουάριος	191	386	102%	164	178	8%	110	95	-14%	60	61	1%
Φεβρουάριος	194	266	37%	153	165	8%	93	73	-21%	59	50	-16%
Μάρτιος	224	247	10%	181	164	-10%	94	76	-19%	57	56	-1%
Απρίλιος	273	258	-5%	178	181	2%	91	90	-1%	71	68	-4%
Μάιος	385	338	-12%	226	217	-4%	102	99	-3%	78	75	-4%
Ιούνιος	535	485	-9%	302	281	-7%	134	122	-9%	97	93	-4%
Ιούλιος	600	541	-10%	363	327	-10%	171	152	-11%	129	118	-9%
Αύγουστος	598	527	-12%	370	328	-11%	198	157	-21%	138	128	-7%
Σεπτέμβριος	507	463	-9%	309	278	-10%	143	120	-16%	95	91	-4%
Οκτώβριος	313	338	8%	190	187	-2%	91	92	1%	69	70	1%
Νοέμβριος	327	516	58%	185	183	-1%	84	79	-6%	63	65	3%
Δεκέμβριος	441	Μ.Δ.		224	Μ.Δ.		110	Μ.Δ.		57	Μ.Δ.	

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.6.2 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2018-2019 στα Δωδεκάνησα σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο (μήνες αιχμής της τουριστικής κίνησης). Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια η εικόνα είναι μικτή, με τους μήνες Ιανουάριο (+67%, από € 143 το 2018 σε € 238 το 2019), Φεβρουάριο (+62%, από € 148 το 2018 σε € 241 το 2019), Μάρτιο (+26%, από € 120 το 2018 σε € 151 το 2019), Απρίλιο (+8%, από € 115 το 2018 σε € 124 το 2019) και Νοέμβριο (+82%, από € 125 το 2018 σε € 227 το 2019) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Μάιο (-1%, από € 156 το 2018 σε € 155 το 2019), Ιούνιο (-8%, από € 234 το 2018 σε € 215 το 2019), Ιούλιο (-10%, από € 305 το 2018 σε € 276 το 2019), Αύγουστο (-11%, από € 323 το 2018 σε € 289 το 2019), Σεπτέμβριο (-8%, από € 222 το 2018 σε € 205 το 2019) και Οκτώβριο (-6%, από € 141 το 2018 σε € 133 το 2019) μείωση.

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι αρνητική, με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (+19%, από € 73 το 2018 σε € 87 το 2019) και Φεβρουάριο (+17%, από € 80 το 2018 σε € 93 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφηκαν τους μήνες Νοέμβριο (-20%, από € 90 το 2018 σε € 72 το 2019), Αύγουστο (-16%, από € 183 το 2018 σε € 154 το 2019) και Ιούλιο (-15%, από € 181 το 2018 σε € 154 το 2019).

Η εικόνα στα 3* δωμάτια είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Ιούνιο (-2%, από € 69 το 2018 σε € 67 το 2019), Ιούλιο (-14%, από € 105 το 2018 σε € 90 το 2019), Αύγουστο (-16%, από € 112 το 2018 σε € 94 το 2019) και Σεπτέμβριο (-7%, από € 72 το 2018 σε € 67 το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν τους μήνες Νοέμβριο (+108%, από € 37 το 2018 σε € 76 το 2019) και Ιανουάριο (+39%, από € 35 το 2018 σε € 49 το 2019).

Τέλος, τα δωμάτια 1*-2* σημειώνουν μικτή εικόνα, με τους μήνες Ιανουάριο (+95%, από € 32 το 2018 σε € 62 το 2019), Φεβρουάριο (+62%, από € 31 το 2018 σε € 50 το 2019), Μάρτιο (+20%, από € 33 το 2018 σε € 40 το 2019), Απρίλιο (+18%, από € 35 το 2018 σε € 41 το 2019), Ιούνιο (+1%, από € 48 το 2018 σε € 49 το 2019) και Νοέμβριο (+58%, από € 34 το 2018 σε € 53 το 2019) να σημειώνουν αύξηση και τους μήνες Μάιο (-1%, από € 37 το 2018 σε € 37 το 2019), Ιούλιο (-10%, από € 72 το 2018 σε € 65 το 2019), Αύγουστο (-7%, από € 77 το 2018 σε € 71 το 2019), Σεπτέμβριο (-6%, από € 51 το 2018 σε € 48 το 2019) και Οκτώβριο (-5%, από € 38 το 2018 σε € 36 το 2019) μείωση.

Πίνακας 83: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στα Δωδεκάνησα, 2018-2019

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2018 - 2019												
	5*			4*			3*			1*-2*		
Μήνας	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ	2018	2019	%Δ
Ιανουάριος	143	238	67%	73	87	19%	35	49	39%	32	62	95%
Φεβρουάριος	148	241	62%	80	93	17%	36	38	7%	31	50	62%
Μάρτιος	120	151	26%	81	72	-11%	38	40	4%	33	40	20%
Απρίλιος	115	124	8%	75	74	-1%	46	46	0%	35	41	18%
Μάιος	156	155	-1%	89	83	-7%	47	48	2%	37	37	-1%
Ιούνιος	234	215	-8%	129	117	-10%	69	67	-2%	48	49	1%
Ιούλιος	305	276	-10%	181	154	-15%	105	90	-14%	72	65	-10%
Αύγουστος	323	289	-11%	183	154	-16%	112	94	-16%	77	71	-7%
Σεπτέμβριος	222	205	-8%	127	116	-9%	72	67	-7%	51	48	-6%
Οκτώβριος	141	133	-6%	84	81	-4%	47	49	4%	38	36	-5%
Νοέμβριος	125	227	82%	90	72	-20%	37	76	108%	34	53	58%
Δεκέμβριος	203	Μ.Δ.		99	Μ.Δ.		47	Μ.Δ.		59	Μ.Δ.	

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 1.505 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.594 ξενοδοχεία[12] τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 129.101 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό[13].

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 40% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 28% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 20% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 11% των μονάδων και το 14% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας για τα ξενοδοχεία 5*, Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4* και Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Κυκλάδων για τα ξενοδοχεία 2*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ[14], ΚΠΦ[15], Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

[12] Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

[13] Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015.

[14] Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

[15] Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 84: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	82.856	115.970	99.219	101.570
Κύκλος Εργασιών	2.941.495.981	2.189.870.403	988.629.544	699.449.071
ΚΠΦΤΑ	863.077.696	542.784.689	210.627.481	110.776.888
ως % του Κύκλου Εργασιών	29%	25%	21%	16%
ΚΠΦ	142.679.063	232.456.728	60.475.942	37.080.164
ως % του Κύκλου Εργασιών	5%	11%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	1.893.281.519	1.051.359.492	376.545.212	190.008.075
Ίδια Κεφάλαια	5.582.619.328	3.545.016.844	2.038.342.293	1.554.048.054
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.567.534.467	1.509.276.884	651.694.485	206.947.393
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,8	0,4	0,3	0,1
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,3	2,8	3,1	1,9

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 6,8 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 12,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 6,9 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,5 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ σε επίπεδο ΚΠΦ υστερούν έναντι μόνο των 4*. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ ως μάλλον χαμηλός, για τα 4* ως ικανοποιητικοί και οι δύο, για τα 3* ως ικανοποιητικός και ως μάλλον χαμηλός αντίστοιχα ενώ για τα 2* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2*, 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 85: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	35.501	18.883	9.964	6.886
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	22.850	9.066	3.795	1.871
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	67.377	30.568	20.544	15.300
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	55.126	13.014	6.568	2.037

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 85, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 84.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στις Κυκλάδες

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στις Κυκλάδες βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 122 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 131 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 5.779 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4* και 3*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 45% των μονάδων και το 51% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 23% των μονάδων και το 29% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων και το 16% των μονάδων και το 25% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων.

Πίνακας 86: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στις Κυκλάδες, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στις Κυκλάδες, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	4.270	6.687	6.589	7.461
Κύκλος Εργασιών	315.143.290	251.023.452	77.518.720	77.478.650
ΚΠΦΤΑ	103.639.722	54.631.461	19.424.013	-
ως % του Κύκλου Εργασιών	33%	22%	25%	-
ΚΠΦ	64.631.694	33.967.820	9.208.574	-
ως % του Κύκλου Εργασιών	21%	14%	12%	-
Καθαρά Πάγια	100.161.980	33.652.534	23.212.162	-
Ίδια Κεφάλαια	360.693.753	212.546.051	176.716.527	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	118.473.583	72.879.897	26.716.706	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,3	0,3	0,2	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	1,1	1,3	1,4	-

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 721 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια στις κατηγορίες 5*, 4* και 3* είναι περίπου € 750 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός περίπου € 218 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 157 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 5* έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχείων.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 3* και 4* ως ικανοποιητικός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5*, 4* και 3* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Πίνακας 87: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στις Κυκλάδες, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στις Κυκλάδες, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	73.804	37.539	11.765	10.384
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	23.457	5.033	3.523	-
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	84.472	31.785	26.820	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	27.746	10.899	4.055	-

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 87, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 85), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο και τα Ίδια Κεφαλαία ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα, ενώ τα Μακρόπροθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο χαμηλότερα σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων. Σε ότι αφορά τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, ο δείκτης είναι υψηλότερος στα 5* ξενοδοχεία σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας και χαμηλότερος στα 4* και 3* ξενοδοχεία.

6.1.3 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στα Δωδεκάνησα βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 226 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2018, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 244 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 32.211 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4*, 3* και 2*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 47% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 41% των μονάδων και το 49% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 25% των μονάδων και το 34% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 12% των μονάδων και το 15% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Πίνακας 88: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα, 2018

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Δωμάτια	25.009	27.664	14.046	13.751
Κύκλος Εργασιών	722.858.148	481.797.737	153.468.833	109.745.202
ΚΠΦΤΑ	216.275.621	124.844.041	27.414.162	18.799.165
ως % του Κύκλου Εργασιών	30%	26%	18%	17%
ΚΠΦ	45.702.842	47.386.921	7.068.007	7.634.108
ως % του Κύκλου Εργασιών	6%	10%	5%	7%
Καθαρά Πάγια	246.331.763	267.338.904	42.659.594	58.916.491
Ίδια Κεφάλαια	1.399.202.187	786.692.429	279.123.713	241.888.865
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	975.434.574	355.107.854	69.954.670	40.449.145
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,7	0,5	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	4,5	2,8	2,6	2,2

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2*, 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 1,5 δισ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 2,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 1,4 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 615 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων σε σύγκριση με τα 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, ΚΠΦΤΑ, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ενώ αντίθετα τα 4* εμφανίζουν υψηλότερα ΚΠΦ και Καθαρά Πάγια.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 5* και 4* κρίνεται ως ικανοποιητικός ενώ των 3* και των 2* ως χαμηλός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 4* και 2*

κρίνεται ως ικανοποιητικός, των 5* ως οριακά ικανοποιητικός ενώ των 3* ως μάλλον χαμηλός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων.

Πίνακας 89: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στα Δωδεκάνησα, 2018

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στα Δωδεκκάνησα, 2018				
Κατηγορία	**5***	**4***	**3***	**2***
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	28.904	17.416	10.926	7.981
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	9.850	9.664	3.037	4.285
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	55.948	28.437	19.872	17.591
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	39.003	12.836	4.980	2.942

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 89, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Εξαίρεση αποτελεί ο δείκτης Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο για τα 2* ξενοδοχεία όπου βρίσκονται υψηλότερα από τα αντίστοιχα των 3* ξενοδοχείων.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 85), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα στα 2* ξενοδοχεία και χαμηλότερα στα 5*, 4* και 3* ξενοδοχεία. Εξαίρεση αποτελούν οι δείκτες Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο των 3* ξενοδοχείων και Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο των 4* ξενοδοχείων όπου είναι υψηλότεροι σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2018-2019

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2019 βασίζονται σε 470 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 90: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας των ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018-19		
	2018	**2019**
Ήπειρος	89,9%	91,0%
Κυκλάδες	**90,0%**	**90,5%**
Βόρειο Αιγαίο	86,2%	87,1%
Κρήτη	86,2%	87,1%
Θεσσαλία	86,2%	87,0%
Κεν. Μακεδονία	86,0%	86,9%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85,6%	86,7%
Δωδεκάνησα	**85,8%**	**86,4%**
Πελοπόννησος	84,9%	86,2%
Στερεά Ελλάδα	85,1%	85,8%
Αττική	84,6%	85,9%
Ιόνια Νησιά	85,0%	85,3%
GRI	**86,3%**	**87,1%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 90 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 86,3% το 2018 σε 87,1% το 2019). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους. Συγκεκριμένα, Ήπειρος (από 89,9% το 2018 σε 91,0% το 2019), Κυκλάδες (από 90,0% το 2018 σε 90,5% το 2019), Βόρειο Αιγαίο (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Κρήτη (από 86,2% το 2018 σε 87,1% το 2019), Θεσσαλία (από 86,2% το 2018 σε 87,0% το 2019), Κεντρική Μακεδονία (από 86,0% το 2018 σε 86,9% το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 85,6% το 2018 σε 86,7% το 2019), Δωδεκάνησα (από 85,8% το 2018 σε 86,4% το 2019), Πελοπόννησος (από 84,9% το 2018 σε 86,2% το 2019), Στερεά Ελλάδα (από 85,1% το 2018 σε 85,8% το 2019), Αττική (από 84,6% το 2018 σε 85,9% το 2019) και Ιόνια Νησιά (από 85,0% το 2018 σε 85,3% το 2019). Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 91: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19		
	2018	2019
5*	92,0%	91,2%
4*	89,9%	90,4%
3*	89,4%	90,3%
1*- 2*	90,1%	90,6%
GRI	**90,0%**	**90,5%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στις Κυκλάδες σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 90,0% το 2018 σε 90,5% το 2019). Αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλάδες κατέχουν το 2ο υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2018-2019 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στις Κυκλάδες το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε βελτίωση στα 4* (από 89,9% το 2018 σε 90,4% το 2019), 3* (από 89,4% το 2018 σε 90,3% το 2019) και 1*-2* (από 90,1% το 2018 σε 90,6% το 2019) ενώ αντίθετα επιδείνωση σημειώθηκε στα 5* (από 92,0% το 2018 σε 91,2% το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι Κυκλάδες σημειώνουν την καλύτερη επίδοση ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων στα 5* και 1*-2* και την 2η καλύτερη στα 4* και 3*.

6.2.3 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 92: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19

Δείκτες Ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού, 2018-19		
	2018	**2019**
5*	90,9%	90,7%
4*	84,9%	85,7%
3*	83,6%	84,7%
1*- 2*	84,1%	84,9%
GRI	**85,8%**	**86,4%**

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2018-2019 (από 85,8% το 2018 σε 86,4% το 2019). Επιπροσθέτως, τα Δωδεκάνησα σημείωσαν το 5ο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2018-2019 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στα Δωδεκάνησα το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε βελτίωση στα 4* (από 84,9% το 2018 σε 85,7% το 2019), 3* (από 83,6% το 2018 σε 84,7% το 2019) και 1*-2* (από 84,1% το 2018 σε 84,9% το 2019) ενώ αντίθετα κατέγραψε επιδείνωση στα 5* (από 90,9% το 2018 σε 90,7% το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τα Δωδεκάνησα το 2019 σημείωσαν την 3η καλύτερη επίδοση ικανοποίησης πελατών στα 5* ξενοδοχεία.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**